

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې
(دزرو څخه درکھشانونو دالله جل جلاله مخلوقات)

لیکوال:

ډاکټر محمد راتب (نابلس)

Ketabton.com

ژباړه اوزياتوني:

محمود (حميدزی)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دکتاب پیژند پانه

نوم: په کایناتو کې دقرآنکریم علمي معجزې

لیکوال: ډاکتر محمدراتب نابلسي

ژباړه اوزياتوني: محمودحمیدزی

تایپ او ډزین: محمودحمیدزی

دخپريد بڼه: انلاين

يادونه: ددې کتاب همدا پي ډي ايف بڼه بيله بدلونه هرڅوک کولی

سي خپره کړي. دکتاب دچاپ حق يې يوازي دژباړن سره خوندي

دی!!!

*****

د ژباړن خپاره سوي کتابونه:

په (سمندرکي دملغرولتون) ويښونکي اوتولنيزي مقالې.

د (الماسو پند) دپښتو متلونودويلوځايون او علتونه يې.

(رون سيند) شعري ټولگه

(ژور اندونه) شعري ټولگه

په (کایناتو کې دقرآنکریم علمي معجزې)

لړليک

پاڼه	سرليک
۱	اصحاب كهف
۲	په خلا كې د آسماني جسمونو شمير
۳	دمخكي حجم
۳	دستور و ليروالى او دهغوى تيزوالى
۵	مخكه
۸	هر جسم دبيرته راگرځيدو په حال كې دى
۱۰	الله جل جلاله په خلا كې د تاريخى خبر راكوي
۱۲	دجاذبي قوه
۱۶	دمخكي څخه ليري كهكشانونه
۱۹	كهشانونه ستوري او دهغوى تيزوالى
۲۲	دستور و ځايونه
۲۶	په هسك كې دستور و شمير
۲۸	لمر
۲۹	دعين القط ستوري چاودنه
۳۲	دستور و اولكى لرونكو ستورو خدارونه
۳۵	ررنا تيزوالى
۳۹	دلمریز نظام دسيارو ترمنځ ليري فاصلي
۴۱	دتعدل قوه
۴۵	دمخكي داوسيدونكو لمر
۴۸	دلمر اوسپورمى ترمنځ په ليروالي كې اند كول

لړليک

پاڼه	سرليک
۵۰	خسوف او کسوف
۵۲	دهوا فشار او دهغه پايلې
۵۴	دهوا فشار
۵۷	دمخکې کروي توب
۵۸	دمخکې استقرار
۶۱	هغه څوک دی چې مخکې يې ستاسو د ژوند کولو ځانگړي څولي
۶۵	مخکې تېزوالی
۶۸	دمخکې د جاذبې قوه
۶۹	غرونه
۷۳	سپين زر
۷۵	د بادونو د لورې بدلون
۷۶	اوسپنه
۷۹	خاوره او په هغې کې اوسيدونکي ژوندي موجودات
۸۲	زلزله
۸۵	کعبه شريف دمخکې په مرکزي
۸۶	سعودي عربستان به شين سي
۸۸	اوبه
۹۰	دهوا او اوبو ترمنځ اړيکه
۹۲	د سمندرونو لويوالی
۹۶	دتوکو لور لورته دورلو هغه ځانگړنه چې اوبه يې لري
۹۹	دالبر او البحر کلمو ترمنځ
۱۰۱	د سمندرونو داوبو تريوالی

لړليک

پاڼه	سرليک
۱۰۴	داوبو جريان
۱۰۸	دقرآنکريم دتلاوت اغيزه پرنباتاتو
۱۱۲	د دو سمندرونو ترمنځ خنډ
۱۱۶	دنباتوتو جذبیدنه دلمر لورته
۱۱۸	دنباتاتو دنده داوبو ساتل دي
۱۱۹	دشني پاني کارخونه
۱۲۳	دنباتاتو تخمونه اودهغوي ډولونه
۱۲۵	دنباتاتو زرغونوالی
۱۲۵	تخمونه
۱۲۷	دمورزړه
۱۲۸	اوبښ
۱۳۰	دغوا شيدې
۱۳۳	زرافه
۱۳۵	دکانگرو په شان ژوی
۱۳۶	دخوک دغوبڼي حرموالی
۱۳۷	سپي او د دهغه څخه رامنځته کيدونکي ناروغی
۱۳۸	دسپي بویا يي حس
۱۳۹	دويني اړیکه دمیکروبونوسره
۱۴۱	دويني حرموالی
۱۴۳	آس
۱۴۴	لوی کبان
۱۴۵	دهلامي کب

لړليک

پاڼه	سرليک
۱۴۷	سمندري بريښنا لرونکي کبان
۱۴۸	دسالمن کبان
۱۵۱	ډاکټر کب
۱۵۳	مرغان
۱۵۷	کوټري دتاريخ لومړئ ليک ليردونکي
۱۵۹	دمرغان کډوالي مهاجرت
۱۶۳	ټکټکي مرغه
۱۶۵	دشاتو مچي
۱۷۰	شات
۱۷۲	دوربينمو چينجيان او وريبنم
۱۷۴	لړم او هستوي چاودنه
۱۷۵	ملخان
۱۷۷	غوماشي
۱۷۹	دجولا گي خاله
۱۸۱	مچان
۱۸۴	ميريان
۱۹۰	په حشراتو کي حسي بنکرونه
۱۹۱	دهوا اوچاپيريال ککرتيا

د ژباړن خبرې

دالله جل جلاله بي شمېره حمد او ثنا وایم چې ماته یې داتوان راکړ چې دډاکټر محمد راتب نابلسي دکتاب ژباړه په خپلې خوږې ژبې پښتو باندې وکړم او در پښتو ورنو اوخویندو پوري دا گټور کتاب ورورسوم.

دا کتاب زما په آند یو غوره کتاب دی او په لوستلوسره یې مور ته ددو نیا او خرت گټې انشاءالله را رسيزي خو یوه خبره د یادولو وړ بولم چې هغه وخت کله چې مور دالوستنه په پوره ارمی او غورسره وکړو.

ددې کتاب دلوستلو سره به زموږ نه اندزه کیدونکي مینه نوره هم دقرآنکریم سره ډېره سي، دډېرو ساينسي رازونو څخه به خبر سو دکایناتو په اړه به ډېر مالومات لاسته راوړو، دغرونو، سمندرونو، اوبو مرغانو، حیواناتو، مخکې آسماني جسمونو، نباتاتو، حشراتو، فلزونو په اړه به په ډېرو هغو خبرو پوه سو چې نه په پوهیدو. زموږ ددیني او عصري مالوماتو ذخیره به لانوره ډېره سي، دمغرضو بحث کونکو ملحدانو او کفارو دپوښتونو ځوابونه به وموندو اونور ډېر هغه څه به زده کړو چې مور یې لته کول چې زده یې کړو.

داژباړه ټکي په ټکي ژباړه نه ده بلکي ما ځیني زیاتوني او ځیني کمونې په یاده ژباړه کې کړي دي الله جل جلاله دي مي په دي کرنه نه گناهکار وي زما په نیکیو کې دي وشمېرل سي، زیاتوني مي ځکه کړي چې مالومات نوي کيږي اوما نوي مالومات ور ډېرکړي کیدای سي تاسوته ځیني مالومات زاړه یانیمکړي مالوم سي دازما اودلیکوال ستونزه نه ده بلکي مالومات تل دبدلون منونکي او دبدلون اونوبنت په حال کې و

متن مي ځکه ځيني ځايونه لاند اوځلص کړی چي ددي کتاب حجم لوی دئ؛ دلوستونکي دلاینه پوهیدني لپاره مي دا کړنه سرته رسولی ده.

بل دیادولو ورسکالو (موضوع) داده چي دیادي ژباړي دقرآنکریم ژباړه او ایاتونه (قرآنکریم په پښتو) اپلیکیشن څخه را اخیستل سوي او که خدای ج مه کړه دقرآنکریم دایاتونو په زور، زیرو، پیښونو کي کومه کمی یا

دپرښت راغلی وي نو دا کمښت او دپرښت دکمپیوتري لیکني له کبله دئ.

په دي ژباړه کي دځینو حدیثونو ژباړه دصحیح بخاري اوصحیح مسلم شریفونو دشرحو څخه سوي دي

ستاسو درنولوستونکو دخیر ددعا په هیله.

یادونه: ددي کتاب في دي اف بڼه هرڅوک بیله بدلونه خپروای سي که دچاپ حقوق يي دژباړن سره خوندي دي، دژباړن بي اجازي يي دچاپ حق څوک نه لري.

ددي کتاب ځيني لیکني د2020 څخه در2023 کار پوري زما (محمودحمیدزی) پرفیسبوک اي دي خپري سوي دي.

دويمه یادونه: دي کتاب ته ورته دیوبل کتاب په ژباړي بوخت يم انشاءالله (دانسان په بدن کي دقرآنکریم علمي معجزې) نومی کتاب به هم وژباړم او تاسو درنولو ستونکو ته به يي Pdf بڼه خپره کړم.

دیادوني ورده چي دیاد کتاب ځيني برخي به زما پر فیسبوک اي دي: درکتاب درخپريد مخکي خپري کړم انشاءالله.

که کوم وړاندیز، لارښوونه او غوښتنه لري پرلاندې وتساپ نمبر راسره اړیکه نیولی سئ: 0704056109

اصحاب کهف

یولمريز کال 365،1422 ورځې دی، مگر یوسپورمیز کال بیا 354،36780 ورځې دی، چې دلمريز اوسپورمیز کال ترمنځ توپیر 10،875137 ورځې دی. په 33 سپورمیزو کلونو کې یاد عدد چې دلمريز کال دورځو څخه لږدی 358،87929 ورځې کیږي چې نژدې دپوه کال سره سمون خوري.

که سل لمريز کلونه تیر سي نو سپورمیز کال به دلمريز کال څخه دري کاله مخته وي. که 300 لمريز کلونه تیرسي هغه وخت به سپورمیز کال درلمريز کال 9 کاله مخکي وي یاني دسپورمیز کال نيټه به 309 کاله وي.

یاده کره شمېرنه خلا پیژندونکو چې شپږ عشرې عدد مخته تللي دي دلویو تلسکوپوپه مرسته کړي ده، پوه ثابتې اودنوي پوهې په شتون کې منونکي محاسبه ده، مگر یادي محاسبې ته 14 سوه کاله مخکي دقرآن کریم په الکهف سورت کې داصحاب کهف په کیسه کې اشاره سوي ده! الله جل جلاله دسورت الکهف په 25 نمبرایات کې فرمایي:

(وَأَلْبِئُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا)

ژباړه: او هغوی په خپله څمڅه کښي درې سوه (لمريز) کاله پاتي شول، او (ځينو خلکو د مودي په حسابولو کښي) نهه (سپورمیز) کاله نور زیات کړيدي.

یادونه: داصحاب کهف شمېر په شمسي کلنو باندي وو، نو په لمريز حساب نهه کاله نور ور زیات سول. یاني دلمريز او سپورمیز کلنو تر منځ په یاده موده کې نهه کاله توپیر موجود دی. قرآن کریم دمعجزو څخه پریمان، دبریا سمت ته رابلونکی کتاب دی. راسی دخپل ژوندونو دسمون او بریا په پار قرآن کریم تلاوت او په لارښوونو یې عمل وکړو.

په اوردون کې داصحاب کهف سمڅه

فضأ ي ياخلاي موجودات

په خلاء کې داسماني جسمونو شمېر

الله جل جلاله دسورۍ حَمَّ السَّجْدَةِ/فَصَّلَتْ په 53نمبرايات کې فرمايي:
سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

ډېر ژر به موږ دوی ته خپلي نښانې په افاقو (هيوادونو) کېنې هم وښيو او د دوی پخپلو نفسونو کېنې هم؛ تر دې پورې چې دوی ته دا خبره څرگنده شي چې دغه قرآن په رښتيا سره پر حق دی. ايا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟

مگر کومې دي دالله جل جلاله نښانې؟ په ريوایتونو کې راغلي دي چې په هسک کې دستوروشمېر دريگو ددانو اوشیگو په شمېردی!

په پخو وختونو کې ستور پېژاندو دستورشمېر دزرگونو په شاوخوا کې ښووي، ورسته ترڅينو څيرونو اوساینسي پرمختګو يې په خلاء کې دستورشمېر ميليونونه يادګر، دڅه نورڅيرونو او پرمختګو ورسته يې يادشمېر ميلياردونو ته لوړګر، خواوس ساينس پوهانو دنويو تيکنالوژيکي وسيلو، لويو او پياوړو تلسکوپونو په مرسته يوازي په شيدو لارې کهکشان کې چې زموږ لمریز نظام هم دپاد کهکشان يوه برخه ده څه ناڅه د 200ملياردو ستورو دشتون خبر ورکړی دی. دپاد کهکشان چټکوالی په ساعت کې 95000۰کيلومتره ښودل سوی دی.

دشيدو لارې کهکشان پراخوالی، حجم نسبت نورو کهکشانونو ته دمنځنۍ کچې درلودونکی اود سل گونو زرو ميليونو کهکشانو دډلې څخه یو دی چې دهغوی په کره شمېر باندي يوازي الله جل جلاله ښه خبر دی. الله جل جلاله دسورت ق په 6نمبرايات کې فرمايي: أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ

ښه نو، دوی هيڅکله د ځان له پاسه اسمان ته ندي کتلي؟ - په څه ډول موږ هغه جوړ او سينگار کړ؛ او په هغه کېنې هيڅ درز نشته. *الله جل جلاله دسورت الملک په 3نمبرايات کې فرمايي: الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفُوتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِنْ فُطُورٍ هَغْه ذات چې لاندې باندي اوه اسمانونه يې پيدا کړل؛ (ای کتونکي) ته به د الرحمان په هستونه کېنې هيڅ راز ناروندي او توپير ونه مومي. بيا سترګي واړوه، وګوره، ايا کومه نیمګړتيا دي چيري تر سترګو کيري؟! * دستوروشمېر دومره ؤ الله جل جلاله ښه خبر دی چې دهغوی پراخوالی به څومره وي *

دمخکي حجم

دمخکي حجم 1میلیو کیلومتره مکعب دی، لمر نسبت ځمکي ته 1300000 ځله لوی دی،
 دځمکي اولمر ترمنځ لیروالی، فاصله 150000000 کیلومتره دی.

دیوه ستوري لویوالی دلرم برج دستورو ددلي څخه هومره دی چي دځمکي اولمر ترمنځ
 لیروالی، فاصله خپل ځانته ځانگړې کولی سي. یوبل ستوری چي نوم یې منکب الجوزأ دی
 10۰ میلیونه واري دلمر څخه لوی دی. دیاد مسایلو دپوهیدلو ورسته دالله جل جلاله سپیڅلي کلام
 ته نظر کوو او دهغه په لویوالي او اعجاز کي آند(فکر) کوو! الله جل جلاله دسورت ذاریات په
 47نمبر آیات کي فرمایي: وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ

او اسمان مور په خپل قدرت سره جوړ کړیدی او مور د دې وس لرو.

***

۲ دستورولیریوالی ادغوی تیزوالی:

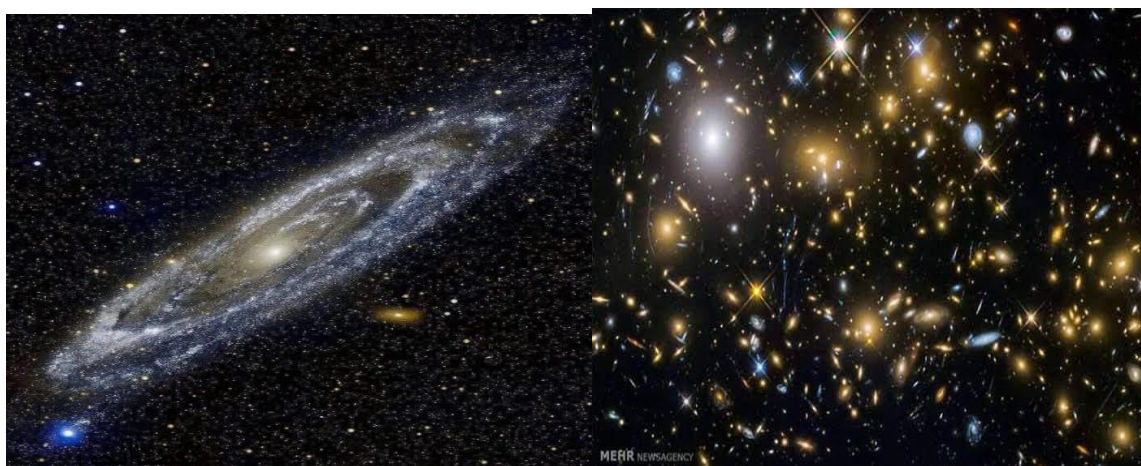
دستورو ترمنځ لیري والی، فاصله دنوري کال په مټ اندازه کیږي. درنا تیزوالی په یوه ثانیه
 کي 300000 کیلومتره دی چي په یوه کال کي 10زره میلیارده کیلومتره کیږي. جالبه خولا دا
 چي سپورمی زموږ څخه یوه نوري ثانیه اولمر 8نوري دقیقو په شاوخواکي زموږ څخه لیري
 دی. دټوله لمریز نظام قطر د13نوري ساعتونو څخه ډېر نه دی، او ترټولو نیژدي نوري
 سیاره، ستوری دمخکي څخه 4څلور نوري کاله لیري ده. که دیادي سیاري لوري ته په یوه داسي
 سپرلی کي چي تیزوالی یې دسپورمی دتیزوالي په اندازه وي سفر پیل کړو: مور به ورسته
 درسو زرو کلونو خپل منزل ته ځان ورسوو.

همدرنگه که دمخکی په یوه سپرلی کی چي د ر اوسه هم څومره چټکی جوړې سوي دي خپل سفر دياډي سياري سمت ته پيل کړو: زموږ سفر به 50میلیونه کاله ورسته يادي سياري ته په رسيدو پای ته ورسیري، يانې څلور نوري کاله ورسته اوس نو دهغه کهکشان په اړه چي نوی کشف سوی دی، چټکوالی يې په یوه ثانيه کي 240000 کیلومتره دی اوسلگونه بیلونه نوري کاله زموږ څخه دکشف په وخت کي ليري وو څه ووايو؟ هوسلگونه بیلونه نوري کاله چي یو بیلون دزر میلیونه سره مساوي دی. رښتیا هم الله جل جلاله څومره ښه فرمایلي دي. سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75- 76 نمبر اياتونه: فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ نُو داسي نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندي قسم خورم؛ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمًا و که وپوهیږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛

**** څه چي مخکي وليکل سول دکایناتو څخه لږ شمېر عجایب وه، مگر دکهکشانونو سیارو، ستورو اونورو خلايي جسمونو د حرکت، دهغوی د ډېرې چټکتیا، لوی مدارونو، استحکام، دهغوی دریا خورولو دتونايي، دهغوی ترمنځ دجاذبي دقوي او په حرکت کي دهغوی دتعدادول په اړه مو خبرې نه دي کړي. الله جل جلاله سُورَةُ الزُّمَرِ په 67نمبر ايت کي فرمایي:

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ *

دوی هغسي د الله قدر ونه کړ لکه څنگه چي د هغه د قدر کولو حق دی (د هغه کامل قدرت خو داسي دی چي) د قیامت په ورځ به ټوله ځمکه د هغه په موتي کښي وي او اسمانونه به د هغه په بني لاس کي نغښتل شوي وي. الله د هغه شرک څخه پاک او لوړ دی چي دوی يې کوي.

مخکه

الله جل جلاله دسُورَةُ الطَّارِقِ 12نمبرايات کي فرمايي: [وَالْأَرْضِ دَاتِ الصَّدْعِ] او (قسم دی) په چاودېدونکي مخکه (چي اوبه، بوتې او داسي نور شيان خني راوځي)؛

***

مور نه سواى کولى چي دمخکې ټول اوصاف په يوه کلمه کي راغونډ کړي وای، مگر الله جل جلاله مخکه يوازي په يوه ويى سره موصوفه کړې ده او فرمايي: [وَالْأَرْضِ دَاتِ الصَّدْعِ]

*

دمخکې ټولي لويې وچې يوخت سره موبنتې وي. خوورسته يې منځ کي درزونه پيداسول اوډيوېبل څخه بيلي اوپر شپږو برخو "آسيا، افريقا، اروپا، امريکا، اسټراليا، او انټرکټيکا باندي وويشل سوي. په (1915) ميلادي کال کي الماني پوه (وگنر) دهغو شوهډو په رڼاکي چي لاسته يې راوړي وه وويل 20۰ ميليونه کاله پخو ټولي لويې وچې سريوځای اوپوه لويه وچه چي (پنگيا) په نامه ياديدل جوړه کړي وه.

د1950—1968 ميلادي کلونو ترمنځ جيولوجستانو دوگنر نظريه، تيوري ومنل اودمخکي چاوديدل، درز کول يې تائيد کړل. "که يو څوک د مخکي توصيف داسي وکړي چي دپيل څخه در اوسه دمخکي ثابتې ځانگړني په برکي ونيسي په ناچارۍ سره به ووايي: مخکه درز کوونکي، چاوديدونکي ده.

ياني دهغي ځانگړني درلودونکي ده کومه چي الله جل جلاله ورته ورکړي ده او په خپل پاک کلام کي يې دمخکي يادې ځانگړني ته اشاره کړي ده. مگر دمخکي ياد چاوديدل څنگه دي، څه کيفيت لري.

څرگنده چي مخکه دبيلو طبقو، پورونو درلودونکي ده. دچرکي هگۍ ته پام کوو چي بانډنۍ پوښ يې اهک، چوني ته ورته دی او نسبتاً کلک جوړښت لري، ورسته يوه نازکه لايه، درهغي ورسته دهگۍ سپين او درهغه هم ورسته دهگۍ ژر شتون لري. دهگۍ کروړه، سخته طبقه دهگۍ دبانډنۍ پوښ دی. همدرنکه څومره چي مور دمخکي تل ته نيژدې کيږو دهغي سختي کميږي.

"مخکه دلاندي طبقو (پورونو) درلودونکي ده. لومړی دمخکي قشر: دمخکي قشر نا متجانس ترکيب لري چي دژوروالي پر بنسټ پر دريو طبقو ويشل سوی دی: ارسوبي طبقه 2 گرانيتي طبقه 3 بزالتي طبقه.

رسوبي طبقه: ددي طبقې پيروالې دڅوسانتي متروڅخه در 10 او 15 کيلومتر وپوري رسيري گرانتي طبقه: ددي طبقې پيروالې ديؤه کيلومتر څخه پيل اودر 20 او 40 کيلومتر وپوري رسيري. ددي طبقې د لاندیني سرحد تودوخه دسانتي گريد در 1000 درجو پوري پورته کيري. بزالتي طبقه ددي طبقې پيروالې د 8 څخه در 30 کيلومتر وپوري رسيري، ديايې طبقې لاندنی سرحد دمخکې دقشر د لاندیني سرحد په توگه منل سوی، يادسرحد ته دمو هو يا (M) سرحدوايي.

2 دمخکې هسته.

دهستي پوښ (مانتل) چي داته څخه در 80 او هتادر 2900 کيلومتر وژوروالي پوري موقعيت لري. مانتل غيري متجانس ځانگړتيا لري، په غالب گمان ماده دپروخت په مانتل کي جامد حالت لري دتودوخي درجه يې دژوروالي په دپريدو سره بدلون مومي. دتودوخي درجه يې په 100 کيلومتره ژوروالي کي د 1400 څخه در 1500 درجو پوري رسيري په ياده طبقه کي دژوروالي په دپريدو سره تودوخه هم زياتوالي مومي.

دمخکې هسته

دمخکې په هسته کي داتوموسفير فشار ميليونو ته رسيري دمخکې په هسته کي دتودوخي درجه د 2000 سانتي گريد څخه زياته ده. انسان نه سي کولی نيغ په نيغه دمخکې هستي ته لار پيدا کړې دهستي په اړه ټول مالومات پر اټکلونو او فرضيو ولاړ دي. "ځينو جيولوجستانو دمخکې طبقه بندي داسي کړي ده: 1: داوبوکلک قشر 2: کلکه برخه ياوچه

3: پوگه برخه 4: پورتنی پوښ 5: کورنی پوښ

6: باندنی هسته 7: کورنی هسته.

*دمخکې په هسته کي مایع، بهيدونکي، آتش فشاني، ايشدونکي مواد شتون لري. الله جل جلاله سُورَةُ الْمَلِكِ په 16 نمبرايات کي فرمايي: [ءَأَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورٌ] ايا تاسي له دې څخه بېغمه ياست چي هغه ذات چي په اسمانونو کښي دی، تاسي به په ځمکه کښي ښخ کړي؛ او بيا به دغه ځمکه په ناڅاپي ډول ولرزيږي، و خوځيري؟

***د(تَمُورٌ) معنا لرزيږي. لرزيدل دمخکې دهغه مایع دجوش او ايشيدو لکبله کومه چي دمخکې په تل (هسته) کي په جوش او خروښ کي ده. "دزلزلې دپيښيدو يو لامل داور شيدونکو فعليت او دآشتفشاني موادو فعليت دی. "موربختوريو چي دمخکې پرمخ (سطحه) يو دارام والي څخه دمخکې دباندنی طبقې برخمن

په کایناتوکی دقرآنکریم علمی معجزې

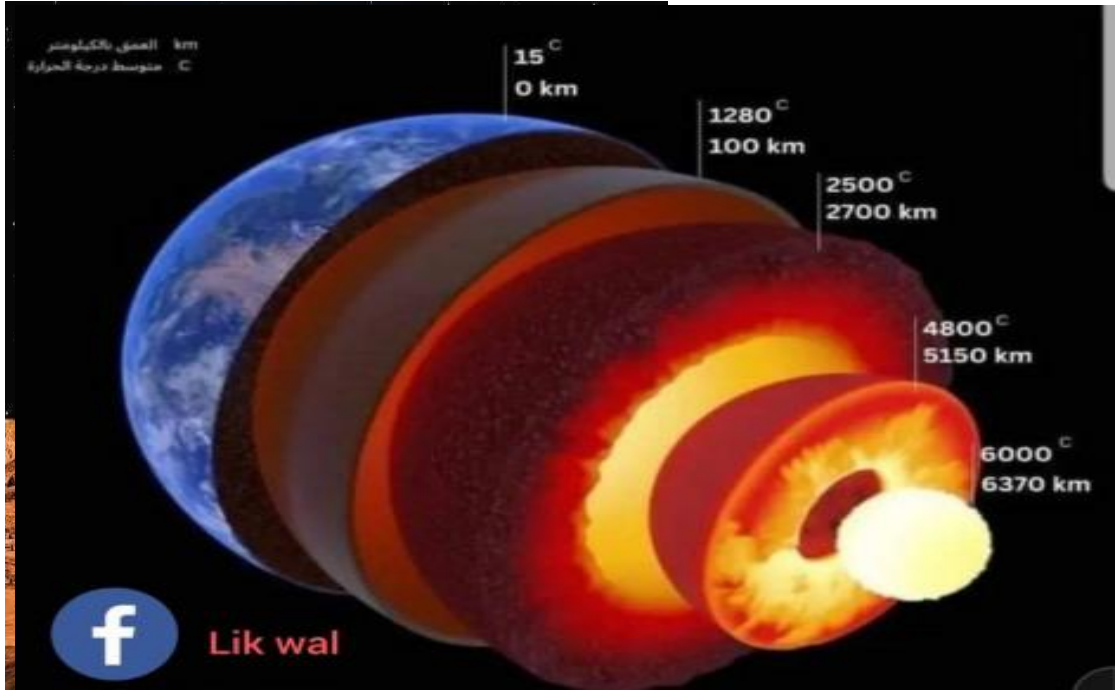
یو او کولی سو دمخکی پرسطحه ودانی جوړې اوژوند پکښې وکړو، که مخکه دخپل هستې د ایشیدونکو، مایع موادو پرمخ ورولویري، ورژیري پایله به یې داوي چې الله جل جلاله دسُورَةُ الْمُلْکِ په 16 نمبرایات کی فرمایي:

[ءَأَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ]

ایا تاسي له دې څخه بېغمه یاست چې هغه ذات چې په اسمانونو کښې دی، تاسي به په ځمکه کښې بنځ کړي؛ او بیا به دغه ځمکه په ناڅاپي ډول ولرژیري، و خوڅیري؟

***

اوس نوآند(فکر) وکړې چې چا حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم دمخکی اوآسمانونو دیاو ځانگړو څخه خبر کړ؟! هغه پیغمبر چې لیک لوست یې نه وو زده څه پوهیدی چې دمخکی په خپته کی سوځونکی، ایشی دونکی مایع شتون لري؟ آیا دقرآن دالله جل جلاله کلام نه دی؟ "بیله شکه چې دقرآن دکایناتو دخالق الله جل جلاله کلام دی چې پر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم یې نازل کړی دی!".

دسپورمی څخه مخکه دویم دمخکی طبقي

هر جسم د بېرته راگرځیدو په حال کې دی

الله جل دسُورَةُ الطَّارِقِ په 11 نمبرایات کې فرمایي: [وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ]

قسم دی په باران او روونکي اسمان؛

* (1) د "رجع" کلمه در اګرځیدو، بیا لیرولو، دوباره استولو، بېرته ګرځیدو په مانان ده.

* دادکایناتو خالق دی چې یوازي په یوه ویی (کلمه) سره د هسک (آسمان) توصیف کوي!

څومره چې علم، پوهه پرمختګ کوي نوي حقیقتونه راڅرګندېږي هومره قرآني معجزې راښکاره کېږي او دقرآني معجزو څخه ملاتړ کېږي. سپورمی ته پام کوو چې په خپل مدار کې دمخکې څخه راګرځي او ورسته درېوه وار راګرځیدو دویم ځل بېرته خپل ځای ته ستنېږي. لمر ته پام کوو چې نسبت خپل محور ته دګرځیدو په حال کې دی او ورسته ترهر ځل ګرځیدو بېرته خپل لومړي ځای ته راګرځي، همدارنګه دېرشمېر آسماني جسمونه دګرځیدو او بېرته ستنیدو په حال کې دي.

په (1910) میلادي کال کې یو شمېر لکي لرونکي ستوري دځمکې دڅنډو څخه تېر سول چې بیا (76) کاله ورسته په (1986) میلادي کال کې بیا هم یاده چاره سرته ورسیدل، یانې یاد لکي لرونکي ستوري (آسماني ډبرې) بیا راوګرځیدل او هر (76) کاله ورسته یاد راګرځیدل دالله جل جلاله په حکم سره بیا تکرارېږي.

مورته څرګنده ده چې لمر، ستوري، سیارې، سپورمی، لکي لرونکي ستوري (آسماني ډبرې) او هر هغه څه چې په دایروي یا بیضوي بڼو مدارنو کې په خلاً کې شتون لري: لېرې ځي او بېرته خپل ځای ته راګرځي. الله جل جلاله مورته (14) سوه کاله مخکې په خپل کلام کې دآسماني جسمونو په خپل مدار کې دګرځیدو او په خلاً کې دمدارونو دشتون خبر راکوي! الله جل جلاله دسُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ په (33) نمبر ایات کې فرمایي:

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

او هماغه الله دی چې شپه او ورځ، او لمر او سپورمی یې پیدا کړل، هر یو د دغو سیارو څخه په یو (بېل بېل) مدار حرکت کوي، ګرځي.

* داخبره چې الله جل جلاله آسمان په (ذَاتِ الرَّجْعِ) ویی سره مصوف کړی دی په بشپړ ډول رشتیا او مور ورباندي ایمان لرو. دستاینې وردی الله جل جلاله چې ښه اندازه کونکی او جوړونکی دی.

معجزې	په کایناتو کې دقرآن کریم علمي
-------	-------------------------------

ځینو پوهانو دا آیات شریف : **وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ** [*بل ډول تفسیر او تعبیر کړی دی، هغوی وايي: په هوا کې موجود گازونه راگرځیدونکي، بدلیدونکي یا تغیر کوونکي دي. دبیلگې په ډول اکسیجن که انسان یا ژوی تنفس کړي په کاربن ډای اکساید بدلیري. که د نباتاتو دگټې وړ وگرځي بیرته په طبیعت کې په اکسیجن بدلیري، همدارول په طبیعت کې نور گازونه هم لېرې ځي اوبیرته راگرځي.

که چیرې الکترومقناطیسي امواج خلأ ته واستول سي دوهم ځلي خپل ځای ته راگرځي. د ټول بشر دگټې وړ امواج دهمدې تغیر بدلون اوبیرته راگرځیدو دورتیا درلودونکي دي. داوبو براس ورسته تردې چې فضا ته پورته سي دباران دڅاڅکو په ډول بیرته مځکې ته راگرځي. که گازونو دځمکې داتموسفیر فشار څخه تېښته کولی سواى نو یو زیان به یې داواى چې دځمکې دابو براسونه به دځمکې څخه خلاء ته تلای خو بیرته به دباران په ډول مځکې ته نه راگرځیدلی. دا دالله جل جلاله ستره پیرزوینه ده چې دځمکې څخه خلأ ته گازونه نه تښتي . الله جل جلاله کایناتوته دتغیر، بدلون اوبیرته راگرځیدو وړتیا ورکړې او هغوی یې دهمدې وړتیا درلودونکي خلق کړي دي چې هیڅ یو یې دالله جل جلاله دحکم څخه مخالفت نه سي کولی! خو انسان چې الله جل جلاله اشر المخلوقات خلق کړی دی ولي دالله جل جلاله د امرونو څخه مخالفت کوي؟!؟

مورته دامعلومه سول چې آسمان، فضا دالله جل جلاله په اراده دمځکې بخار دباران په ډول، الکترو مقناطیسي امواج د رادیویي امواجو په ډول، گازونه در هغو تغیراتو دتېرولو ورسته چې په هغو کې شتون لري، اوهرځلایى جسم بیرته خپل لمړي ځای ته راگرځي، دستوروپه شان چې په خلأ کې په دایروي شکله یا بیضوي شکله مدارو کې دخوځښت په حال کې دي.

ښه نوکه الله جل جلاله په خپل سپیڅلي کلام قرآن کریم کې فرمایي: **(وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ)** داپه دې معناده چې دا سپیڅلی قرآن کریم دکایناتو دخالق الله جل جلاله دلوري پر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم باندي نازل سوی دی اومور وړباندي ایمان راوړی دی. یادونه، (1)د "رجع" کلمې دراگرځیدو، بیا لیرولو، دوباره استولو، بیرته گرځیدو یادي ژباړې: دقرآن کریم اعجاز قرآن اوتخنیک پښتو ژباړل سوکتابونوڅخه را اخیستل سوي دي!

الله جل جلاله په خلا کې د تیارې (تاریکې) خبر راکوي!

يو خلا پيژندونکي پوه چې ديوه پرمختللي هيواد دفضايي بيړيو ديوه مرکز څخه يې ليدنه کړي وايي: څه موده مخکې زما ومخته يوه فضايي بيړۍ خلا ته وتوغول سول: چې د ياد مرکز عمليه دخلا يې بيړۍ د عملي سره په پرلپسي ډول په اړيکه کې وه د فضايي الوتکې مشر په يوه اړيکه کې چې دبيريو د مرکز سره يې ونيول وويل: مور او س هېڅ شې نه وينو: دا په داسې حال کې وه چې فضايي بيړۍ په روښانه ورځ وتوغول سول، څه موده ورسته فضايي بيړۍ دمخکې د اتموسفير څخه په بشپړ ډول خلا ته ووتل چې په پوره ډول تاریکه او بي نوره ده، د فضايي بيړۍ رئيس اندېښنه وښودل او وي ويل: مور هېڅ شې نه وينو داسې انگيرو لکه رانده سوي چې يو: څه پيښه سويه ده؟

هغه څه چې د فضايي بيړۍ عملي ته ورپيښ سوي وه دا وه: دلمر وړانگې په خلا کې پاشل کيږي، خپري او د هوا گرد او غبار په منځ کې سرگردانه کيږي: هغه څه چې فزيک پوهان ورته دنور انتشار يا خپريدنه وايي.

په خلا کې نور د هوا په ذراتو او گرد پا شل کيږي او ټول نوراني او ځليدلي ښکاري، هغه کار چې په مخکې کې هم پيښيږي. ځيني ځايونه دلمر په نيغو وړانگو روښانه کيږي او ځيني ځايونه دلمر په منعکسه رڼا روښانه ښکاري: د مسجد په ډول: مور يوبل وينو مگر هلته دلمر نيغي (مستقيمي) وړانگې شتون نه لري، بلکې دلمر منعکسي وړانگې دي چې د شيانو سره د ټکر ورسته زمونږ سترگو ته رارسيري او مور هغه وينو.

فضايي بيړۍ هم ورسته تردي چې دمخکې د اتموسفير څخه ووتل او دنور دانتشار پيښه (پدیده) له منځه ولاړل دخلا په بشپړې تاریکې کې راگيرسول او دبيري کارکونکو هېڅ نه ليدل.

اوس که الله جل جلاله سپيڅلي کلام پاک قرآن ته چې 14 سوه کاله مخکې نازل سوی دی او هغه وخت وگړو خلا، سپورمی ته د تگ او دمخکې د اتموسفير څخه په اوسنۍ طريقه د وتلوسره آشنایي نه درلودل مراجعه وکړو يوه علمي اعجاز ته رسيږو. الله جل جلاله د سوره الحجر په 14 او 15 نمبر اياتو کې فرمايي [سورة الحجر : 14] (وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ) که مور پر هغو د اسمان کومه دروازه پرانستي وای او هغوی په رڼا ورځ په کښي ختلي هم وای، [سورة الحجر : 15] اَقَالُوا اِنَّمَا سَكِرْتُمْ اَبْصُرْنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

بیا به یې هم همدا ویل چې زموږ سترګې غولول کیري، بلکې پر موږ کوډي شويدي.
*دسورت سُورَةُ الْحَجَر د15نمبرایات ژباړه یې په تفسیر دیوبندی کې داسې راوړي ده: "بیشکه! هم دا خبره ده چې ترلی سوی دی سترګی زموږ بلکه موږ یوقوم یوچی جادو راباندی کری دوی دی" (سُكِرَتْ) ژباړه: چې ترل سوی دی "هغه څه چې دفضایي الوتکې د عملیې رئیس وویل: چې موږ فکر کوو چې رانده سوي یوو، تاریکی کې راگیر او هیڅ شی نه وینو: 14سوه کاله مخکې په قرآن کریم کې بیان سوي دي! آیا دایوقطعي دلیل پر دې نه دی چې قران دمخلوقاتو دخالق جل جلاله کلام دی؟

دایبینه څوکاله مخکې وسول: هغه وخت کله چې انسان دمخکې پوښ اتموسفیر وپیژندی او په هغه کې یې نفوذ کری وو، هغوی داسې یوځای ته ورسیدل چې دنور دانتشار پدیده (پیننه) دمنځه تللي وه او په پوره تاریکی کې راگیر سوي وه! په دې پینې سره انسان وپوهیدی، وی لیدل چې دمخکې دپوښ (اتموسفیر) څخه دباندې تیاره ده اوبغیر دروښانو ستورو دنور څخه نوره رڼا شتون نه لرییا نور (رڼا) نه منعکس کیري ترڅو ولیدل سي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَجَر : 14] (وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ)

که موږ پر هغو داسمان کومه دروازه پرانستي وای او هغوی په رڼا ورځ په کبني ختلي هم وای، [سُورَةُ الْحَجَر : 15] (لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ)

بیا به یې هم همدا ویل چې زموږ سترګې غولول کیري، بلکې پر موږ کوډي شويدي.
*دسورت سُورَةُ الْحَجَر د15نمبرایات ژباړه یې په تفسیر (دیوبندی) کې داسې راوړي ده: "بیشکه! هم دا خبره ده چې ترلی سوی دی سترګی زموږ بلکه موږ یوقوم یوچی جادو راباندی کری دوی دی" (سُكِرَتْ) ژباړه: چې ترل سوی دی "

دجاذبې قوه

هغه څه چې ډېرېښکاره دي د کایناتو ناپاينې ده اوچې علم هر څومره ډېر دسلگونو زرو ميليونو ليرې کهکشانو (آسمان ټولګو) په کشف باندې بر لا سی سي، خودکایناتو داپراخوالی لانور ډېر روښانه کيږي، مگر ډېر جالب ټکی دادی: د کایناتو پر ناپاينې پراخی باندي یو ثابت قانون حکمراني کوي: چې د جاذبې قوې په نوم سره پيژندل کيږي!

هره ټولګه د کایناتو یوه بله ټولګه د کایناتو په خپل حد او ددوی ترمنځ اندازه کې جذب کوي (خپل ځان ته یې راکاږي): د جاذبې قوې دیوازني قانون په مرسته.

کولی سو ووايو ټول کاینات یوه ټولګه ده که چيرې هريو ددوی څخه همدغه رکم یوبل جذب کړي (ځان ته راکش کړي) مگر څه شي ددوی ترمنځ دليروالي، پاشل کيدو او په زمن کې ديوځای والي اويوې ټولګې په شان دښودنې لامل سوی دی؟ الله جل جلاله دسُورَةُ الطَّارِق په 11 نمبرایات کې فرمایي: (وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ) قسم دی په باران اوروونکي اسمان؛ (1) د "رجع" کلمه دراگرځيدو، بيا ليرولو، دوباره استولو، بېرته ګرځيدو په معنا هم ژباړل سوي ده.

هرڅه چې په آسمان، فضا کې دي په خپل مدار کې دګرځيدلو، راڅرخيدلو، ليرې تللو اوبېرته خپل ځای ته راتللو په حال کې دي. دا دوراني او پرلپسې حرکت ديوې قوې دراپاروني سبب سوی دی: یوه قوه (ځواک) د جاذبې دقوې په مقابل کې: دامخامخ کيدل او حرکت ددې دوو قوو په منځ کې حرکتی تعادل (بربروالی) منځ ته راوړي چې بياهم دا یوه نښه دښانانو او دقدرتونو څخه دالله جل جلاله ده. الله جل جلاله د سُورَةُ الرَّعْد په 2 نمبرایات کې فرمایي:

(اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلًّا يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ)

الله هغه ذات دی چې اسمانونه یې له ستنو پرته همداسې درولي دي، تاسي یې په خپله وینئ. بیا یې پر عرش استوا وکړه او لمر او سپوږمۍ یې د یو قانون تابع ګرزولي دي. ددې ټول نظام هر شی تر یو ټاکلي وخت پوري چليري. او همغه الله ددې ټول کار تدبیر کوي؛ هغه نښانې په ډاګه څرګنده بیانوي، بنایي چې تاسي له خپل رب سره په یو ځای کېدو باور وکړئ.

* (عَمَد) دعمود جمع ده یاني ستني مگر دآسمان ستني دلیدلو وړنه دي (بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا) *** ځیني پوهان وايي چې دا آیات شریف دکهکشانونو، ستورو، سیارو اونورو فضايي جسمونو ترمنځ د جاذبې دقوې پرشتون دلالت کوي.

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي معجزې

د جاذبې قوې ته د سُورَةُ النَّمل په 61 نمبر آیات کې اشاره سوي ده، الله جل جلاله فرمایي:

(أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَءَلَّهُ مَعَ اللَّهِ بَلَّ أَكْثَرُ هُمْ لَا يَعْلَمُونَ)

او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېنې یې سیندونه و بهول او (دغرونو میخونه) یې پکېنې ټکو هل او د اوبو د دوو ذخیرو په منځ کېنې یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېنې شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلک ناپوهان دي.***

څوک دی چې دمځکې پرمخ یې ټول شیانو ته قرار، ارام ورکړی او دهغه په خوښه مځکه ټول شیان ځان ته جذب کوي، ځان ته راکاږي؟

دوزن حقیقت څه دی؟

هوا دریا بونه او هرڅه چې دمځکې پرمخ دي هغې ځان ته راکښلي، جذب کړي دي. که چیرې انسان خلا ته پرواز وکړي او دمځکې جاذبې قوې دکرښې دورستي حد څخه دباندې ووزي: ددې وزنی احساس به وکړي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّمل : 61]

(أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَءَلَّهُ مَعَ اللَّهِ بَلَّ أَكْثَرُ هُمْ لَا يَعْلَمُونَ)

او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېنې یې سیندونه و بهول او (دغرونو میخونه) یې پکېنې ټکو هل او د اوبو د دوو ذخیرو په منځ کېنې یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېنې شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلک ناپوهان دي.*** نور آیاتونه چې دمځکې پر جاذبې قوې باندي دلالت کوي: الله جل جلاله د سُورَةُ الانشقاق په 3 او 4 نمبر آیاتونو کې فرمایي: [سُورَةُ الانشقاق : 3] (وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ) او کله چې ځمکه وغورولې شي، [سُورَةُ الانشقاق : 4] (وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ) او څه چې په هغې کېنې دننه دي هغه دباندې را وغورځوي او تشه شي؛*** دمځکې د جاذبې قوې په لمنځه تللو سره: مځکه خپل ټول شته دننه شیان، اجسام دباندې غور ځوي، چې بیا بیرت خپل لومړي حالت ته نه ستښيږي!

دپورت دلیلونو محور دا لاندې آیات شریف دی: الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاَ وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أُمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا)

حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بې ځایه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکی نشته. بې شکه الله ډېر زغمونکی او بینونکی دی. *****

دلمر وتل دآسمان لمنځه (دلمریز نظام دمنځه) دلمر دخپلې سمې طبعي لارې څخه کږیدل، انحراف شمېرل کيږي. که چیرې خبیر الله جل جلاله وفرمایي: [سُورَةُ الطَّارِقِ : 11] (وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ) قسم دی په باران اوروونکي اسمان؛ *****

(1) د "رجع" کلمه دراکړځیدو، بیا لیږولو، دوباره استولو، بیرته گرځیدو په معنا هم ژباړل سوې ده. همدغه دفصایي جسمونو بیرته راگرځیدل یې خپل لومړي ځای ته دآسمان قانون گرځولی هره سیاره.. چې په کایناتو شتون لري دخپل کروي یا بیصوي دوران په طی کولو بشپړولو سره دوباره خپل لومړي ځای ته راگرځي: هغه هم بیله کوم کوچني انحرافه. دادقت اونظم دچا کار دی؟

که لمر دخپل تگ لوري څخه منحرف او ووزي: دیوي بلي سیاري.. سرتکرکوي اوددوی دتکرلکبله دمځکې څخه ژوند کډه کوي! څوک دی چې کهکشانونه (آسمان ټولګي) ستوري اوسیاري یې دخپل حرکت پر مسیر (تگ لوري) ثابتي اوتینګي ساتلي دي؟

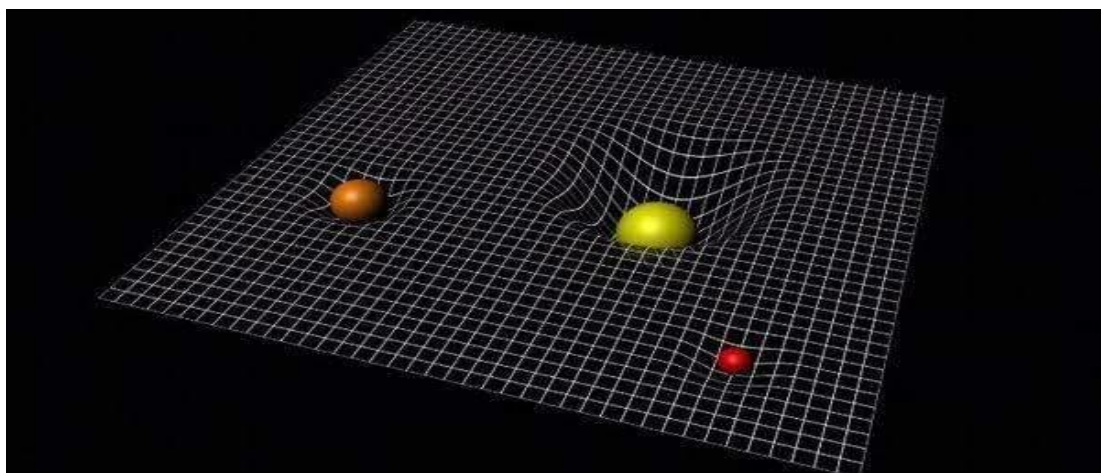
که یو اورګاډی داوسپني دپټلی څخه ووزي سقوط کوي، غوڅاږيږي، اورګاډی در هغوپوري خوندي دی ترڅو هغه داوسپني پر پټلی باندي روان وي. همدرنګه مځکه هم، که خپل پر مسیر دحرکت په حال کي وي: پرخپل حال به ثابتته پاته وي، که یې په دروران اومسیر کي لږ هم توپیر راغلی جوړوالی به یې دمنځه ولاړسي! خو دا دقادار ذات الله جل جلاله دقدرت یوه نښه ده چې مځکه دخپل تگ لوري څخه نه منحرفه کيږي! دا دالله جل جلاله جوړښت دی! دادالله جل جلاله فضل دی! الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاَ وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أُمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا)

حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که

هغه بي ځايه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راتينگوونکی نشته. بي شکه الله ډېر زغمونکی او بينونکی دی. *****

ياني دهغوی کنترول اونه وتل دخپل مسير څخه دالله جل جلاله په واک اوکنترول کي دي. هغه لکی لرونکي ستوري چي په 1910م کال کي اودويم ځل په 1986م کال کي دخواوا څخه تيرسول: او ورسته درزرگونو کلونو دتيريدويې اوس هم په دقيق او منظم مسير کي توپير نه دی راغلی: توپير څه حتی دردي چي لږ فرق يي په سرعت کي هم نه دی راغلی! ټولو لکی لرونکوستورو، کهکشانونو، ستورو، سيارو، سپوږمیانو، مخکي، لمريز نظام او کایناتو دغه ډول دقيق او منظم وضعيت دچا په قدرت خپل کړی دی؟ الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ يَسْنَ : 38] (وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ) او لمر د خپل ټاکلي ځای خوا ته ځي، دا د خورا ډېر ځواکمن پوه ذات، وضع کړی حساب دی. ***** دکایناتو ټولي برخي، اجزايي په خپل ټاکل سوي مسير کي دحرکت په حال کي دي اودهغه څخه سرغړونه نه کوي، نه اوړي، ولي؟ ولي چي قادر ذات الله جل جلاله دهغوی سمبالونکی دی! الله جل جلاله دسُورَةُ فَاطِرٍ په 41نمبرايات کي فرمايي: (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاً وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقيقت دا دی، يوازي همدا الله دی چي اسمانونه او ځمکه يي د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بي ځايه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راتينگوونکی نشته. بي شکه الله ډېر زغمونکی او بينونکی دی. * آيا دمخکي ټول ځواقونه داوړتيا اوتوان لري: که مخکه دخپل تگ لوري، مسير څخه واوړي چي بيرته يي خپل اصلي(اره) تگلوري ته راوړي؟ او آيا که لمر دخپل مسير څخه منحرف سي دمخکي اوسيدونکي يي بيرته خپل اصلي حالته دروستلو توان لري؟؟؟

دمخکی څخه لیري کهکشانونه (آسمان ټولگي)

الله جل جلاله دسورۍ الواقعه په 75 او 76 نمبر اياتونو کي فرمايي: [سورۍ الواقعه : 75]
(فَلَا أُفْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسي نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځايونو باندي قسم خورم؛
[سورۍ الواقعه : 76] (وَإِنَّهُ لَفَسَمٌ لَّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛

*****

يوې نړۍ والي رسنی اعلان کړه: چي ديوه پرمختللي هيواد يوه فضايي بيړۍ (الوتکه) چي ديوه لوی تلسکوپ ليردونکي وه فضاته وتوغول سول. دپاد تلسکوپ دعدسي قطر 8متره وو، دفضايي بيړۍ تيزوالی نژدي 40زره كيلومتر پرساعت وو، چي دکایناتو درازونو دکشفولو لپاره فضا ته واستول سول.

ياده فضايي بيړۍ دتلسکوپ په گډون کيدای سي اوس مشتري سياري ته نژدي سوي وي .

دې فضايي بيړۍ ديوه کهکشان څخه چي تر اوسه نه وو کشف سوی عکاسي کړي:

مخکي گمان کيداي چي ترټولو ليري کشف سوی کهکشان به زموږ څخه 000/000/24000 فاصله (ليرويالی) لري اونژدي ترين ستوری به زموږ څخه 4نوري کاله ليري وي: 4نوري کاله ياني: که يوڅوک وغواړي يادستوي ستوري ته دمخکي په يوه ليردونکي ماشين، وسايل کي سفر وکړي، يادسفر به يي 50ميليونه کاله ورسته منزل ته په رسيدو پای ته ورسيري. قطبي ستوری 400زره نوري کاله او (M33) نبيوله (وريخي) 2،7ميليونه نوري کاله زموږڅخه ليري دي. يوبل کشف سوی کهکشان (آسمان ټولگه) زموږڅخه 24ميليونه نوري کاله فاصله لري.

مگر څه لږ وخت مخکي هغي فضايي بيړۍ چي يولوی تلسکوپ دځان سر ليردوي ديوبل کهکشان انځور چي دمخکي څخه سلگونه بيليونه کاله ليري دی مخکي ته راستولی دی.

په دقت سره اند وکړئ! سلگونه بيليونه نوري کاله!

دايوه ډېره ليري فاصله ده: هريوبيليون دزرميليونه سره سمون خوري.

جالب ټکی خودادی: يادکهکشان په هره ثانيه کي د240زره كيلومترو په سرعت دحرکت په حال کي دی. زموږڅخه يي ليروالی هغه وخت چي ليروالی يي ثبت سو سلگونه بيليونه نوري کاله وو داچي اوس به زموږڅخه څومره ليري وي معلوم نه دی. اوس دپادو سوو مالوماتو په نظرکي نيولو سره په دي ايات شريف کي ژور اند(فکر) وکړئ

[سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُفْسِمُ بِمَوْجِعِ النُّجُومِ) نو داسی نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَفَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ ****

دایو لوی قسم دی که دنجوم ستور پیژندنې په علم باندې وپوهیږو. آیا مور ته بنایې چې دستر خالق جل جلاله داموروڅخه سرغړونه وکړو؟ آیا دابه بنه وي چې دالله جل جلاله څخه بغیر دبل چا څخه وپیریږو؟ آیا دابه بنه وي چې دالله جل جلاله دیاد او ذکر څخه غافله سو او ذکرې ونه کړو؟ آیا دابه شه وي چې داسلامي اموروڅخه بي خبره اودهغوڅخه سرغړونکي واوسو؟ راسئ بیا په یاد سوي ایات شریف کي ژور اند وکړو دقیق لیروالی دمځکي څخه دهغه کهکشان چي تراوسه کشف سوی اودمځکي څخه ډېر لیري دی.

یاد کهکشان د (MACS-JD0647) په نوم نومول سوی اودمځکي څخه 3،13 میلیارده نوري کاله لیري دی. اوس که دنور (رنا) تیزوالی چي په ثانیه کي 3 لکه کیلومتره دی په 60 کي چي دیوې دقیقې سره سون خوري بیا په 60 کي چي دیوه ساعت سره سمون خوري، ساعت په 24 کي چي دیوې ورځې سره برابرېږي، ورځ په 365 کي چي دیوه کال سره سمیري ضرب کړو څه په لاس راځي؟ دیادي پایلې په لیدو بله چاره نه لرو چي په دي ایات شریف کي په غور اودقت اند وکړو اودالله جل جلاله دقدرتونو په لیدلو سره خپل سر زمور او ټولو کایناتو پیداکونکي ته پرسجده کښیږدو.

کهکشانونه، ستوري.. اودهغوی تیزوالی

د کهکشان ویی (کلمه) ډېره اوږد هغه په اړه ډېر معلومات لولو، مگر نوي کشفیات دهغوی په اړه دومره هیرانوونکي دي چې ځيني وخت انسان د شک په سترگه ورته گوري.

کهکشانونه (آسمان ټولگي) دکایناتو اساسي واحدونه بلل کيږي چې دستورو، سیارو، سیارگيو، سیاره وزمو، لکۍ لرونکو ستورو، سپوږمیانو، آسماني ډبرو او د سختو، شديدو مقناطیسي او الکتریکي میدانونو.. څخه جوړ دي، په یوه کهکشان کې یادسوي ټول فضايي جسمونه شتون لري. ډیپلمرني وړتکی خودادی :

ددې سره سره چې انسان د لویو او ځواکمنو تلسکوپو په مرسته زرمیلیونه کهکشانونه لیدلي، مشاهده کړي دي، مگر مور بیله تلسکوپه په طبعي ډول لاندې کهکشانونه په پاکو تاریکو شپوکي په بنکلي هسک کې لیدلی سو:

لومړی (دشیدولارې) کهکشان دویم: د (SMC یا د ماژالاني کوچنی وریخ) کهکشان یادکهکشان زموږ څخه 200 زره نوري کاله لیري دی.

3: د (Large Magellanic Cloud) یا (LMC د ماژالاني لویه وریخ) کهکشان چې زموږ څخه دیاد کهکشان لیروالی 160 زره نوري کاله دی.

4: د (آندرومدا) یا (M31) کهکشان چې زموږ څخه 2،5 میلیونه نوري کاله لیري دی.

ځيني تیز نظر کسانو د (M33) کهکشان چې زموږ څخه 2،7 میلیونه نوري کاله فصله لري او درهغه هم لیري کهکشان (M81) چې 11 میلیونه نوري کاله زموږ څخه لیري دی، دلیدلو ادعا کړي ده. هر کهکشان (آسمان ټولگه) په منځني ډول ددري لکه میلیونو ستورو درلودونکی وي.

الله جل جلاله څومره بڼه فرمایي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسي نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ ****

اوس دشیدولارې آسمان ټولگه په نظر کې نیسو چې زموږ آسمان ټولگه شمېرل کيږي:

زموږ لمریز نظام دشیدولارې کهکشان یوه کوچنی برخه ده. دیادکهکشان اوږدوالی 150 زره نوري کاله دی. دا په داسي حال کې چې مور د سپوږمۍ څخه یوه نوري ثانیه او د لمر څخه 8 نوري دقیقې او 17 ثانیې لیروالی لرو، همدارنگه د ټول لمریز نظام طول، اوږدوالی در 13 نوري ساعته ډېر نه دی،

او داسې یوه بڼه لري لکه یو لوبښی چې دستورو ډک وي. یو بله جالبه خبره داده چې ټوله کهکشانونه دیوه نامالوم ټکي پر، شاوخوا چې ستورپيژندونکي ورته (تورسوري) وايي راڅرخي، هغه هم په یو داسې سرعت سره چې د باور وړ نه دی یانې دنور سرعت 10:8 په نسبت که چیرې نور په هره ثانيه کې دري لکه کیلومتره مزل کوي ټول کهکشانونه 10:7 در 10:8 پر سرعت دنور د حرکت په حال کې دي.

زموږ لمریز نظام دمخکې په گډون دخپل کهکشان د مرکز پر شاوخوا په یو لوی مدار کې په ثانيه کې د 220 کیلومتره په تیزوالي د حرکت په حال کې دی. زموږ لمریز نظام په 250 میلیونه کاله کې یوځل دخپل کهکشان د مرکز څخه راڅرخي، راجورلي، رښتیا دادي چې د آسماني جسمونو سرعت او دهغوی ترمنځ دلیروالي تصور دانسان د عقل لپاره نه منونکی دی.

زموږ سپاره مخکې په ساعت کې د 1600 کیلومترو په سرعت سره څرخي، مخکې د لمر پر شاوخوا هم په ثانيه کې د 3 کیلومترو په تیزوالي د حرکت په حال کې ده. لمر هم دخپل کهکشان د مرکز څخه په ثانيه کې د 200 کیلومترو په تیزوالي دگرځید په حال کې دی.

دشیدولارې آسمان ټولگه هم په ثانيه کې د 240 زرو کیلومترو په تیزوالي د حرکت په حال کې ده، یانې دنور تیزوالي ته نژدې تیزوالي باندي. اوس که دا په نظر کې ونیسو چې لمر دشیدو لارې کهکشان د مرکز څخه دپوره دور خورلو لپاره 250 میلیونه کالو ته اړتیا لري نو دټولو کهکشانونو د حرکت نسبت مورته بڼه روښانه کیږي. الله جل جلاله د سُورَةُ الْغَاشِيَةِ په 17، 18، 19 او 20 نمبر ایتونو کې فرمایي: [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 17] (أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ایا دوی اوبښ ته نه گوري چې څنگه پیدا کړ شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 18] (وَأَلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ) او اسمان ته نه گوري چې څنگه اوچت کړای شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 19] (وَأَلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ) او غرونو ته نه گوري چې څنگه ښخ درول شوي دي؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 20] (وَأَلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ) او ځمکې ته نه گوري چې څنگه غوړول شوي ده؟ *** څه موده وړاندي د (M28) نومي کهکشان په مرکز کې چاودنه وسول: د یادې چاودنې د اور لمبو سلگونه میلیونه کیلومتره اوږدوالی درلودی.

ددې چاودنې لکبله د دوه زرو بیلینونو بیلینونو هیدروجنې بمونو دانرژي د ځواک په اندازه انرژي آزاده سول. یو هیدروجنې بم څونده ځواک لري؟ یو هیدروجنې بم دوندې ځواک لري چې دمخکې تر ټولو لوی ښار ویران، خراب کړي.

اوس که دوه زره بيليونه بيليونه هيدروجني بمونو ته چاودنه ورکړو څه به پيښ سي؟
 په رښتيا هم دا پيښه به بيخي ډېره هيرانونکي وي. الله جل جلاله فرماييدسوره فاطر په 28
 نمبر ايات کي فرمايي: (إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ)
 (حقيقت دا دی چې د الله د بندگانو څخه يوازې عالمان د هغه څخه وېريري. بې شکه الله بر لاسی
 او بښونکی دی.) *اوس نو که مور هر څومره ډېر دکایناتو درازونو څخه خبريرو: زمور وېره
 به دالله جل جلاله د عذابونو څخه لا ډېريري. مور انسانان دمخکي پرمخ ډېرو کوچنيو کوچنيو
 ستور په شان يو مخکې دلمر پر شاوخوا، لمر دکهکشان د لوی ستوري پر شاوخوا، کهکشان
 دتورسوري پر شاوخوا په فضا کي راڅرخي او دوی توله د راچور ليدلو، راگرځيدلو په حال کي
 دي. الله جل جلاله دسوره الطارق په 11 نمبر ايات کي فرمايي: (وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ) قسم دی په
 باران اوروونکي اسمان؛ (1) د "رجع" کلمه دراگرځيدو، بيا ليرولو، دوباره استولو، بېرته
 گرځيدو په مانا هو ژباړل سوې ده. * * * * هر آسماني جسم په بيضوي شکله يا کروي شکله
 مدار کي دراگرځيدو په حال کي دی، ښه نو اوس به دمخکي او آسمان په پيدايښت کي آند
 وکړو! زمور خالق جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 191] (الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا
 وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا تُسَبِّحُكَ فَقَتْنَا عَذَابَ
 النَّارِ) چي په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کښي خدای يادوي. او د اسمانونو او ځمکي
 په پيدايښت کښي غور او فکر کوي (هغوی په غير ارادي توگه غږ کوي چي:) "آي زمور
 ربه! دا ټول شيان تا بابيزه او بي مقصده نه دي پيدا کړي، ته له دې څخه پاک يي چي عبث کار
 وکړي؟ نو اي ربه! مور د دورخ له عذابه وژغوره؛ * * *

دستور و ځایونه

الله جل جلاله فرمایي [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسې نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛

*** سوال دادی چې موخه دستور و ځایونو څخه څشي ده؟

دري مانوي يې بيان سوي دي:

لومړی دستور و ترمخ ناپایانه لیروالی دی ،چې د یاد لیروالي درک د عقل لپاره ستونزمن چار دی، دبیلگې په ډول: د ځینو آسمان ټولگو او مخکې ترمخ 18 زره میلیونه نوري کاله لیروالی شتون لري، اوس که دنور تیزوالی چې په ثانیه کې دري سوه زره کیلومتره دی، په پام کې ونیسو، یاد تیزوالی به: په دقیقه، گری، ورځ، میاشت او کلونو کې خوندي مزل وکړي او څومره به زموږ څخه لیري سي؟ الله جل جلاله څومره بڼه فرمایي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسې نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) *****

مخکه اوسپورمی یوازي یوه نوري ثانیه سر لیري دي. دلمر او مخکې ترمخ لیروالی 8 دقیقې او 17 ثانیې دچې نژدي 150 میلیونه کیلومتره کیري. دلمر یز نظام طول 13 نوري ساعته (گریه) اودشیدو لاری کهکشان طول 150 زره نوري کاله دی. ایا د داسې فاصلو تصور کول چې زموږ او ستورو ترمخ دي، دیوبل څخه دهغوی د لیري ځایونه تصور کول د عقل لپاره ممکن دي. ځای ددی چې بیا دا ایتونه په پوره آندکولوسره تلاوت اویا یې تکرار وکړو. : [75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) ***** دویمه مانا: ستوري تل په مختلفو ځایونو او حرکت کې وي.

ددوی څخه هر یو یې د ځانگړي تگ لوري او مدار درلودونکی او هغه لوري ته ستنیدونکی دی. الله جل جلاله دسورت یس په 40 نمبرایات کې فرمایي: [سُورَةُ يُس : 40] (لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) نه د لمر په وس کېني دا شته چې سپورمی ونیسي او نه شپه پر ورځي مخکې کېدلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کېني لامبو وهي (په اسمان کې چورلېدونکي دي). *****

دسورت الواقعه 75 نمبرایات کې د (بمواقع) کلمه ددی ایات شریف د اعجاز راز دی.

ولې چې د یو ستوري ځای په مانا سره ددې نه دی چې هغه ستوری چې چېرې کشف سوی وو په هغه وخت کې هغه ستوري په هم هغه ځای کې شتون درلودی، دبیلګې په ډول مور دمځکې څخه دلمر انځور اخلو دلمریاد انځور 8 دقیقو او 17 ثانیو پخوانی انځور دی، نه دهم هغه شیبې!

همدرنگه که زموږ څخه یو ستوری یونوري کال لیروي داپه دي مانا ده چې دهغه ستوري نور یوکال ورسته زموږ سترگوته راسیدلی دی اوداچي اوس به څومره لیري وي مور نه یوڅخبر! خدای جل جلاله دستورو ترمنځ په لیروالي سرقسم نه دی یادګری: ولې چې ستوري پریوه ځای ثابت نه دي: دحرکت په حال کې دي.

الله جل جلاله دستورو دځایونو ترمنځ لیروالي یادګری دی. که یو ستور پیژندونکی دایات شریف ولولي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسي نه ده، زه دستورو د پربوتلو په ځایونو باندي قسم خورم؛ ****

نوپه عاجزی سره به الله جل جلاله ته سرپر سجده کښیږدي او دقرآن کریم اعجاز ته به عاجزه سي. مځکه پرلمر باندي خپل راګرځیدل په 365 ورځو او څوساعتونو کې پوره کوي، ځیني نوري سیارې په 2 کاله 3 کاله او یاد 1 یوه کال څخه کمه موده کې یاد کار سرته رسوي او هر یوه ددوی څخه دبیلو ځایونو، دلویو او وړو کروي شکله او بیضوي شکله مدارو درلودونکيه ده: هغه څه چې ددې آیات شریف تصدیق کوي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) ****

په واقعیت کې هر ستوری، سیاره، په هر ټانیه کې ځانګړي ځایونه لري. داپه داسي حال کې چې دبشر په لاس جوړسوی دقیق ترین وخت بنوودونکی ساعت هم ځیني وخت بي وخته، کیږي بي دفته کیږي، دلته داسول پیدا کیږي: چې څشي دهغوی دتنظیم معیار دی؟ په ځواب کې وایو: یادساعتونه د هغو ستورو دحرکت ددقت پراساس تنظیم کیږي چې وره خطا او بي دقتي یې په حرکت کې شتون نه لري، همدارنگه دهغو دبنکاره کیدلو لپاره هم ځانګړي ځایونه شتون نه لري، ولې؟

ځکه چې یادستوري دیوه هیرنونکي سیستم پراساس هره ټانیه په نوي ځای کې وي! هغه ستوري چې په 1910م کال کې ورسته په 1986م کال کې دمځکې دخوا څخه تیرسول او اوس موږ انتظار باسو چې په 2062م کال کې به یادستوري وویږي. دیادو ستورو ګرځیدل بیرته راګرځیدل 76 کال وخت نیسي، هیڅ وخت دخنډ او مځکي والي سره نه دي مخ سوي یاني هروخت پر خپل ټاکلي وخت دټانیو په دقت بیرته راګرځیدلي دي، په داسي حال کې چې هغوی

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي معجزې

دمخکې څخه 30 میلیونه کلومتره لیرې واقع دي. دریمه مانا: دستورو ترمنځ د جاذبې قوه شتون لري اولوی ټولګې کوچنۍ ټولګې خپل ځان ته راکاري، یوبل مهم عامل چې په دې امر کې داخل دی، دستورو د ټولګو ترمنځ ټاکل سوی مناسب لیروالی دی، که چیرې په دې لیروالي کې توپیر رځي: دکایناتو توازون (برابروالی) به دمنځه ولاړسي آسماني جسمونه به د یوبل سره ټکروکړي او کاینات به په یوې بې ترتیبې ټولګې بدل سي.

مګر دستورو... ځایونه دستور د ترتیب کوونکي دلوري څومره منظم ټاکل سوي دي چې ددې منظم والي پایله داده چې دهغوی دوران او په زمن کې دهغوی پر خپل ځای ټینګوالی، محکموالی یې په وجود راوړی دی! ښه نو په اوله معنا کې بیان سول چې دستورو د ځایونه څخه موخه دهغوی ډېرې لیرې فاصلي دي په دویمه مانا کې بیان سول: چې دستورو حرکت لیرد رالیرد دیوځای څخه نوي ځای ته مګر مخکې ټاکل سوي: یانې دهغوی په ټاکل سوافاصلو، مدارو او د حرکت په ډول کې توپیر نه راتلل، لکه مخکې چې سهار او ماښام بیله کوم توپیره په پرلپسې ډول رځي.

په دریمه مانا کې وویل سول: ستوري دهغوی دلوالی، کوچنیوالي، لیروالي اونژدې والي سره ټولو ته په یوه ټاکل سوي دقیق ټکي کې قرار ورکول سوی او دهغوی ترمنځ د جاذبې قوې هغوی ته ټینګوالی، محکموالی وربخښلی اودا هیرانونکی اوبې بیلګې نظام یې منځ ته راوړی دی! خدای جل جلاله دسورۍ فاطر په 41 نمبرایت کې فرمایي: (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاَ وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بې ځایه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکی نشته. بې شکه الله ډېر زغمونکی او بښونکی دی.

*****

د (أَنْ تَزُولَا) معنا خشي ده هيڅکله يې مانا (أَنْ تَفْنَى) يانې نابوديدل لمنځه تلل نه دي، بلکې مانا يې ده (اوکه هغه بې ځایه سي) يعنی دخپل مسير څخه خارج سي ده. د بيلګې په ډول که ځمکه لمر ته نژدې سي تيزوالی يې ډېريري، ترڅو دلمر د جاذبې قوې د تعادل (برابروالي) په حال کې وساتي، دهغه لورته جذب نه سي او په خپل مسير کې لانوره هم پاته سي.

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي معجزې

اوس یو اریا بیا د پاک قرآن ددی ایتونه تکرار کوو: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوْجِعِ النُّجُومِ) نو داسی نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهیږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ ****

تاسو اریاست په دې آیات شریف کې اند وکړئ، تحقیق او غور وکړئ ولې چې: [سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 20] (وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ) په ځمکه کې د باور کوونکو لپاره (د الله (ج) د قدرت) ډیرې نښانې دي؛ **** اودغه رکم: [سُورَةُ يُونُسَ : 101] (قُلِ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُعْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کې چې څه دي، هغه په غرېدلو سترگو وگورئ!" - او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او کټور کېدای نه شي. **** په رښتیا سره چې په اسمانونو او ځمکه کې د الله جل جلاله د قدرتونو، لویوالي بې شمېره نښانې شتون لري او هیڅ وخت پای نه مومي، داداسی نښې دي چې یوازی قانع کوونکي نه بلکې دهغوی څخه هیڅ انکار نه سي کیدای او دلیل دهغوی څخه دانکار نه کیدلو درقانع کولو ډېر بیانوونکی اوبلیغ دی.

یادونه که غواړئ ددې برخې په مطالعه په هراړخیز ډول پوه سئ تېرې دوی برخې هم ولولئ!

په هسک کی دستورو شمیر

مخکی وختونو کی ستورپیژاندو دستورو شمیر دزرگونو پورته بلی، څه موده ورسته یی یاد شمیر میلیونونه یاوی اوڅه لږوخت ورسته یی میلیارډونه یادکر، خو اوس وخت کی ستورپیژندونکو یوازی دشیډو لاری په کهکشان کی چي په کایناتو کی یو متوسط(منځنی) کهکشان دی، د30 میلیارډو ستورو دشتون خبر ورکړی دی، چي زموږ لمریز نظام هم دیادی آسمان ټولگی یوه برخه ده. ستورپیژندي دیوبل کهکشان دستورو په شمیرلوکی یو بل لوی عدد ته رسیدلی دي یانې: یومیلیون میلیون ستوري، مگر در اوسه هم دي پوښتني ته چي: په فضا کی څومره ستوري شتون لري؟ ځواب نه دی موندل سوی! در اوسه دیومیلیون میلیون کهکشانونو شمیر انسانانو کړی چي هر کهکشان په همدومره شمیر ستورو ته په خپل ځان کی ځای ورکړی دی، داچي په هغوی کی څومره: سیاري، سپوږمیايي او آسماني ډبري.. شتون لري؟ دایوه ډبره ستونزمن بي ځوابه پوښتنه ده. دخالق جل جلاله خلقتونه دانسان دتصور څخه ډېر هسک دي! الله جل جلاله دسُورَةُ الدَّارِيَاتِ په 47 نمبرایات کی فرمایي: (وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ) او آسمان موجودکړی دی مونږ په ایدی (دقدرت خپل) او بیشکه مونږ خامخا پراخوونکی یو (او هرشی موله واک (اختیار) او قدرته پوره دی) **** ورسني اعداد چي بیان سول بیان کونکی په آسمانونو کی دخلقت دعظمت دي: هغه خلقت په لاس سره دهغه خالق جل جلاله چي فرمایي: [سُورَةُ يُونس : 101] (قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُعْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کښي چي څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" او کوم خلک چي له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښاني او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. *****

مودې مخکی آند کیدئ چي ځيني ستوري متحرک او ځيني نور بیا دلمر په گډون ثابت اوبي حرکت دي، دوخت تېریدل دهغوی په ثابتوالي او حرکت باندي کومه اغېزه نه لري، دا په داسي حال کی چي دالله جل جلاله په کلام کی الله جل جلاله دلمر په اړه خبر راکوي اوحال یی راته داسي بیانوي: [سُورَةُ يس : 38] (وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ) او لمر د خپل ټاکلي ځای خوا ته ځي، دا د خورا ډېر ځواکمن پوه ذات، وضع کړی حساب دی.*

په دي ورستيو وختونو کی کشف سول: چي لمر اولمریز نظام په ثانیه کی د200 کیلومترو په

تیزوالي دیوبل ستوري پرشاوخوا په فضا کی دحرکت په حال کی دی او هرخل راگرخیدل یی میلیونونه کاله وخت نیسی. همدارنگه مخکه هم په ثانیه کی د30 کیلومترو په تیزوالي دلمرڅخه دراگرخید(چورلیدو)په حال کی ده. ستورپیژاندو دځینو کهکشانونو(آسمان تولگو)تیزوالی ډېر لوی عدد لاسته راوړی، بنوولی دی: 240زر کیلومتره په ثانیه کی چي دا یو ډېر تیز او هیرانونکی سرعت دی. یادسرت نژدی درنا دتیز والی سره سمون خوري. ددی پراخیدونکو او هیرانونکو کایناتو پیداوونکی، سمبالونکی او څښتن څوک دی؟ په ربنتیا سره ددی کایناتو او تولو مخلوقاتو پیداوونکی پالونکی او څښتن پاک خدای جل جلاله دی! خدای جل جلاله دسورۃ الأنبیاء په 33نمبرایات کی فرمایي: (وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) او هماغه الله دی چي شپه او ورځ، او لمر او سپوږمی یی پیدا کړل، هر یو د دغو سیارو څخه په یو (بی-ل بی-ل) مدار حرکت کوي، گرځي. ****یانی هرستوری هغه که کوچنی وي یا لوی په دورنی حالت کی دی. قرآن کریم دالله جل جلاله کتاب دی او دتوکایناتو پیداوونکی الله جل جلاله دی، نو ددی دوو ترمنځ توافق او هم غاریتوب اړین دی، لاندي دور مبارکو ایاتونو کی دې موضوع(سکالو)متن ته اشاره سوي ده: [سورۃ الأنعام : 1] (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ) ثنا او ستاینه الله ته ده چي اسمانونه او ځمکه یی هست کړل، ربا او تیاری یی پیدا کړی. بیا هم هغه کسان چي د حقی بلنی له منلو څخه یی انکار کړیدی، نور شیان د خپل رب سیلان گڼي. [سورۃ الکهف : 1] (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا) (ثنا او ستاینه الله ته ده چي پر خپل بنده یی دغه کتاب نازل کړ او په هغه کښي یی کوم کوږوالی پري نښودی. *****)

لمر

دا روښانه او پیژندل سوی واقعت په پام کي نیسو: دلمر دمخ، سطحی تودوخه 6 زره سانتي گریډ درجې او دمرکز گرمښت یې 20 میلیونه سانتي گریډ درجې دی، درنا خپریدني، غورخوني توانايي یې هومره ډېره ده چې درنا په په ځانگړو واحدونو اندازه او معلومیري مگرارین ټکی دلته دی چې په فضا کي داسي ستوري شتون لري چې دهغوی نور دلمر 26 برابره دی، همدارنگه نور داسي ستوري هم شتون لري چې نور(رنا) یې دلمر 100 برابره او 500 زره برابره ته رسیږي.

لمر دهغوی سره په پرتله کولو بيله دي چې یو متوسط(منحنی) ستوری وگنوبل شی نه دی.

یادي سوي ټولي بېلگې ددې ايات شريف تصديق کوي چې خدای جل جلاله فرمايي:

[سُورَةُ حَمَّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 53] (سُنُرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْاَفَاقِ وَفِي اَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَّبِعِنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ۗ اَوْلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ) ډېر ژر به مور دوی ته خپلي نښانې په افاقو (هيوادونو) کښي هم وښيو او د دوی پخپلو نفسونو کښي هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شی چې دغه قرآن په رښتيا سره پر حق دی. ايا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟*****

انځو کي لمر او مځکه ښکاري چې دلمر بادي څپي دمځکي څو برابره لويې ښکاري

د عين القطر (NGC 6543) ستوري چاودیدل او دقرآن کریم معجزه

هر څیرونکی محقیق او متفکر په کایناتو کې په آند، تحقیق، څیړنې کولو او دکایناتو اړوند قرآني ایتونو کې په ژور آند او غور کولو سره دې پایلې ته رسیږي چې: قرآن العظیم الشان دالله جل جلاله کلام دی چې پر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم یې نازل کړی دی. داناشونی چاردی چې یوانسان یاپیری یوازي یا په ډلېز ډول وکولی سي دقرآن کریم دیوه ایات مثل راوري! نړی والي جرگې چې دنړی په بیلا بیلو ځایونو کې دقرآن کریم اوسنت دعلمي اعجاز پر سکالو (موضوع) جوړیږي، داروېنه کوي: چې علمي دقیقې او پرې لگو ولاړې څیړنې چې غیري مسلمانو پوهانو ددې لپاره نه چې قرآن کریم او اسلام ته خدمت وکړي کړي دي: یادو څیړونو چې لسگونه کاله وخت نیولی او میلیونونه ډالر پري لگیدلي داسي پایله تري لاسته راغلي چې بیله کوم زور، جبر او تینگار، بیله دې چې حقایق یې لمنځه یوړل سي په پوره ډول دسپېڅلي قرآن دایاتونو او احادیثو سره مطابقي او هم غاړې دي. یوازي دانه چې دقرآن شریف دیوایات سره بلکي دتورو سره یې هم غاړېتوب لري. یادسکالو (موضوع) تصدیق کونکي ددې ایات شریف ده: [سُورَةُ حَمِّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 53] سُنُرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَبَيِّنَ لَهُمُ أَنَّهُ الْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ *

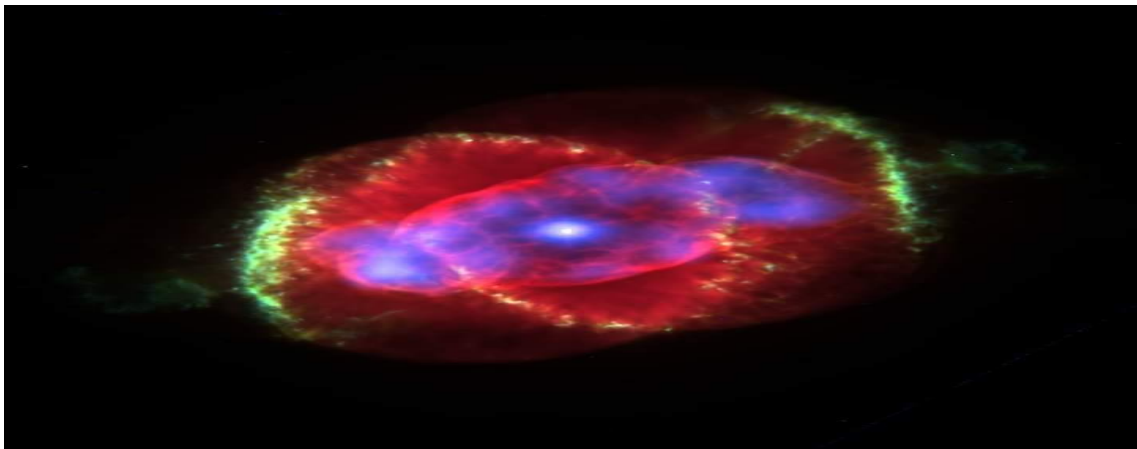
ډېر ژر به مور دوی ته خپلې نښانې په افاقو (هیوادونو) کښي هم وښیو او د دوی پخپلو نفسونو کښي هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شی چې دغه قرآن په رښتیا سره پر حق دی. ایا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟ ***

د 1990 میلادي کال داکتوبر په 31 نېټه یوه پیژندل سوي تشایالي مرکز دخپل یوه لوی اویپاوري تلسکوپ په مرسته دتشیال (فضا) داسي انځور خپور کړ: چې هر لیدونکي یې په لمړي لیدو هغه په پوره ډول دیوسور گل په شان لیدئ: داسي یوسور گل چې دسرلویو پانو، گل پاني یې په منځ کې ابي او کوچنیو زرغونوپانو درلودونکی وو. لیدونکي په یادولیدلو کې هیڅ شک نه کوی چې یاد انځور دي دگل نه وي، مگر یاد انځور په حقیقت کې (دعین القطر/NGC6543) لوی ستوري دچاودنې وو چې دمخکې څخه 13 زره نوري کاله لیري دی. دیادونې ورده چې په یاد فضايي مرکز کې زرگونه رنگه انځورونه چې دلویو تلسکوپونو په مرسته لاسته راغلي او هریو یې دتشیال عجایب لیدلو ته وړاندي کوي پیدا کړي، مگر دیاد انځور یادونه موځکه وکړل چې دقرآن کریم علمي اعجاز څرگندوي:

یاد انځور دسورت رحمن د37نمبر آیات علمي اعجاز څرگند کړ الله جل جلاله فرمایي:

[سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 37] (فَاِذَا اُنشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ) بیا کله چې وچوې څیړی شی آسمان نو وبه گرځی گل سورنگ لکه سری څرمنی (پازیتون تیل). *په تفسیر کابلی کې یې ددې آیات شریف تفسیر داسې کړی دی: "یعنی دقیامت په ورځ کبني به آسمان وچوې اورنگ به یې لکه سره څرمن غوندې بریښی یا به په شان دتیلو دزیتون ځلیدونکي پرکیدونکي وی نودابه څه لوی هیبت وی" والله اعلم! ځیني پوهان وايي: یاد انځور دقیامت په ورځ "دچاودیدونکي آسمان سرشبا هت (ورتوالی لري) لري." والله اعلم! که چیرې مور ټول هغه تفسیرونه چې مخکې در یاد انځور درخپریډو لیکل سوي وگورو: داسې مطلب به ونه لولو چې انسان ته فنا عت ورنه کړي. حقیقت دادی چې دیاد ستوري دچاودیدلو په پایله کې دچاودني څخه لاسته راغلي خپرو سو دودونو اوگازونو ځان ته دیوځلیدونکي گل بڼه خپله کړي وه په هر حال که چیرې دیادستوري چاودني ځانته هرډول ښکلي څیره غوره کړي وای: بیا به هم یومناسب تفسیر دیاد آیات شریف لپاره شمیړل کیدای، یادي چاودني دقرآن کریم د اعجاز ددوام داره لری دنورکړیو لپاره دمخکې اوسیدونکي د دې ته ورته هیرانونکو پینو دپینیدلو انتظار ته منتظر کړل. په همدې خاطر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم په خپل اجتهاد او یا دالله جل جلاله دخواڅخه په ورته سوي الهام دډېرو هغو ایاتونو څخه چې ورته بیان پکښې سوی دتفسیر څخه پرهیز کړی دی: ولې چې که دیادو ایاتونو شرحه او تفسیر سوی وای راتلونکو وگړو به تري انکار کوی او دهغه وخت اوسیدونکو به له دې کبله چې دایاتونو دتفسیر اوشرحي به یې پوره درک نه سواي کولی دښي کریم صلی الله علیه وسلم دنیوت څخه به یې انکار کولی. دیادو ایاتونو شرحه اوتفسیر دعلم اوژوند دچارو دپرمختگ اوپوروالي سره بشپړې سوي. دابني کثیر (رح) په تفسیر کې (فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ) تفسیر داسې سوی: څنگه چې غوري اوطلا ویلي کیري. حسن بصري (رح) وایي: آسمان رنگا رنگ کیري. مجاهد (رح) دغورو اوروغني رنگو په شان کیري، دانظر یې دابن کثیر (رح) په تفسیر کې راغلی. په تفسیري قرطبي کې: آسمان دغورو په شان صاف اویاک کیري. سعید بن جبیر (رح) اوقتاده (رح) هم ویلي: چې خپل ځان ته سورنگ غوره کوي. څنگه چې مو وویل هغه څه چې په دي مبارک آیات زمور پام ځان ته جلبوي دادي:

د عین القط ستوري د چاودنې انځور چې په پوره ډول د یوه سره گل سره ورته دی دناسا تشیالي (فضايي) ادارې د هابل تلسکوپ په مټ اخیستی او په نړیوال جال (انټرنیټ) کې یې خپور کړی ددې آیات شریف د تفسیر تصدیق کونکی دی: [سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 37] (فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ) بیا کله چې وچوې څیری شی آسمان نو وبه گرځی گل سورنگ لکه سری څرمنی (پازیتون تیل). *** ښه نو په یاده پېښه سره بیا هم.. څرگند سول چې قرآن کریم د الله جل جلاله کلام دی او داسې معجزه ده چې دکایناتو درپای پورې به دوام کوي! چا گومان کوي چې ستوری په آسمان کې چاودېږي او د یوه داسې سور گل ښه به ځانته غوره کوي چې پانې یې گلابي، گل پانې یې په منځ کې ابې او کوچنۍ پانې به یې زرغون رنگ لري. یاد انځور د هابل لوی تلسکوپ په مرسته د عین القط ستوري څخه په داسې حال کې اخیستل سوی چې د چادني انځور یې وویاد ستوری دمخکې څخه 13 زره نوري کاله لیرې دی، د پېښه یو برخه دورځو د پېښیدونکو پېښو څخه ده، له بله اړخه یاده قضیه زموږ په ژوند کې د الله جل جلاله دهغه کتاب ده چې زموږ د ژوند قانون، نیغه او روښانه لار راته ټاکي، هر څوک چې په هغه عمل وکړي: خوشبخته او بریالی به وي او که څوک عمل نه په وکړي نو بدبخته او هلاک به سي! یاده پېښه د الله جل جلاله د قدرت د نښو څخه یوه نښه ده، د الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ حَمَّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 53] (سُنُّرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْاَفَاقِ وَفِي اَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ؕ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ) ډېر ژر به موږ دوی ته خپلې نښانې په افاقو (هیوادونو) کېښي هم وښیو او د دوی پخپلو نفسونو کېښي هم؛ تر دې پورې چې دوی ته دا خبره څرگنده شي چې دغه قرآن په رښتیا سره پر حق دی. ایا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟*

د ستورو.. اولکې لرونکو ستورو مدارونه

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَسَ : 40] (لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) نه د لمر په وس کبني دا شته چې سپورمی ونیسي او نه شپه پر ورځي مخکي کېدلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کبني لامبو وهي (په اسمان کې چورلېدونکي دي). **** د یاد ایات شریف څخه خو په بنکاره داسي معلومیري: چې سپورمی اولمر هر یو د بیلو مدارونو درلودونکی دی او یو د بل څخه لیريوالی لري. ددې ایات شریف دې برخې ته په پام سره لمر د سپورمی سره نه مخامخ کیږي یاني ټکر نه کوي: (وَکُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) بڼه نو دابنکاره سول چې هر شی چې په آسمانونو او مخکه کې دی: د یادو مدارونو درلودونکی دی، چې دا خبردا ایات شریف تاییدوي [سُورَةُ فَاطِر : 41] إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا ۚ وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) بېشکه الله ساتي (دغه) آسمانونه او ځمکه له دې نه چې زائل سي (اوله خپل محوره بېخايه سي) او (قسم دی) که (بالفرض) مخ په زوال سي دادواړه نو وبه نه ساتي (له زواله) دغه دواړه هیڅوک ماسوا له دغه (الله) نه، **** مخکي لیکنو کې هم بیان سول چې (أَنْ تَزُولَا) یاني داچې الله جل جلاله هغوی دخپلو مدارونو څخه وتلو ته نه پریردي؛ منعه کوونکی یې دی! یا ده کلمه (وی) د زوال د لمر سره چې د ماپینین په وخت کې د آسمان د منځه څخه انحراف کوي، اوړي توپیر لري. د سُورَةُ يَسَ د 40 نمبر ایات څخه هم معلومیري چې ټول ستوري د ځانگړو مدارونو، تگ لورو درلودونکي دي او همدارنگه سُورَةُ الطَّارِق د 11 نمبر ایات (وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ) قسم دی په آسمان خاوند دبیرته گرځیدلو (چورلیدلو) * هم ددې مطلب وړاندې کوونکی دی؛ حتی تردې چې ځینو پوهانو بیان سوی مطلب د آسماني جسمونو ځانگړی صفت یاد کړی، هغوی داسي عقیده لري چې هیڅ ستوری.. په تشیال کې بېله مداره نه دی، د تشیال پرمخ د حرکت او ټاکلي ځای ته درسیدو ورسته بیرته هر ستوری.. خپل لومړي ځای ته راگرځي. لکه هغه لکی لرونکي ستوري چې 1986 میلادي کال کې دمخکې د څنډو څخه تېر سول. هغه لکی لرونکي ستوري چې مور یې په 2062 میلادي کال کې دلیدلو انتظار کوو او دمخکې او آسمانو نو د پیدایښت دوخته د حرکت په حال کې دي: دگوتې د بند په اندازه هم دخپل مسیر، تگ لوري څخه بل لوري ته نه دي اوښتي. د یادو ستورو د مدار ځیني برخي دمخکې څخه 300 میلیونه

کیلومتره لیروالی لري، ځیني وخت خلک بیره لري: چې یاد ستوري به خپل تگ لوري ته دمخکې دمخ خواته دوام ورکړي او دخپل 93 کیلومتره لکی سره به دمخکې سره تکرورکړي؛ مگر الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِر : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاَ وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه به خایه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکی نشته. بې شکه الله ډېر زغمونکی او بښونکی دی. *دیادولکی لرونکو ستورو میلیونونه کاله کیري چې په خپل مدار کې ټینګ دي او دخپل مسیر څخه نه اوري. ځمکه اولمر هم د میلیونو کالو راپه دې خوا په خپل مدار کې د حرکت په حال کې دي! بڼه نو خپله دغه د آسماني جسمونو ټینګوالی، مستحکموالی په خپل مدار کې د الله جل جلاله د قدرتونو د نښو څخه یوه نښه ده چې د قرآن کریم په دې مبارک آیات کې ورته اشاره سوي ده: [سُورَةُ يٰس : 40] (لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) نه د لمر په وس کېني دا شته چې سپورمی ونیسي او نه شپه پر ورځي مخکې کېدلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کېني لامبو وهي (په اسمان کې چورلېدونکي دي).

*** دهیڅ ستوري مدار نه اوږدیري او نه لنډیري! دستور په تیزوالي کې ډېرښت او کمښت نه راځي! لمر د سپورمی سره نه تکریري؛ دمخکې پر خپل ځان راګرځیدل ثابت او دهرې شپې اوږدوالی پر خپل حال توپیر نه کوي! ټول تاریخونه د زرګونو کلونو د تیزیدو ورسته خپل ټاکلي اعداد بیانوي، د بېلګې په ډول: کولی سو ووايو چې سل کاله ورسته یا که ووايو په 3000 میلادي کال کې به لمر د مارچ میاشتې پر 21 نیټه ( ) پر 10:6 دقیقې راځي.

داسې ویل په څه مانا دي؟ آیا الله جل جلاله په قرآن کریم کې نه دي فرمایلي: (وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ)* جالبه ده چې وپوهیږو چې د (كُلٌّ) کلمه په دې آیات کې راغلي ده څښي ته اشاره کوي. زما په آند ټولو هغو پیداسو شیانو ته چې مور یې وینو اشاره کوي:

یوه لرګینه وسیله چې د اټومونو څخه جوړه سوي ده او هر اټوم د نیوترون درلودنکی دی او هر نیوترون په ځانګړي مدار کې د حرکت په حال کې دی، په واقعیت کې د اټوم سیستم دکهکشان په شان دی. هر هغه څه چې انسان ویني د حجرو، ذراتو درلودنکی دی. ذرات د اټوم، هغه دهستي او هغه د الکترونو څخه چې د نېټلونو کې مقناطیس درلودنکي دي جوړسوي دي، چې همدغه الکترونونه دهستي پر شاوخوا په ثابت تیزوالي راچورلي.

معجزي

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي

بنه نو هرڅه چې په کایناتو کې مور وینو په خپل مدار کې ګرځیدونکي؛ لامبوو هونکي دي (فی
فَلَاكٍ يَسْرُبُ حُونَ) ***** هر هغه څه چې ستاسو د سترگو مخته
دي: غرونه، دبري؛ سمندرونه، انسانان، حیوانات، د حجرو، ذراتو څخه جوړ دي هغه د اټوم، اټوم
دهستي.. او الکترونو څخه جوړسوی دی.

انځور لکی لرونکی ستوري

درنا تي زوالی (سرعت)

الله جل جلاله د سُورَةُ السَّجْدَةِ په 5نمبرايت کي فرمايي: **يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ** «هغه له اسمانه تر ځمکي پوري د نړۍ چاري اداره کوي او د دې ادارې راپور پاس د هغه حضور ته په يوه داسي ورځ ورځي، چي د هغې اندازه ستاسي د شمېر له مخي يو زر (۱۰۰۰) کاله ده. ***** ددې ايات شريف خطاب (تَعُدُّونَ) په کلمي کي هغه وگړي دي: چي هغوی نېټي په سپوږميز کال سره په نېنه کوي. سپوږمۍ دمخکي څخه په 29 ورځو او شپږو ساعتونو کي راجورلي (راگرځي)، اوس که که د سپوږمۍ د مرکز څخه دمخکي د مرکز پوري ليروالی په لاس راپو ياني که مور دمخکي څخه د سپوږمۍ د راگرځيدلو دديرې نيم قطر يا دياډي دايږي ديوي وړانگي ليروالی په لاس راور: کولی سو دمخکي څخه د سپوږمۍ د راگرځيدلو؛ دطی سوو کيلومترونو اندازه مالومه کړو. درنا تي زوالی (سرعت) الله جل جلاله د سُورَةُ السَّجْدَةِ په 5نمبرايت کي فرمايي: **يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ** * هغه له اسمانه تر ځمکي پوري د نړۍ چاري اداره کوي او د دې ادارې راپور پاس د هغه حضور ته په يوه داسي ورځ ورځي، چي د هغې اندازه ستاسي د شمېر له مخي يو زر (۱۰۰۰) کاله ده. ***** که چيري دهغي دايږي طول چي سپوږمۍ وړ باندي راگرځي په 12 کي چي ديوه سپوږميز کال دمياشتو سره سمون خوري ضرب کړو او همدغه لاسته راغلی عدد په زرکي ضرب کړو: هغه مساحت چي سپوږمۍ دمخکي څخه په راجورليدلو په 1000 کاله کي طی کړی دی لاسته راور، هغه مساحت چي دسورت سجده په 5نمبر ايات کي بيان سوی دی. والله اعلم! اوس که چيري هغه ليروالی چي سپوږمۍ يي په زرکاله کي طی کوي ديوي پوره ورځي پر (86400) ثانيو وويشو په يوه ورځ کي دنور لخوا طی کيدونکو کيلومترونو اندازه لاسته راورو. که چيري د سپوږمۍ په زرو کالو کي وهل سوی مساحت درنا ديوي ورځي پر طی کيدونکي مساحت باندي وويشو؛ داعداد لاسته راځي: 5/299792 چي ياد عدد دنور (رنا) دتي زوالي هغه دقيق عدد دی چي دپاريس دنړۍ وال کنفرانس دلوري اعلان سو په حقيقت کي هغه ځای ته چي سپوږمۍ په زرکالو کي رسيري هغه ته نور په يوه ورځ کي رسيدلی سي.

دا کشفول چې رڼا په یوه ثانيه کې 5/299792 کیلومتر تیزوالی لري: په 20مه پېړۍ کې دانسان دلاسته راوړونو څخه یوه وه. یاد سرعت په نړۍ کې تر ټولو گړندی تیزوالی دی؛ که چیرې کوم بل شی درنا په تیزوالي حرکت وکړي: درنا په شان به په ذراتو واوړي، ناپاينه حجم به پیداکړي، ځانگړي بڼه به نه لري، وخت به دهغه لپاره ودریږي او که چیرې بیا کوم شی درنا څخه هم گړندی سي وخت به دهغه لپاره شاته وگرځي یابه وخت دهغه لپاره لنډسي. ټول پوهیږو چې سپورمۍ د یوه سپورمیز کال په یوه میاشت کې دمخکې څخه او په همدومره موده کې دخپل ځان څخه هم راگرځي، په همدې خاطر مور تل د سپورمۍ یواړخ وینو او بل اړخ یې په سترگو نه سو لیدلی ولی چې د سپورمۍ پر خپل ځان دراگرځیدلو تیزوالی دهغه تیزوالي سره برابر دی چې دمخکې څخه په هغه تیزوالي راچورلي، یاد گرځیدل د سپورمۍ د ځان او مخکې څخه 29 ورځې او شپږ ساعته وخت نیسي. د پام وړ ټکی دادی چې سپورمۍ هر ورځ 13 درجې دخپل مدار څخه دمخکې پر شاوخوا طی کوي او هر ورځ درمخکینۍ ورځې 49 دقیقې ورسته بڼکاره کیږي یا راخیري. که چیرې د سپورمۍ په راختلو کې هر ورځ همدغه 49 دقیقې ځنډنه وای: تل به مور سپورمۍ دخور لسم یا بدر سپورمۍ په شان لیدای، مگر دا ورستوالی ددې سبب سوی دی چې مور سپورمۍ د میاشتي په ورځو شپو کې په بیلا بیلو بڼو سره وینو؛ یانې سپورمۍ بیلا بیل پړاونه طی کوي: هلال (نوي میاشت) اوله ربع؛ دخور لسم سپورمۍ؛ اخیر د میاشتي او ټوله پټه سپورمۍ، په همدې دلیل الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يُونُسَ : 5] هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِّ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ * هماغه ذات دی چې لمر یې روڼ او سپورمۍ یې روښانه پېدا کړې ده. او د سپورمۍ دنړي کېدو او غټېدو پړاونه یې په منظم ډول ټاکلي دي، چې تاسې په هغو سره د کلونو او نېټو حساب معلوم کړی. الله دا هر څه (د لوبې په ډول نه، بلکې) له یو مقصد سره پېدا کړيدي. هغه خپلي نښانې د هغو خلکو لپاره چې علم لري په روښانه څرگنده توگه وړاندي کوي. *** داز مور د پیداکوونکي دخوا پر مور، یو بل لوی نعمت دی او دکایناتو یوه بله جالبه پېښه ده: چې سپورمۍ ته یې داسې فرمان کړی: چې هر ورځ درمخکینۍ ورځې 49 دقیقې ورسته راوخیږي، ترڅو بیلابیل منزلونه او پړاونه طی کړي ترڅو دوختونو شمېرل او کلپزه دهسک په منځ کې شتون ولري او دمخکې اوسیدونکي په حساب، کتاب، ورځو، میاشتو او کلونو باندي وپوهیږي. حقیقت دادی چې خدای جل جلاله دنړیو داوسیدونکو پالوونکی دی.

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

جالبه داده: سپوږمۍ د لویوالي دارخه دمخکې 80مې برخې سره برابرېږي، همدرنګه د سپوږمۍ د جاذبې قوه دمخکې 6:1 پرنسبت ده، یانې د سپوږمۍ د جاذبې قوه در مخکې کمه ده: که چیرې یو 60 کیلويي وګړی د سپوږمۍ پرمخ وتلل سي دهغه وزن به لس کیلو کم وي يانې 50 کیلو وزن به لري. ددې سربیره ورته نوري سپوږمۍ هم په کایناتو کې شتون لري چې دهغوی پرخپل ځان راګرځیدل کلونه وخت نیسي چې ځینې یې ډېر لیرې اوځینې یې ډېر نژدې دي؛ مګر د الله جل جلاله تدبیر داسي وو چې دمخکې د سپوږمۍ خلقت داسي سوی دی: چې په څومره وخت کې دمخکې څخه راګرځي په همدومره وخت کې دخپل ځان څخه هم راګرځي. که چیرې داسي نه وای او په هرځل دمخکې څخه په راګرځیدو کې یې 13 درجې دخپل مدار څخه نه طی کولی او همدرنګه یې هر ورځ درمخکینی ورځې 49 دقیقې په راختلو کې ځنډ نه راتلای مور نه سواي کولی چې د سپوږمۍ څخه مو دمیاشتو او کلونو دشمیږلو کې کار اخیستی وای او دنیتو معلومونکي موتاکلي وای. یوبل سوال چې د سپوږمۍ په اړه مطرح دی: که چیرې د سپوږمۍ لیروالی در اوسني لیروالي لروای څه کیدل؟ خدای جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 5] الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ * * لمر او سپوږمۍ د یو حساب پابند دي؛

*****

بڼه نو د سپوږمۍ څخه درمخکې پوري لیروالی دخالق جل جلاله دلوري داسي دقیق ټاکل سوی: که چیرې در اوسنی اندازې یې لیروالی کم وای یا کم سي د سمندرونو اوبه به لوري راسي، ټوله وچه به ونیسي (غوټه کړي) او دمخکې پر مخ به ژوند ناشونی سي. که چیرې ډېرې مخکې ته نژدې سي مخکه به یې ځان ته رواکړي سپوږمۍ به دمخکې سره ټکروکړي او که چیرې یې لیروالی ډېرښت پیداکړي د جزر اومد پېښه چې پرسمندرونو مهمه اغیزه کوي دمیځه تلای او پرژوند باندي به یې رېرونکي او ځورونکي اغيزي پرینسي وای، او که چیرې بیا نور هم لیروالی راسي: نوري سیارې به سپوږمۍ خپل ځان ته جذب کړي؛ یاده پېښه به ددې لامل سي چې مخکه به خپل انتقالی حرکت په 4 ساعته کې بشپړوي؛ ورځ او شپه به دوه ساعته سي. د سُورَةُ الرَّحْمٰنِ 5 نمبرایات شریف یاده ټوله محاسبه په خپل ځان کې رانغاړلي ده: الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ * لمر او سپوږمۍ د یو حساب پابند دي؛ * * * * * الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يٰسَ : 39] وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ * او سپوږمۍ ته مور پراوونه ټاکلي دي، تر دې پوري چې د هغو پراوونو څخه په تېریدو بیا هغه د څرما وچه څانګه غوندي شي. *

بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَس : 40] لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) نه د لمر په وس کبني دا شته چي سپورمی ونیسي او نه شپه پر ورځي مخکي کي دلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کبني لامبو وهي (په اسمان کي چورلي دونکي دي). *سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ په 33 نمبرایات کي الله جل جلاله فرمایي: وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ ۗ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ * * او هغه لمر او سپورمی ستاسي لپاره په کار واچول چي د قانون تابع چلیري. او شپه او ورځ یي ستاسي لپاره په کار واچول. *الله جل جلاله د لمر او سپورمی ځانگړونو په اړه فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَان : 61] تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا * * * هغه ذات دېر مبارک دی چي په اسمان کبني یي برجونه پيډاکړل او په هغه کبني یي یوه دیوه (لمر) او یوه ځلانده سپورمی روڼه کړه. *الله جل جلاله سُورَةُ نُوح په 15 او 16 نمبرایاتو کي فرمایي: [سُورَةُ نُوح : 15] أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ایا نه وینی چي په څه ډول الله لاندې باندي اووه اسمانونه پيدا کړل؟ [سُورَةُ نُوح : 16] وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا * * * او په هغو کبني یي سپورمی رڼا او لمر دپوه وگرځوله؛ *جالبه ده چي وپوهیږو دسپورمی خاوره درنا راغبرگونکي، منعکس کونکي ده. او دا الله جل جلاله د حکمتونو څخه یو حکمت دی. دسپورمی رڼا د لمر داتلسمي برخي رڼاسره برابره ده. دسپورمی څخه د لمر راغبرگیدونکي رڼا مور ته دسپورمی دلیدلو وړتیا را کړي ده او مور کولی سو دیوې داسي کلیزی څخه گټه واخلو چي دبنکلي هسک په منځ کي ده. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يُونس : 5] هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِّ وَالْحِسَابِ ۗ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ ۗ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ * * * هماغه ذات دی چي لمر یي روڼ او سپورمی یي روښانه پيدا کړېده. او د سپورمی د نري کيډو او غټيډو پراوونه یي په منظم ډول ټاکلي دي، چي تاسي په هغو سره د کلونو او نړیو حساب معلوم کړی. الله دا هر څه (د لوبي په ډول نه، بلکي) له یو مقصد سره پيدا کړيدي. هغه خپلي نښاني د هغو خلکو لپاره چي علم لري په روښانه څرگنده توگه وړاندي کوي. * * * دادالله جل جلاله دکلام دایاتونو یوه کوچنی برخه وه چي دادالله جل جلاله پرلویو قدرتونو شاهدي اداکوي. دا هغه پيښي وي چي داوسني وخت دپرمختللو وسیلو په مټ دننی زماني انسانانو کشف کړي دي، مگر د الله جل جلاله په پاک کلام قرآن کریم کي 14 سوه کاله مخکي هغوته اشاره سوي ده.

ښه نو څنگه عاجزه او د خاورو څخه جوړسوی انسان د الله جل جلاله د پاک کلام دایاتونو څخه سرغړونه کوي؟

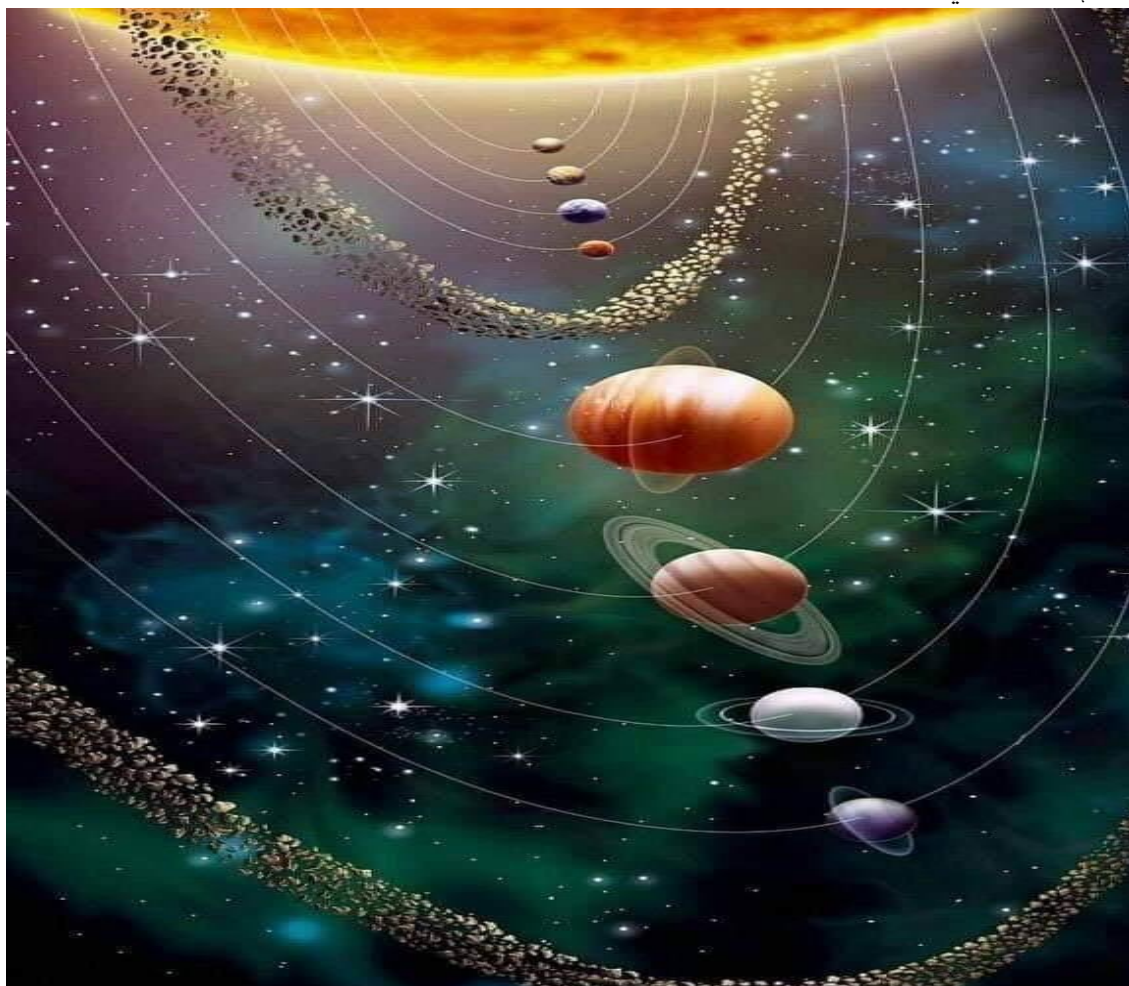
د الله جل جلاله او دهغه در رسول حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم د امور څخه سرغړونه کوي؟ په رښتیا سره چې یاد کړن کوونکي وگړي ستر زیان کوونکي وگړي دي.

دلمریز نظام دسیارو ترمنځ لیري فاصلې

یو داسې رښتیا چې دهغه څخه انکار نه کېږي دادی: تراوسه سل میلیونه زره آسمان ټولگي په تشیال کې پیژندل سوي یا کشف سوي دي، د شیدو لارې آسمان ټولگه د 100 زره میلیونو ستورو، 150 زره نوري کالو په اوږدوالي او د 25 زرو نوري کالو د بره په درلودلو سره د منځنیو حجم درلودونکو آسمان ټولگو دېلې څخه ده. دمخکې او سپوږمۍ ترمنځ لیروالی یوازې یوه نوري ثانیه دی. همدارنگه دلمر او مخکې ترمنځ لیروالی 8 نوري دقیقې او 17 ثانیې دی. دمخکې او لمریز نظام ترمنځ لیروالی 13 نوري ساعته دی. اوس نوکه پوه سو چې نور (رڼا) په یوه کال کې لس میلیونه میلیونه کیلومتره لیروالی طی کوي، هغه وخت مور د یادو فاصلو ښه درک کولی سو. لمریز نظام چې مور په هغه کې یوو او 13 نوري ساعته اوږدوالی لري په نظر کې نیسو: د الماني ستر پیژدونکي: (جوهان بوب) څیرونو ته پام کوو هغه وایي: دلمریز نظام دسیارو ترمنځ لیروالی دیوې دقیقې ریاضکي یا هندسي قاعدې څخه پیروي کوي. هغه یوه پاڼه خپره کړي وه چې دغه عددونه پکښې لیکل سوي وه: 0-3-6-12-24-48-96-192 په دې عددونو کې هر عدد دمخکیني عدد دوه برابر دی. د 0 صفر عدد یې د عطارد لپاره، د 3 عدد یې د زهرې لپاره، دمخکې لپاره یې د 6 عدد او د 12 عدد یې د مریخ لپاره په نظر کې ونیوئ او پر همدغو عددونو یې بسنه وکړل. ورسته یې هر یو د یادو عددونو څخه د 4 سره جمع کړ او دهغه حاصل یې د 9 میلیونه مایله سره ضرب کړ: هغه عدد چې د یادو عملیو د جمعې او ضرب څخه لاسته راغلی، د ټاکلي عدد دسیارې لیروالی یې دلمر پوري بیانوی. دا قاعده په 19 میلادي پیری کې بیان سول او ډېر جنجالونه یې پیدا کړل: په هغه وخت کې په دوه ځایه کې یاده قاعده سمه نه وه: که د 24 او 192 عدد په یاده قاعده کې جمعه او ضرب سوی وای په پایله کې یې داسې ځای په ښه کوی چې هلته هیڅ سیارې شتون نه درلودی؛ مگر دغه مودې ورسته کشف سول چې د 24 عدد په ځای کې کوچنی سیارې او د 192 عدد په ځای کې د اورانوس سیاره شتون لري.

که هره سیاره په یادو عددونو سره په نښه کړو ورسته یې د4سره جمعه کړو اوبیایې په 9میلیونه مایله کې ضرب کړو:ددي اعدادو حاصل به دهرې سیارې لبروالی دلمرڅخه بیان کړي.ثنا اوستاینه ده هغه ذات ته چې ټول مخلوقات یې په داسې او ددې څخه هم جالب نظم او ترتیب سره جوړکړي او پیداکړي دي.په رښتیا چې دقایناتو هره ذره دالله جل جلاله دقدرتونو،نښو اونښانو ښکارندویه ده.ځای ددې دئ چې دهغه جل جلاله ستاینه اودخدای جل جلاله په کلام پاک قرآن کې ژوراندوکړو الله جل جلاله فرمایي: [سُوْرَةُ يُونُسَ : 101] اَقُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُعْنٰی الْاٰیٰتِ وَالنُّذُرْ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُوْنَ دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېني چې څه دي، هغه په غرېدلو سترگو وگورئ!"- او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او کټور کېدای نه شي.*****

زموردلمریز نظام سیارې

دجاذبي قوه

دحدیثو څخه څرگندېږي چې: دالله جل جلاله ذکر او یاد دمومن انسان په ژوند کې ډېرې مهمې اغیزې لري او ولې به یې نه لري ولې چې په قرآن کریم کې ددرو سوو څخه په زیاتو آیاتونو کې تکرار سوي او بیان سوي دي: چې انسان باید په هر حال کې دالله جل جلاله په ذکر او یاد بوخت وي، ولې چې عبادت دزړه، فکر او ژبې دی. یو دالله جل جلاله د ذکر او یاد کولو د ډلې څخه دالله جل جلاله په قدرتونو، نښو او نښانو کې په کایناتو کې آند، فکر کول او په دې اړه دقرآن کریم آیاتونه لوستل دي. دالله جل جلاله دښکار او پټو نعمتونو شکر او یاد، دالله جل جلاله په امورو عمل کول او دنواهیو پرېښودل، دهغه جل جلاله ذکر په زړه او ژبه کول، دتسبیح او حمد ویل، دتو حید او تکبیر ویل، په هر حال کې دهغه جل جلاله شکر ادا کول، دعا کول، الله جل جلاله ته دخپلو گناهونو دبخښې په پار بغاري، وهل: دالله جل جلاله ذکر ونه دي. الله جل جلاله ډېر یاد کړې ترڅو زړه مو آرام سي، غمونه مولیري سي، سینه مو پراخه سي او پر دښمن بریالي سي. دالله جل جلاله په آیاتونو کې آند، فکر کول ذکر دی. یاد فکر کول دالله جل جلاله دپیژندنې لپاره دومره اړین دی چې الله جل جلاله دسُورَةُ آلِ عِمْرَانَ په 190 او 191 نمبر آیاتونو کې فرمایي: [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 190] (إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ) د اسمانونو او ځمکې په پیدایښت او د شپې او ورځې په تگ راتگ کېني د هغو پوهانو لپاره ډیرې نښانې دي: [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 191] (الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

چې په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کېني خدای یادوي. او د اسمانونو او ځمکې په پیدایښت کېني غور او فکر کوي (هغوی په غیر ارادي توگه غږ کوي چې): "آي زموږ ربه! دا ټول شيان تا بابیزه او بی مقصده نه دي پیدا کړي، ته له دې څخه پاک یې چې عبث کار وکړي؛ نو اې ربه! موږ د دورځ له عذابه وژغوره؛ ****"

دهغو آیاتو ډلې څخه چې په هغوی کې آسماني جسمونو او دهغوی ځانگړونو ته پکېني اشاره سوي یوه د یادو آیاتونو د اشارو څخه دستور و ترمنځ دجاذبي قوه ده، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرَّعْدِ : 2] (اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ)

الله هغه ذات دی چې اسمانونه یې له ستونو پرته همداسې درولي دي، تاسې یې په خپله وینئ. بیا یې پر عرش استوا وکړه او لمر او سپوږمۍ یې د یو قانون تابع گرزولي دي. ددې ټول نظام هر شی تر یو ټاکلي وخت پورې چلیږي. او همغه الله ددې ټول کار تدبیر کوي؛ هغه نښانې په ډاگه څرگنده بیانوي، ښایي چې تاسې له خپل رب سره په یو ځای کېدو باور وکړئ. *ددې آیات شریف څخه څرگندیږي چې الله جل جلاله اسمانونه په داسې ستونو، میلیونو درولي دي چې مور یې نه سو لیدلی او دا نالیدلی شی همدا دجاذبې قوه ده چې دټولو کایناتو دذري څخه درآسمان ټولگو (کهکشانونو) پورې سمبالوونکي او ټینګوونکي ده. والله اعلم!

دبیلګې په ډول لمر ځمکه په خپل لوی قوت، پیاوړتیا سره خپل ځان ته کشوي: په همدې خاطر ځمکه په تړلي ډیرې کې دلمر څخه راچورلي (راگرځي)، که چېرې دمخکې او لمر ترمنځ دجاذبې قوه لمنځه ولاړه سي: ځمکه به دخپل مسیر څخه ووزي په تشیال او دتاریکیو په منځ کې به لالهانده، یخې سي او دمنفي 270 درجې چې مطلق (بیخي) دصفر درجه ده او ذرات په یاده یخه هوا کې دحرکت وړتیا نه لري، دمخکې څخه به ژوند کډه وکړي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاً وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّن بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بې ځایه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکي نشته. بې شکه الله ډېر زغمونکی او بینونکی دی.

*** ددې لپاره چې لمر دجذب قوه ښه درک کړو: که په هر دلیل دلمر دجاذبې قوه دمنځه ولاړه سي، ددې دپاره چې ځمکه پراسني ځای پاته سي اړیوو چې د فولادي تنابونو، مزو په وسیله چې دفلاتو ډلې څخه کروړ او ټینګ فلز دی، ځمکه دلمر سره په یادو مزو وتړو. هر فولادي مزې دیوه میلی متر قطر په درلودلو سره دسلو کیلو وزن دپورته کولو او ټینګولو زغم لري. مور ددې لپاره چې ځمکه خوندي وساتو او دلمر سره یې وتړو یو میلیون میلیون فولادي مزو ته چې هر یو یې 156 میلیونه کیلومتره اوږدوالی، 5 متر قطر ولري او وکولی سي چې هر یو ددوئ څخه ددوه میلیونه ټنه وزن دټینګولو یا پورته کولو زغم ولري اړتیا لرو. په واقعیت کې دلمر دجاذبې قوه داسې ده: 1 میلیون × 1 میلیون × 2 میلیونه ټنه. اوس نو که وغواړو د یادو مزو یو اړخ پر ځمکه ټینګ یا خښ کړو ددې لپاره چې مزې، ځمکه او لمر سره وصل سي: مور به په ځمکه کې د فولادي مزو دځنګل سره مخ سو، داسې چې د یادو مزو ترمنځ به په

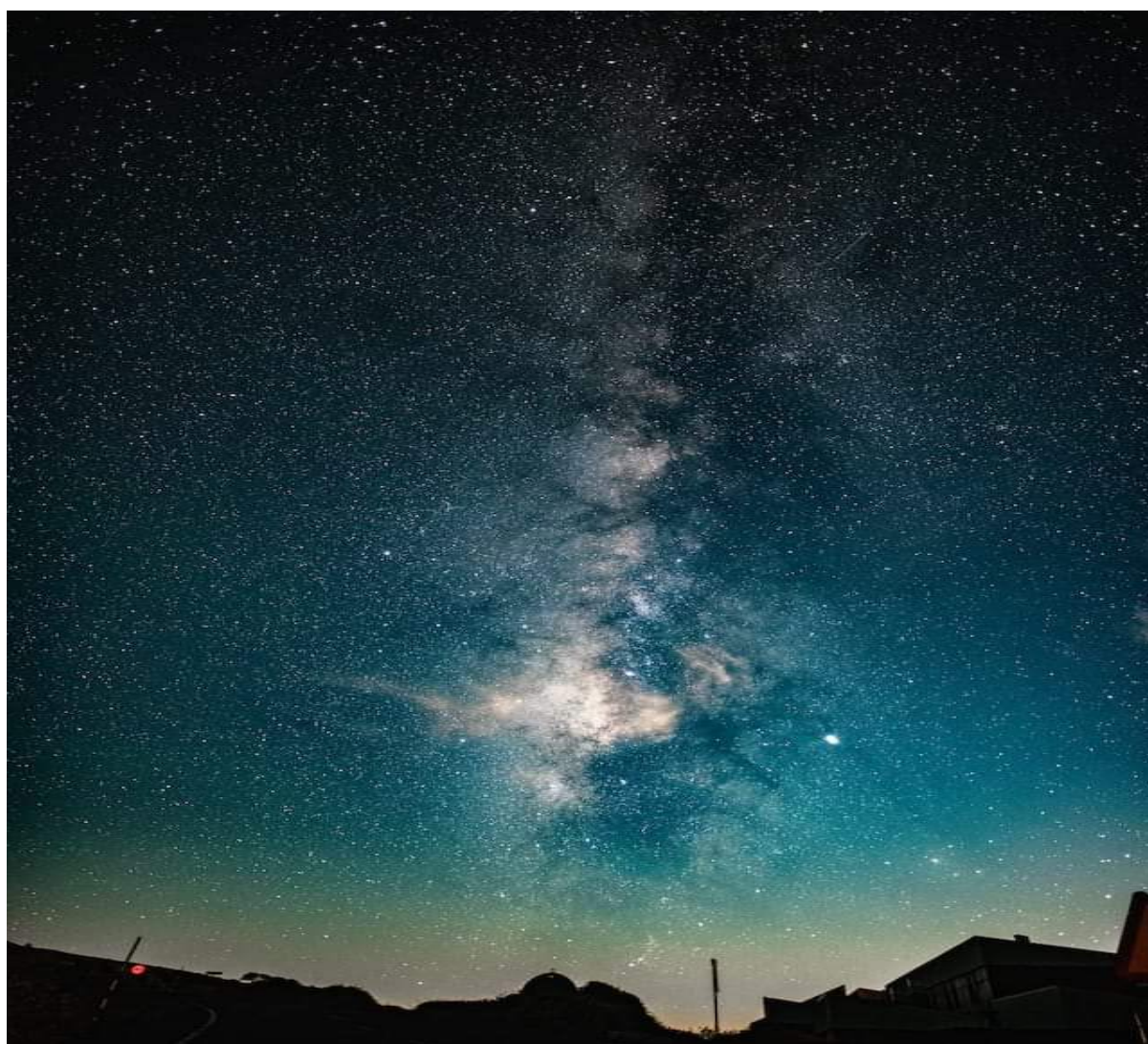
توله مخکه کې لیروالی در 5 متره کم وي او دومره حجم به ولري لکه یو لوی غر، یاد مزي به زموږ څخه دلمر وړانګې پټې کړي او دمخکې خوځښتونه او فعالیت به دمنځه ولاړسي. دا ټول لوی ځواکونه ددې لپاره دي چې مخکه په هره ثانيه کې د 30 کیلومترو په تیزوالي دلمر پر شاوخوا په خپل مدار کې حرکت وکړي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرَّعْدِ : 2] (اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ)

الله هغه ذات دی چې اسمانونه یې له سترو پرته همداسې درولي دي، تاسې یې په خپله وینئ. بیا یې پر عرش استوا وکړه او لمر او سپوږمۍ یې د یو قانون تابع گرزولي دي. ددې ټول نظام هر شی تر یو ټاکلي وخت پورې چلیږي. او همغه الله ددې ټول کار تدبیر کوي؛ هغه نښانې په ډاګه څرګنده بیانوي، ښایي چې تاسې له خپل رب سره په یو ځای کې دو باور وکړئ. *یو دثابتو سوو حقیقتونو ددې څخه دادئ: مخکه په بیصوي بڼې مدار کې دلمر پر شاوخوا ګرځي، دا مدار د کوچني او لوی قطر لرونکی دی. دمخکې اولمر ترمنځ د جاذبې قوه هم پردې اساس ده چې لوی جسم کوچنی جسم خپل ځان ته راکاږي او هرڅومره چې یو شی لوی وي د جاذبې قوه یې هم زیاته وي. دلیروالي په ډېریدو سره د جاذبې قوه کمیري.

دمخکې تیزوالی دلمر پر شاوخوا 30 کیلومتره پر ثانیه دی؛ کله چې مخکه دخپل مدار کوچني قطر درلودونکي برخې ته رسیږي او لیروالی یې دلمر سره لږیږي په دې حالت کې داشوني وي چې لمر یې خپل ځان ته جذب کړي او دلمر دمخ په 6000 درجې تودوخه کې دمنځه ولاړه او تبخیر سي. ځکه مخکه لمر ته نژدې وي او دانژدې والی ددې سبب سوی وي چې دلمر د جاذبې قوه پر مخکه ډېره سي. مخکه د یادې سوي پینې دنه پېښیدلو په پار په دې کوچني قطر درلودونکي برخه کې دخپل مدار، دمخکې سرعت ډېریږي او دلمر دراکښوونکي قوي زیاته اغیزه په خپل تیز حرکت سره لمنځه وړي. کله چې مخکه دخپل مدار لوی قطر لرونکي ساحې ته رسیږي دمخکې سرعت هم کمیري ددې لپاره چې دلمر دراکښوونکي قوي اغیزه پري ډېره سي، دخپل مدار څخه ونه وزې او دتشیال په تاریکه او یخ کې یخې نه سي. ښه نو دمخکې تیزوالی (سرعت) دخپل مدار په بیلا بیلو برخو کې د یادو عواملو لکبله توپیر کوي، داسې چې دخپل مدار په کوچني قطر درلودونکي برخه کې یې تیزوالی ډېریږي او په لوی قطر درلودونکي برخه کې یې تیزوالی کمیري.

یاد توپیرونه دمخکی په تیږوالي کي په ډېره ارمه سره پېښیږي ترڅو دمخکی پرمخ ژوند بي ترتیبه نه سي او دمخکی دمخ دویجاری سبب ونه گرځي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِر : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا ۗ وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چي اسمانونه او ځمکه یي د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بي ځايه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکی نشته. بی‌شکه الله ډېر زغمونکی او بښونکی دی.

***

زمورکهکشان *دشيډولاري آسمان ټولګه

دمخکې د اوسیدونکو لمر

خدای جل جلاله د سُورَةُ عَبَسَ د 17 نمبرایات څخه در 32 نمبرایات پوري فرمایي: [17] [فَتِلَّ
الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ] لعنت (هلاکت) دي پر (کافر) انسان وي، څومره کله د حق منکر
دی. [18] [مِنْ أَى شَىءٍ خَلَقَهُ] الله له څه شي څخه دی پیدا کړی دی؟! [19] [مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ
فَقَدَرَهُ]

د نطفې له یو څاڅکي څخه الله پیدا کړ، بیا یې د ده تقدیر وټاکه؛ [20] [ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ] بیا یې د
ده لپاره د ژوند لاره اسانه کړه؛ [21] [ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ] بیا یې دی مړ کړ او قبر ته یې
ورساره؛ [22] [ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ] بیا کله چې یې خوښه شي، هغه به دوهم ځل راپاڅوي.

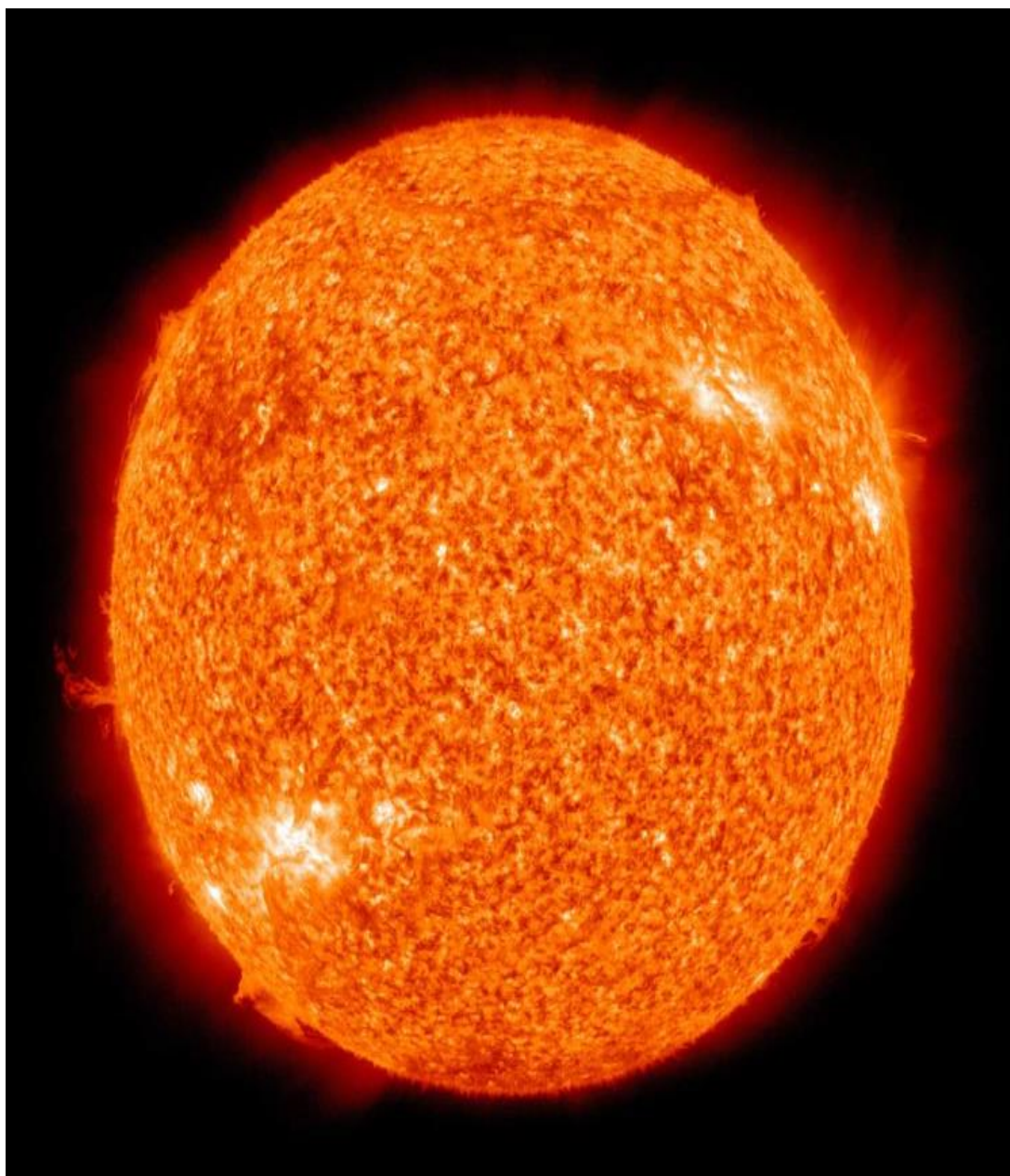
[23] [كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ] هيڅکله نه، ده هغه فرض نه دی اداء کړی، چې الله ورته حکم
کړی و. [24] [فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ] بیا دي انسان خپلو خوړو ته وگوري. [25] [أَنَا صَبَبْنَا
الْمَاءَ صَبًّا] مور بني اوبه راتوی کړي دي؛ [26] [ثُمَّ شَفَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا] بیا ځمکه مو په عجيبه
شان شلولې (څيرلې) ده؛ [27] [فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا] بیا په هغې کې مو غلې، دانې را زرغوني کړي
دي، [28] [وَعِنَبًا وَقَضْبًا] او انگور او سابه، [29] [وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا] او بنوون (زیتون)، او کجوري
(خرما)، [30] [وَحَدَائِقَ غُلْبًا] او گن باغونه، [31] [وَفِكْهَةً وَأَبًّا] او ډول ډول مېوې او شينلي
(وابنه)؛ [32] [مَتَّعَا لَكُمْ وَلِأَنْعَمِ كُمْ] د ژوند د وسایلو په توگه، ستاسي او ستاسي د څارويو لپاره.

**** بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يُونس : 101] [قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا تُغْنِي الءِآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ] دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېني چې
څه دي، هغه په غړېدلو سترگو وگورئ!" - او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د
هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. **** لمر دروښانو نښو
نښانو څخه دالله جل جلاله دقدرتونو یو دی، چې دخپل ځلا په خوړولو سره مور دالله جل جلاله
لوري ته هدايت کوي! لمر دمنځني حجم درلودونکی ستوری دی، چې دمخکې څخه یو میلیون
او دري سوه زره برابره لوی دی، لمر دمخکې څخه 156 میلیونه کیلومتره چې د اتو نوري
دقیقو او 17 ثانیو سره سمون خوري ليري دی. داسي ستوري هم شتون لري چې دلمر اومخکې
او ددوی ترمنځ ليروالي څخه یې هم حجم غټ دی. دلمر دمرکز تودوخه 20 میلیونه درجي
ده، که چيري مخکه دلمر په غيرکي و غورځول سي په ډېر لږوخت کې به په تبخیر (توبن) بدله
سي. دلمر داور دڅپو اوږدوالی یو میلیون کیلومتره ته رسيري.

دلمر توخه دومره ده چې په هره ثانيه کې ددو زرو میلیارډو ټنو ډبرسکرو دتودوخي په اندازه تودوخه تولیدوي. دا روښانه او ځلیدونکی جسم هر ورځ دري لکه شپيته زره میلیونه ټنه وزن دخپل حجم څخه دلاسه ورکوي. دستورپیژاندو داتکل پر اساس دلمر دژوند پنځه زره میلیونه کاله تیر سوي دي او وگړو ته وايي چې مخکې درپنځه میلیارډو نورو کالو پوري به داپوه مړه نه سي. والله اعلم* که دلمر روښنايي دمنځه ولاړه سي: مخکه به په سختي تاریکي کې راگیرسي، دتودوخي درجه به یې منفي 270 درجې ته راټیټه سي او دپنځه زره په بدله سي. دتودوخي او رڼا په لمنځه تللو بسنه کوي چې دژوند ټولې نښې نښانې په مخکه کې دمنځه ولاړې سي. لمر دبیلابیلو حرکتونو درلودونکی دی: دلمر وضعي حرکت چې په هرو 5/25 ورځو کې خپل پرخان ګرځي. دلمر انتقالی حرکت دآسمان دجنوب څخه دشمال لورته دلمریز نظام په ګډون په هرثانیه کې 5/19 کیلومترو په تیزوالي دحرکت په حال کې دی. همدارنگه لمر دټول لمریز نظام په ګډون په ثانیه کې 225 کیلومترو په تیزوالي دشیډولاري دآسمان ټولګي پر شاوخوا راګرځي. دلمر دننه ټول عمر هستوي چاودنې کيږي ترڅو رڼا، انرژي او تودوخه تولید کړي. لمر ته وگورئ او وپوښتئ: چا دا اور لګولی او پارولی دی؟ چا داروښانه او ځلانده نښه ځړولي ده؟ چا داسور رنگي سکه دهسک په منځ کې وهلي ده؟ چا داساعت په تشیال کې ځوړند کړی دی داسي یوساعت چې دهغه سنتي دقیامت در ورځې پوري دګرځیدو په حال کې دي؟ چا هغه ته دا پورته والی ورکړی دی چې په بیلابیلو ځایونو کې په دقیق مدار کې دچورلیدلو په حال کې دی؟ اوڅوک دی چې دهغه روښنايي یې ددو نیا آسمان ته راوړي ده؟ دلمر ګټي دژونديو موجوداتو لپاره بلها ډېرې دي. دموسمونو بدلون دمخکې او لمر دبدلون پایله ده. که چیرې لمر نه وای کلونه، میاشتې او ورځې نه ترتیبدلي یا په شمار کې نه سواي راتلای. درڼا او تاریکي توپیر نه سو کیدلی. دلمر دلویدلو په وخت کې ژرژګي او دشپي دپیل سوروالی چې دلمر دورانگو دخپریدو لکبله منځ ته راځي: نه به وای. زمونږ، لمر، کایناتو او په هغوکې دټولو شته مخلوقاتو خالق جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ حَمِ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 37] [وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ] دغه شپه او ورځ، لمر او سپوږمۍ د الله له نښانو څخه دي. لمر او سپوږمۍ ته سجده مه کوئ، بلکې هغه خدای ته سجده وکړئ چې دا یې پیدا کړي دي که په رښتیا سره تاسي د هغه عبادت کوونکي یاست.*

بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ : 33] (وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ ۗ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ) او هغه لمر او سپورمی ستاسي لپاره په کار واچول چي د قانون تابع چلیري. او شپه او ورځ يي ستاسي لپاره په کار واچول.*

همدرنگه بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يٰسَ : 38] (وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ ۗ لَهَا ۙ ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ) او لمر د خپل ټاکلي ځای خواته ځي، دا د خورا ډېر ځواکمن پوه ذات، وضع کړی حساب دی.***

دلمر او سپوږمې ترمنځ په لیروالي کې آند (فکر) کول

الله جل جلاله د سُورَةُ يُونس په 101 نمبر آیات کې فرمایي: (قُلِ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېني چې څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. ***بیا الله جل جلاله فرمایي [سُورَةُ يُوسُف : 105] په اسمانونو او ځمکه کېني څومره نښانې دي چې پر هغو دوی تېرېږي او یوه ذره پاملرنه ورته نه کوي. ***

لمر دمخکې څخه یو میلیون او درې لکه واري لوی دی، کومې داوړخې چې دلمر څخه دباندې خورېږي یو میلیو کیلومتره اوږدوالی لري او که چېرې مخکه دلمر پرمخ ولوېږي په یو ثانیه کې به په توبن بدلې سي. ستورپېژاندو دلمر د ژوند موده درېنځه زره میلیونو کالو ډېره یاده کړي او وایي: چې لمر دمخکې څخه 8 نوري دقیقې او 17 ثانیې چې د 156 میلیونو کیلومترو سره سمون خوري ليري دی. یاد پوهان زیاتوي: د عقرب برج په منځ کې یو نوراني ستوری شتون لري یاد ستوري ته (قطب العقر) وایي او دومره لوی دی چې لمر او مخکه او ددوی ترمنځ لیروالی په برکي نیولی سي. الله جل جلاله د سُورَةُ يُونس په 101 نمبر آیات کې فرمایي: (قُلِ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېني چې څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. ***بیا الله جل جلاله فرمایي [سُورَةُ يُوسُف : 105] (وَكَأَيِّنْ مِنْ مِّنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ) په اسمانونو او ځمکه کېني څومره نښانې دي چې پر هغو دوی تېرېږي او یوه ذره پاملرنه ورته نه کوي. ***همدراڼه بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسې نه ده، زه د ستورو د پربوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّا تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ *د سپوږمې او مخکې ترمنځ لیروالی یوه نوري ثانیه، دلمر او مخکې ترمنځ لیروالی 8 نوري دقیقې او 17 ثانیې او د لمریز نظام د تړولو ليري سیارې سره مخکه 13 نوري ساعته لیروالی لري.

مور ته تر ټولو نژدې هغه ستوری چې زموږ دلمریز نظام (غونډال) څخه نه دی قطبي ستوری دی، یاد ستوری زموږ څخه څلور زره نوري کاله لیرې دی، دالبرو والی د سپوږمۍ دلبرو والی سره چې یوازي یوه نوري ثانیه زموږ څخه لیرې ده؛ پرتله کړئ. انسان تر اوسه د تشیال په نیولو کې یوازي یوه نوري ثانیه مخته تللی دی. د تشیال لټونکو پوهانو یو وخت په غرور وویل: کولی سو د شالنجر په فضايي الوتکې آسمان فتحه کړو، مگر څه وسول: یاده فضايي الوتکه په تشیال کې در 70 ثانیو تگ ورسته داور په ټوټو بدله سول. د شیدولارې آسمان ټولګې د تر ټولو لیرې ستوري اومخکې ترمنځ لبرو والی 150 زره نوري کاله دی او د ځینې نورو هغو بیا زموږ سره لبرو والی 18 زره نوري کاله دی. [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُفْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسې نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندي قسم خورم؛ ****

په دي ايات شريف كې دستور د پرېوتلو د ځایونو څخه یادونه سوي ده، چې بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ **** که چیرې دلبرو والي څخه یادونه سوي وای څه کیدل؟ اسلامي پوهان مسلمانان د تفکر کولو عبادت ته هڅوي؛ د الله جل جلاله دمخلوقاتو په پیدایښت او جوړښت کې آند (فکر) کولو ته یې رابولي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 190] (إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ) د اسمانونو او ځمکې په پیدایښت او د شپې او ورځې په تگ راتگ کېني د هغو پوهانو لپاره ډیرې نښانې دي: [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 191] (الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ قَوْلًا عَذَابَ النَّارِ) چې په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کېني خدای یادوي. او د اسمانونو او ځمکې په پیدایښت کېني غور او فکر کوي (هغوی په غیر ارادي توګه غږ کوي چې:)"آي زموږ ربه! دا ټول شيان تا بایزه او بي مقصده نه دي پیدا کړي، ته له دې څخه پاک یې چې عبث کار وکړي؛ نو اي ربه! موږ د دورخ له عذابه وژ غوره؛ *بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الزُّمَرِ : 67] (وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

دوی هغسي د الله قدر ونه کړ لکه څنګه چې د هغه د قدر کولو حق دی (د هغه کامل قدرت خو داسې دی چې) د قیامت په ورځ به ټوله ځمکه د هغه په موټي کېني وي او اسمانونه به د هغه په بني لاس کې نغښتل شوي وي. الله د هغه شرک څخه پاک او لوړ دی چې دوی یې کوي. *

خسوف او کسوف

حدیث شریف ژباړه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم زوی ابراهیم وفات سو په همدغه ورځ لمر ترنځي ونيوی خلکو داسي گمان کاوه چې دغه کسوف د اسلام د پيغمبر د زوی د مړینې له کبله دی ، کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم خبر سو د خلکو دا خبره یې رد کړه او وي فرمایل: یو شمېر خلک په دې اند دي چې د لمر او سپوږمۍ ترنځه نیول د سترو شخصیتونو په مړینه د غم له امله وي، دغه خبري درواغ دي، دا خو د الله تعالی دلائل او نښانې دي چې بنده گان پند ورڅخه واخلي. په بل حدیث کې راځي: ژباړه: د ابو موسی اشعري رضی الله عنه څخه روایت دی چې لمر ترنځي ونيوی رسول الله صلی الله علیه وسلم چې د بیري اثر ورباندي وو چې قیامت نسي ولاړ سو او مسجد ته راغی یو اوږد لمونځ یې وکړ چې رکوع او سجده یې هم اوږده وه او دومرې اوږد لمونځ یې وکړ چې ما مخکې دده دومرې اوږد لمونځ نه وو لیدلی، او بیا یې وفرمایل چې دغه کسوف د خدای د قدرت یوه علامه ده تر څو بندگان وبیريږي ، دا نه د چا د مرگ له کبله ده نه د ژوند، کله چې داسي کسوف راسي تاسي د خدای ذکر کوئ، دعاوي کوئ او استغفار وایاست . *** خسوف د ټولې سپوږمۍ یا د سپوږمۍ د یوې برخې پټیدلو، نه بنکاریدلو، ته وایي. یاده پېښه هله رامنځته کیږي کله چې دمخکې د لمر او سپوږمۍ دمنځ څخه تېریږي. همدارنگه کسوف هغه پېښې ته وایي: کله چې سپوږمۍ دمخکې اولمر ترمنځ تېریږي، داسي چې کله دهمدې تېریږیدو لکبله لمر په پوره ډول یا د لمر یوه برخه پټه سي همدغه حالت ته د لمر ترنځه نیول یا کسوف وایي. دادوې پېښې د الله جل جلاله هغه عظمت او رحمت ته اشاره کوي، چې فرمایي: [سُورَةُ حَمِّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 37] وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (دغه شپه او ورځ، لمر او سپوږمۍ د الله له نښانو څخه دي. لمر او سپوږمۍ ته سجده مه کوئ، بلکې هغه خدای ته سجده وکړئ چې دا یې پیدا کړي دي که په رښتیا سره تاسي د هغه عبادت کوونکي یاست. *** همدارنگه بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْقَصَصِ : 71] قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ [ای پيغمبره (ص)!] دوی ته ووايه: "تاسي کله غور وکړ چې که الله تر قیامته پوري پر تاسي د تل لپاره شپه خوره کړي، نو د الله څخه پرته هغه کوم معبود دی چې تاسي ته رڼا راولي؟ - ایا تاسي نه اورئ؟"*

کیدای سي یو څوک سوال وکړي: څنگه کیدای سي چې سپورمی دلمر ټکی وپوښي په داسي حال کې چې سپورمی دلمر څخه څلور سوه ځله کوچنی ده؟ ځواب دادی چې لمر دمخکې څخه در سپورمی څلور سوه واري لیري دی او دا لیروالی ددې سبب سوی دی چې لمر او سپورمی دمخکې څخه په یوه اندازه مالومیري، په همدې خاطر سپورمی کولی سي چې دلمر دهغو وړانگو مخه ونیسي کومې وړانگې چې مخکه رڼا کوي او نه پریردي چې دمخکې د اوسیدونکو سترگو ته دې دلمر نیغي وړانگې ورسیري.

باید په یاد ولرو چې دلمر دترنځي بنکلا مور دې ته راونه بولي چې بيله داسي عینکو لمر ته ونه گور چې هغه عینکي دلمر دورانگو مخنیوی کولی سي. ولي چې دلمر دترنځي په وخت کې لمر ته کتل زموږ سترگو ته سخت زیان رسوي. دلمر دترنځي په وخت بيله عینکو لمر ته کتل زموږ دسترگو شبکي ته ډېر زیان رسوي؛ په تېره بیا دماشومانو دسترگو شبکيه د یادو وړانگو پروراندې ډېره حساسه ده په همدې.. خاطر پیغمبر صلی الله علیه وسلم دکسوف لمونځ سنت کړی دی؛ داسي لمونځ چې د اورده قرائت اوسجدي درلودونکی دی، کله چې مور یاد لمونځ کې بوخت یو د یادې پیښې سره نه مخ کیږو، یانې مور به په لمانځه بوخت یو او دې ته به وخت ونه موندو ترڅو دلمر دترنځي په وخت کې دلمر ټکی ته وگورو. والله اعلم!

څه موده وړاندې داگست پر یولسمه نیټه ټول عربي هیوادونه دکسوف په لیدو قادره وه، خو یوازي د یادو هیوادونو په شمال ختیځو پولو کې لمر په پوره ډول ترنځي نیولی وو. د یادو هیوادونو ډلې څخه دسوريي په شمال ختیځ کې دیوه ساعت لپاره دلمر یوه برخه ترنځي نیولي وه چې ورسته د دوو دقیقو لپاره لمر په پوره ډول په یاده سیمه کې ترنځي و نیوئ؛ په همدغه وخت کې دلمر داور دڅپو چې اورډوالی یې یومیلیون کیلومترو ته رسیري دلیدلو مناسب فرصت پیداسو، همدارنگه دلمریز غونډال دپنځو سيارو: عطارد، زهرې، مریخ، مشتري، او زحل لیدل هم ممکن سول، او هغه خبره چې وایي: په غرمه کې مي ستوري ولیدل رښتیا سول. بڼه نو ویلی سو کله چې لمر په پوره ډول ترنځه ونیسي مور کولی سو په سترگو باندي بيله کومې وسیلې په غرمه یا دورځي په یوه بله برخه کې سیاري او نورستوري ووینو.

معجزي

په كایناتوكي دقرآنكريم علمي

كسوف دلمردترنخي نيولوانخور

خسوف دسپورمي دترنخي نيولوانخور

دهوا فشار اود هغه پايلي

الله جل جلاله د سوره الأنعام په 125 نمبر ايات كي فرمايي: فَمَنْ يُرِدِ اللهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ
لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ
الله الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ***

نو (دا حقیقت دی) چا ته چې الله د لارښوونې اراده وکړي، د هغه سینه د اسلام لپاره پرانیزي. او چا ته چې په گمراهۍ کېني د غورځولو اراده وکړي، د هغه سینه تنگوي او داسې فشار پرې راولي چې (څنگه د اسلام تصور په ذهن کېني راگرځوي نو) داسې ورته معلومېږي، چې ته به وایې ساه یې د اسمان لوري ته پورته کېږي. په دې توګه الله (له حق څخه د تېښتې او کرکې) ناپاکي پر هغو کسانو مسلطوي چې ایمان نه راوړي؛***

یاد آیات شریف یو دهغو ایاتونو دډلې څخه دي چې د قرآن کریم علمي اعجاز څرګندوي. په روغتیا پوهنې، طبي علم کې بیان سوي دي: کله چې انسان جګو یا لور و برخو ته د الوتکې یا بلي کومې وسیلې په مټ وخیري، بدن یې دروغتیا یې ستونزو سره مخ کېږي. ددې ستونزو دډلې څخه نفستګي، دسا بندښت یا خپه کېدل دي چې په یاد آیات شریف کې ورته اشاره سوي ده: (يَجْعَلُ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعْدُ فِي السَّمَاءِ)*** څومره چې مور لور خپرو د هوا فشار کمېږي او داکسیجن اندازه لږېږي. که مور د سمندر دمخ (سطحي) څخه لس زره فوټه لور ولاړسو: د فشار د لږېدو او اکسیجن د کمښت احساس نه کوو، مګر د لس زرو څخه درشپاړس زرو فوټو پوري د سمندر د سطحې څخه لور د اکسیجن د کمښت احساس دهغو سیستمونو، جوړښتونو په وسیله چې الله جل جلاله دانسان په بدن کې ځای پرځای کړي دي درک کوو. یاد سیستمونه په داسې هسکو برخو کې چې لوړوالی یې 16 زرو فوټو ته رسېږي خپل ځان دیاد چاپیریال د هوا د فشار او اکسیجن د اندازې سرسم جوړوي او دانسان د بدن اړتیا وي پوره یا تا مینوي، مګر دا جوړښتونه هله دکاره لویږي او دانسان د ژوند حیاتي اړتیاوي نه سي پوره کولی کله چې انسان د 16 زرو څخه در 25 زرو فوټو پوري د سمندر د سطحې (مخ) څخه لور ولاړسي. په یاد لوړوالي کې دانسان بدن د بیلابیلو ستونزو سره مخ کېږي چې لومړی هغه یې سابندي او خپه کېدل دي. (يَجْعَلُ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعْدُ فِي السَّمَاءِ)*** د 25 زرو فوټو څخه لور انسان په پوره ډول بي هوښه کېږي، ځکه خو هغه الوتکې چې دمخکې دمخ څخه 40 زره فوټه لور الوزې، دننه هوا یې دمخکې دمخ د هوا څخه اته ځله د متراکمي هوا درلودونکې وي، ترڅو دمخکې د هوا د فشار سرمتناسب فشار دخپلو سفلیو یا هغې کې ناستو وګرو لپاره برابرکړي، بیله یاد جوړښت به د الوتکې ټول سپاره دپوره بي هوښۍ سره مخ سي. په حقیقت کې یاد آیات شریف د قرآن کریم علمي اعجاز بیانوي. والله اعلم* تراوسه مو داکسیجن د کمښت داغیزو په اړه وویل څوکه د هوا فشار کم سي څه به وسي؟

فشار او دهغه پایلې

پوهان وايي: د هوا د فشار په غورځیدو یا کنبته کیدو سره د انسان په بدن کې شته گازونه د انبساط او پاشل کیدو سره مخ کېږي یاده پېښه د انسان د بدن د انساجو، د بدن د جوړښتونو، هوايي لارو، لویو کلمو او منځني غور د شلیدلو یا څیري کیدلو لامل کېږي.

د هوا د فشار ډارونکي پایلې پر همدې ځای نه ختمیږي بلکې: نه زغمونکي دنس دردونه په ځانگړي ډول د لویو کلمو په برخه کې، د هویي لارو سره تړلي دردونه، همدارنگه د غوړونو او بندونو دردونه یې یوه برخه وي. اوس نوځای ددې پوښتني دئ چې ووايو آیا حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بېله هغه چې اسلام او مسلمانان وايي هسک ته ختلی وو چې وي کولی سواي داسي دقیق علمي مطالب په خوړو اشارو سره بیان کړي؟

آیا په هغه وخت کې کوم بل کس تشیال یا دمځکي د اتموسفیر څخه د باندې وتلی او پورته سوی وو؟ آیا الوتکو شتون درلودئ چې دهغو په وسیله یو څوک تشیال ته ولاړسي او داسي خبرونه د پیغمبر صلی الله علیه وسلم لپاره راوړي؟ ښه نو راسئ چې د یاد آیات شریف تلاوت یو واریا ښه په غور او پوره پاملرنې سره وکړو: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 125] (فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعْدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ) نو (دا حقیقت دی) چا ته چې الله د لارښوونې اراده وکړي، د هغه سینه د اسلام لپاره پرانیزي. او چا ته چې په گمراهی کېني د غورځولو اراده وکړي، د هغه سینه تنگوي او داسي فشار پرې راولي چې (څنگه د اسلام تصور په ذهن کېني راگرځوي نو) داسي ورته معلومیږي، چې ته به وایي ساه یې د اسمان لوري ته پورته کېږي. په دې توگه الله (له حق څخه د تېښتې او کرکي) ناپاکي پر هغو کسانو مسلطوي چې ایمان نه راوړي؛ ***

بیان سوي علمي حقیقتونه ورسته در علمي پرمختگونو او دردي چې انسان د الوتکې او ستور مزلو په مټ دمځکي د اتموسفیر څخه د باندې ولاړسي، کشف سوي ثابت سوي دي. مور چې نن ورځ په الوتکه کې د سپریدو او تشیال یا د هسک لور ته د پرواز په وخت کې دستونزو سره نه مخ کېږو علت یې دادئ چې الوتکې او ستور مزلي بیړی داسي ترحه او جوړې سوي دي چې هغوی د هوا د فشار په موزینه او د انسان لپاره یې مناسبوالي باندې برلاسي وي. که دهر علت لکبله د الوتکې د هوا د فشار د توزون ساتلو جوړښتونه دکارولیري بېله ځنډه به الوتکه خپل لور

<p>په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې</p>
--

پرواز ته دپای ټکی ردې او الوتکه سمبالوونکي به دلوري ارتفاع څخه کښته لورته دالوتکي په راوستلو دالوتکي سپاره دمرگه ژغوري. ځای ددې دې چې ددې ايات شريف علمي اعجاز ته په غور پام وکړو: (يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ) *****

پوهيرو چې هر انسان دخپل بدن په يوه يادوو مترو مساحت باندي د10څخه درشلو ټنو پوري دهوا فشار زغملی سي، مگر ياد فشار نه احساسوي په واقعت کي مور ټوله ديوه داسي سمندر په تل کي چې دهوا څخه ډک دى ژوند کوو چې دلسو څخه درشلو ټنو پوري دهوا فشار خپل پرتن ليردوو. پوهان وايي: هغه فشار چې دمخکي دننه شتون لري داتموسفير دفشار څخه دري لکه اوشپرسوه ميلونه ځلي ډېر دى.

همدارنگه يو نيوتروني ستورى چې مخکي دلمر هومره وو او د ډېر فشار دراغيزي لاندي دومره کوچنی سوي چې قطر يې يوازي 14کيلومتره ته رسيدلى فشار يې داتموسفير دفشار يوميليو ميليون بيليون برابره دى.

درمخکي در فشار لاندي در ټولو کروړ (کلک) عنصر الماس دي ياد فلز داتموسفير دفشار دخلور ميليوه فشار دپياورتيا هومره فشار باندي تخته سوي دى، دالماسو فشار په وار وار دمخکي د دننه فشار څخه ډېر دى. په دې ورستيو کي پوهانو وکولى سول چې د2000درجي حرارت او داتموسفير دپنځه زره برابره فشار هومره فشار باندي عادي سکروته تراکم ورکړي: ياده ماده په صنعتي الماسو مشهوره ده. يو بل اړين ټکی چې دفشار سره اړه لري دادى: روغتيا پوهان درمتراکمو او جامدو درملو مایع درمل ډېر خوبسوي او وايي چې کيدای سي جامدو درملو دفشار دراغيزي لاندي خپلي ځيني ځانگړني دلاسه ورکړي وي. اوس به خپل بيان رالنډکړو اوددې بيان بنکلي معنوي پايله به راوسپرو. الماس دطبعثت کروړه ماده ده چې يوسلوڅولښت ميلونه ډالره قيمت لري، اوس که همدومره اندازه عادي سکاره ډېر لوړ فشار لاندي راولو په الماسو اوړي او ارزښت يې هم نژدي دالماسو سره برابريږي .

که چيرې يوڅوک پر خداى جل جلاله او دهغه پر پيغمبر صلى الله عليه وسلم ايمان ولري، دالله جل جلاله دلوري پر بنوول سويه لاره ولاړسي، اسلامي امورو ته په رښتيني ډول غاړه کښيردي پر هيز گاري وکړي، دالله جل جلاله په لار کي جسماني، مادي او معنوي تکليفونه وگالي او صبر پر وکړي،

داسلام ددين لپاره كار وكړي، هغه ديؤه عادي انسان څخه دلوري مرتبي درلودونكي انسان باندي بدليري، داسي لكه يو عادي تور رنگ درلودونكي سكاره چي در ډېر فشار دتېرولو اوزغملو ورسته په ارزښتمندو الماس باندي بدل سي.

ټنبلې او كسالت، دستر يا څخه تي بنته، شهوت خوبوونه، فسق او بي لاري، غلا، قتل، مسلمان زورونه: هيڅ وخت انسان ميراني، پرمختگ، او برياته نه سي رسولي، بلكي داسلام په لاره كي داسلامي قوانينو په رڼا كي سختي، تكليفونه او زحمتونه گالل او پرلپسي كوښښونه دي چي انسان ته لويه بريا ورپه برخه كوي. حضرت محمد صلي الله عليه وسلم داسلام دپاك دين دخپرولو اونغي لاري ته دبشر درابللو لپاره سختي او تكليفونه گاللي دي.

تل داسي كيږي چي در تكليفونو، زحمتونو او كړاونو ورسته هوساينه، بريا او پراخي راځي.

مَحْكُهُ

دمخکې ګروي توب او دهغي اړیکه د عمیق دويي (لغات) سره!

په قرآن کریم کې دې موضوع (سکالو) ته اشاره سوي ده! الله جل جلاله د سُورَةِ الْحَجِّ په 27 نمبرایات کې فرمایي: (وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ) او خلکو ته د حج لپاره عمومي اعلان وکړه چې هغوی تا ته له هر لیري منزل څخه پلي او پر اوبنانو سپاره راشي؛

*بنايي داسوال وسي چې ولي (مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ) کلمي د (عَمِيقٍ) ويي پرځای د (بَعِيدٍ) ويي ونه فرمايل سو؟ علماپه دې اړه وايي: د عمیق دويي کارول دبعید پرځای دمخکې ګرویتوب ته اشاره کوي، ولي چې دمخکې دمخ کرښې نیغې (مستقیمې) نه دي بلکې منحني دي او دهغوی په څرګندولو کې دریم بُعد یاني عمق ته اړتیا ده، نوپه همدې خاطر پاک الله جل جلاله په دې کلمه سره دمخکې ګرویتوب ته اشاره کړي ده.

والله اعلم.

د مخکي استقرار، ارام والی

دمخکي دارام والي په اړه الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ النَّملِ : 61]

(أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلْفَهَا أَنْهَرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوسِيَّ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَعْلَمُ
مَعَ اللَّهِ بَلَّ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ)

او هغه څوک دی چې مخکه يې ارام خای وگرځوله، په هغې کبني يې سيندونه وبهول او (دغرونو ميخونه) يې پکبني تکهول او د اوبو د دوو ذخيرو په منځ کبني يې پرده حائله کړه؟ - ايا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کبني شريك) دی؟ - نه، بلکي له دوی څخه زياتره خلک ناپوهان دي. *****

څوک دی چې مخکه يې دقرار او ارام خای گرځولي ده؟

دمخکي پرمخ دنګې ودانۍ او ماڼۍ بيله دي چې راپړيوځي ولاړې دي: چا هغوی ته دنه پرځيدلو اونه وړانيدلو وړتيا دداسي يوجسم پرمخ ورکړي ده چې: په هرثانيه کي دخپل مدار څخه 30 کيلومتره طی کوي! مګر سره ددې خوځښته هم دمخکي پرمخ هسکي ماڼۍ ودانې دي. که چيري مخکه په لړزيدا سي هيڅ يوه ماڼۍ به روغ پاته نه سي بلکي دمنځه به ولاړې سي! الله جل جلاله موږ ته بي شمېره نعمتونه راکړي او هغه جل جلاله دهغو اخيستونکی هم دی! الله جل جلاله دمخکي په اړه فرمايي: [سُورَةُ النَّملِ : 88] (وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا وَهِيَ تَمْرٌ مَرَّ السَّحَابِ ۗ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي لَآ أَتَقَنَ كُلُّ شَيْءٍ ۗ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ)

نن ته غرونه ويني او گومان کوي چې بڼه کلک بڼځ شويدي. خو په هغه وخت کبني به دا د ورېځو په څېر الوتونکي وي، دا به د الله د قدرت نښانه وي چې هر شې يې په حکمت سره بر قرار کړيدی. هغه بڼه خبر دی چې تاسي څه کوئ.

*****

مخکي تردي گومان کيدی چې غرونه پر خپل خای ثابت دي: مګر غرونه دورېځو په شان دحرکت په حال کي دي ولي چې دمخکي سره يو خای دراګرځيدو راجورليدو په حال کي دي. يوجنگ چې ددو هيوادونو ترمنځ ونښتی او شپږمياشتي يې دوام پيدا کړي ډول ډول وسلې په ياد جنک کي وکاريدلې: هغوی دپرمختللو وسلو، د رادار ضد الوتکو، ليزري وسلو کمپيوټرونو، سپورمکيانو اودشپي دبمبارونو څخه دريغ نه کوئ، هرورځ څلورسوه الوتکي په

هسک کې بنکاره کیدلې او په سختې سره یې بمبارکوي، دې پېښې شپږمياشتې دوام وکړ او درې سوه زره ميلونه ډلره لگښت پرې راغلی مگر بسنه کوي چې یوه سپاره 45 ثانيې ولرزيږوي او د یاد اونورو لویو جنگونو څخه ستر زیانونه او ورنی منځ ته راولي الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْبُرُوجِ : 12] (إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ) په حقیقت کې ستا د رب نیونه ډېره سخته ده. *****

دمخکې ملکیت دالله جل جلاله په اختیار کې دی اومور هېڅ شی په اختیار کې نه لرو، که چیرې مخکه دریکتر دمقیاس پراساس اته درجې ولرزيږوي اوتولې ودانی رنگې کړې څوک کولی سي د یاد کار مخه ونیسي؟

په حقیقت کې په داسې حال کې انسان هېڅ نه سي کولی، بيله دي چې فریاد وکړي!
الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 65] (قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيْعًا وَيَذِيقَ بَعْضَكُمْ بِأَسَ بَعْضٍ ۗ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ) ووايه: هغه پر دې قادر دی چې پر تاسې کوم عذاب له پاسه نازل کړي يا ستاسې تر قدمونو لاندې يې را پورته کړي، يا تاسې پر ډلو ووېشي، پر یوې ډلې باندي د بلي ډلې د زور خوند وځکي. وگوره! مور په څه شان په مکرره توگه له بې لارې لارو څخه خپلې نښانې دوی ته وړاندې کوو، بنایي چې دوی په دې حقیقت وپوهیږي.
*****

بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 112] (وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعَمِ اللَّهِ فَأَذَقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ) الله د یوه کلي (د وگړو) مثال راوړی دی: هغه (د کلي اوسېدونکو) د ډاډینې او بیغمی ژوند تیراوه او له هر لوري ورته پرېمانه روزي رسېدلې. نو هغه (د کلي اوسېدونکو) د الله د پېرزوینو پر ناشکری لاس پوري کړ، نو بیا الله د هغه پر اوسېدونکو د هغو د کړو وړو دا خوند وځکه چې د لوږې او ویرې غمونه پرې خواره شول؛
*****

دسورت نمل د61نمبرایات شریف څخه دویمه مانا دجاذبې دقوي اخیستلی سو، هغه دجاذبې قوه چې دمخکې پرمخ هرڅه دي خپل ځانه ته يې راکشوي، هغه چې دشیانو وزنونه ورڅخه سرچینه اخلي.

ستورپېژاندي د خوب په حال کې وه چې ناڅاپه دخوبه راپاڅېږي ولي چې دبي وزنی منطقي ته رسيدلي وه،خپل خاتونه په هوا کې وينې چې دخلايې بيړی پرچت باندي موبنتي دي او دبي وزنی احساس کوي.ياد حالت دڅه لږوخت لپاره زغمل کيدای سي مگر کلونه په ياد حالت کې ژوند کول ډېر ستونزمن دئ.بايد دخانه وپوښتو هغه څه چې زمور د لاسونو څخه لويږي دچا په امر دمخکې پرمخ ارام نيسي او څوک دئ چې دجاذبې قوه يې پيداکړي ده؟طبعاً ځواب دادئ چې خداى جل جلاله يې پيداکونکى دئ.چا اې انسانه ستا دارتيا وړتول شيان په مخکه کې پيدا کړي دي؟ ايا داسي ځاى چې هلته اوبه نه وي کولى سي ژوند وکړي؟

آيا بيله الله جل جلاله داسي څوک سته چې دپوهانو په وينا285زره ډوله غذا يې مادي يې دانسان دتغذيې لپاره پيداکړي دي.په رښتيا سره چې دالله جل جلاله دسترو قدرتونو نښې زمور په منځ اوزمور دسترگو وړاندي دي،نيکبخته هغه دئ چې دهغو څخه پند واخلي اوبدبخته هغه دئ چې بابيزي يې وگڼي اوسرغړونکى ،سرکښي کوونکى سي،کفر اختيار کړي.الله جل جلاله فرمايي:[سُورَةُ السَّجْدَةِ : 21] (وَلَنذِيقَنَّاهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذْنَىٰ ذُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ) له هغه لوى عذاب څخه مخکي به مور په همدې دنيا کښي (د يو نه، يو واړه) عذاب خوندي په دوى باندي وڅکو، بنيايي چې دوى (د خپلي سرکښى له کړنلاري څخه) راواوړي.*****بيا الله جل جلاله فرمايي:[سُورَةُ الرُّومِ : 41](ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ)

په وچه او لمده کښي د خلکو (د لاسونو) په عملونو سره فساد ښکاره شويدى؛ نو (الله) په دوى باندي دهغو عملونو (د سزا) خوندي ځکي چې دوى کړي دي، بنيايي چې دوى راوگرځي.

***

هغه څوک دی چې مخکه یې ستاسو دژوند کولو ځانگو وگرځول؟

موږ د یوې سیارې پرمخ چې مخکه نوم یې د ژوند کولو په حال کې یوو، مگر ولې دلمریز غونډال دتولو سیارو سره سره یوازې مخکه د ژوند کولو لپاره مناسبه او د هوسا ژوند تېرولو وړده؟ عطارد په پام کې نیسو، د یادې سیارې یو کال 88 ورځې دی چې څلور څلویښت ورځې یې پرلپسې شپه او 44 ورځې یې ورځ ده. آیا داسې یو ځای چې 44 ورځې یې پرلپسې شپه او 44 ورځې یې ورځ وي د ژوند کولو لپاره مناسب دی؟

که موږ په عطارد سیاره کې یوو او شپه وي نو چې هرڅومره بیدېرو او راویښېرو یاده اوږده شپه به پای ته نه رسېږي! دکال څلور موسم د عطارد سیارې په همدې 88 ورځو کې دي. یاده سیاره په 88 ورځو کې یوځل دلمر دشاوخوا څخه راچورلي (راگرځي) یانې پوره دور پري وهي. پر همدې سربیره عطارد بې هوا ده. ددې ځانگړنو په درلودلو سره عطارد سیاره د ژوند کولو وړنه ده. د زهرې دسیارې یو کال 225 ورځې دی چې لږ تر لږه نیم کال یې شپه او دکال پاته برخه یې په پرلپسې ډول ورځ ده. د یادې سیارې تودوخه دورځې دخوا د 20 درجې څخه پورته او شپې در منفي شل درجې کېښته کېږي. آیا داسې ځانگړنې درلودونکې سیاره چیرې چې هوا او اوبه هم شتون نه پکښې لري دانسان د ژوند کولو لپاره مناسبه ده؟

د مریخ سیاره چې هره ورځ یې 24 ساعته ده مگر یو کال یې دمخکې د 687 کالو سره سمون خوري، یانې که چیرې یو انسان هلته ژوند کوي دهغه د ژوند په تېریدو دهغه داو لادونو او لمسیانو د ژوند په ختمیدو سره هم نه سي کولی هغوی نوی موسم وویښي، یانې ددوی ټول ژوند به په ژمي کې هلته تېرېږي او پسرلی به د عمر درپایه پوري ونه ویني، دوی به ونه سي کولی چې د موسمونو د ښکلا څخه خوند واخلي.

د مریخ سیاره دلمر دشاوخوا څخه په 687 کلونو کې راگرځي، تودوخه یې درمنفي 70 درجو پوري کېښته کېږي، مریخ کې داوبو او هوا د شتون هم څرک نه لیدل کېږي. آیا داسې ځانگړنې درلودونکې سیاره کې یوښه ژوند کیدای سي؟ دمشتري سیاره چې ورځ یې د پنځو ساعتونو په تېریدو سره پای ته رسېږي او هر کال یې دمخکې د 12 کالو برابر دی، تودوخه یې منفي 30 درجې ده، ضخامت یې دمخکې د ضخامت 4/1 بابر ده، په واقع کې مشتري دغازونو څخه متشکله سیاره ده، ښه نو آیا انسان په داسې سیاره کې ښه ژوند کولی سي؟

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

همدارنگه زحل سیاره چې هر کال یې دمخکې د 29 کالو سره سمون خوري او د لمر څخه یو ملیارد او څلور سوه زر کیلومتره لیرې ده، اورانوس سیاره چې هر کال یې دمخکې 48 کاله کیږي، نپتون چې هر کال یې دمخکې د 169 کالو هومره دئ، پلوتو چې هر کال یې دمخکې 247 کالو سره برابر دئ: آیاداسي سیارې د ژوند کولو لپاره مناسبې او ښه دي؟

بلکې یا! مخکه دانسان د ژوند کولو لپاره ښه او ورځای ده. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الزَّخْرَفِ : 10] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ) هماغه ذات دی چې ستاسي لپاره یې دغه ځمکه زانگو وگرځوله او په دې کښي یې ستاسي لپاره لاري جوړي کړي، تر څو چې تاسي سمه لاره وموندلای شئ. *****

څنگه کیدای سي چې مور انسانان دخپلو ماشومانو لپاره هوسا او نرمه ځانگو چې دمعتدل حرارت (تودوخې) درلودونکي وي تیاره کړو داسي چې دهغوئ لپاره د هراړخه ښه وي؟

مگر خدای جل جلاله دخپلو بندگانو: انسانانو سره داسي نه کوي بلکې الله جل جلاله په خپلي مهرباني سره مخکه دانسان لپاره د ژوند کولو ځانگو: یو داسي ځای چیري چې انسان په رحمت او هوسایني سره ژوند کولی سي پیدا کړی دئ! خدای جل جلاله دمخکې لیروالی د لمر څخه په متوسطه ډول ټاکلی دئ یانې نه ډېر لیري چې مخکه ديخي په توتیه بدله سي او نه ډېر نژدي چې مخکه داور په کندي بدله سي! دمخکې تودوخه یې درمنفي څلویښت درجي پوري ټاکلي ده، ضخامت یې ماینه، لمر، د جاذبي قوه، ورځنی تیزوالی، د موسمونو او ږدوالی یې متوسط او هرڅه یې دانسان بدن د زغم سره وړ او ښه جوړ کړي دي او خپل نعمت یې پرمور پوره کړی دئ... الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الزَّخْرَفِ : 10] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ) هماغه ذات دی چې ستاسي لپاره یې دغه ځمکه زانگو وگرځوله او په دې کښي یې ستاسي لپاره لاري جوړي کړي، تر څو چې تاسي سمه لاره وموندلای شئ.

*****

خدای جل جلاله په دې بیان او همدرنګه په دې آیات شریف سره: [سُورَةُ النَّبَاِ : 6] (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسي نه ده چې مور ځمکه فرش غوړولی ده؛

***** یادونه: په تفسیر کابلی کې یې دیا د آیات شریف تفسیر داسي کړی دئ: "چې خلک په سکون او اطمینان پري ولګوي او هستوګنه پري وکړي او په آرامی او هوساني (رحمت) سره ناسته ملاسته پکښي وکړي" *****

زموږ افکار بيدار، عقلمونه هوښيار او زموږ نظر يې خپل لورته متوجي کړی دی. دامخکه زموږ لپاره پيداسوي ده: آیا په دې کې مو آند کړی دی؟ آیا په مخکه کې چې الله جل جلاله زموږ دارام او ثبات خای گرځولی آند او غور کړی دی؟ هغه مخکه چې په ثانيه کې دخپل مدار څخه دېرش کیلومتره طی کوي آیا دهغې پرمخ دهغې دتگ له امله کوم شی تکان خوري، لږزيروي؟ آیا یوه مایې ياودانی دمخکې دحرکت لکبله ورنه سوي ده؟ [سُورَةُ النَّبَاِ : 6] (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسي نه ده چې موږ خمکه فرش غورولې ده؛

*****

دمخکې دشاوخوا هوا دمخکې سره دحرکت په حال کې ده: چې ښکلي، نرم او د هوا پا کونکي بادونه منځ ته راولي چې انسان ته يې لا نوره هوساينه او ارامي وربخښلي ده! که چيري داسي نه وای هوا ولاړه او مخکه دحرکت په حال کې وای: د1600 کیلومترو په تيزوالي به سخت توپانونه پيښ سوي وای: یاد توپانونه به دومره خطرناک اونه زغمونکي وای چې دژونديو موجوداتو ژوندي پاتي کيدل به يې دمخکې پر مخ پای ته رسولي وای. په لوره کچه دتوپانونو تيزوالی په ساعت کې 600 کیلومترو ته رسيږي: کله چې دتوپان سرعت 200 کیلومترو ته په ساعت کې ورسوي سترزيانونه درشا پريږدي که د یادو توپانونو تيزوالی 1600 کیلومترو ته ورسوي څه به پيښ سي؟ [سُورَةُ النَّبَاِ : 6]

(أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسي نه ده چې موږ خمکه فرش غورولې ده؛ ***** ځنګه کيدای سي چې مخکه دي داوسيدلو ارام خای وواوسي سردهې چې مخکه په زیات سرعت سره دحرکت او خوځښت په حال کې ده؟ ځنګه کيدای سي لويې مایې او ودانی دمخکې پرمخ پاته سي په داسي حال کې که مخکه لږ هم ولږزيږي هرڅه وړاندې وي: مایياني، کورونه، پولونه او داوبو ويالی؟ ای انسانه! ستا دبيداري او دغفلت دخوب څخه دراکښيستلو لپاره ځيني وخت الله جل جلاله دمخکې لږزيدل: زلزلي تاته ښکاره کوي چې په یو څو ثانيو کې لوی ښارونه دخاور سره سم کړي. [سُورَةُ النَّبَاِ : 6] (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسي نه ده چې موږ خمکه فرش غورولې ده؛ ***** چا مخکه پر خپل تگ لوري ټينګه ساتلي ده؟ څوک دمخکې سرعت په کوچني قطر کې دېر او په لوی قطر کې کموي؟ څوک دمخکې یاد توپيرونه په ارامي اوبيله دې چې موږ په وپوهيږو پيښوي؟ آیا بيله الله جل جلاله بل کوم څوک د یادو کارونو دکولو قدرت لري ياي په توان کې سته چې يادکارونه دي وکړي؟

[سُورَةُ النَّبَا : 6] (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسې نه ده چې موږ ځمکه فرش غوړولې ده؛

*****

څوک دې چې مخکې ته یې مناسب حرارت بڅښلې دئ: که مخکه ودړیږي دمخکې حرارت به دورځي در 350 درجو پورته اودشپې منفي 270 درجوته ورسېږي.

بڼه نو څوک دې چې شپه اورځ یې زمور دخوب اوبیداری لپاره پیدا کړي دي؟

شریف سره : [سُورَةُ النَّبَا : 6] (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسې نه ده چې موږ ځمکه فرش

غوړولې ده؛ ***** کله چې دقرآن کریم تلاوت کوئ په ایاتونو کې یې ژوراند

کوئ. کله چې الله جل جلاله فرمایي : [سُورَةُ النَّبَا : 6] (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسې نه ده

چې موږ ځمکه فرش غوړولې ده؛ ***** غور وکړئ چې څنگه مخکه زمور لپاره په

داسې ډول جوړه سوي چې هرڅه پکښې زمور لپاره مناسب او وړدي. غور وکړئ چې څنگه

مخکه الله جل جلاله په مناسبه اندازه او سرعت سره پیدا کړي ده او هغه یې په

اوبو، هوا، لمر، نباتاتو، حیواناتو، شپه او ورځ حرکت او دجاذبې قوې په شتون کې زمور

دارتیاوو پوره کوونکي پیدا کړي ده.

آندو کړي چې څنگه یې تاسوته دوي پښې، دوه لاسونه، دوي سترگې، دوه پښتورگې، دوه

سږي، یوزره، میلیار دونه عصابي حجرات او د بدن نور پیچلي جوړښتونه، پیاوړی عقل او مغز

خبرې کوونکي ژبه اوریدونکي غوړونه اونور ډېر زیات نعمتونه بڅښلي دي.

بڼه نو دالله جل جلاله په مخلوقاتو کې آند او غور وکړئ ترڅو دخپل خالق جل جلاله پر سترو

سترو نعمتونو شکر وکارئ او دهغه جل جلاله او دهغه درسول صلی الله علیه وسلم امور ته

غار کښیږدئ. الله جل جلاله فرمایي : [سُورَةُ فَاطِر : 28] (وَمِنَ النَّاسِ وَالْدَّوَابِّ ۖ وَالْأَنْعَمِ مُخْتَلِفًا

أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ ۗ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ) او په همدې ډول د انسانانو،

ځناورو او څارویو رنگونه هم مختلف دي. حقیقت دا دی چې د الله د بندگانو څخه یوازې

عالمان د هغه څخه وپریږي. بې شکه الله برلاسی او بښونکی دی.

*****

دمخکې تېزوالی (سرعت)

دوه ایاتونه په قران کریم کې شتون لري چې دمخکې تېزوالی ته په کېني اشاره سوي ده. لومړی ایات شریف دغه دی: [سُورَةُ النَّمل : 61] [أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلْفَهَا أَنْهَرًا وَجَعَلَ لَهَا رَواسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَعَلَّةَ مَعَ اللَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ]

او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېني یې سیندونه وپهول او (دغرونو میخونه) یې پکېني ټکوهل او د اوبو د دوو ذخیره په منځ کېني یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېني شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلک ناپوهان دي. ***** په دویم ایات شریف کې الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْمُؤْمِن/غَافِر : 64] [اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمُ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ ۗ بَلَىٰ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ لِّبَنِي ٱلْأَعْمَىٰ]

هغه خو همدا الله دی چې ستاسې لپاره یې ځمکه ارام ځای وگرځوله او پاس یې د اسمان گمبته جوړه کړه. هغه ستاسې صورت جوړ کړ او ډېر بڼکلی یې جوړ کړ، هغه تاسې ته د پاکو شیانو روزي درکړه. هماغه الله (چې دغه یې کارونه دي) ستاسې رب دی. الله د بې حسابې برکتونو څښتن دی، هغه د مخلوقاتو رب دی.

*****

دمخکې سرعت دخدای جل جلابه دلویو نښو څخه یوه نښه ده چې ډېر وگړي ورته نسبت ډېر غور اوپام نه کوي.مخکه داستوا په لیکه کې د1600کیلومترو په تېزوالي خپل پرځان سره راڅرخي، همدارنگه مخکه دلمر دشاوخواڅخه په ثانیه کې د30کیلومتروپه تېزوالي څرخي، یانې مخکه ددوه ډوله حرکت درلودونکي ده:وضعي او انتقالي،مگر دمخکې دیادو او نورو حرکتوپه شتون کې هم مخکه دپوره ارام او اسقرار خاونده ده او دگوتې دیوه بند په اندازه هم تکان او لړزه نه لري.که مخکه لړزیدای:دمخکې پرمخ به ټولې ودانې نریدلې وای. خدای جل جلاله پوښتي چې[سُورَةُ النَّمل : 61][أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا] (او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله)، ***** څوک دی چې مخکه یې دارام او قرار په حال کې ساتلي ده؟ای موږ اوتاسو ناتونه بندگانو هغه ساتلي ده او آیا داکار مو په توان کې سته،بڼه نو بیا ولی هغه وخت چې یو ښار زلزله خرابوي دهغه دورانیدلو او خرابیدلو مخه نه سو نیولی؟

که داسې وسې چې الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَجَرِ : 74] [فَجَعَلْنَا عَلَيْهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيلٍ] او موږ هغه سیمه پر بل مخ نسکوره کړه او پر هغو مو د پڅي شوي ختي د تيږو باران ووروه. ****

څه کوي آيا کولی سئ دمخکې دلرزيږدو او وړانيدو څخه مخنيوی وکړئ؟ آيا کولی سئ ورسته دمخکې دلرزيږدو مخکه بېرته خپل لومړي حالت ته ستنه کړئ؟ انسانان داکارنه سي کولی بلکي خدای جل جلاله کولی سي داسې کار وکړي چې فرمایي: [سُورَةُ النَّملِ : 61] [أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا] (او هغه څوک دی چې ځمکه يې ارام ځای وگرځوله،) ****

دخان څخه پوښتنه وکړئ هغه کورچي دنړی په یوه پرمختللي ښار کې مو په لسگونو میلیونو ډالرو رانیولی، ورسته دردی چې مخکه لږ ولرزيږوي او ياد کور وران سي: څه کولی سئ؟ ښه نو په دې آیات شریف کې ژور آند وکړئ: [سُورَةُ النَّملِ : 61] [أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا] (او هغه څوک دی چې ځمکه يې ارام ځای وگرځوله،) ****

په یوې پرمختللي الوتکې کې سپاره سئ او یوار دهغي وزرونو ته پام وکړئ: وبه وینئ چې دالوتکه راسته اوچپه سمت ته تکان خوري: آيا کولی سئ په داسې الوتکه کې سفر وکړئ چې هیڅ ډول تکان نه خوري؟ مگر مخکه دخپلو ټولو حرکتوسره دارام استقرار په حالت کې ده ، دسلگونو زرو کلونو په تیریدو بیا هم په خپل لومړي حال پاته ده او هیڅ ډول توپیر، تحول په هغې کې نه سی پیداکولی دا دمخکې دارام والي او استقرار ښه ده. [سُورَةُ النَّملِ : 61] [أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا] (او هغه څوک دی چې ځمکه يې ارام ځای وگرځوله،) ****

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّملِ : 88] [وَوَثَرَى الْجِبَالِ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرٌّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ] نن ته غرونه ویني او گومان کوي چې ښه کلک ښخ شويدي. خو په هغه وخت کېني به دا د ورېځو په څېر الوتونکي وي، دا به د الله د قدرت ښانته وي چې هر شی یې په حکمت سره بر قرار کړیدی. هغه ښه خبر دی چې تاسې څه کوي. ****

په دې آیات شریف کې دغرونو حرکت ته دورېځو په سرعت اشاره سوي ده او داد مخکې دوضعي حرکت دلیل دی.

مخکه په هره ثانيه کې نیم کیلومتر پر خپل مرکز باندې راڅرخي ځکه چې دمخکې محیط 40000 زره کیلومتره دی یانې ورسته در 24 ساعتونو درتې ریدلو خپل د حرکت لومړي ټکي ته راڅرخي. دمخکې د تېزوالي د مالومولو لپاره باید دمخکې د مدار د کیلومترو اندازه چې څلوېښت زره کیلومتره ده پر څلرویشته ساعته وویشو چې په ساعت کې 6/1666 کیلومتره کیږي، همدا دمخکې د وضعي حرکت سرعت په یوه ساعت کې ښیي. څوک دی چې مخکې ته یې په پوره ډول آرام او قرار وربخښلی دی، سره ددې چې مخکې پر خپل مرکز سره راڅرخي، مخکې د لمر د شاوخوا څخه راچورلي، مخکې د لمر په ګډون د یو بل ټکي څخه راڅرخي، همدارنګه مخکې، لمریز غونډال او کهکشان چې د څرخیدو په حال کې دي هیڅ کومه اغیزه دمخکې پر آرام او استقرار نه لري. په واقعیت کې د ټولو کایناتو څرخیدل چې الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَسَ : 40] [لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ] نه د لمر په وس کېني دا شته چې سپوږمۍ ونیسي او نه شپه پر ورځې مخکې کېدلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کېني لاملې وي (په اسمان کې چورلې دونکې دي). ***** دمخکې پر استقرار کومه اغیزه نه لري!

د مخکې دجاذبې قوه او دشیانو ثابتوالی، ټینګولی

اند وګرځي یو وګرځي په تشیالي (فضایي) بیړۍ کې سپور سو، دمخکې دجاذبې قوې دمیدان څخه په وتلو: هغه ځای چې هلته وزن مانا نه لري، که هلته کوم شی پرېښو دل سي په تشیالي بیړۍ کې الوزی او پر چت یې موبنلي بڼه نو اوس چې مور دارام او قرار دنعمت څخه برخمن یو دخپل ځان څخه به وپوښتو چې چا دمخکې پر مخ ټولو شیانو ته ارام او قرار ورکړی او هغه یې ثابت ساتلي دي؟ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 102]

[ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَأَعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ]

هم دغه الله ستاسي رب دی، هیڅ کوم بل خدای له هغه پرته نشته، د هر څه خالق دی. نو له دې امله تاسي د هماغه بندګي وګرځئ؛ او هغه د هر شي ساتونکی څارونکی دی؛ ****

که چیرې دمخکې تېزوالی ډېر یادوه چنده سي: ټول شیان به د هسک لورته وغورځیږي او هیڅ شی به پرمخکه پاته نه سي. که مور په یوه لوبڼي کې اوبه واچوو او هغه په مناسبه اندازه وڅرخوو دیاد لوبڼي څخه به اوبه دباندې ونه تښتي: ځکه دجاذبې قوه دیاد کار مخنیوی کوي. پوښتو چا دجنوبي نیمې کرې اوبه په مخکې پوري موبنلي په مخکې کې خوندي ساتلي دي؟ په یادو ایاتونو کې الله جل جلاله زموږ پام دمخکې دجاذبې قوې ته اړوي. بڼه نو بریا او مبارکي دي وي هغه چاته چې دقرآن کریم په ایاتونو کې ژور اند او غور کوي: ځکه چې په اسلام کې اند او فکر کول لوی ځای لري. الله جل جلاله فرمایي:

[سُورَةُ يُنُسُ : 101] (قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَن قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُوْنَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېنې چې څه دي، هغه په غرېدلو سترګو

وګورئ!" - او کوم خلك چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او ګټور کېدای نه شي.

*****

غرونه

پاک الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ : 27] وَجَعَلْنَا فِيهَا رَاسِيَ شَلْمِخْتٍ وَأَسْقَيْنُكُمْ مَاءً فُرَاتًا) او په هغې کښې مو دنگ او لور غرونه ښخ ودرول؛ او پر تاسې مو خوږې اوبه وڅښلې. *****

بيا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 17] أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ايا دوی اوبن ته نه گوري چې څنگه پيدا کړ شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 18] وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ او اسمان ته نه گوري چې څنگه اوچت کړای شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 19] وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ) او غرونو ته نه گوري چې څنگه ښخ درول شوي دي؟ *****

په دې ايات شريف کې په غور کولو موندو چې الله جل جلاله موږ ته صرحتاً په غرونو کې آند کولو اودهغوئ په داسې ډول ښخ درولو ته غور کولو ته رابولي. غرونه دمیخونو په شان دي چې 3:2 برخه دهغوئ دمخکې په زړه کې ښخه یا شتون لري چې یاده برخه یې دمخکې دبیلا بیلو پوښوونو څخه تیرېږي: ترڅو دمخکې دغه لایي (پوښونه) دمخکې دڅرخیدو په وخت کې دیوېل څخه لیري نه سي او دیوې بل سره موبښتي و اوسي.

یوېله خبره چې دغرونو دھیرانونکي جوړښت په اړه ده هغه داده چې: کومه برخه دغرونو چې موږ په خپلو سترگو وینو هغه یوازې دغره 3:1 برخه ده، پاتې دوي برخې دغره دمخکې په زړه کې دي. دهمالییا دغره لوره څوکه (اېورست) د8000 څخه زیات لوړوالی لري چې یاد لوړوالی دتول غره لوړوالی نه دی بلکې دا 8000 متره لوړوالی دغره دریمه برخه لوړوالی دی. د یاد او پاتې ټولو غرونو دوي برخې لوړوالی دمخکې په زړه کې ځای لري چې موږ یې نه سولیدای، همدا وجه ده چې الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّازِعَاتِ : 32] وَالْجِبَالِ أَرْسُلَهَا او غرونه یې په کښې ښخ درولي دي؛ [سُورَةُ النَّازِعَاتِ : 33] مَتَّعًا لَكُمْ وَلِأَنعَمِكُمْ

د ژوندانه د وسائلو د برابرولو په غرض، ستاسې او ستاسې د څارویو لپاره (بې دا کړني تر سره کړي دي). ***** په دې ايات کې په آند کولو: [سُورَةُ النَّحْلِ : 81] وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمُ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ)

هغه د خپلو پیدا کړو، زیاتره شیانو څخه ستاسي له پاره سیوري برابر کړل. په غرونو کښې یې ستاسي لپاره پناه ځایونه جوړ کړل، او تاسي ته یې داسي پوښاکونه در په برخه کړيدي چې د گرمی څخه مو ساتي او ځیني نور پوښاکونه چې په خپل منځي جگړو کښې ستاسي ساتنه کوي. په دغه ډول هغه پر تاسي باندي خپل نعمتونه بشپړ وي، بنایي چې امر منوونکي شی. *****

دغرونو دریمه ځانگړنه هم روښانه کيږي او هغه داده چې دسمندر دغاري یاساحل دغرونو دشا لوری په پوره ډول وچ اوبې اوبو سوی وي ،توند اوسرکښه بادونه په یادځای یاني ساحل کي نه ښکاره کيږي، دبیلگي په ډول که چيري تاسو دحمص دښار دلاري دحلب ښارته سفر وکړئ: وبه وینئ چې ټولې ونې له دې کبله چې هلته دغردو برخو ترمنځ یو درز دی کږې یا په مايل شکل دي.

ښه نو یو دصفتونو څخه دغرونو پتځای دی؛ یاني غرونه دبادونو منعه کوونکي دي غرونه دبادونو مخ ته خنډ گرځي او دروي یې.

دغرونو څلورمه ځانگړنه :

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرَّعْدِ : 3] وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَواسِي وَأَنْهَرًا^ط وَمِنْ كُلِّ النَّمْرِاتِ جَعَلَ فِيهَا رُؤْجِينَ^ط أَنْثِينَ^ط يُغْشِي^ط اللَّيْلَ النَّهَارَ^ع إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعَايَتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ) او همغه دی چې دا ځمکه یې غوړولي ده، په دې کښې یې د غرونو میخونه ټکو هلي دي او سیندونه یې بهولي دي. همغه د هر راز میوو جوړي دوه پیدا کړي دي او پر ورځي باندي شپه خوروي. په دې ټولو شیانو کښې د هغو خلکو لپاره ستري نښانې دي چې له غور او فکر کولو څخه کار اخلي. *****

هغه څه چې زیات ددې آیات شریف څخه څرگندیږي دغرونو اوسیندونو ترمنځ اړیکه ده، په حقیقت کي غرونه دسیندونو سرچیني دي، یاني سیندونو دغرونو څخه رابهیږي. پنځمه ځانگړنه دغرونو الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 15] وَالْقَى فِي الْأَرْضِ رَاسِي أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَرًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ)

هغه په ځمکه کښې د غرونو میخونه ټکو هل، چې ځمکه پر تاسو ونه څرخيږي. هغه سیندونه وبهول او لاري یې جوړي کړي، چې تاسي لاره ومومئ.

*****

زموږ لپاره خاورینه مخکه دخپل تیز سرعت په درلودلو باید دلرزيد او بنوریدو سره مخ سوي وای، مگر دغرونو په مناسیو او ورځایونو کې دالله جل جلاله دلوري په پیدا کیدو یا میخیدو سره دا خاورینه سیاره دلرزيدو څخه ساتل سوي ده او په غرونو سره پاک الله جل جلاله مخکه په پوره ډول دپوره اراموالي او ثبات خاونده کړي ده چې ددې آیات شریف ددې برخې (وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ) هغه په ځمکه کېني د غرونو میخونه تکوهل، چې ځمکه پر تاسو ونه څرخېږي. *****

مانا همداده یانې دغرونو شتون ددې سبب سوي دی چې مخکه دخپل تیز سرعت په شتوم کې دلرزيدو، بنوریدو څخه خوندي وي. دغرونو شپږمه ځانگړنه: الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّمْلِ : 61] أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهْرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېني یې سیندونه وپهول او (دغرونو میخونه) یې پکېني تکوهل او د اوبو د دوو څیرو په منځ کېني یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېني شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلک ناپوهان دي.

***** څوک دی چې مخکې ته یې پوره ارام اوسکون وربخښلی دی؛ په داسې حال کې چې مخکه په ثانیه کې د 30 کیلومترو په تیزوالي دحرکت په حال کې ده او دیوزر شپږسو کیلومترو په تیزوالي په ساعت کې پرخپل ځان دراڅرخیدو په حال کې ده، مگر ددې ټوله سرعت سره سره هم یوه ودانۍ لا نه وړانږي. که چیرې الله جل جلاله مخکې ته دا استقرار نه وای وربخښلی نو په یوه کوچني تکان به دمخکې پرمخ ټولي ودانۍ او آبادۍ لمنځه تللي

وای! ښه نو راځئ چې ښه غور وکړو چې الله جل جلاله څه فرمایي: [سُورَةُ النَّمْلِ : 61] أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهْرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېني یې سیندونه وپهول او (دغرونو میخونه) یې پکېني تکوهل او د اوبو د دوو څیرو په منځ کېني یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېني شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلک ناپوهان دي.

*****

همدارنگه یو بل شی چې په لاندې آیات شریف کې روښانه سوی دی؛ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ : 27] وَجَعَلْنَا فِيهَا رِوَسِيَّ شَمِخْتٍ وَأَسْقَيْنُكُمْ مَاءً فُرَاتًا) او په هغې کښې مو دنگ او لور غرونه بنخ ودرول؛ او پر تاسې مو خوږې اوبه وڅښلې.

*****

پوهان وايي: دغرونو دمساحت په نظر کې نیولو سره دمخکې مساحت دخپل اوسني مساحت څلور برابره کېږي یانې که دغره دخوا نیول سوی مساحت خپل دغره سره مقایسه کړو وبه وینو چې پنځه واحده کم درهغه دی.

ښه نو دې غرونو مساحت ته پراخوالی ورکړی دی، هوا یې ښه، پاکه اوخوندوره کړي ده، نورې دندې هم کیداسي ولري چې په هغوباندي یوازي الله جل جلاله علم لري په همدې خاطر الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 17] أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ایا دوی اوبن ته نه گوري چې څنگه پیدا کړ شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 18] وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ) او اسمان ته نه گوري چې څنگه اوچت کړای شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 19] وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ) او غرونو ته نه گوري چې څنگه بنخ درول شوي دي؟

*****

سپين زر

په یوځای کې لیکل سوي وه چې "دگازي بنیبنو دجوړولو په کارځایونو کې کله چې هغوی خپل دارتیا وړ اوبه په ورسټي پړاو کې دسپینو زرو دمیلو څخه تیره وي ترڅو په اوبو کې سټه میکروبوونه دمنځه ولاړسي. څه موده ورسټه مې په یو کتاب کې چې دفلزاتو په اړه لیکل سوی وو دسپینو زرو در عنوان لاندې مې دا متن ولوستی، ماته جالبه داوه چې دیاد متن لیکوال مسلمان هم نه وو!" سپین زر دیوې موهیمې (اړینې) ځانگړنې درلودونکې دي چې کولی سي ټول د اوبو په دننه کې میکروبوونه دمنځه یوسي. یاده ځانگړنه د سپینو زرو، دهغوی دځانگړو تشعشاتو لکبله ده.

که موږ وغواړو اوبه دمیکروبو څخه پاکې کړو کولی سو اوبه دسپینو زرو دمیلو یا دسپینو زرو ټوټې په اوبو کې کښیږدو ترڅو اوبه دمایکرو اورگانیزمونو څخه پاکې سي.

په یو بل ځای کې لیکل سوي وه چې "دا فلز(سپین زر) دباکتریاوو قاتل دی" اوبیایي لیکلي وه "که غواړو یولیتزر اوبه پاکې کړو نو دیوه گرام سپینو زرو میلیاردمه برخه باید په اوبو کې حل کړو، بسنه کوي چې یو لیتزر اوبه دي دمیکروبوونو څخه پاکې سي. یوه بله ځانگړنه دسپینو زرو داده چې کولی سو دهغوی په مرسته دهوا پاکې او نا پاکې مالومه کړو ولې چې سپین زر په ناپاکه هوا کې خپل رنگ ته بدلون ورکوي او دا بڼکاره کوي چې په هوا کې زهري گازونه شتون لري.

دیادو ځانگړو نو سربریره سپین زر نورې ځانگړنې هم لري چې بشر ورڅخه په صنعت کې گټه اخلي او په بیلا بیلو برښنايي او نورو وسایلو کې کارېږي. دټولو فلزاتو دنرخ معیار هم دسپینو زرو په مټ ټاکل کېږي؛ پردې ټولو سربریره الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْاَدْحٰهْرِ/الْاِنْسَان : 15](وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآنِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا) د هغو مخي ته به د سپینو زرو لوبڼي او د بنیبنو گیلاسونه گرځول کېږي؛ [سُورَةُ الْاَدْحٰهْرِ/الْاِنْسَان : 16] قَوَارِيرًا مِّنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا) بنیبنې، هم هغه چې د سپینو زرو په ډول به وي او هغه به (د جنت خدمتکارانو) په سمه اندازه برابر ډک کړي وي. *****

ډېر دغور ځای دی چې ولې الله جل جلاله په دې ځای کې دسرو زرو ذکر ونه کړ په داسې حال کې چې دسپینو زرو څخه گران بیه هم دي او یو دهغو فلزاتو دډلې څخه دي چې دجنت بختور اوسیدونکي به یې کاروي ؟

په کایناتو کي دقرآن کریم علمي معجزې

روښانه ده: په دې دلیل چي دسپینو زر ارزښتمني خانگړني مور ته لاورې څرگندي سي
والله اعلم. باید دا هم پر زیاته کړو: ځکه چي په قرآن کریم کي دبشر دعلومو اساسي اصول
شتون لري؛

*****

سپینو زر

د بادونو د لوري بدلون

يود هغو اياتونو دې چې د الله جل جلاله لويې نوره هم موږ ته بڼه بنکاره کوي دېقري سورت 164 نمبر ايات شريف دئ الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 164] إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

(ددې حقيقت پيژندني لپاره كه كومه نښه نښانه په كار ده، نو) د اسمانونو او ځمكي په جوړښت كي، يوه په بلي پسي د شپي او ورځي په پرله پسي راتگ كښي، په هغو بېرېو كښي چې د انسانانو د گټي وړ شيانو د وړلو راورلو لپاره په سيندونو او سمندرونو كښي گرځي راگرځي، د باران په هغو اوبو كښي چې الله يې له پاسه را اوروي او د هغو په وسيله ځمكه ژوندي كوي او په خپل دغه انتظام سره يې په ځمكه كښي هر راز ساه كښان خواره كړيدي، د بادونو په لگي دو كښي او په هغو وړېځو كښي چې د اسمان او ځمكي په منځ كښي د امر بنكيل دي؛ د هغو خلكو لپاره بي شمېره نښانې دي چې د پوهي څخه كار اخلي.

*****

بادونه دانسانانو اونورو ژونديو موجوداتو دژوند اړتيا او اسباب دي. اوس به په دې خبره ځان وپوهو چې الله جل جلاله بادونو ته څنگه بدلون ورکوي: پوهان وايي، که یو جامد یا سخت جسم او اوبه یوځای دیوې اندازې تودوخې لاندې کښیږدو، داوبو تودوخه به دمالوم وخت دتیریدلو ورسته دجامد جسم دتودوخې کمه وي.

په یوې بلي ازمويني كي دا قضيه لابنه ثابتيدای سي، كه یو جامد جسم او اوبه ديؤه ساعت لپاره دلمر تودوخې ته كښیږدو وبه وینو چې دابو دتودوخې درجه تر 6 او دجامد جسم دتودوخې درجه به در 10 درجو پوري پورته تللي وي، بڼه نو اوبه دحرارت په اخیستلو اومخه نیولو كي درنورو اجسامو بڼه عمل کوي. په همدې خاطر په ساحلي سیمو كي دوچي حرارت داوبو در تودوخې زیات وي، همدعلت دی چې دوچي هوا منبسطه سي لور لورته حرکت وکړي اوبيا رقيقه سي په پایله كي يې دهو فشار هم کميږي دبلي خوا په همدې حال كي دسمندر هوا غلظه، يخه اودهوا فشار يې ډېر سي او دوچي لورته حرکت وکړي ترڅو دهغي هوا ځای ونی سي کومه چې پورته تللي ده، همدا علت دی چې دسمندر غاړه دماپښين

په کایناتو کي دقرآن کریم علمي معجزې

ورسته دهغه شمال خاونده وي کوم باد چي خونک او د وچي لورته دحرکت په حال کي وي. بڼه نودالله جل جلاله ددي ايات شريف منظور (وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ) خخه همدادی،والله اعلم* امام طبري په خپل تفسير کي دهمدي ايات شريف په اړه وايي: راجح اند د(وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ) خخه، دالله جل جلاله دمختليفو ماموريتونو ورکړه وه باد ته ده: خيني وخت دنباتاتو القاح اودهغوی دنسل ډېربښت، خيني وخت دعذاب په بڼه ؛چي باد هرڅه نابودوي،،،،،، خيني عرب لغات پيژندونکي وايي: (وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ) ياتي بادونه يوار دجنوب يوار دشمال لویدیځ اوختیځ دلوري وي.والله اعلم

اوسپنه

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْحَدِيدِ : 25] (لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ) مور خپل پيغمبران له روښانو څرگندو نښانو او هداياتو سره وليږل؛ او له هغو سره مو کتاب او تله نازل کړل، تر څو چي خلک پر عدل ولاړ وي. او اوسپنه مو راکوزه کړه چي په هغي کښي ډېر زور دی او د خلکو لپاره گټي دي. دا د دي لپاره شويدي چي الله معلومه کړي چي څوک د هغه له ليدلو پرته د هغه او د هغه د پيغمبرانو مرسته کوي. بي شکه الله ډېر قوي او برلاسی دی.

*****

فضا پوهان ستور پيژاندي پردي باور دي چې آسماني ډبرې چې دهسک لوی او کوچني جسمونه دي. د یادو ډبرو ډبره برخه اوسپنه جوړوي. دا چې دانسان دخوا لومړی موندل سوی، کشف سوی فلز اوسپنه ده. بڼه نو دا خبره په اثبات رسیري چې اوسپنه په خپله بڼه یا د آسماني ډبرو په بڼه مخکې ته را لويډلي، راغورځول سوي یا را استول سوي ده. دکاله په زرگونو آسماني ډبرې پر مخکې را لويډلي یا موبنتي، چې دځینو هغو وزن یې سلگونو تنو ته رسیري. دبیلگې په ډول په امریکا کې یوه آسماني ډبره وموندل سول چې وزن یې 62 تنو څخه ډېر وو او د دوو عنصرونو اوسپنې او نیکل څخه (تشکیل) سویه جوړه سویه وه. په آیزونا ایالت کې یوبله آسماني ډبره چې د دوو سوو مترو په ژور والي او د زرو مترو په پراخوالي یې یوه کنده جوړه کړي وه وموندل سول. دیادي آسماني ډبرې دپارچو څخه لسگونه تنه اوسپنه چې دنیکل سره گډه وه راووتل.

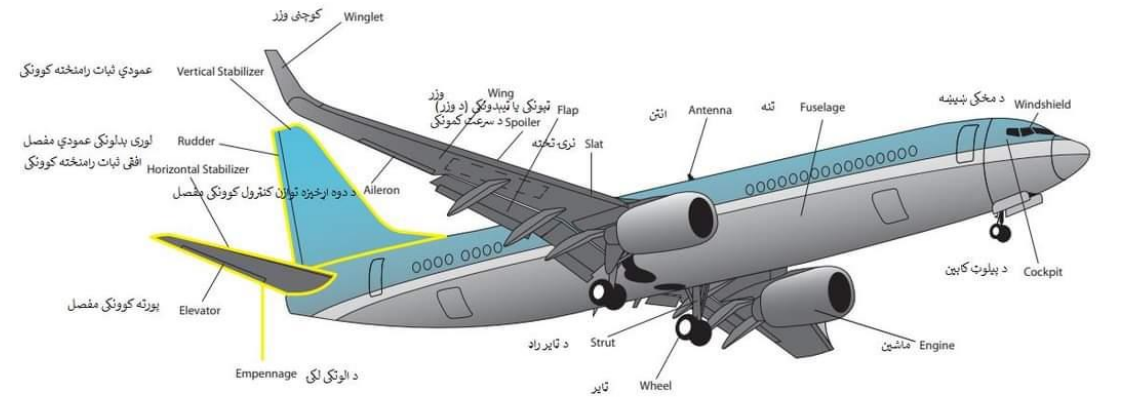
دقرآن کریم ددې آیات شریف دابرخه چې الله جل جلاله فرمایي (وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ) موخه خورا روښانه سوه مگر ددې آیات په دې برخه کې چې الله جل جلاله فرمایي (فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ) دلته داوسپنې دډبرې پیاوړتیا اوډبرو گټو څخه کومه پیاوړتیا اوگټې مطلب دي چې ورته اشاره سوي ده. په ځواب کې باید وویل سي: پوهان داوسپنې په اړه دې پایلې ته رسیدلي دي چې اوسپنه دډبرې مودې لپاره پاته کیدای سي یانې ډبر دواړو درلودای سي زورلري او د فشار په وړاندې ډبر مقاومت کولی سي، دضخامت دارخه ضخیم ترین فلز دی چې دمخکې دبرابروالي سبب هم سوي ده. دیادولو وړده چې دژوندیو موجوداتو دجوړښت اساسي او اړین عنصر هم اوسپنه جوړوي: نباتات دخاورو څخه اوسپنه اخلي، نور ژوندي موجودات بیا خپل ځان دنباتاتو څخه تغذیه کوي، دهمدې لارې داوسپنې ذرات ویني ته لاره پیداکوي او دژوندیو موجوداتو په رگونو کې شتون لري. په 1910 میلادي کال کې یوکنفرانس چې دفلزنو په اړه جوړسوی وو، دې اندېښنې شتون درلودئ چې در 1970 میلادي کال پوري به دمخکې داوسپنې ټولې ذخیرې پای ته ورسیري، مگر ورسته داسي خبرونه خپاره سول چې یاد فلز په مخکې په پراخه پیمانه شتون لري.

په دې ورستیو کې چې کومې څیړنې په دې اړه سوي دي په هغوکې دا روښانه سویه ده چې دمخکې دقیشر پنځه په سلوکې وزن اوسپنه جوړه وي، پوهان دا اندازه اوسپنه اوه سوه پنځوس زره میلیون میلیون تنه اټکل کړي ده.

په کایناتو کي دقرآن کریم علمي معجزې

مگر هغه څه چې د یادولو وړ دي هغه دادي چې: زمور او ټولو ژونديو موجوداتو ژوند داوسپني دشتون سره تړلی دی؛ که څه هم د يادې خبرې منل به موږ ته ستونزمن وي مگر اوسپنه دويني په جوړښت کي جوړښتيز رول لري. که چيري هر انسان دخپل بدن دري گرامه اوسپنه دلاسه ورکړي: ژوند به يې دمرگ سره مخ سي دا په داسي حال کي چې دانسان په بدن کي اوسپنه دپنځو گراموڅخه ډېره نه ده، مگر همدا اندازه اوسپنه دويني په هيمو گلوبين کي ده چې وينې ته يې سور رنک ورکړی دی.

والله اعلم *****

خاوره او په هغې کي اوسیدونکي ژوندي موجودات

بنايي دباور کولو وړنه وي چې ووايو: په هر متر مکعب زرعتي مخکه کي ددوو لکو څخه ډېر چينجيان، سل زره حشري، دري سوه عادي چنجان؛ په زرگونو ميليونه ميکروبونه او ډېر نور کوچني موجودات شتون لري.

ديادي خاوري هر گرام دڅوميلياردو باکتریاوو، ډېرو کوچنيو موجوداتو او ميکروبونو درلودونکي دي چې ځيني دهغوئ څخه اکسيجن ته اړتيا لري او ځيني نوري بيا اکسيجن ته اړتيا نه لري؛ ځيني يې بي له غرو حرکت کوي او ځيني نور يې ډېرو په مرسته حرکت کوي.

په رښتيا چي دا مخلوقات دپرلپسي حرکت او ډېرې اړيني دندې دسرته رسولو په حال کي دي؛ دا هغه مسله ده چي درنن ورځي همداسي پيچلي اوبي ځوابه پاتي ده. داسوال اوس هم پرځای پاته دي چې ددې مخلوقاتو اصلي (اره) دنده څسې ده. که څه هم پوهانو ځيني آندونه په دې اړه وړاندي کړي مگر اصلي موضوع (اره سکالو) ته او د يادو مخلوقاتو د پيدا يښت اصلي موخي ته نه دي رسيدلي. مگر هغه څه چي روښانه دي هغه دادي چي د ياد مخلوقات فعليت دانسانانو لپاره ډېر ارزښتمن دي. دبيلگي په ډول که ووايو: که چيري دانسان نسل دمنځه ولاړسي ژوند به بيا هم ادامه پيدا کړي مگر که داکوچني موجودات دمنځه ولاړسي ژوند به هم دمخکي پر مخ پای ته ورسيري، که ووايو چي دهغوئ ژوند دانسان لپاره ډېر اړين دي بڼه به مو ويلې وي راځي چي ياده خبره بڼه روښانه کړو: زمور ټول خواره په مستقيم (نيغ) يا غيري مستقيم ډول دشنو نباتاتو څخه لاسته راځي، دبيلگي په ډول که مور دپسه غوښي يادي کړو: پسه دنباتاتو څخه دتغذي ورسته وده کړي ده او مور هغه غوښي خورو چي دنباتاتو په مرسته يې نمو کړي ده. بڼه نو ټول غذايي مواد په مستقيم يا غيري مستقيم ډول دنباتاتو سره اړيکه لري، الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ يَسَ : 80] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ) هماغه ذات چي ستاسي لپاره يې له شني سمسوري ونې څخه اور پيدا کړ او تاسي د دې څخه خپل نغري بلوئ؛

****

پوهان د (الأخضر) په ويي کي په تعجب کي ولويدل چي څنگه امکان لري چي شنه ونه وسوځيري په داسي حال کي چي دوچو لرگو څخه ياده گټه اخيستل کيږي مگرولي دلته (مَنْ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ)

فرماییل سوي دي، ځينو پوهانو په خواب کې ويلي دي چې د (الأخضر) ويې يوه علمي ټکي ته اشاره کوي دهرې ونې ژوند دهغي دشنو پانوسره تړلی دی او دهرنبات وده ديوي علمي سره تړلي ده چې په فتوسنتز سره شهرت لري؛ په ياده عمليه کې دلمروړانگي دنبات دشنو پاڼو په مرسته اخيستل کيږي اوخپلي اړتياوي دهمدي لارې پوره کوي. په واقعته کې که دلمر وړانگي اوبه او کاربن ډاي اوکسيډ نه وي دنباتاتو لپاره ژوند هم امکان نه لري. دنباتاتو پاڼې دنباتاتو هغه کار خوني دي چې نباتاتو ته اساسي او دارتيا وړ توکي برابره وي، پاڼې رڼيږي اودباد په مرسته په چاپيريال کې پاشل کيږي، ورسته يادې پاڼې دميلياردونو ذرېني موجوداتو په مرسته تجزيه کيږي او دهغوی څخه دغټو موجوداتو دخوړو لپاره تيارېږي.

داټول کارونه په دوو مرحلو کې سرته رسيږي مگر دبادو کارونو دسرته رسيدو لپاره هواته اړتيا ده چې دهغه دپيداکيدو دنده بيا چينجيان سرته رسوي: داسي چې په مخکې کې درزونه جوړوي اوپريږدي چې هوا يادو چاکونو اودرزونوته ننوزي. بڼه نو چينجيان، حشرات، ماران اونور دخاوړو لاندي ژوند کوونکي موجودات دا دنده هم پر غاړه لري چې مخکې ته دهوا دننوتلو لاره خلاصه کړي، که چيري ياده کړنه سرته ونه رسيږي نباتات به لوی نه سي يانې وده اونمو ونه کړي، چينجيان خاوره تجزيه کوي اويوازي خدای جل جلاله پوهيږي چې په هر هکتار مخکې کې به څومره ټنه مواد تجزيه کوي او دهغوی دکود يا امبار اندازه په هر کيلو متر مربع کې به څومره وي. اوس به بڼه وي چې وپوښتو موږ چې دالوی کاینات ستر خالق جل جلاله او حکيم شريعت لرو چيري څو او کوم شيان موو دکایناتو دپيدا کوونکي داوامرو دمنلو څخه غافله کوي. کوم څه چې وويل سول دکایناتو ديوي کوچنی برخي يوه بيخي لږ برخه رېښتياوه ولي چې دکایناتو دپيداکوونکی الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الْإِسْرَاءِ : 85] (وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا) دوی ستا څخه د روح په باب پوښتنه کوي، ورته ووايه: "روح زما د رب په حکم راځي، خو تاسي له علم څخه لږه برخه موندلې ده." *****

اوبيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 255] اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ)

د الله، هغه ژوندي ابدې ذات څخه پرته چې ټول کائنات يې تنظيم کړيدي بل هيڅ خدای نشته؛ هغه نه ويديري او نه پرېشاني پرې راځي. په اسمانونو او ځمکه کي چې هر څه دي، د هغه دي. څوک د هغه په وړاندي د هغه له اجازې پرته سپارښت کولای شي؟ - څه چې د بندگانو په وړاندي دي په هغو هم خبر دی او څه چې د بندگانو څخه پټ دي په هغو هم؛ او د هغه له معلوماتو څخه هيڅ شی د هغوی په ادراک کښي نشي ايسارېدای؛ مگر دا چې الله پخپله د کوم شي علم ورکول وغواړي. د هغه حکومت پر اسمانونو او ځمکه خور شويدي او د هغو ساتنه د هغه لپاره کوم ستومانوونکی کار نه دی. يوازي هماغه (الله) يو لوی او لوړ ذات دی.

***

په هر گرام خاوره کي ميلياردونه باکټرياوي شتون لري؛ داموجودات دخاورو لاندي په څه اخته وي يوازي الله جل جلاله ښه پوهيږي دا پټ کارکوونکي کوچني موجودات په حقيقت کي دالله جل جلاله ورکړه ده اوموږ دپاد مسائيلو دحقيقت څخه بي خبره يوو. نباتات رييو، ټولوو اودهغوی څخه گټه اخلو داتول الهي کارونه دي.ښه اوس بايد ددي ايات شريف سره موږ هم ووايو [سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ : 34] (وَعَاتِلْكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ) او هغه ټول هغه څه چې تاسي وغوښتل درکړل. که تاسي وغواړئ چې د الله نعمتونه وشمېړئ؛ نو شمېرلای يې نه شی. حقيقت دا دی چې انسان ډېر بي انصافه او ناشکره دی.

*****

الله جل جلاله دمځکي باندني،منځ او دمځکي لاندي محصولات زموږ دگټي اخيستو لپاره پيدا کړي دي ترڅوموږ دخپل خالق جل جلاله ډېر شکر کوونکي او امر منوونکي بندگان ووسو [سُورَةُ الزُّمَرِ : 56]

(أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَحْسَرْتِي عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ)

داسي نه چې وروسته څوک ووايي: "اوسوس زما پر هغه خطا چې ما د الله په شان کښي وکړه؛ بلکي زه خو په ملنډو وهونکو کښي شامل وم."

*****والله اعلم

زلزله

دېر وخت په بیلا بیلو ښارونو کې دزلزلي دکیدو خبرونه اورو چې هریوه یې دبلې څخه ځپونکي اوسخته وي او ددېرو وگړو ژوند یې اخیستی وي. دا دزلزو دېرې پېښې اوسختې یې هرڅه دپیغمبر صلی الله علیه وسلم دحدیثو ریښتیاکوونکي دي چې دځانه خبرې نه کوي بلکې هرڅه چې ده مبارک ویلي دي دالله جل جلاله وحي دي. ددې زلزلو پایله به داوي چې مورته دقیامت دزلزلي څرنګوالی دریوی اندازې پوري روښانه سي، هغه قیامت چې الله جل جلاله دکافرانو دشکنجه کولو وعده په هغه کښي کړي ده اوفرمايي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 1] (يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ ۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ)

ای خلکو! دخپل رب له غضب څخه خان وژغورئ، حقیقت دا دی چې د قیامت زلزه لوی (هولناک) شی دی. *****

دمخکې وچه دلمریز نظام (لمریز غونډال) په سیارو کې ډېر ضخامت لري. پوهان دزلزلي په اړه وايي: یو حرکت دی چې دمخکې د دننه څخه پیل سي اوډېر لوی فشار دهغه څخه منځ ته راسي چې دمخکې پوست دهغه دراگرخولو وړتیا دلاسه ورکړي او په پایله کې وچوي یا په بله مانا مات سي چې همدا چول یا پریکیدل دمخکې دپوښ دزلزلي در عنوان لاندي په خبرونو کې اورو؛ د یادولو وړده چې یاد لوی فشار دمخکې په دننه کې داتش فشانې یا بهیدونکو سوخوونکو موادو څخه منځ ته راځي.

بنه ده چې وپوهیرو چې دمخکې دپوست ضخامت در 99 کیلومترو ډېرېږي. یاد پوست دتور مرمر ډېرو څخه جوړ سوی چې یادی ډېرې ډېرو هغه تینکې ډېرې دي. داپېښه مورته دالله جل جلاله دقدرتونو یوه وړه نښه رابنکاره کوي چې فرمایي [سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 58] إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ بی شک، الله خو پخپله بنه روزي ورکوونکی دی، د ډېر قوت خاوند او زورور دی.

*****

زلزله څیرونکي مورته دنړی دزلزلو دخرابیو او مرگ ژبلو اندازه وړاندې کوي، چې دهغوئ څخه ځیني یې په لاندي ډول سره دي: په 1556 میلادي کال کې په چین کې زلزه وسول چې په هغې کې 859 زره نفروژوند دلاسه ورکړ. په 1737 میلادی کال کې په هند کې 180 زرو وگړو په 1923 م کال کې په جاپان کې 100 زره کسانو او په 1976 م کال کې بیا په چین کې یوې زلزلې په څو ثانویو کې د35 زرو وگړو ژوند ته دپای تکی کښیښوئ. اوس نو دالله جل جلاله دي کلام ته غور ږدو چې فرمایي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 1] يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ (ای خلکو! دخپل رب له غضب څخه خان وژغورئ، حقیقت دا دی چې د قیامت زلزه لوی (هولناک) شی دی. *****

دیوه زلزه څیرونکي پوه څخه وپوښتل سول: آیا کیدای سي دزلزلي دپېښیدلو څخه څو دقیقې مخکې خبرسو؟ یا دپوه یې په ځواب کې وویل: نه مگر ډېرئ حیوانات مخکې دزلزلي درکیدو هغه درک کوي چې دهغوئ په سرکې یې هغه حیوان دی چې پر بي عقلی باندي یې وگړي بیلگې ورکوي یانې خر. خر دزلزلي درپېښیدلو 15 دقیقې مخکې خبریږي.

زما په آند داچې حیوانات دزلزلي درمخه خبریږي علت یې دادی چې دانسان په خیر مکلف نه دي اودزلزلي دپیښیدلو موخه دوی نه دي په دې دلیل چې الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَحْزَابِ : 72] إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا) مورچي دغه امانت اسمانونو، ځمکي او غرونو ته وړاندي کړ، نو هغوی یې پورته کولو ته تیار نشول او ورځخه ووپرېدل، خو انسان هغه پورته کړ؛ بې شکه دغه (انسان) غټ ظالم او جاهل دی. ****الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ : ۸. 1] إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا) کله چې ځمکه په خپل ټول قوت سره وخوځوله شي (دېره قوي او سخته زلزه وشي)؛ وَأُخْرِجَتِ الْأَرْضُ أَنْفَالَهَا) او ځمکه خپل دننه ټول پيټي راوباسي، دباندې یې وغورځوي؛ (وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا) او (منکر) انسان به ووايي چې په دې (مخکه) څه شوي دي؛ (يَوْمَئِذٍ تُخْبِرُهَا) په هغه ورځ به مخکه خپل (پر مخ باندي تېر شوي) حالات بیان کړي؛ (بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا) ځکه چې ستا رب به هغې ته (د داسي کولو) امر کړی وي. (يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ) په هغه ورځ به خلک په تیت پرک حالت کښي ور وغرځي، تر څو چې خپل عملونه یې ورته وښودل شي. (فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ) بیا چا چې یوه ذره قدرې نېکي کړي وي، وبه یې گوري؛ (وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ) او چا چې یوه ذره قدرې بدې کړي وي، وبه یې گوري. ****والله اعلم

کعبه شریفه دمخکی مرکز کی خای لري

دمخکی لويي وچي دکعبي شريفي پر شاوخوا پاشل سوي دي دا هغه حقيقت دئ چي يوه ستورپيژندونکي مرکز چي خپلي اخري څيړني يي په دې باره کي سرته رسولي دمنلو وړ؛ گرځيدلی. ياد مرکز دپيچلو او پرمختللو محاسبو په مرسته دمکي مکرمي او دهغي دشاوخوا بنارونوترمنځ ليري والی محاسبه کړ: په پايله کي داپه ډاگه سول چي په دريو لويو وچو افريقا، اروپا او آسيا کي دهغوی ترټولو ليري پرته سيمي 8زره كيلومتر دمکي مکرمي څخه ليروالی لري. مگر په اوسنی مخکه کي چي شمالي او جنوبي امريکا استراليا او جنوبي منجمداقianos دي، د يادو هرې لويي وچي پای دمکي مکرمي څخه 13زره كيلومتره ليروالی لري او دالله جل جلاله کور مکه مکرمه ددې هندسي شکل مرکز جوړوي، مگر دبل لوري مکه مکرمه په آرام اقيانوس کي قرار لري او په دې محاسبه کي په نظر کي نه ده نيول سوی. بڼه نو په ياده محاسبه کي روښانه سول چي دمخکی دلويو وچو مرکز مکه مکرمه ده الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 96] (إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ) بې شکه تر ټولو لومړی عبادتځی چي د انسانانو لپاره ودان شو، هغه هماغه دی چي په مکه کبني دی، هغه ته خير او برکت ورکړ شوی او د ټولو نړيوالو لپاره د هدايت مرکز گرځول شويدي؛ *****

سعودي عربستان به بيا شين، زرغون سي

يو مسلمان پوه ديوه مخکه پيژندونکي (جيولوجيست) څخه چې په ياده برخه کې متخصص دئ وپوښتل. آيا کوم دليل شتون لري چې عربستان په پخوا زمانو کې دبنونو اوباغچو درلودونکی وو، يانې زرغون اوشين وو؟ هغه په ځواب کې وويل دامسئله دمتخصصينو دتائيد ورده! مسلمان عالم وپوښتل: په کوم دليل؟ هغه وويل دسيندونو رسوبات په جزيره العرب کې په پراخه کچه ليدل سوي دي؛ همدارنگه په الربع الخالي سيمه کې چې يو بي اوبوسيمه ده اودعربستان په جنوب علف کې داسي کلي پيداسوي چې درشگولاندي سوي وه او همدارنگه په نورو سيمو کې ډبريني سيمي کشف سوي دي چې ورسته درڅيرنو په ډاگه سول چې هلته دلويو ونو ريښې هم شتون لري.

دا ټول اړخونه داپه ډاگه کوي چې دعربستان سيمه زرغونه اويوداسي سيمه وه چې سيندونه اوبنونه يې درلودل تردي چې دالربع الخالي سيمه په بنونو پوښلي سيمه وه او هلته سيندونه بهيدل، دامسئله دجغرفيه پوهانو دتائيد ورمسئله ده.

مسلمان بيا دپاد مخکه پيژندونکي څخه وپوښتل: آيا کوم داسي دليل شتون لري چې دعربستان وچه سيمه بيا دپخوا په شان زرغونه سي؟ په ځواب کې يې وويل دامسئله هم زموږ په آند يوه مشهوره اودمنلو ورمسئله ده. پوښتونکي وپوښتل په کوم دليل؟ په ځواب کې يې يادپوه وويل: دمخکې دپوست ضخيم تريني ټوټې دجنوب لوري ته ميلا پيدا کړي دي؛ همدا دليل دئ چې څوکاله مخکې دامريکا او اروپا ژمی ډبر سخت اوسور وو، دمخکې دپوست دپادوتوټو دحرکت دوام به په راتلونکي وخت کې دمخکې شکل ته بدلون ورکړي چې په پايله کې به يې بارني کرښې او د هوا دتراکم لوري هم بدلون وکړي او همدا دليل دئ چې دعربستان هيواد به په راتلونکي وخت کې بيا دپخوا په شان زرغون سي. مسلمان کس ياد جغرفيه پوه ته وويل: ستا آند دهغه چا په اړه چې 1400 کاله مخکې يې دانظر ورکړی وو: (عن ابي هريره ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا تقوم الساعة حتى يكثر المال ويفيض حتى يخرج الرجل بزكاة ماله فلا يجد ا حدا يقبلها منه وحتى تعود ارض العرب مر وجا وانهارا) مسلم: 2339

قيامت به رانسي ترڅو چې مال زيات نسي او ونه بهيري تردي چې سړی به دخپل زکوة سره را ووځي او هيڅوک به پيدانه کړي چې هغه قبول کړي تردي چې دعربو مخکه به څرخايونه

او ویالې وگرځي. **د(تغود)ویې پردې خبره دلالت کوي چې عربستان په پخوا کې زرغون وو او بیا به هم هغسی سي. داصحیح حدیث شریف دې حدیث په اوریدلو کافر مخکه پیژندونکی په تعجب کې سو: ولې؟ ولې چې هغه پوهیدئ چې پوهانو دا حقیقت په دې ورستیو کې موندلی دئ؛ ښه نو بیا څنگه هغه نبي چې لیک لوست یې نه سوای کولی داسې علمی حقیقت چې پرڅو څیرونو، ډېرې مطالعې اوږدو سفرونو ته اړتیا لري او داسې یو کس ته اړتیا ده چې په مخکه پیژندنه کې ماهره وي، ښه نو دالله جل جلاله داکلام تلاوت کوو چې فرمایي: [سُورَةُ النَّجْمِ : 3] وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ (دغه (محمد ص) له خپل نفسي خواهش څخه خبرې نه کوي؛ [سُورَةُ النَّجْمِ : 4] إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ (د قرآن) خو یوه وحیې ده چې پر هغه نازلېږي.

***** داسلام دسترپیشوا بلاغت دې حدیث شریف څخه روښانه کیږي چې(تغود) دویي په کارولو دپخوا اوراتلونکي څخه دیادي سیمې خبرورکوي: که چیرې هغه د(حتی یصبح) دویي څخه چې مانایې ده (ترڅو چې بدله سي) کاراخیستی وای یوازي به ددې سیمې دراتلونکي خبروای اوکه چیرې یې د(کانت) دویي (لغات) څخه کار اخیستی وای یوازي به یې دپخوا خبرورکړی وای، مگر پاک نبي تیرسوي اوراتلونکي خبر ورکړی دئ ښه نو راځي چې بیا دا آیات شریف تلاوت کړو: [سُورَةُ النَّجْمِ : 3] وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ (دغه (محمد ص) له خپل نفسي خواهش څخه خبرې نه کوي؛ [سُورَةُ النَّجْمِ : 4] إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ (د قرآن) خو یوه وحیې ده چې پر هغه نازلېږي. *****

اوبه

اوبه

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ : 30] أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ)

ایا کافران په دې نه پوهیږي، چې دغه ټول اسمانونه او ځمکه یو له بله سره نښتي ول، بیا موږ دوی دواړه بېل کړل. او له اوبو نه مو هر ژوندی شى پیدا کړ. ایا هغوی (زموږ دغه خلاقیت) نه مني؟***

دمځکې پرمخ دژونديو موجودات ژوند دانسانانو، حیواناتو او نباتاتو په ګډون په اوبو پورې تړلی دی، اوبه یوازنی هغه ماده ده چې کولی سي مالګه او نور غذايي مواد دمحلول په بڼه دژونديو موجوداتو بدن ته واستوي. څرګنده ده که اوبه نه وای دمځکې پرمخ به ژوند نه وای! زموږ څخه څوک باور کوي چې دهرې ثانيې په تېرېدو، یوازي ديوې ثانيې په تېرېدلو دهسک (آسمان) څخه دمځکې پرمخ باندي 16میلیونه تنه اوبه را اورېږي، یانې باران پري کیږي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ عَبَسَ : 25] أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا) موږ بڼې اوبه راتوی کړي دي؛ ******** هو! دژوند دپایښت لپاره په هره ثانيه کې 16میلیونه تنه اوبه دباران په ډول پرمځکه اورېږي. که چیرې دغه اوبه په یو وار په (جمعي) ډول دمځکې پر مخ اوریدلای: هرڅه به یې دمنځه وړاي وای او ژوند ته به یې دپای ټکی ایښی وای، مګر یادی اوبه دکوچنیو څاڅکو په بڼه چې دخپل ځان سره لطافت، حکمت اورحمت لري اورې. ديوې علمي څیړنې پایلې مي ولوستلې؛ هلته یې لیکلي وه: په سوريه کې چې په کال 1988م کې بارانونه اوریدلي وه هلته دحیواناتو غذايي موادو بڼه وده اونمو کړي وه دبیلګې په ډول داسې چې که موږ غوښتلې یاد واښه او دحیواناتو نورمغذي مواد په همدې اندازه دبهړ (دباندي) څخه راوارد (راوري) وای نولس میلیارده لیرې لګښت به پري راغلی وای، مګر یادو اورښتونو انسانان ددې ډېر لګښت څخه وژغورل، الله جل جلاله په خپل فضل اوکرم سره پریاده اونورو سیمو هروخت همداسې بارانونه اوروې چې دانسانانو، حیواناتو او نباتاتو دژوند تېرولو لپاره خورا ډېر اړین دي او دخپل ځان سره خورا ډېرې ګټې لري. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 22] وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ) په همدې اسمان کېښي ستاسې روزي هم ده او هغه شى هم دی چې ستاسې سره یې وعده کیږي. *****

دایه دې مانا ده که بارانونه نه وای هغه غذایی توکي چې موږ یې خورو شتون به یې نه درلودای! مگر دالله جل جلاله په مهرباني سره په یاد اونوروباراني کلونو کې دمیوو اونورو نباتاتو اندازه دتصورور نه وه.

پاکي ده پاک الله جل جلاله ته چې موږ ته عطاء کوي! هغه چې خپله یې ټاکي دتوکوقیمتونه (نرخونه) دي، هغه په باران او هوا سره دتوکوپه کمیت او کیفیت کې دپروالی راولي غذایی توکي دپروي ترخوقیمتونه یې راکښته سي الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 22] وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ (په همدې اسمان کېني ستاسي روزي هم ده او هغه شی هم دی چې ستاسي سره یې وعده کېږي. *****)

الله جل جلاله ستر روزي رسوونکي، پیاوړی اولوی دی هغه په ثانیه کې پرمخکه 16 میلیونه ټنه اوبه دباران په ډول اوروې چې موږ د لس میلیاردو لیروپه اندازه دغذایی موادو درانیولوڅخه خلاص کړي.

دیادولو ورده دغذایی موادو یاده اندازه دیوې کوچنی سیمې ده نه دتولې نړی! دا عددونه دمؤمنانوپه آند دالله جل جلاله د رحمت او ورکړې نښانه ده. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الإِسْرَاءِ : 20] كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا (

هم دغو او هم هغو، دواړو ډلو ته موږ (په دنیا کېني) د ژوند وسایل ورکوو، دا ستا د رب بخشش دی. او ستا د رب ورکړه د چا څخه منع نه ده. ***** بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ عَبَسَ : 24: ۳۲] فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ (بیا دي انسان خپلو خورو ته وگوري. اَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا) موږ بڼي اوبه راتوی کړي دي؛

ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا) بیا ځمکه مو په عجیبه شان شلولي (څیرلي) ده؛ (فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا) بیا په هغې کې مو غلې، دانې را زرغوني کړي دي، (وَعِنَبًا وَقَضْبًا) او انگور او سابه، (وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا) او بنوون (زیتون)، او کجوري (خُرما)،

(وَحَدَائِقَ غُلْبًا) او گن باغونه، (وَفُكْهَةً وَأَبًّا) او ډول ډول مېوې او شینلي (وابنه)؛ (مَتَّعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَمِكُمْ) د ژوند د وسایلو په توگه، ستاسي او ستاسي د څارویو لپاره. *****

دهوا او اوبو ترمنځ اړیکه

راسی ددولویونعمتونو: اوبو او هوا یادونه وکړو او ددوی دوو ترمنځ پر اړیکه وپریږو! داخبره ډېره اړینه ده: که چیرې داوبو او هوا ترمنځ اړیکه نه وای د نړۍ پر مخ به هیڅ ژوندي مخلوق شتون نه درلودای!

داوبو او هوا ترمنځ اړیکه عبارت ده: هوا داوبو پراس (بخار) ته په خپل ځان کې ځای ورکوي او دتودوخي درجې په تناسب یوه اندازه اوبه دخپل ځان سره وړي. دبیلګې په ډول: هر متر مکعب هوا په صفر درجه سانتیګراد تودوخه کې 5 ګرامه داوبو پراس ته په خپل ځان کې ځای ورکوي.

که چیرې د یادې اندازې هوا تودوخه 20 یا 30 درجې لوړه ولاړه سي هغه وخت بیا 130 ګرامه داوبو پراس د ځان سرورای سي. همدا بدلون دتودوخي او دهوا په مرسته داوبو دپراسونو وړل دتراکم د عملي لاندې دباران داوریدو لامل کيږي.

ښه نو که باران نه وای: نباتاتو به شتون نه درلودای او که چیرې نباتات نه وای: ژونديو موجوداتو نه سواى کولى چي ژوندوکړي، که نور ژوندي موجودات نه وای انسانانوبه هم ژوند نه سواى کولى، ولي چي: اوبه دژوند بنسټ اوسرمایه ده خدای جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ : 30] أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

ایا کافران په دې نه پوهیږي، چي دغه ټول اسمانونه او ځمکه یو له بله سره نښتي ول، بیا موږ دوی دواړه بېل کړل. او له اوبو نه مو هر ژوندى شى پيدا کړ. ایا هغوی (زموږ دغه خلاقیت) نه مني؟***

څنگه الله جل جلاله دسمندرونو اوبه ټولو دښتو اولویو وچوته رسوي؟

داکار په هوا کې داوبو دپراسونو په واسطه دتودوخي په متاسبه درجه کې سرته رسيږي. کله چي دتبخير د عملي په مرسته 130 ګرامه داوبو پراس یومترمکعب هوا ته ننباسو هغه وخت یاده خړوبه (مشبوع) سويه هوا داوبو دپراس په مرسته: یویڅ ځای ته یوسو داوبو پراس به ژر خپله تودوخه دلاسه ورکړي. یخه هوا دخپل ظرفیت څخه په گټې اخیستلو اودتودوخي دکښته والي په مرسته داوبوپراس دخپل ځان څخه لیږي کوي او هغه او هغه داوبو دڅاڅکوپه بڼه اورپيږي، دباران داوریدو بنسټ او عمليه همدا ده چي پروږغیدلو.

دلمر وړانګې دمخکې پر پرځو برځو یانې سمندرونو لویو پرځو برخې موخکه وویلي چې سمندرونه دمخکې 4/5 برخه جوړوي، دهغه ورسته د سمندریوه اندازه اوبه په براس بدلېږي او هوا یادې براس دخان سره وړي. د تودوخې سخت اختلاف د ساحلي سیمو تودوخه د بیابانونو تودوخه د باد درامنځته کیدلو لامل کیږي او باد دخپل خان سره داوبو براسونه وړي، کله چې یاده څرکه سوپه هوا داوبو براسونو په مرسته د یخو سیمو سره ټکرېږي (جنګیږي) هوا دخان څخه داوبو براسونه لیري کوي او په همدې ترتیب باران اوري. چا دا قانونونه: د براس او تراکم قانونونه رامنځته کړي؟ چا اوبه ته په براس بدلیدلو توانایي ورکړي ده؟ چا هوا ته داوبو براسونو دورلو توان ورکړی دی؟ چا د هرې درجې تودوخې لپاره هوا ته د مالومي اندازې داوبو براسونو دورلو اندازه ټاکلي ده: د صفر درجې تودوخې لپاره 5 ګرامه د 20 درجې تودوخې درلودونکي هوا لپاره 130 ګرامه، او که چیرې بیا صفر درجې ته د تودوخې درجه راکښته سي هوا داوبو براس دخانه شري او په څاڅکو بدلېږي! چا دا قانون داسې په ترتیب جوړ کړی دی؟ دا واقعیتونه په لومړیو کې خوراساده مالومېږي! مگر د باران داوړیدلو دا اوږده پړاونه خورا ډېر پیچلي دي! زموږ موخه په ساده ژبه د حقیقت بیانول وه! دغه ځانګړني داوبو چې د مادي په دريو حالتونو کې پیدا کېږي او د هوا ځانګړني چې یوه یې د براسونو لپاره ده، او د دوی دوو هوا او اوبو ترمنځ اړیکه.

د سمندر نولویوالي.

دلمرورانګې چې مایع اوبه په غاز بدلوي. بادچې دتودوخي دبدلون لکبله رامنځته کيږي او ورپې تېرو او وچو دښتو ته دخان سره وړي او هغوی ورسته تردي چې مري سوي وي بېرته ژوندوی کوي. ټولي دښتانو څخه دالله جل جلاله دلويي اونعمتونو دي! الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ : 34] وَأَعْتَكُم مِّنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ او هغه ټول هغه څه چې تاسي وغوښتل درکړل. که تاسي وغوړئ چې د الله نعمتونه وشمېرئ؛ نو شمېرلای يې نه شی. حقيقت دا دی چې انسان ډېر بې انصافه او ناشکره دی. *****

اوبه او دانبساط(پراخيدني)انقباض(غونجيدني)ځانگړني يې

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ : 30] أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ)

ايا کافران په دې نه پوهيږي، چې دغه ټول اسمانونه او ځمکه يو له بله سره نښتي ول، بيا موږ دوی دواړه بېل کړل. او له اوبو نه مو هر ژوندي شی پيدا کړ. ايا هغوی (زموږ دغه خلقيت) نه مني؟ *****

که چيري پردي مبارک ايات شريف باندي دتفسير څوکتابونه وليکل سي: بيا به هم ديات ايات شريف پوره تفسير نه وي سوي، مگر دلته يې موږ دتفسير يوه کوچنۍ برخه وړاندي کوو.

يو دپوهانو څخه دابوپه اړه چې الله جل جلاله دژوند بنسټ اوسرمایه گرځولي ده وايي:

که چيري اوبه خپله يوه کوچنۍ ځانگړنه دلاسه ورکړي بيله شکه به دخاوريني مخکې پرمخ ژوند پای ومومي. دا اړينه ځانگړنه څسې ده؟ کله چې موږ اوبه سړي کړو دمخکې پرمخ دبلي هري مادي په شان لکه: جامدات، مايعات او غازاتوپه ډول دهغوی حجم کميږي او منقبضسي (غونجيدني) ولي چې هر ټوکی دتودوخي په ډېریدوسره منبسط(پراخيدني) اودتودوخي په کمولو سره منقبض (راتوليدني) اوبه هم همدا ځانگړنه لري که چيري دابو تودوخه دهغوی دايشيدو په حال کي راکښته کړو اودهغوی حجم دحجم مالومونکي وسيلې په مرسته اندازه کړو، وبه وينو چې دهغوی حجم کم سوي دي.

که چيري موږ يې دتودوخي درجه د100 درجي څخه 60-30-20-10 او 5 درجي ته راکښته

کرو بیا به دهغوئ حجم ډېر سي او منبسطي به سي، دا هغه کړنه ده چې تاسو يې هم کولی سي ووينئ. په یوه لوبښي کې اوبه واچوئ او هغه په یخچال کې کښيږدئ، داوبو دريځي کيدلو ورسته به ووينئ چې دهغوئ حجم ډېر سوی دئ که چيري اوبه په منگي کې وي او یخې سي منگي به وچوي، ياده کړنه هغه ده چې په لويو ډبرو کې په همدې بڼه درزونه پيدا کيږي او دغرونو څخه رالويږي.

مگر ددې عمليې اړیکه دمخکې پرمخ دژوند سره څه ده؟ که چيري په یخې کيدلو سره داوبو حجم کم سي يانې منقبضي سي دهغوی غلظت به لوړ ولاړسي او دکنثافت اندازه به يې درمايع اوبو لوړه سي او دخپل دروندوالي لکبله به دسمندر تل ته ولويږي، يانې دسمندرونو دابو سطحه به کښته ولاړه سي.

که چيري ټول سمندرونه یخې سي ياده کړنه به دتبخير(براس) عمليه ودروي بڼه نو چې دسمندرونو براس شتون ونه لري بيا به باران نه اورپيږي پایه به يې دنباتاتو دمنځه تلل وي او دنباتاتو دمنځه تلل دحيواناتو اوانسانانو دژوند دختميديا په مانا دي.

که چيري دابو انبساط او انقباض دنورو مادو په شان وای ميليونونه کال مخکې به دمخکې پرمخ ژوند پای ته رسيدلی وای، مگر دايوځانگړی خاصيت دئ چې الله جل جلاله اوبوته ورکړی دئ. کله چې اقيانوسونه منجمدسي دهغوئ منجمدوالي ددې لامل کيږي چې داوبو حجم ډېرسي او ورسره په خوا کې يې غلظت کميږي ديخي دغلظت کميدل داوبو څخه ياپه بله مانا دابو ديخي دکنثافت اندازه داوبو څخه کميدل ددې لامل کيږي چې ټول سمندر دهغه در پایه پوري یخې نسي!

داوبو همدا ځانگړنه چې په یخې کيدوسره يې دغلظت اندازه کښته کيږي دنړی پرمخ دژوند کولو لامل گرځي. که موږ شمالي اوجنوبي منجمد سمندرونو ته ولاړسو وبه وينو چې هلته داوبو مخ یخې پوښلی دئ خو دټول سمندر اوبه نه وي یخې. ديخي دياادپوښ لاندي اوبه وي او ژوندي موجودات په هغه کې ژوندکوي. آیا داوبو ياده ځانگړنه خپله رامنځته سوي ده؟

که چيري داوبوياده ځانگړنه نه وای هيڅ ژوندی موجود به دمخکې پرمخ نه وای. په دي ايات شريف او دالله جل جلاله دنورو نعمتونو، قدرتونو په نښو نښانو کې موندو چې: ټول کاینات سترپيدا کوونکی، حکيم اداره کوونکی، اوريدونکی، ليدونکی، مهربانه خالق جل جلاله لري.

ټول کاینات دا شا هیدي ورکوي چې دا هرڅه الله جل جلاله پیدا کړي دي! الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَجَرِ : 21] وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ (هیڅ شی داسې نشته چې د هغه زیرمي (خزانی) زموږ سره نه وي. او موږ چې هر شی نازلوو په یوه ټاکلي اندازه یې نازلوو.

*****

په صحیح البخاري شریف کې د زید بن خالد(ض)څخه روایت دی. ژباړه: "رسو الله صلی الله علیه وسلم دسهار ترلماڅخه ورسته مخ راواړه ويی ویل: پوهیږئ ستاسو رب څه وویل؟ موږ وویل الله اورسول یې بڼه خبردي. ده وویل: الله وویل چې زما په بندگانو کې ځینو پرما ایمان راووراوځیني راباندي کافرن سول چاچي وویل: پرموږ دالله په رحمت، دالله په رزق او الله په فضل باران وسو نو هغه پرما ایمان راوړی او په ستوري کافران دی اوچاچي وویل: پرموږ فلاني ستوري باران وکړ نو هغه پرستوري ایمان راوړي اوپه ما کافر دی." بخاري 4147 ***** دالله جل جلاله دلوري دباران..کمښت دانسانانو دتربیې اوتادیب په پاروي.

داروپا فضايي ادارې یوڅېر خپورکړی، په دې څېر کې راغلي دي چې دپادې ادارې یوپیاوړی تلسکوپ دمخکې داتموسفیر څخه دباندې داوبو دبخارونو یوه وریځه لیدلې ده چې په هغې وریځې کې دومره اوبه دي چې کولی سي په یوه ورځ کې ټول اقیانوسونه 60 واري دخوړو اوبوڅخه ډک کړي. یوه ستورپېژاندي په دې اړه ويلي دي: یادتلسکوپ دکایناتوپه څو برخوکې داوبو دبخارونو وریځې کشف کړي دي، مگر اخيري وریځه چې کشف سوي ده هغه دابو دبخارونو لویه تولیدوونکې وریځ ده. داڅېر دالله جل جلاله دکلام ددې آیات شریف علمي اعجاز بڼه څرگند اوروښانه کوي! مگر دالله جل جلاله دنعمتونو څخه محروم کیدل: دانسانانو

دتربیې اوتادیب لپاره دي! په لاندي ایاتونو کې راغلي دي: [سُورَةُ الشُّورَى : 27]

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ

که الله خپلو ټولو بندگانو ته پراخه روزي ورکړې وای، نو هغوی به په ځمکه کېني د سرکښې طوفان برپا کړی وای، خو هغه په یو حساب سره چې څومره غواړي نازلوي یې. په باوري ډول هغه له خپلو بندگانو څخه باخبر دی او هغوی ویني.

*****

[سُورَةُ الْجَنِّ : 16] وَأَلَوْ اسْتَقَمُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا (او ای پی غمبیره (ص)! ووايه، ما ته دا وحیی شوی ده چي) "که خلك په ثبات سره پر سمه لاره تللي وای، نو موږ به هغوی بڼه خړوبه کړي وای؛ [سُورَةُ الْجَنِّ : 17] لَنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنِ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكُهُ عَذَابًا صَعَدًا (تر څو چي په دې نعمت سره هغوی ازمایو؛ او څوک چي د خپل رب د ذکر څخه مخ واړوي، نو د هغه رب به یې په سخت عذاب کبني اخته کړي.*** [سُورَةُ الْمَائِدَةِ : 66] وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِمَّنْ هُمْ أَتَمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِمَّنْ هُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ (کاشکی دوی تورات او انجیل او هغه نور کتابونه نافذ کړي وای، چي د دوی د رب له لوري ورته لېږل شوي ول. که داسي یې کړي وای؛ نو د دوی لپاره به له پاسه روزي وربډله او له لاندي به راخوتې دلته. که څه هم چي په دوی کبني ځيني خلك په سمه لاره تلوونکي هم شته، خو زیاتره یې ډېر بد عمله دي.*** ناپوه، نادان اورانده وگړي ځيني وخت نور انسانان دخوړو دکمبود څخه بیروي ځيني وخت یې داوږو دکمبنت؛ ځيني وخت یې بیا دنفتو اونورو کانونو دنځیرو دخلاصیدو څخه بیروي او غواړي انسانان داوږو، غنمو اونفتوپر سر سره وجنگوي، هغوی ددې ټکي څخه بی خبره دي چي د الله جل جلاله حکمت دمخکي پرمخ دیوې مادي دکمبنت څخه انسانانو ته ادب ورکول دي! والله اعلم

دتوکو لور لورته دورلو هغه ځانگړنه چې اوبه یې لري

دبارانونو او بریښناو سرچینې چې پرموږ یې ارزاني راوستلي ده څښی ده؟ دایوه هیرانونکي پوښتنه ده. موږ الله جل جلاله په مخکه او آسمانونو کې آند کولوته رابللي یوو!

[سُورَةُ يُونُسَ : 101] قُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُوْنَ (دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېنې چې څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" - او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي.

***

دباران آره سرچینې سمندرونه دي. تاسو ښه پوهیږئ دسمندرونو مساحت نسبت دمخکې دلوویو وچو دمساحت 71 سلنه دی. یانې 71 سلنه دمخکې مخ سمندرونو اوپاتې 29 سلنه وچه ده. داځواب داسې سوال پیداکوي چې دا ډېرې اوبه دکومه راغلي دي. دآرام سمندر ځینې برخې 12 زره متره یانې 12 کیلومتره ژوروالی لري. که چیرې دمخکې ټولې هواري مخکې، دښتونه، غرونه، بیابانونه سره جمعه (یوځای) کړو دمخکې دمخ 29 سلنه جوړوي دمخکې نور ټول مساحت سمندرونه جوړوي چې ځینې ځایونه دسمندرونو ژوروالی در 12 کیلومترو څخه ډېرېږي. ښه نو دا دوندي اوبه دکومه سوي؟ دا پوښتنه اوس هم بی ځوابه پاته ده اوکوم منوونکی ځواب ورته نه دی پیدا سوي. دلته یوبله پوښتنه پیدا کړي: په دې سمندرونو کې په زرگونو ډوله کبان دکومه سول؟

چا دالوي سمندرونه دکبانو ډک کړل؟ کبان دلو میریو وختونو څخه دراوسه پوري دانسانانو دخوړو لویه سرچینه ده، در یومیلیون ډوله ډېر کبان په سمندرونو کې شتون لري چې دانسانانو دخوړو یوه سرچینه ده او شمېر یې یوازي الله جل جلاله ته ښه مالوم دی. یوه بله مسئله داده چې سمندرونه دلوویو وچو دیوبل سره دمېنلولو وسیله ده او دهغوی سطحې پرلویو وچو ویشل سوي دي. داتولې هغه پوښتنې اومسئلي دي چې ډېرو زیاتو څیړونوته اړتیا لري. مگردلته غواړو داوېو، سمندرونو پر یوه اړین قانون باندي وږغیږو.

داقانون وايي: اوبه ته هر لویدونکی جسم یو داسې قوت (پیاوړتیا) موندې چې هغه دکښته څخه لور لورته تیل وهي یا وړي.

یاد زور داوبو دهغه وزن سره برابر دی کومې چې دهغه جسم په مرسته یې ځایه سوي وي ($F=W=Mg=pug$) یوډروند توکی واخلي او هغه سره اوبو ته ولویږي: تاسوبه داسې احساس کړئ لکه هغه توکی چې خپل نیم وزن دلاسه ورکړی وي، دا هغه څه دي چې یاد توکی اوبه لور لورته کشوي. د ایاورتیا دیوه ځانگړي قانون منونکي ده: د اوقوت برابر دی داوبو وزن مساوي دهغه جسم د حجم سره. که چیرې یاد قانون نه وای انسان داوبو پرمخ حرکت نسوای کولی. د دې قانون په مرسته کبان په اوبو کې لامبو وهي او ژوند کوي: بیله دې قانونه به په اوبو کې یو کب هم نه وای پیدا سوي. کبان ځکه په اوبو کې لامبو وهي یا په بله مانا ژوند کوي ولې چې دهغوئ وزن دهغه اوبو څخه کم دی کومې چې دوی په خپل جسم سره یې ځایه کوي. که چیرې یاد قانون نه وای بیړیو نسوای کولی چې د سمند څپې پرې کړي او په هغه کې حرکت وکړي. په همدې خاطر الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 12]

(اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لَتَجْرَىَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرٍ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)

همدا د الله ذات دی چې ستاسې لپاره یې سمندر اېل (تابع) کړ، تر څو په امر یې په هغه کبني بیړی وچلیږي او تاسې د الله د فضل لټون وکړئ او شکر کوونکي اوسئ.

*****

داسې خبرونه مې اوریدلي دي چې وایي داسې د تیلو وړلو بیړی سته چې دریو میلیون تنو ډېر تیل وړي، یادې بیړی بناړگوتو ته ورته دي چې د سمندر څپې پرې کوي. دالويي کبنتی دچا په فضل، مرسته او مهربانی د سمندر پیاوړي څپې پرې کوي؟

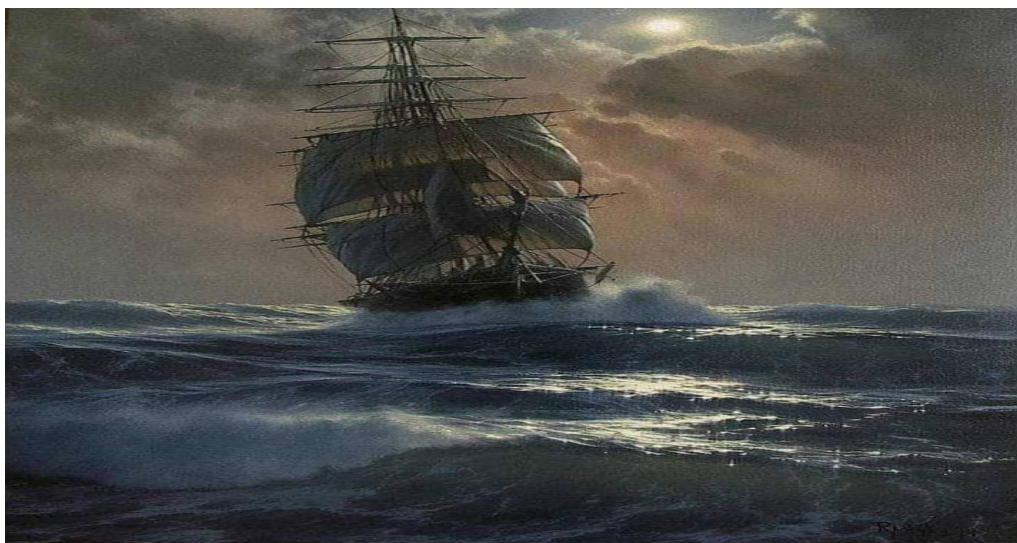
دالله جل جلاله لوی نعمت او مهرباني ده چې اوبو ته یې دا ځانگړنه ورکړي چې اجسام لور لورته کشوي. یاد قانونیوه غربي پوه کشف کړی دی. الله جل جلاله په ډېرو ایاتونو کې دې مسئلې ته اشاره کړي ده. لومړی ایات شریف: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 12] (اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لَتَجْرَىَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرٍ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)

همدا د الله ذات دی چې ستاسې لپاره یې سمندر اېل (تابع) کړ، تر څو په امر یې په هغه کبني بیړی وچلیږي او تاسې د الله د فضل لټون وکړئ او شکر کوونکي اوسئ.

***دویم ایات شریف: [سُورَةُ لِقَامَانَ : 31]

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلُكَ تَجْرَى فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعَايَةً لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

ایا ته نه ویني چي په سمندر کي کښتی د الله په فضل سره چلېږي، تر څو چي هغه تاسي ته خپلي ځيني نښانې در وښيي. په باوري توگه، په دې کي د هر هغه چا لپاره ډيري نښانې دي چي صبر او شکر کوونکی وي. **** دریم ایات شریف: [سُورَةُ الشُّورَى : 32] (وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمِ) د هغه له نښانو څخه دغه بېړۍ دي چي په سمندرونو کښي د غرونو په شان ښکارېږي **** خلورم ایات شریف: [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 24] وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمِ) او دا بېړۍ د همغه دي، چي په سمندر کښي د دنگو غرونو په څېر لوري پورته شوې دي. ** پنځم ایات شریف [سُورَةُ فَاطِرٍ : 12] وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَازِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ) او د دواړو سیندونو اوبه یو شانته دي: یو ډول یې خوږی او تنده ماتوونکي دي، ښي څښل کيږي؛ او بل ډول یې سختي ترخي مالگيني دي، چي نه شي څښل کيږي. خو د دواړو څخه تاسي تازه غوښه په لاس راوړئ، د اغوستلو لپاره د گاني وسایل ترپنه راباسئ او په همدې اوبو کي تاسي گورئ چي بېړۍ د هغو سینه څیروي وړاندي ځي، تر څو چي تاسي د الله فضل ولټوئ او د هغه شکر ایستونکي شی. **** دا دالله جل جلاله دمهرباني دښو څخه یوه نښه ده. هر وخت چي مو دیولاسي توکي څخه گټه اخیستل چي د یوه ليري ځایه راوړل سوی وو لورایات شریف دریاوئ. ښه نو دا دالله جل جلاله دمهرباني، نعمتونو، لطف اولویی نښه ده. [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 25] فَبِأَيِّ آيَاتٍ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ) نو (ای پیریانو او انسانانو) تاسي به د خپل رب کومي کومي لورېني درواغ کړئ؟! **** والله اعلم

د(البر) او(البحر) کلمو، وینو تکرار، تناسب دمخکي پرمخ دوچي اوسمندرونو ترمنځ نسبت:

دقرآن کریم دبیلابیلو علمي اعجازو څخه یو ریاضی کي اعجاز دی. په قرآن کریم کي 13 ځلي د(البر) وچه، وچي ويي، کلمه تکرار سوي ده؛ همدارنگه د(البحر) سمندر، سمندرونو ويي، کلمه په یوازي ډول 33 واري راغلي ده. مورته ددې خبرې پوهه سته چي پیغمبر(ص) ټول سمندرونه نه وه لیدلي او دهغوی سره یې هومره اړیکه هم نه درلوده، که چیري هغه ایاتونه چي دالبر او البحر کلمې په هغه کي راغلي دي دیوبل سره جمع کړو:

یو عدد په لاس راځي چي هغه د46 عدد دی، که چیري اوس هغه کلمې چي په هغه کي البر شتون لري: 13 پر هغه ویونو چي په هغه کي البحر یادسوی وي: 46 وویشو دمخکي دسطحي دوچي نسبت، اندازه دسمندر ونوسره په لاس راځي دانسبت 71 سلنه دی چي دوچي په نسبت دسمندرونو اندازه راته بڼي یاني دمخکي دمخ اوبه دوچي په نسبت 71 سلنه دي .

که چیري بیا 41 عدد پر 13 وویشو 29 سلنه عدد په لاس راځي چي دوچي اندازه دمخکي دسمندرونو په نسبت راته بڼي. یاني دمخکي دمخ هغه اندازه چي سمندرونه پکښي شتون نه لري 29 سلنه ده نسبت سمندرونو ته.

بڼه نو آیا دا دپاک کلام داپه زړه پوري محاسبه انسان کړي ده؟

څنگه هغه ایاتونه چي په هغه کي دمخکي وچه برخه ذکر سوي یاده سوي ده او هغه ویونه چي په هغه کي سمندرونه یادسوي دي متناسیبي دي دنسبت سره دټولي مخکي دوچي اوسمندرونوسره. بڼه نو دایوه دقیقه او حاکیمانه کوچنی نمونه ده دقرآن کریم دا اعجاز څخه چي دحسابي احکامو په نامه شهرت لري. همدارنگه په قرآن کریم کي دشهر ويي چي مانايي میاشت ده 12 واري تکرار سوي دی، آیا دا کلمه اتفاقاً راغلي ده؟ هرڅومره چي علم پرمختگ وکړي او علمي تحقیقات نور هم پراخ سي هومره به دقرآن کریم علمي اعجازونه راښکاره کيږي، هغه چي مخکي نه وه پیژندل سوي. بڼه نو: بختور هغه وگری دی چي قرآن کریم یادوي. خوشبخته هغه کس دی چي قرآن کریم تلاوت کوي. بختور هغه وگری دی چي قرآن کریم نورو ته وربښي؛ عمل ورباندي کوي او دحکمونوپه رڼا کي یې دخپل ژوند محال وپش جوړوي.

قرآن کریم شفاعت کوونکی او خلاصوونکی دهغه وگری دی چي په هغه باندي عمل کوي؛ حکمونه یې عملي کوي. بڼه نو راسی چي قرآن کریم ته رجوع وکړو چي داسلام آره سرچینه ده. الله جل جلاله فرمایي:

[سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الإِسْرَاءِ : 9] إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا (حقیقت دا دی چې دغه قرآن هغه لاره بښي چې بيخي سمه سيخه ده. کوم کسان چې هغه ومني بڼي چاري سرته ورسوي، هغو ته د ستر اجر زېري ورکوي، ***قرآنکریم وگري هغولاروته سيخ کوي چې سيده تريني لاري دنیکبختی ددوڼيا او اخرت دي. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ طه : 123] قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَأَمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى (او ويې فرمايل: "تاسي دواړه (دلي، يعني انسان او شيطان يا ادم او هوا) له دې ځايه کوز شئ. تاسي به يو د بل دښمنان ياست. اوس که زما له لوري تاسي ته کوم هدايت ورسيري، نو څوک چې د هغه هدايت پيروي وکړي، هغه به نه همراه شي او نه به په بد بختی کښي اخته شي. ***بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 38] قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَأَمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِّنِّي هُدًى فَمَنِ تَّبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (موږ وويل: "تاسي ټول له دې ځايه کوز شئ، بيا چې تاسي ته زما له خوا کوم هدايت ورسيري، نو څوک چې زما د هدايت پيروي وکړي؛ نو پر هغو به څه وېره او غم نه وي؛ ***دقرآنکریم اعجازونه بيخي دېردي هغه چې يادونه ورڅخه وسول يوکوچنی بيلگه دهغوڅخه وه! والله اعلم

د سمندرونو د اوبو تریوالی دی

یوه دنښونښانوڅخه دالله جل جلاله د عظمت، لویې د سمندرونو د اوبو تریوالی دی. پوهان وايي: د سمندر په هر لیتر اوبو کې 27 گرامه مالګه شتون لري او دکاله په نړۍ کې 50 میلیونه تنه مالګه د سمندرونوڅخه دانسانو دخوا په مصرف رسیږي. د سمندرونو مالګه د ټولو سمندرونو د اوبو 3/5 برخه جوړوي او د سمندر د اوبو په هر کیلومتر کې 34 تنه مالګه شتون لري. که چیرې د سمندرونو مالګه د سمندرونوڅخه را وویستل سي اودمخکې د شپږو لویو وچو پرمخ وپاشل سي دمخکې پرمخ به د مالګې لوړوالی 153 متر وته ورسیږي! چې دا خورا ډېره مالګه ده! دلته چې کوم سوال زموږ پام خپل ځانته را اړوي هغه دادی چې دا د اوبو ډېره مالګه د سمندرونو په اوبو کې دکومه سول؟ یو د پوهانوڅخه وايي: په سمندرونو کې 5 میلیونه مکعبه مالګه شتون لري، دا د ځانه لیکل سوي خبرې نه دي بلکې دادقیقې شمېرې د علمي کتابونوڅخه را اخیستل سوي دي. ښه نو دا مالګه دکومه راغلي او په سمندرونو کې ویشل سوي ده؟ په دې اړه بیل بیل آندونه شتون لري. یوه نظریه داده چې: په سمندر کې د مالګې لویې تېرې شتون لري چې دا ډېرې د سمندر په اوبو کې ویلي کیږي. یوه بله نظریه بیا داده چې د سمندرونو دغه مالګه د سیندونو اوبو د ځان سره راوړي ده، دغه نظریه په ښکاره ځکه ناسمه مالومیږي چې: دمخکې پرمخ داسې جهلونه، سمندرګي شتون لري چې د سیندونو اوبه په هغو کې توپیري ولې د هغو اوبو د میلیونونو کالو راپه دې خوا د اوسه خوږې دي؟ د سمندرونو د اوبو د تریوالی علت د اوسه هم نامعلوم دی او کومه منونکې نظریه بیله دي مبارک آیات څخه شتون نه لري؛ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53]

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا (او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوږ او خوندور، بل تریخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یوه پرده حائله ده، یو څنډ دی چې هغوی یې له ګډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي. ***

سره ددې چې د سیندونو اوبه سمندرونو ته داخلي سي او سره ددې چې د مالګینو ډبروڅخه هم تېري سي د سیندونو دغه اوبه هیڅکله نه تروي کیږي بلکې خوږې به وي، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا (

او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوږ او خوندور، بل تريخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یو پرده حائله ده، یو ځنډ دی چې هغوی یې له گډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي.***

هوکه چېرې د سیندونو او به سمندرونو ته ننوځي او سلگونو کیلومتره مساحت ووهي تروې به نه سي او همداسې خوږې به پاته سي ولې چې د سمندرونو د دوه ډوله ځانگړو نولرونو او بوټو ترمنځ یو ځنډ پرده ده چې هغوی یې د یو بل سره د گډېدو څخه ساتلي دي،

[سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبُحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَجِجْرًا مَحْجُورًا)

او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوږ او خوندور، بل تريخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یو پرده حائله ده، یو ځنډ دی چې هغوی یې له گډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي. دغه پرده نه پرېږدي چې دخوږو او بوکبان تروو او بوټو او د تروو او بوکبان خوږو او بوټو داخل سي، الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 68] أَفَرَأَيْتُمْ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ (تاسي کله په غږېدلو سترگو کتلي دي، دغه اوبه چې تاسي یې څښئ؟ بیا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 70] لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ)

که موږ وغواړو نو دا به سختي تروې کړو؛ نو ولي شکر نه باسي؟

***

يعني که الله جل جلاله غوښتلی دغه اوبه به یې هم د سمندرونو د اوبو په شان تروې کړی وای، بڼه نو ولې ددې لوی نعمت د درلودلو د خاطرې د خدای جل جلاله شکر کوونکي ونه اوسو؟! الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 12] وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِنْ كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تُلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرَ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ) او د دواړو سیندونو اوبه یو شانته ندي: یو ډول یې خوږې او تنده ماتوونکي دي، بڼې څښل کيږي؛ او بل ډول یې سختي ترڅي مالگيني دي، چې نه شي څښل کېدای. خو د دواړو څخه تاسي تازه غوښه په لاس راوړئ، د اغوستلو لپاره د گانې وسایل ترېنه راباسئ او په همدې اوبو کې تاسي گورئ چې بېرې د هغو سینه څیروي وړاندي ځي، تر څو چې تاسي د الله فضل ولټوئ او د هغه شکر ایستونکي شئ.***

په سمندرکي دتندی لکبله دډېرو وگړو دمړینې ډېرکیسي شتون لري؛خیني وخت کښتی ډوبیږي اودکښتی خیني سپاره ژغورل کیږي مگردتندی لکبله داوبوڅخه په ډگ سمندرکي خپل ژوند دلاسه ورکوي.بڼه نوالله جل جلاله څومره بڼه فرمایي:[سُورَةُ فَاطِرٍ : 12]

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاجِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)

او د دواړو سیندونو اوبه یو شاتته دي: یو ډول یې خوږې او تنده ماتوونکي دي، بڼې څښل کیږي؛ او بل ډول یې سختي ترخي مالگیني دي، چي نه شي څښل کېدای. خو د دواړو څخه تاسي تازه غوښه په لاس راوړئ، د اغوستلو لپاره د گانې وسایل ترپنه راباسئ او په همدې اوبو کي تاسي گورئ چي بی ږی د هغو سینه څیروي وړاندي ځي، تر څو چي تاسي د الله فضل ولتوی او د هغه شکر ایستونکي شی.*****سربیره پرتیوالي داوبوبله دالله جل جلاله د عظمت لویه نښه خپله سمندرونه دي!که دمځکي پرمخ دغه لوی حوضونه نه وای چا دغه حوضونه جوړول،خیني سمندرونه د10زرومتډېرژوروالی لري! چا دغه لوی حوضونه پیدا کړي دي،حوضونه،اوبه،تریوالي،کبان،صدفونه،اوپه کایناتوکی دالله جل جلاله د عظمت درشمېږدېږي نوري نښې نښانې شتون لري.[سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 20] وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ)په ځمکه کښي د باور کوونکو لپاره (د الله (ج) د قدرت) ډیري نښانې دي؛

****

داو بو جريان

که چیرې انسان سمندر ته داخل سي: داو بو هغه څاڅکې چې انسان يې پر خپل بدن حس کوي بڼايي د څو کلونو سفر ورسته دغه ځای ته رارسيدلي وي.

ولي چې د سمندرونو او اوبه داستوا څخه د شمالي قطب او جنوبي قطب لور ته حرکت کوي او ځيني وخت داو بو د سفر در 15 زره کیلومتر وپوري فاصله وهي. کومې اوبه چې په سمندر کې موندل کيږي دنورو اوبو ځای نیوونکي اوبه دي چې اوږده لاره يې دشمال، جنوب، ختيځ اولويديځ لور ته وهي ده.

داو بو دغه حرکتونه په سمندرونو، اقیانوسونو کې د پیچلو قوانینو پر اساس سرته رسيږي، مگر هغه څه چې د یادولو وړ دي هغه دادي چې داو بو د دغو حرکتونو علت داستوا په کرښه کې د لمر په مرسته داو بو د تودوخې لکبله دي.

داو بو داگر میدل داو بو سطحه، مخ شل سانتي متره پورته کوي دا لور اپورته کيدل: دشمال سمت ته داو بو د خوځښت لامل کيږي، بڼه نو اوبه په دواړو قطبونو کې سر بيرې داو بو دغه یخيدل داو بو وزن ډېروي په همدې خاطر د سمندر تل ته ځي او داستوا لور ته حرکت کوي ترڅو دگرمو اوبو تشه ډکه کړي. څرگنده سول چې دوه حرکتونه رامنځته سول چې یو لور لور ته اوبل د سمندر د تل خواته دي، موږ دي پایلې ته رسيږو چې الله جل جلاله د ډېر نښو نښانو څخه یوه يې همدا د سمندرونو داو بو خوځښت دی. که چیرې یوه بیړی همدغو اوبو ته داخله سي او خپل ماشينونه بند کړي بیړی به په ساعت کې د 8 کیلومترو په چټکۍ روانه وي. د سمندر داو بو ددې حرکت پراخولی لږ او ډېر 80 کیلومتره او ژوروالی يې 450 مترو ته رسيږي، همدارنگه داو بو ددې خوځښت حجم په هره دقیقه کې څلور میلیونه تنه وي. دغه حرکتونه په هرو لسو ورځو کې 130 زره تنه ديځي توتي وپلې کوي.

د سمندرونو ددې حرکت گټې څښي دي؟ دا حرکتونه بې شمېره گټې لري: داروپا ديځي سيمي هوا يې معتدله کړي ده... داو بو یو بل حرکت هم د سمندر د تل په 3 زره متري کې شتون لري، که یو اوبتل خپل ماشينونه بند کړي: ددې حرکت په مرسته به د یوه ځای څخه بل ځای ته حرکت وکړي.

دالله جل جلاله د عظمت یوه بله نښه چې غواړو پرې خبرې وکړو داده: دسرو اوبو یو حرکت دجنوبي امریکا دسواحلو لورته حرکت کوي ترڅو دپیرو اوشیلی هیوادونو ته ورسېږي،

داو بودغه جریان دسمندري نباتاتو ډېره اندازه دخپل ځان سره لېږدوي دغوسمندري نباتاتو کې یو زیات شمېر ساردين کبان دخپل گیدې دمرولو په نیت راغونډ سوي وي او دنباتاتو دلېږد سره همدغه کبان هم لېږدول کېږي، کله چې سواحلوته دغه نباتات داوبوسره انتقال سي کبان هم پکښې شتون لري چې دمیليونونو هغه الوتونکو خواړه جوړوي چې د یادو سمندرونو په ساحلونو کې ژوندکوي.

دغه مرغان په همدې ساحلونو کې فاضله مواد پرځای پرېږدي چې د یادو سیمو داوسیدونکو وگړو داقتصاد لپاره خورا اړین دي.

ولې چې ددې مرغانو دفاضله موادوڅخه غوره سره لاسته راځي، د50مليونو مرغانو فاضله مواد راتولېږي او دنړۍ بیلا بیلو برخو ته استول کېږي. دجنوبي امریکا دساحلونو داوسیدونکو وگړو داقتصاد ډېره برخه ددې مرغانو پرفاضله موادو پوري تړلي ده چې دساردين کبانوڅخه خپله خواړه برابروي.

پوهان اټکل کوي چې دغه سمندري کارغان دکاله 3میلونه تنه د یادوکبانو څخه خوري. دا کبان په هغو سمندري نباتاتو کې چې داوبو جریانونو دخان سره را وړې رانقل سوي دي. که الله جل جلاله په خپل حکمت سره دا اراده وکړي چې داوبو ددې جریان مخ بل لور ته واړوي: ساردين کبان به دسمندري نباتاتوڅخه تغذیه نه سي اومره به سي په همدې ډول به سمندري مرغانو ته خواړه ونه رسېږي او مړه به سي، وگړي به ددې مرغانو دفاضله موادوڅخه بي برخي سي او دسختو اقتصادي ستونزو سره به لاس او گريوان سي؛ داستونزي به دهغو وگړو دردونکي لوړي لامل سي. آیا داخبره دانه ثابتوي چې الله جل جلاله ستر روزي رسوونکی دی!

الله جل جلاله اوبه په حرکت راولي اوبه دخان سره دکبانو غذا انتقالوي، کبان دمرغانو خواړه

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي معجزې

دې اودمرغانو دفاصله موادو دپیسوڅخه انسانانوته خواړه په لاس ورځي داټول دسپرو اوبو دحرکت برکت دی چې دجنوبي امریکا دسواحلو لورته درومي. دادخلیج گرم خوځښت اوسورخوځښت وو همدارنگه دادسمندر دسطحي اوټل حرکت وو.

دسمندرونو داوبو جریان یوه پیچلې او اوږده موضوعه ده چې یوې برخې باندي مویې خبرې وکړي!الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 3] إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ (حقیقت دا دی چې په اسمانونو او ځمکه کېني یې شمېره نښانې د ایمان راوړونکو لپاره دي.

*****

بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الذَّارِيَاتِ : 20] وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ په ځمکه کېني د باور کوونکو لپاره (د الله ج) د قدرت) ډیرې نښانې دي؛

*****

هرکله چې وغواړو دالله جل جلاله په لویي کي آندوکړو: آسمان، ځمکه، سمندرونه، کبان، اوبه، هوا، مرغان، غرونه

،نباتات، حیوانات اوانسانان زموږ په مخ کې دي موږ ته ترټولوښه همدغه زمورپه وړاندي مخلوقات دالله په قدرتوتوکي دژورآندکولو وخت درکوي.الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ حَمَّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 53] سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

ډېر ژر به موږ دوی ته خپلي نښانې په افاقو (هيوادونو) کېني هم وښيو او د دوی پخپلو نفسونو کېني هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شی چې دغه قرآن په رښتیا سره پر حق دی. ایا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟

.....

نبايات

د قرآن کریم د تلاوت اغیزه د نباتاتو پر لویوالي او کیفیت باندې.

په یوه عربي هیواد کې یو څیړونکی ژوندکوي چې په خپلو علمي او عملي څیړونو په عربو او نړۍ کې پیژندل سوی دی، هغه په ژنیټیک کې تخصص کړی؛ هغه د پوهنتون استاد او د دېرې پوهې خاوند دی چې په خپلو پراخو علمي څیړونو سره شهرت لري.

دې پوه یو دا سي تجربه سرته ورسول چې کیدای سي تاسو پري باور ونه کړئ، مگر دا رښتیا دي او په قرآن کریم کې دغه سکالو (موضوع) یادسوی دی. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الإِسْرَاءِ : 44] تَسْبِٰحُ لَٰهُ السَّمٰوٰتِ السَّبْعِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ ۗ وَ اِنْ مِّنْ شَيْءٍ اِلَّا يَسْبِٰحُ بِحَمْدِهِ وَلٰكِنْ لَا تَفْقَهُوْنَ تَسْبِيْحَهُمْ ۗ اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا غَفُوْرًا

د هغه پاکي خو او ه اسمانونه او ځمکه او هغه ټول شيان بيانوي چې په اسمانونو او ځمکه کې دي، هيڅ شې داسې نه شته چې د هغه له ستاينې سره د هغه پاکي نه بيانوي؛ خو تاسې د هغو په پاکي بيانولو نه پوهېږئ. حقيقت دا دی چې هغه ډېر زغموونکی او بښونکی دی.

[سُورَةُ النُّورِ : 41] اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْبِٰحُ لَٰهُ مِّنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَالطَّيْرِ صٰلٰتٍ ۗ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلٰتَهُ وَتَسْبِيْحَهُ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَفْعَلُوْنَ (

ايا ته نه وينی! هغه ټول مخلوقات چې په اسمانونو او ځمکه کې دي، او هغه الوتونکي چې په وزرونو غوړولو سره الوزې الله په پاکۍ سره ستايي؛ هر يو د خپل لمانځه او ثنا ستاينې کړنلاره پيژني. او دوی ټول چې څه کوي، الله پرې پوهيږي. [سُورَةُ الْحَشْرِ : 24] هُوَ اللّٰهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ ۗ لَٰهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ۗ يَسْبِٰحُ لَٰهُ مَّا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيْمُ) الله هغه ذات دی چې د هستوني پلان جوړوونکی او د هغه نافذوونکی او د هغه سره سم صورت جوړوونکی دی. د هغه ډېر غوره نومونه دی. هر څه چې په اسمانونو او ځمکه کې دي، د هغه په پاکۍ سره ستاينه کوي او هغه برلاسی او د حکمت څښتن دی. [سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 6] وَالنَّجْمِ وَالشَّجَرِ يَسْجُدٰنِ (او ستوری او ونه دواړه (ټول) سجده کوونکي دي؛ ***** دغه څیړونکی وايي: نباتات هم دنورو مخلوقاتو په شان احساس کوي، اوري او پردوی باندي اغیزه کوونکو کړنو ته په مثبت يا منفي ډول ځواب ورکوي، دا د یاد څیړونکي د څیړني لنډيز وو، په تفصلي ډول بايد ووايوو:

دغه څیړونکي په 1997 میلادي کال کې دخپل پوهنځي په بڼ کې څیړنه پیل کړل: هغه څلور پلاستيکي کوټې په یوه اندازه جوړې کړې، هغه یې په یوه اندازه دخاور څخه ډکې کړې، په هغوئ کې یې په یوه اندازه غنم وکړل، ټولوته یې په یوه اندازه مالومه سره (امبار) ورکوئ او ټولو ته یې په یوه اندازه او وخت اوبه ورکولې.

ورسته در یادو کارونو یې دخپل یو محصل څخه وغوښتل چې په اونۍ کې دوه ځله سورة یاسین، فاتحه، اخلاص او آیات کرسی دکړل سو غنمو په لومړۍ کوټه کې تلاوت کړي. دبل زده کوونکي څخه یې وغوښتل چې ځینې نباتات دې راوړي او دکړل سوو غنمو په دویمه کوټه کې دې یې پري پري کړي او په هغه کوټه کې دې بې رحمانه اوسختي خبرې ورته کوي او دا کړنه دې هم په اونۍ کې دوه ځله تکراروي. دیوه بل زده کوونکي څخه یې وغوښتل چې په دریمه کوټه کې دې ددویمې کوټې دریمه اندازه بې رحمانه اوسختي خبرې کوي او په غچي سره دې دهغوئ دپري کولو اراده کوي.

لنډه داچې په لومړۍ کوټه کې کرل سوو غنمو ته قرآن کریم تلاوت کیږي په دویمه کوټه کې نور نباتات دغنمو په مخ کې غوڅیدل په دریمې کوټې کې غنمو ته ازار ورکول کیدئ او دڅلورمې کوټې غنم پرخپل حال پریښودل سول چې په طبیعي ډول غټ سي.

ددې څیړنې پایله چې هغه په یوه علمي غونډه کې څرگنده کړل داسې وه: دهغې کوټې غنم چې په هغې کې قرآن کریم تلاوت کیدئ دنورو کوټو دغنمو څخه یې 44 سلنه بڼه وده کړي وه او دهغوئ دانی دنورو کوټو څخه 144 سلنه ډېرې وي. ددویمې او دریمې کوټې غنم چې ازار او تکلیف ورکول کیدئ دهغوئ لویوالی دلومړۍ کوټې په نسبت 35 سلنه کوچنی وو، او حاصل یې هم 88 سلنه ورڅخه کم وو. دغه حکم عملي تفسیر دبرکت دئ.

بڼه نو هر کله چې یو مؤمن مسلمان کښت کوي قرآن کریم دزره دتله تلاوت کوي او الله جل جلاله یادوي: دغه کړنه یې دکښت دبرکت او ډېربښت لامل کیږي، همداسې په نورو کړونو کې.

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 261] مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلِيمٌ كَوْمَ خَلْقٍ فِي خَيْلٍ مَالُونَهُ دَاللَّهُ په لار کښې لگوي، د هغو د لگښت مثال داسې دی، لکه چې یوه دانه وکرله شي او له هغې څخه اوه وړې زرغونه شي او په هر وړې کښې سل دانې وي. په همدې ډول کله چې د چا عمل ته د الله خوښه شي، زیاتوالی په کښې راولي. الله (ج) هم پراخوونکی او هم د علم څښتن دی.

***

بڼايي موږ په دې خبره تعجب وکړو چې نباتات قرآن کریم اوري او هغه ته ځواب ورکوي ولې تعجب وکړو الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَشْرِ : 24] هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ) الله هغه ذات دی چې د هستوني پلان جوړوونکی او د هغه نافذوونکی او د هغه سره سم صورت جوړوونکی دی. د هغه ډېر غوره نومونه دي. هر څه چې په اسمانونو او ځمکه کښې دي، د هغه په پاکي سره ستاینه کوي او هغه برلاسی او د حکمت څښتن دی.

*****

دغرونو او نباتاتو ترمنځ کوم یو یې ژوند ته نژدې دی؟ قرآن کریم پر پیغمبر صلی الله علیه وسلم باندي نازل سوی دی ترڅو زموږ دژوند تگلاره سي مکر انسان چې قرآن کریم دهغه دنيکبختی لپاره پر رسول الله نازل سوی دی دهغه څخه په غفلت کي دی په داسي حال کي چې نباتات هغه ته ځواب ورکوي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الْإِسْرَاءِ : 44] تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِّنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) د هغه پاکي خو اوه اسمانونه او ځمکه او هغه ټول شيان بيانوي چې په اسمانونو او ځمکه کښې دي، هيڅ شی داسي نه شته چې د هغه له ستاینې سره د هغه پاکي نه بيانوي؛ خو تاسي د هغو په پاکي بيانولو نه پوهېږئ. حقيقت دا دی چې هغه ډېر زغمونکی او بښونکی دی.

*****

الله جل جلاله بيا فرمایي: [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 6] وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ) او ستوری او ونه دواړه (ټول) سجده کوونکي دي؛ [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 13] فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

نو (ای پېريانو او انسانانو)، تاسي به دخپل رب كوم كوم نعمتونه درواغ وگنئ؟!

*****

بڼه نو كله چي دنباتاتو كړنلاره دقرآنكريم سره په دې ډول وي، آيا داد عقل مندی كړنه ده چي انسان هغه مخلوق چي دمخلوقاتو غوره دئ او دقرآنكريم آره مخاطب دي چي سيده اودبرياليتوب لاري ته يي را بولي دقرآنكريم څخه غافله وي او مسلمانان دي ددې ايات شريف مصداق سي چي فرمايي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 30] وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا) او پي غمير به ووايي: "اي زما ربه! زما قوم دغه قرآن پرېښی و."

د دوسمندر ونوپه منځ کې دیوال، خنډ چې په بشپړ ډول دهغوی دیوبل څخه جلاکونکی دی.

په قرآنکریم کې دوه سپیڅلي ایتونه په دې اړه شتون لري: لومړی یې په سورت رحمن او دویم یې په سورت فرقان کې دی. په لومړي ایت کې خدای جل جلاله فرمایي: **سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 19** [مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ] دوه سمندرونه یې خوشي کړل چې سره یو ځای شي؛ **[سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 20]** [بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ] بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترېنه تېری نکوي. **[سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 21]** [فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّ كُفِّرُوا كُمَا تُكذِّبَانِ] نو (ای پیریانو او انسانانو) تاسې به د خپل رب کوم کوم نعمتونه درواغ وگنئ؟!
*****

پوهان ددې خنډ، دیوال په اړه په تعجب کې لویډلي چې چیرې شتون لري: آیا داخنډونه دسره سمندر او دهند داقیانوس په منځ کې دي یا دتور او مدیترانه سمندر په منځ کې؛ او که یا دجبل الطارق، او مدیترانه، اطلس اقیانوس په منځ کې دا جلاکونکي دیوالونه، خنډونه چیرې دي؟

[سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : * ٢١ * 19] [مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ] دوه سمندرونه یې خوشي کړل چې سره یو ځای شي؛ **بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ** بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترېنه تېری نکوي. **(فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّ كُفِّرُوا كُمَا تُكذِّبَانِ)** نو (ای پیریانو او انسانانو) تاسې به د خپل رب کوم کوم نعمتونه درواغ وگنئ؟!
*****

یوشی چې ډېر جالب دی هغه دادی چې دهرسمندرځانته یو ډول تریوالي، غلظت، رنگه او معلومه دتودوڅي درجه لري او ددې سره چې سمندرونه دیوبل سره موبنتي دي دهغوی په ځانگړونو کې توپیر نه راځي. که یوڅوک په الوتکه کې دجبل الطارق پرتنگي یا پر باب المنډ او یا دبسفر پرسر الوتنه وکړي: وبه ویني چې یوسمندر ډبل سمندر سره توپیر لري. دسمندر پوهانو دا موندلي ده که دسره سمندر داوبو زرات په باب المنډ کې دغه دیوال ته ورسېږي بیرته به دسره سمندر لورته حرکت وکړي. بڼه نو دهمند دسمندر اوبه به سره سمندر ته نه ننوزي او دسره سمندر اوبه به په همدي ډول دهمند دسمندر داوبوسره نه گډېږي.

[سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 20] (بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ) بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترې نه تیری نکوي.

****

هریو ددوئ څخه په مالومه اندازه غلظت، تودوخه او تریوالی لري چې دېرېنت او کمېنت نه پکېښي راځي. دمدیترانه سمندر دتور سمندر او اطلس سمندر سره هم دغه رګم دی. [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 19] (مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ) دوه سمندرونه یې خوشي کړل چې سره یو ځای شي؛ [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 20] (بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ) بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترې نه تیری نکوي. [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 21] (فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّ كَمَا تُكذِّبَانِ) نو (ای پیریانو او انسانانو) تاسي به د خپل رب کوم کوم نعمتونه درواغ وګڼئ؟!

*****

دغه خنډ داسي خنډ نه دی لکه یو دیوال بلکې دایو نرم شی دی چې په اوبو کې ګډ دی دویم ایات چې په قرآن کریم په دې اړه راغلی هغه دادی، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] (وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا) او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوړ او خوندور، بل ترېخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یوه پرده حائله ده، یو خنډ دی چې هغوی یې له ګډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي.

*****

ښه نو دخوړو او تروو اوبو په منځ کې یو منعه کوونکی شتون لري، دبیلګې په ډول: دام ریکا دیوه سیند څخه په یوه ثانیه کې 300 زره متره مکعبه خوړې اوبه اطلس سمندر ته بهیږي او 80 کیلومتره په سمندر کې مخته ځي، دا خوړې اوبه دتروو اوبو په منځ کې لاره وهي مګر دیوېل سره نه ګډیږي ولي چې: [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 20] (بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ) بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترې نه تیری نکوي.

*****

هدارانګه ډېر دخوړو اوبو کېبان تروو اوبو ته نه داخیلیږي او په همدې ډول دتروو اوبو کېبان خوړو اوبو ته نه ننوزي ولي چې همدا خنډ ددوئ د داخیلیدو مخه نیسي.

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا)

او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوړ او خوندور، بل تریخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یوه پرده حائله ده، یو خنډ دی چې هغوی یې له گډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي.

*****

دا دالله جل جلاله دلویو نښو څخه یوه نښه ده چې دسمندرونو اوبه دیوبل سره نه گډیږي. آیا یوڅوک کوی سې چې په یوه لوبښې کې خوړې او تروي اوبه توي کړې بيله دي چې سره گډې سې، آیا ورسته درگډولو به یې دیوبل څخه بيلي کړې او آیا کولی سې دهمدغه لوبښې څخه یوازي خوړې اوبه وڅښي. [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : ۲۱ * 19] مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ (دوه سمندرونه یې خوشي کړل چې سره یو ځای شي؛ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ) بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترپنه تېری نکوي. فَبِأَيِّ آءِآلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (نو اې پیریانو او انسانانو) تاسي به د خپل رب کوم کوم نعمتونه درواغ وگنئ!؟

*****

کله چې پوهان خپل ددې کشف څخه ډېر خوشحاله وه وي موندل چې په قرآنکریم کې دې خبرې ته اشاره سوې ده، په تعجب کې سول. هغوی دا هم کشف کړل چې ددو سمندرونو په منځ کې دخوړو اوتروو اوبو ترمنځ دوه منعه کوونکي شتون لري: یو خنډ ددې خنډونو څخه ددو سمندرونو اوبه دیوبل سره دگډېدلو څخه ساتي مگردویم خنډ داسې دی چې دیوه سمندر کبان نه پریږدي چې بل سمندر ته ننوزي او دا ددې لامل کیږي چې هرسمندر خپل دتريوالي دغلظت میزان او خپلي خاصي ځانگړني وساتي او هغه ډبل سمندر سره دگاوندیتوب په سبب دلاسه ورنه کړي.

دغه دویم خنډ ددو سمندرونو ترمنځ ثابت نه دی او دبادونو او نورو خوځښتونو په سبب دیوځای څخه بل ځای ته حرکت کوي. قرآنکریم دغه دویم کشف ته هم اشاره کړي ده، قرآنکریم لومړي منعه کوونکي ته برزخ او دویم منعه کوونکي ته حجر نوم یاد کړی دی. والله اعلم، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا)

معجزې

په كایناتوكي دقرآنكريم علمي

او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه يې سره يو ځای کړي دي. يو خوړ او خونډور، بل تريخ او تريو. او د دواړو په منځ کښي يوه پرده حائله ده، يو خنډ دی چې هغوی يې له گډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي.

****

دسمندرونو ددې دوو خنډونو په اړه څېړنې روانې دي. بڼه نو هرڅه چې الله جل جلاله پيدا کړي دي ډېر هيرانوونکي دي او په هغوی کي سترپندونه، نصحتونه او پریکړنده دلایل شتون لري. والله اعلم

دنباتاتو جذبیدنه دلمر لورته

نباتات دلمر لورته جذبیږي که چیرنباتات په یو داسي کوټه کې چې کړکې ولري کښیږدو: دنبات ځانګې او بناخونه به دهغه کلکین لورته مایل سي ځکه دلمروړانګې دهغه څخه کوټې ته دننه کیږي. هیرانوونکي به دا وي چې دنبات پانې به داسي ترتیب سي چې ټولو ته رڼا دلمروړانګې ورسیري.

ډېر داسي لږ پیښیږي چې پانې دي سره وپیچل سي خو بیا به هم پانې دلمر لورته ځای ونیسي؛ په نباتاتو کې دا ځانګړنه ریښتني ده. [سُورَةُ النَّمل : 63] (أَعْلَةٌ مَعَ اللَّهِ) ایا له الله سره کوم بل خدای هم (د دغه کار کوونکی) شته؟ -

*****

یوه پوه نبات راوړی او هغه یې په کومه لوله کې سرچپه کښیښوئ ورسته درځه مودې یې ولیدل چې ریښې یې لاندې لورته او پانې یې لورلورته تللي دي، پانې ریښې دنندبل اوپانې دلمر او هوا لورته کشیږي. چا نبات داسي پیدا کړی؟ چا نبات داسي پیدا کړی چې یوه برخه یې دلمر او بله برخه یې دمځکې لورته رکشیږي؟

[سُورَةُ النَّمل : 63] (أَعْلَةٌ مَعَ اللَّهِ) ایا له الله سره کوم بل خدای هم (د دغه کار کوونکی) شته؟

*****

یو بل دیادولو وړتکی دادی چې دځینو نباتاتو رښې داوبو دموندلو لپاره در 30متر و پوري رسیږي که چیرې اوبه دخاوري په یوه لوري کې وي ریښه هم هغه لوري ته کشیږي که څه هم اوبه دمځکې په ډېره لاندې برخه کې وي.

ساقه چې تل لور لورته وده کوي که چیر دلمر رڼا دبل لورځه وځلیږي ساقه به هم هغه لورته وده وکړي. دلته انسان ته سوال پیدا کړي چې آیا ماده عقل لري؟

دریښو کشیدل داوبو لورته دپانو اوساقو وده دهسک لورته دالله جل جلاله دلویي دنښو نښانو څخه دي. یو بله پیښه چې ډېره هیرانوونکي ده هغه داده: ښه نو کله چې نبات تېری سي منطقي خوداوه چې لومړی یې باید دریښو اوبه مصرف کړی کارولي وای، مگر داسي نه ده لومړی دپانو اوبه مصرفیږي بیاد ځانګو بیا دتنې او ورسته دریښې اوبه مصرفیږي.

کله چې نبات ته اوبه ونه رسیږي ورستی اوبه چې نبات یې کاروي هغه دریښې اوبه دي.

که یو دهقان د نبات اوبول هیروي او باران هم نه وي نبات هغه اوبه لومړی مصرفوي چي دهغوی په کارول ورته چنداني زیان نه رسیږي، ورستی اوبه چي نبات یې کاروي هغه د ریښو اوبه دي که چیرې نبات لومړی در یښو اوبه مصرفوالی په هغه لومړیو کي به نبات وچ او لمنځه به تللی. بڼه نو په دې کي څه حکمت دئ الله جل جلاله فرمایي:

[سُورَةُ يُونُسَ : 101] (قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُعْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کښي چي څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" او کوم خلک چي له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کي دای نه شي.

*****

بیله شکه هرڅه چي دمځکي پرمخ شتون لري دالله جل جلاله پر لویوالي، حکمت، علم، رحمت، او فضل دلالت کوي. والله اعلم

دنبات دنده داوبو ساتل دي

دځینو نباتاتو دنده په هغو دښتو او وچو سیمو کې چې اوبه شتون نه لري داوبه ذخیره کول، ساتل دي.

هرمسافر په یوه وچه کې اوبو دښته کې درهرڅه لومړی اوبو ته اړتیا لري: په همدې خاطر دځینو کې اوبو سیمو ونې په خپله تنه کې در 3 زره لیټرو اوبو پورې ساتي. انسانان او حیوانات کولی سي خپله تنده او داوبو اړتیا ددې ونو دښاخونو او څانگو په پری کول چې رڼې اوپاکي اوبه به پکښې ساتل سوي وي پوره کړي. ښه نو داوڼي الله جل جلاله په وچو او بي اوبو دښتو کې دانسانانو دتندي دلیري کولو لپاره پیدا کړي دي.

داوڼي په خپلو تنو کې داوبو دذخیره کولو ساتلو لپاره داوبو دساتلو نسجونه لري او هغوی کې دانسان دارتیا اوگټې اخیستو وراوبه ساتي. دغه نسجونه چې دسپنج په ډول دي دونو په ښاخونو اوڅانگو په منځ کې ځای لري. ددې ونو داوبو دساتلو اندازه په وچو موسمونو کې درزره لیټرو ته رسېږي دا وني دالله جل جلاله دلوري دانسانانو دگټې اخیستې لپاره پیدا سوي دي. ښه نو هغه وخت دانسانانو تباهي اوبربادي پیل سول چې انسانانو دځنگلونو دونو په پری کولو داوبو په ککړولو، چاپیریال ته دزیان رسوونکو غازونو په ازادولو پیل وکړ او دا چاره ددې لامل سول اوسي به چې ډول ډول ناروغی او طبعي پیښې رامنځته سولي اوپه راتلونکي وخت کې به لادېرې سي.

دچاپیریال ساتلو سکالو دپرارین سکالو دئ، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 205] وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ) او کله چې هغه ته قدرت په لاس ورځي (یا کله چې پیرته وگرځي)، نو په ځمکه کېني د هغه ټولي هلي ځلي ددې لپاره وي چې فساد خپور کړي، کېنتونه لوت کړي او انساني ځوځات له منځه یوسي. په داسي حال کېني چې الله (هغه ذات چې هغه به شاهد نیوه) هیڅکله فساد نه خوښوي.

*****

دزرغوني(شني)پاني کارخونه

بيله شکه مور تولو په پسرلي کې دطبعت بڼکلا ليدلي ده، داسي چي وابنه راشنه کيږي وني پاني، خانگي غوتي او گلونه کوي ټولي مخکي زرغوني جامي اغوستي وي او ټول نباتات راټوکيدلي وي. آيا دالله جل جلاله دلويي نينو ته مو ددي بڼکلا په ليدو ژوراند کړی دی، آيا دي لاندي آيات کي چي ددي طبعي بڼکلا ټوکيدلو ته پکښي اشاره سوي پام مو کړی: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 99](وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرَجُ مِنْهُ حَبًّا مَّتْرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُشْتَبِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكُمْ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ)

او هماغه ذات دی چې له اسمانه یې اوبه ورولي، بیا موږ د هغو په وسیله هر راز نباتات راوتوکول، بیا مو ورڅخه شنه بڼې رازه کښتونه او ونې پیدا کړل، بیا مو ورڅخه لاندي باندي سپرې دانې راویستلې، او د کجورو (خُرما) له څانگو څخه مو د مېوو وږي شنکلي پیدا کړل چې له ډېر بار نیولو څخه ښکته زانگي؛ او دانگورو، ښونو (زیتونو) او انارو باغونه مو جوړ کړل، چې د هغو مېوې یو بل ته څېرمه ورته هم دي، او بیا د هري یوې خصوصیات بېلا بېل هم دي. دا ونې چې کله مېوه نیسي، نو په هغو کښي د مېوې راوړلو او بیا یې د پخې دو څرنگوالي ته لږ خیر شی. په دې شیانو کښي د هغو کسانو لپاره ښانې دي، چې ایمان راوړي.

*****

دبتو او وښو راټوکیدل دبتو بدلیدل په ونو دمخکي زرغونه جامه او غسټل دا ټول دالله جل جلاله دعظمت دنښو څخه دي الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ عَبَسَ : 24-32] فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ (بیا دي انسان خپلو خوړو ته وگوري. أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا) موږ ښي اوبه راتوی کړي دي؛ (ثُمَّ شَفَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا) بیا ځمکه مو په عجیبه شان شلولي (څیرلي) ده؛ فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا (بیا په هغې کي مو غلي، داني را زرغوني کړي دي، وَعِنَبًا وَقَضْبًا) او انکور او سابه، وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا) او ښوون (زیتون)، او کجوري (خُرما)، (وَحَدَائِقَ غُلْبًا) او ښ باغونه، (وَفُكْهَةً وَأَبًّا) او ډول ډول مېوې او شینلي (وابنه)؛ (مَتَّعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَمِكُمْ) د ژوند د وسایلو په توگه، ستاسي او ستاسي د څارویو لپاره.

*****

څوک چې دطبیعت ښکلاویني په همدې ښکلا کي گرځي او کتنه یې کوي دطبیعت دا ښکلا یې مغزو ته خوښي وربخښي مگر دالله جل جلاله شکر نه ادا کوي او دا ښکلا گاني دالله جل جلاله دعظمت نښي نه بولي دا سي یو انسان دی چې دقرآن کریم څخه غافله دی دغه مبارک آیات دانسان پام خپل ځان ته اړوي: [سُورَةُ يٰسَ : 80] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ) هماغه ذات چې ستاسي لپاره یې له شني سمسوري ونې څخه اور پیدا کړ او تاسي د دې څخه خپل نغري بلوئ؛ ***** کیدای سي یوڅوک وپوښتي ونې چې وچي سي اور اخلي الله جل جلاله دلته ولي داسي فرمایي.

پوهانو مالومه کړي که کلورفیل د زرغون والي حجره (ژونکي) لمرته مخامخ سي په هره دقیقه کې 20 عضوي ترکیبونه جوړوي، نبات داوبو اوځیني معدني موادو په مرسته خان تغذیه کوي، نبات چې ډېر گاز د هوا څخه اخلي هغه د کاربن ډای اوکسید غازدئ (CO2) چې د نبات په جوړښت کې ونډه لري، د نبات جوړښت، دهغه بدنه دانسان د لید خلاف د خاورو څخه نه ده بلکې د یوې لویې چټکې فابریکې څخه ده چې الله جل جلاله د زرغونې پاڼې په منځ کې جوړه کړي ده. که چیرې د نبات پاڼې نه وای: نبات به شتون نه درلودی.

که چیرې نبات په تاریکي کې یا د لمر دورانگو څخه نبات لیري کړو وده نه کوي. دغه هسکي لوي درختي او دهغوئ پندې تنې چې څو تنه وزن لري دهغې فابریکې تولید دي چې په کوچنیو زرغونو پاڼو کې شتون لري. بڼه نو ولي الله جل جلاله دلته فرمایي: سُوْرَةُ یَسَ : [80] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقَدُونَ)

هماغه ذات چې ستاسي لپاره یې له شني سمسوري ونې څخه اور پیدا کړ او تاسي د دې څخه خپل نغري بلوی؛
*****

دلته دې ته اشاره سوي ده که چیرې الله جل جلاله په نبات، ونه کې دغه بې شمېره کارخوني نه وای پیدا کړي ونو به هیڅ د باندني شتون نه درلودای. بڼه نو کله چې انسان د طبیعت بڼکلا ویني باید د الله جل جلاله په ایاتونو کې ژور آند وکړي او ورڅخه غافله نه سي الله جل جلاله فرمایي: [سُوْرَةُ یُوسُفَ : 105] (وَكَايِنَ مِنْ آيَاتِهِ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ) په اسمانونو او ځمکه کېني څومره نښانې دي چې پر هغو دوی تېرېږي او یوه ذره پاملرنه ورته نه کوي. ***** بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُوْرَةُ عَبَسَ : 24] (فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ) بیا دي انسان خپلو خوړو ته وگوري.
*****

انسان په ژمي کې ونې د وچولرگیو په بڼه ویني مگر په پسرلي کې دغه ونې ځوانیږي، غوتی کوي گولونه کوي او پاڼې کوي دا ټوله کارونه څوک کوي؟ هرکله چې موپه دښت کې یوازي رازرغون سوی نبات ولیدئ ورڅخه وپوښتئ: چا ته را وتکولي او زرغون یې کړي، چا تاته دراشین کیدلو توانایي درکړه؟

بيله شکه الله جل جلاله دهرشی پیداوونکی دئ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 99]
 وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرَجُ مِنْهُ حَبًّا
 مُتْرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرَّيْحَانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ
 مُتَشَبِهٍ ۗ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (او هماغه ذات دی
 چي له اسمانه يي اوبه ورولي، بيا موږ د هغو په وسيله هر راز نباتات راوتوکول، بيا مو
 ورځخه شنه بنډرازه کښتونه او وني پيدا کړل، بيا مو ورځخه لاندي باندي سپرې دانې
 راويستلې، او د کجورو(خرما) له ځانگو څخه مو د مېوو وږي شنکلي پيدا کړل چي له ډېر
 بار نيولو څخه بنکته زانگي؛ او دانگورو، بنونو (زیتنو) او انارو باغونه مو جوړ کړل، چي
 د هغو مېوې يو بل ته څېرمه ورته هم دي، او بيا د هري يوې خصوصيات بېلا بېل هم
 دي. دا وني چي کله مېوه نيسي، نو په هغو کښي د مېوې راوړلو او بيا يي د پخېدو
 څرنگوالي ته لږ ځير شئ. په دې شيانو کښي د هغو کسانو لپاره نښانې دي، چي ايمان
 راوړي. *****

د نباتاتو تخمونه او دهغوئ ډولونه

خدای جل جلاله د نباتاتو د ژوند بنسټ پر تخمونو جوړ کړی دی. د نباتاتو ډېرښت، تکثر پرتخمونو تړلی دی. تخمونه یوه لویه نړۍ لري، که موږ دهغو د ځانگړنو او نورو اړوند سکلوگانو څخه خبر سو په هیرت کې به ولویږو .

د تخمونو اندازې ډېر توپيرونه سره لري: دهندي جوز تخم دومره کوچنی دی چې په هرگرام کې یې 70000 دانې شتون لري، دغه تخم د گرد په ډول دی. هغه ځانگړنه چې د ټولو تخمونو ترمنځ گډه ده هغه ژوند دی، که غواړئ په دې اړه په ډېرڅه وپوهیږئ: دلویا یا چنوبو دانې پر لندو مالوچو کښیږدئ و به گورئ چې هغه څنگه وده او لویوالی کوي او په ریښو او څانگو بدلېږي، همدغه دلویا دانه در هغو د نبات د غذا لپاره بس ده ترڅو نبات دمخکې څخه ځان تغذیه کوي.

ځیني تخمونه وزرونه لري! هو وزرونه لري، هوا ته پورته کیږي او سلگونه کیلومتره لار وهي ترڅو دیوه هیواد بل یا دیوې سیمې څخه بلې سیمې ته ورسېږي او په طبیعي ډول په لنډه مځکه کې راشنه سي.

ښه نو دغه تخمونه ځکه وزرونه لري چې دیوې سیمې څخه پرواز وکړي او بله سیمه زرغونه کړي. ځیني تخمونه پشمونه لري ترڅو نیژدې سیمو ته پري ولیردول سي لکه ځیني گلونه. ځیني نور تخمونه کروړ، سخت پوستکی لري ترڅو اوبه ورڅخه تیري نه سي او د سیلابونو او سیندونو په مرسته دیوې سیمې څخه بلې سیمې ته لیردول کیږي.

ځیني نور تخمونه بیا اغزي لري ترڅو د حیواناتو پر بدن وموښلي او دهغوئ سره بلې سیمې ته ولیردول سي. ځیني نور تخمونه سربښناکه ماده لري د مرغانو پر پښو موښلي او دیوې سیمې څخه بلې ته لیردول کیږي.

ځیني نور تخمونه بیا سخت، کروړ پوښونه لري او د طبیعي پیښو په مرسته یې پوښونه ماتېږي او راشنه کیږي. د ځینو نباتاتو ریښې په مځکې در 17 مترو ننوزي او د ځینو نباتاتو ریښې په مځکه کې در 30 مترو رسېږي ترڅو لنډېل یا اوبو ته ورسېږي او ځان مور کړي.

معجزې

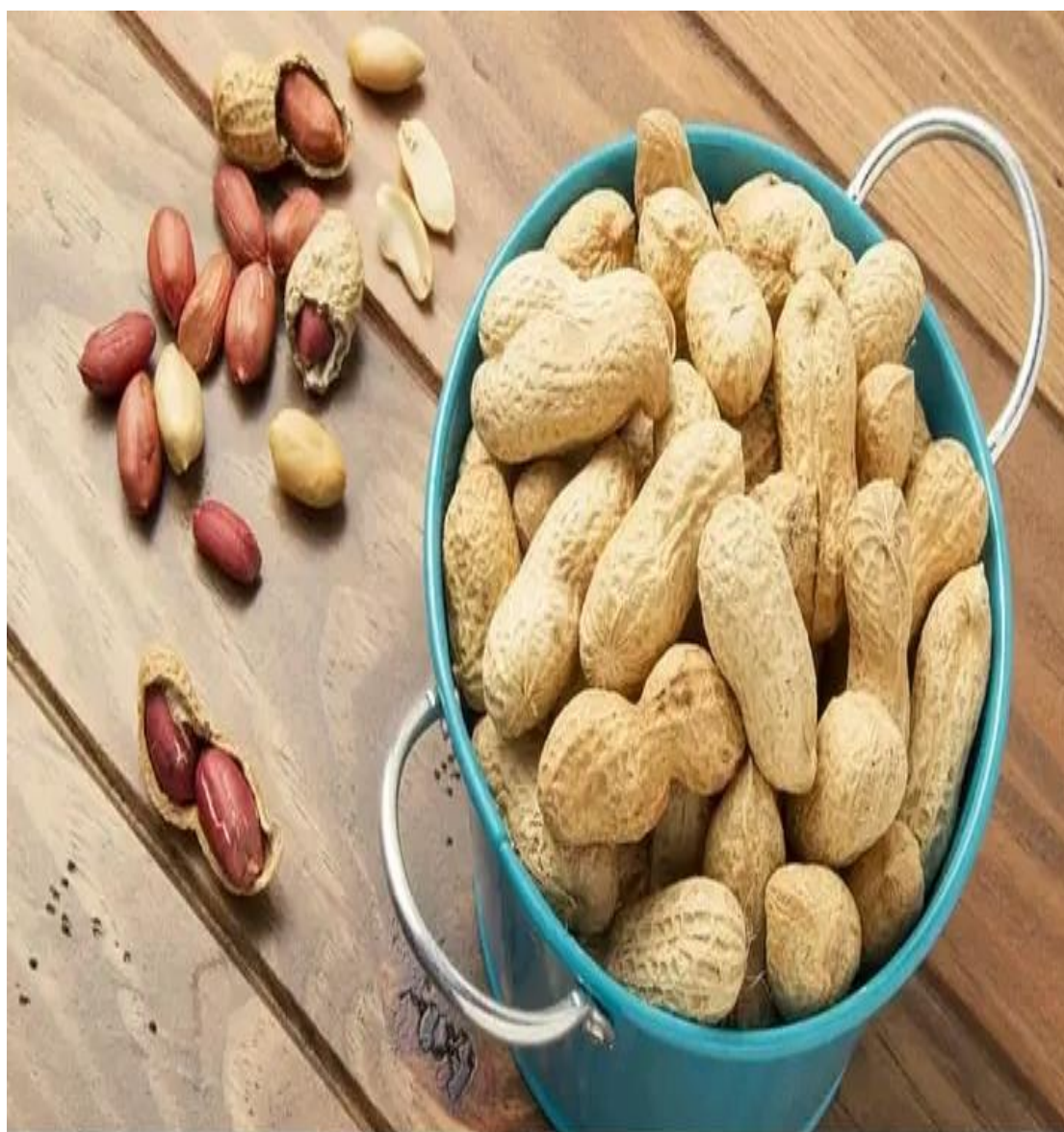
په کایناتو کې دقرآن کریم علمي

سُورَةُ لَقْمَانَ : 11] (هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

) دا خو د الله پيدا كول دي، اوس ما ته را وښايست، له هغه پرته دغو نورو څه پيدا كړيدي؟
- اصلي خبره دا ده چې دغه ظالمان په څرگنده گمراهي كښي غور ځي دلي دي.

*****

ښه نو ځيني تخمونه وزرونه لري؛ ځيني پشمونه ځيني اغزي ځيني كرور پوستونه ځيني سخت پوښونه ځيني سرښناکه ماده لري ترڅو دمرغانو پر پښو ومېنلي او ديوي سيمي څخه بلي ته وليږدول سي. دا ټول دالله جل جلاله د عظمت، لويي او حكمت ښكارندوي دي!!!

دنباتاتو زغونوالی

ویل کیږي چې دانسان په لاس جوړه سوي یوفابریکه هم دومره پرمختللي نه ده لکه هغه فابریکه چې دشني پاتي په دننه کې شتون لري!

دپاتي په حجرو(ژونکو) کې یوه ماده شتون لري چې هغه ته کلورفیل، شنه ماده وايي، هرکله چې دغه ماده دلمروړانگو ته مخامخ سي دهغي ماليکولونه دتودوخي پیاوړو واحدونو ته اوږې او هغه اوبه چې دپاتي په دننه کې شتون لري تجزيه کوي او هایدروجن H او اوكسيجن O ورڅخه لاسته راوړي. بڼه نو که موږ غواړو په خپلو هغو وسایلو چې دراوسه یې په لاس کې لرو اوبه تجزيه کړو او اوكسيجن او هایدروجن ورڅخه په لاس راوړ موږ 2500c درجي تودوخي ته اړتیا پیدا کوو.

انسانان، نباتات، او حیوانات په پرلپسي ډول اوكسيجن ته اړتیا لري او تنفس کوي یې، څنگه په هوا کې دنورو غازونو سره داوكسيجن نسبت ثابت پاتي کیږي؟

ددې لپاره چې په هوا کې دغازونو اندازه ثابته پاته سي: دمخکې پرمخ نباتات 100 بیلینونه تنه دکاربن ډای اوكسید غاز او 25 بیلینونه تنه هایدروجن په غذایی موادو او 100 بیلینونه تنه اوكسيجن بدلوي همدارنگه دهغي انرژي مجموعه چې نباتات یې دفتوسنتز په عملیه کې کاروي دانسانانو دیوه کال دمصرف سوي انرژي لس برابره ده. دیوې منځنۍ ونې پاتي په هرساعت کې یو کیلو گرام غذایی مواد تولیدوي، دغه غذایی مواد په شپه کې په خوږه بدلېږي ترڅو ونه دهغي څخه گټه واخلي او یا هم په ونه کې دنشایسته په بڼه ذخیره کیږي .

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَس : 80] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ) هماغه ذات چې ستاسي لپاره یې له شني سمسوري ونې څخه اور پیدا کړ او تاسي د دې څخه خپل نغري بلوئ؛

*****

د (الْأَخْضَرِ) کلمه وه زرغونوالي ته اشاره کوي ولي چې په پاتيه کې یو ډېره پیاوړي فابریکه شتون لري چې ډېر ارزښتمن کارسرتته رسوي چې انسان دهغه دسرتته رسول توانيې نه لري.

تخمونه او دهغوی دخوا دسختو شرایطو ز غمل

دخدای د عظمت د نښو نښانو څخه یوه یې داده چې پر داسې یو مخکه چې پر هغې په کلونو باران نه وي سوی هغې ته اوبه نه وي رسیدلې پر هغې واښه، گلونه اوبوتې را زرغونېږي، دکار دهیرت وردئ.

دلته انسان ته یو سوال پیدا کیږي: پردغه مخکه چې دا اووه او یا لس کلونه باران نه وو اوریدلې دا تخمونه دکومه سول چې واښه، بوتې او گلونه تري راشنه سول؟ داسوال په پوره ډول پرځای دئ دا کوم چا دا تخمونه نه دي پاشلي څنگه دا وچه مخکه زرغونه سول؟

ښه نو چا دا تخمونه پاشلي دي ددې سوال ځواب دادئ: پوهیږو چې سختي ډبرې هم درطبيعي پيښو لاندې راځي، سختي طبيعي پيښې عبارت دي: دباد، باران، زلزلو، گرمی او یخنی څخه داپيښې کروري ډبرې درخپلې اغيزې لاندې راولي او هغوی په خاورو بدلوي.

داپيښې پرغرونو اوسیندونو هم خپله اغيزه لري، آیا داپيښې پر هغو تخمونو چې الله جل جلاله په خاورو کې پټ کړي اغيزه نه کوي؟ پوهان وايي تخمونه داسې پیداسوي دي چې حتی سختي طبيعي پيښې هم پر هغو کومه اغيزه نه کوي. کله چې هغوی په مخکه کې پټ سي او مور هغوی نه وینو کلونه پر هغوی بادونه، گرمی او یخنی تیريږي مگر داد تخمونه چې ځانته پيښې زغموونکی او ځانگړی پوښ لري خپل په ځان کې کوچنی ساقي، ځانگې، ريښې او غذايي مواد ساتي، ورسته درڅوکلونو باران اوريري او دهمدي تخمونو څخه ښکلي گلونه، بوتې او واښه راشنه کیږي. ښه نو دغه ټوله ښکلا په دې ټوله موده کې چيري وو، خدای جل جلاله دهغو پيښو څخه چې هرڅه لمنځه وړي دوی ساتلي وه. یوه بله هیرانوونکې بیلگه د تخمونو د ساتل کیدو داده: الله جل جلاله دانسان په معده کې پیاوړي او ښه اغيزه کوونکې تېزاب (کلردریک اسید) پیدا کړي دي، که مور سخته غوښه هم وخورو دمعدې داتېزاب: دهغوی کوچني فعاله ماليکولونه پپسين به دغه سخته غوښه تجزیه کړي. په دې باره کې هم تجربې سرته رسیدلي دي، دبیلگې په ډول: پوهانو دغوښې یوتوته په یو فلزي توپ کې چې کوچنی سوری یې درلودئ واچول، دا کوچنی توپ یې په یوه حیوان وخورئ دڅه وخت ورسته یې یاد ژوی مړ اودهغه دمعدې څخه یې یاد توپ را وویستئ، وي

لیدل چې په هغه توپ کې غوښې شتون نه درلودئ ځکه د توپ درکوچني سوري هغه ته تیزب ورغلي وه او غوښه یې تجزیه کړي وه. ښه نو آیا هضم یو میخانیکي عملیه ده که کیمیاوي؟ په حقیقت کې هضم د ادواری عملیې په برکي نېسي: کله چې خواړه په میخانیکي ډول هضم نه سي کیمیاوي مواد هغه په مایع بدلوي.

هر سخت خواړه چې انسان خوري دمعدې د تیزابونو او انزایمونو په مرسته په مایع بدلېږي او د جذب وړگرځي، ددې ټولو سربریره ځینې دانې او تخمونه چې انسان دمیسره خوري دانسان بدن څخه بیله تجزیه کیدلو اوبیله کوم بدلونه وزی، او دمعدې میخانیکي او کیمیاوي عملیې پر هغوی کومه اغیزه نه سي کولی!

دا د الله جل جلاله حکم او حکمت دئ ولي چې هغه جل جلاله ددې تخمونو دساتني دپاره یوداسي پوست او ساتونکی ځای پرځای کړی دئ چې هغه یې دهرې میخانیکي او کیمیاوي اغیزي څخه پري ساتلی دئ. مه هیروئ چې څیرونکو دمصر په اهرمونو کې داسي غنم لاسته راوړل چې هغوی شپیرزه کاله مخکي نڅیره سوي وه، څیرونکو همدغه غنم وکړل او هغوی راشنه سول. ولي چې ځینې تخمونه الله جل جلاله د سختو شرائطو لاندې خوندي ساتي. دغه کوچنیو ژونديو موجوداتو ته په شپیرزه کاله کې کوم زیان نه وولیدلی او خپلې ځانگړنې یې ساتلي وي په همدې خاطر الله جل جلاله فرمایي:

[سُورَةُ لَقْمَانَ : 11] (هُذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ) دا خو د الله پیدا کول دي، اوس ما ته را وینایاست، له هغه پرته دغو نورو څه پیدا کړيدي؟ - اصلي خبره دا ده چې دغه ظالمان په څرگنده گمراهی کېني غور ځي دلي دي.

*****

حيوانات

دمور زړه دژونديو موجوداتو په منځ کي

دالله جل جلاله د عظمت دنښو نښانو څخه يوه هغه يې دمور زړه دئ: زمور موخه دمور فزيکي زړه چي دوه دهليزه، دوه بطنه، لري نه دئ بلکي زمور موخه دمور مينه داو لاد سره يا دهغي معنوي زړه دئ.

پوهان وايي: پياوړي انگيزه او اړيکه دانسان په وجود مورنۍ مينه او اړيکه ده بلکي دتولو ژونديو موجوداتو په منځ کي مورنۍ مينه او اړيکه دتولو څخه پياوړي ده . دمورنۍ مينې، شفقت او مهربانۍ دلایل نه يوازي په انسانانو کي بلکي په تولو ژونديو موجوداتو کي بي شمېره دي.

د عبدالله بن مسعود (ض) څخه روايت سوئ دئ چي رسول الله صلى الله عليه وسلم يوځای ودریدئ يو صحابي دونو لورته ورغلئ او دهغه ځای څخه يې حمزه په نامه ديوه مرغه هگی دځان سره راوړي، دې مرغه دپيغمبر صلى الله عليه وسلم پرسر په راگرځيدلو پيل وکړ پيغمبر صلى الله عليه وسلم وپوښتل چا ستاسو څخه دي مرغه ته ازار ورکړی دئ؟ هغه سړي وويل: ماددي يوه هگی را اخیستي ده، رسوالله وويل: هغه وروره.

*****

سره غالبوزه، غومبسه دبوټو او گلون، شيره راټولوي او په يو مستطیل شکله لرگي کي داشيره او د گلونو خوږې ټوټې ذخيره کوي او لرگی ورڅخه دکوي، بيا هگی اچوي او دغه کندو په خاورو پوښي ورسته مري، ع ورسته ديايې غالبوزي هگی په کوچنيو غومبسو بدليري او همدلته ديوه کال خواړه موندې. الله جل جلاله فرمايي: [سُوْرَةُ طه : 50] (قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ حَلْفَهُ ثُمَّ هَدَى)

موسی (ع) ځواب ورکړ: "زمور رب هغه ذات دی چي هر شي ته يې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بيا يې ورته لار وښودله."

*****

یوبل ډول غومبسه په مخکه کي تونل کیندي، کله چي هغه چينجی موندي هغه چيچي او دزهر و په مرسته يې بي هوبنه کوي مگر هغه نه وژني، ورسته هغه دکيندل سوي تونل لورته کشوي، هگی اچوي دتونل لاره بندوي او د خپلو چيچيانو لپاره تازه خواړه پرځای پريږدي چي داوړدي مودې لپاره هغوی ددغو خوړو څخه تغذيه کيري.

ځینې بنځینه مرغان خپلو چیچیانوته در 1300 ځله ډېر خواږه ورکوي. بنځینه اوښه دخپل جونګي دلاسه ورکولو په وخت کې ژاړې، همدا ډول سپی هم دخپلو کوتریانو دلاس ورکولو په غم کې ژاړې، که یوه آسپه خپل کورنګی دلاسه ورکړي یو وحشت ناکه شې شنی کوي او څوک نه پرېږدي چې هغه ته ورنژدي سي، دخوړو دخورک او اوبو دڅښلو څخه پرهیز کوي. دالله جل جلاله دلويي، حکمت او مهربانی دډېرو نښو نښاتوڅخه یوه یې دمور مینه، ترحم، شفقت دی چې نه یوازي په انسانانو کې بلکې په ټولو ژوندیو موجوداتو کې شتون لري. والله اعلم

اوبښ

کله چې انسان اوبښ ته آند وکړي وبه ویني چې یو جالب ژوی دی او د بدن جوړښت یې هیرانوونکی دی. اوبښ په وچو او بیاباني سیمو کې دلیرد رالیرد یوه ښه وسیله ده. په نړی کې در 15 میلیونه ډېر اوبښان شتون لري چې شمېر یې نور هم دډېریدلو په حال کې دی. داوبښ بدن داسې جوړښت لري چې داوبو او هوا دسختو شرایطو سره ژر توافق کوي. داوبښ سترګې ددوو څپرمو لرونکي دي چې داوبښ سره مرسته کوي چې شیان لوی وویني او دريگونو او دښتو دگرد او غبار څخه یې سترګې خوندي وساتي، دشیانو دلوی لیدلو لکبله اوبښ یو ماشوم یا کوچني ژوي ته په آسانی تسلیمیري. الله جل جلاله فرمایي. [سُورَةُ يَسَ : 72] (وَدَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ) موږ هغه پداسې شان دوی ته ښکېل (تابع) کړيدي چې پر ځینو باندی دوی سپریري، د ځینو غوښه خوري،

*****

اوبښ کولی سي خپل پزه او غوږونه بند کړي ترڅو دورې او گرد ورته زیان ونه رسوي او تګ ته په سخت باد کې دوام ورکړي. داوبښ شونډان سخت او ناوړي یې دسختو شیانو لکه اغزو دتجزیې لپاره بسنه کوي. [سُورَةُ الْعَاشِيَةِ : 17] (أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ایا دوی اوبښ ته نه گوري چې څنګه پیدا کړ شوی دی؟

*****

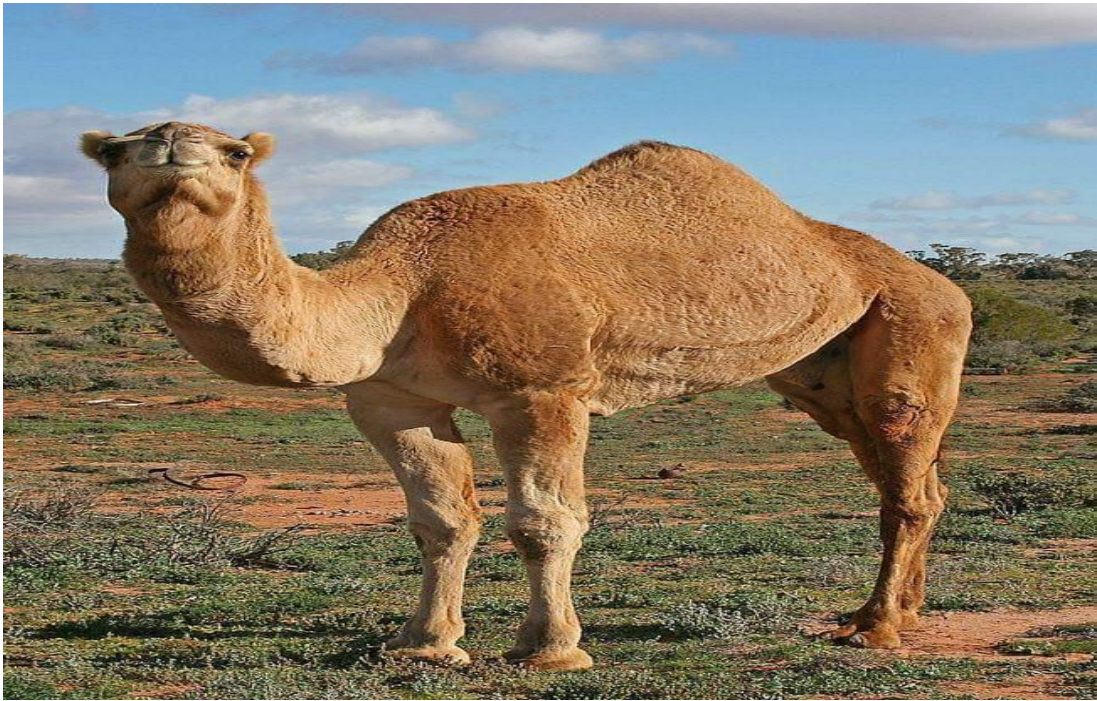
اوبښ دڅښلو لپاره لږو اوبو ته اړتیا لري، ددې سربیره چې اوبښ دلمبیدلو دفلزي حمام په

اندازه اوبه څښلې سي، مگر اوبښ کولی سي لسگونه ورځي بيله اوبو ژوند وکړي: هغه داسي چي دسختي اړتيا په وخت کي اوبښ دارتيا ور اوبه دخپل بدن دنسجونو څخه اخلي چي په پايله کي يي دخپل بدن يو پر څلورمه برخه وزن دلاسه ورکوي بيله دي چي ديا د وزن په دلاسه ورکولو سره دتگ په وخت کي ناتونه سي. اوبښ په خپلو بوکونو کي دخپل بدن يو پر پنځمه برخه غور ذخيره کوي ولي که چيري خواړه په لاس رانه وړي خپله اړتيا دخپلو بوکونو څخه پوره کوي. الله جل جلاله فرمايي: [سُوْرَةُ الْغَاشِيَةِ : 17](أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ايا دوی اوبښ ته نه گوري چي څنگه پيدا کړ شوی دی؛

*****

داوین منځنی عمر در 40 کاله ډېر دی، داوین سپرتيا او کنترول هوسا دي خو هغه وخت کله چي دهغه سره په مهربانی چلند وسي. داوین د بدن جوړښت دانسانو دعبرت اخيستلو لپاره غوره دی، راسی چي دي ايات شريف ته ژور آندوکړو. [سُوْرَةُ الْغَاشِيَةِ : 17](أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ايا دوی اوبښ ته نه گوري چي څنگه پيدا کړ شوی دی؛

*****

د غوا شیدې

د غوا شیدې چې مور یې په بیلا بیلو لارو لکه: دچایو، مستو، پنیر، شلومبو په ډول کاروو: بشپړه خواړه دي.

د غوا د شیدو 87 څخه د 91 سلنه اوبه جوړې همدا ډول د غوا په شیدو کې خوړه، پروتینونه، معدني مواد کلسیم، فسفر، A.B.C.D. ویتامینونه شتون لري مگر جالبه داده چې شیدې د ژول سوو نباتاتو او وینو دمنځه په خالص ډول د غوا د غولانځي څخه تر لاسه کېږي. نوي څیړنو مالومه کړي ده چې غوا، د شیدو تولیدونکي غدې لري، دغه غدوات پر نور کوچنیو څانگو ویشل سوي چې ریښې ورته وايي، ریښې د یوې غشاء په واسطه پوښل سوي چې په خوا کې یې کوچني رگونه دي ددې غشاء حجري دکوچنیو رگونو څخه د شیدو د تولید اړین مواد اخلي او د شیدو تولیدونکو غدو ته یې لیرې ورسته درهغه دغو غولانځو ته شیدې ځي او خالصي شیدې په لاسه راځي.

دراوسه لا دا نه ده مالومه چې هغه حجري چې دکوچنیو رگونو د وینې څخه د شیدو تولیدونکي مواد اخلي په شیدوي بدلوي په کوم میکانیزم کار کوي.

پوهان وايي د شیدو تولیدونکو حجرو په ځواکي کوچنیو رگونو کې د 300 څخه در 400 لیټرو وینې تیریدلو ته اړتیا ده ترڅو هغوی یو لیټر شیدې تولید کړي؛ یانې یو لیټر شیدې د 300 څخه در 400 لیټرو وینې څخه تر لاسه کېږي. په رښتیا چې د غوا د بدن یوه لویه فابریکه ده الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 66] (وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَمِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّرْبِینِ)

او ستاسي لپاره په څارویو کېني هم یو درس (عبرت) شته، د هغو له کېدې د خوشیو او وینې تر منځ مور یو شی په تاسو څیښو، یعنی خالص شیدې، چې د څښونکو لپاره ډیرې په خوند تیرېدونکي دي.

*****

بڼه نو مور تر اوسه ددې حجرو دکار په حقیقت نه یوو خبر چې څنگه دغه ژونکي دکوچنیو رگونو د وینې څخه اوبه، ویتامینونه، قندونه، معدني مواد، پروتینونه، او غوړي اخلي او دهغوی د ترکیب څخه شیدې جوړوي، یوه غوا هره ورځ 30 کیلو گرامه شیدې کوي او هر کیلو گرام

شیدې هغه وخت تر لاسه کېږي چې د شیدو تولیدونکو حجرو په خوا کې په کوچنیو رگونو کې درې سوه لیټره وینه تیره سي.

الله جل جلاله په لاندې آیات شریف کې دخپل عظمت د نښو نښانو څخه یوې ته اشاره کړې او فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 66] (وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبْنَا خَالِصًا سَائِغًا لِلشُّرَبِيِّنَ)

او ستاسې لپاره په څارویو کې هم یو درس (عبرت) شته، د هغو له کېدې د خوشیو او وینې تر منځ موږ یو شی په تاسو څښنو، یعنې خالص شیدې، چې د څښونکو لپاره ډیرې په خوند تیرېدونکې دي.

*****

څوک دا حکم صادروي او دا چاره په داسې منظم ډول ترتیبوي؟ څوک دغه حجرو ته لارښوونه کوي چې: پتاشم، فسفر، کلسیم، ویتامینونه، غازونه، قندو ته، غوړي د وینې څخه واخلي او هغه ترکیب کړي؟ څنگه دغه مواد په سپینو خالصو شیدو بدلېږي چې په هغو کې د وینې هیڅ اثر نه وي؟ هغه معجزې چې په هسک، مځکه، حیواناتو، نباتاتو کې دي ټولې د الله جل جلاله دلويي او حکمت د نښو نښانو څخه دي.

داد الله جل جلاله دلويي نښه ده کوم نباتات چې غواګانې خوري هغه الله جل جلاله انسانانو ته په خالصو شیدو بدلوي. آیاتاسو کولی سئ دغه نباتات په شیدو بدل کړئ؟ بېله شکه شیدې دانسانو لپاره بڼه او بشپړه غذا ده او دا الله جل جلاله دنعمتونو څخه یو نعمت دی الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَس : 72] (وَدَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ) موږ هغه پداسې شان دوی ته بنګېل (تابع) کړيدي چې پر ځینو باندې دوی سپرېږي، د ځینو غوښه خوري،

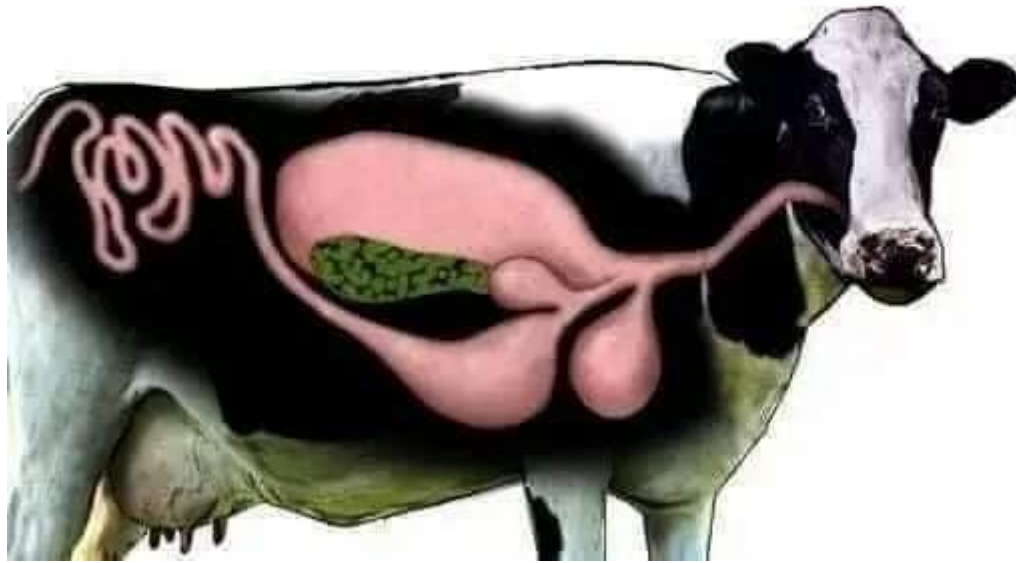
*****

خدای جل جلاله حیوانات زموږ په اختیار کې راکړي داسې چې یو کوچنی ماشوم یوه غوا دخړولو لپاره بیایي او هغه ته کوم زیان نه رسوي، که غوا لیونی سي هغه لس کسه هم نه سي نیولی. بڼه نو غوا او نور ژوي دانسانانو د هوساینې، ګټې اخیستلو لپاره پیداسوي او ځینې یې ورته رام سوي دي .

آیا دابه بڼه نه وي چې تل د الله جل جلاله دنعمتونو شکر اداکړو او دهغه جل جلاله بندګي په بڼه ډول سره وکړو او تل یې یادونه وکړو

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي معجزې

زرافه

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّملِ : 88] (وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۗ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ) نن ته غرونه ویني او گومان کوي چې بنه کله کله ښخ شويدي. خو په هغه وخت کېني به دا د ورېځو په څېر الوتونکي وي، دا به د الله د قدرت نښانه وي چې هر شی یې په حکمت سره برقرار کړیدی. هغه بنه خبر دی چې تاسې څه کوی.

*****

زرافه د لور قد لرونکی ژوی دی، د زرافې اوږدوالی درشپږو مترو ډېرېږي. زرافه هوښیار او تیزه منډي وهونکی حیوان دی، خدای جل جلاله زرافې ته دوی سترگې ورکړي چې دیو برج په څیر دسر په پورتنۍ برخه کې یې ځای لري، زرافه دخپلو سترگو په مرسته 360 درجې خپل شاوخوا لیدلی سي همدارنگه د زرافې وزن دريوه تن ډېر او دمنډي وهلو په وخت کې چټکوالی په ساعت کې 60 کیلومترو ته رسېږي.

د زرافو غاړې دنورو حیواناتو څخه اوږدې دي چې اوږدوالی یې یونیم متر ته رسېږي، د زرافې سر لوی دی چې د غاړې او سر اوږدوالی یې دوه متره کیږي. د زرافې سر د هیرانوونکي ځانگړنې لرونکی دی: کله چې زرافه وغواړي پر مخکې کوم څه وخورې د بدن څخه یې وینه په تیزی سره دسر لورته ځي چې د غاړې رگونه یې شین رنگ اختیار کړي، کله چې زرافه وغواړي سر دمخکې څخه پورته کړي نو طبعاً چې دویني ونور بدن ته په ژر تللو به دسر گرځیدلو او بې هوښۍ سره مخ سي خو داسې نه کیږي ځکه الله جل جلاله زرافو ته یو ځانگړنه ورکړي ده چې پوهان یې په تعجب کې کړي دي.

ددې ژوي دسر رگونه جالبه ځانگړنه لري، د زرافې دسر رگونه دوالونو درلودونکي دي، کله چې زرافه سر دمخکې څخه پورته کړي دغه والونه ټول بند سي ترڅو وینه د زرافې دسر څخه ناڅاپي ونه وزي او زرافه د بې هوښۍ سره مخ نه سي، ورسته درځه وخت دغه والونه لږ لږ خلاصېږي او د زرافې دسر څخه وینه د بدن نور غړو ته ځي.

ښه نو کله چې زرافه سره کښته کوي ډېره وینه د زرافې سرته ځي او کله چې سر پورته کوي وینه په یوه وار بیرته نورو غړو ته نه ځي بلکې ورو ورو د زرافې په سر کې موجود والونه پرانیستل کېږي او وینه نورو غړو ته پریږدي چې دا کار ددې لامل کېږي چې د زرافې سر په یوه وار ډېره وینه د لاسه ورنه کړي او زرافه د بې هوښۍ او سرگرځیدلو سره مخ نه سي. چا دا هیرانوونکی جوړښت د زرافې په سر کې جوړ کړی دی؟ چا دا والونه د زرافې په سر کې ځای پر ځای کړي دي؟ دا د حاکم، قادر ذات الله جل جلاله دلويي نښه ده! الله جل جلاله دمخکې پر مخ دمخکې لاندې او لوړ موجودات په ښه شان پیدا کړي دي الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْمَلِكِ : 3] (الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفْوُتٍ ۗ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ) هغه ذات چې لاندې باندې او ه اسمانونه یې پېدا کړل؛ (ای کتونکي) ته به د الرحمان په هستونه کښې هیڅ راز ناروندي او توپیر ونه مومي. بیا سترگي واړوه، وگوره، ایا کومه نیمگرتیا دي چیرې تر سترگو کیري؟!

***د زرافې زړه په هره دقیقه کې 55 لیټره وینه د بدن بیلا بیلو برخو ته پمپوي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يُونُسَ : 101] قُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَمَا تُغْنِي الْاَعْيُنُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُوْنَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کې چې څه دي، هغه په غرېدلو سترگو وگورئ!" - او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښاني او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. ***ښه نو هر څه چې مور وینو، لمسو د الله جل جلاله د قدرت، عظمت، حکمت نښاني په کښې شتون لري.

د کانګرو په شان یو ژوی چې په دښتو کې ژوند کوي

دالله جل جلاله دجالبو او هیرانوونکو موجوداتو دډلې یو ژوی چې کانګرو ته ورته دی او په وچو دښتو کې ژوند کوي.

دغه ژوی دکانګو په شان دوی لورې پښې لري چې دکانګرو په شان پري توپونه وهي، یاد ژوی دخپلې لکې په مرسته دالوتکې د لکې په شان په هوا کې خپل لوري ته بدلون ورکوي.

دغه حیوان هم دنورو حیواناتو په شان هضمي او دویني دوران سیستم لري مګر جالبه داده چې یاد ژوی په خپل ټول ژوند کې یو ځانګی اوبه هم نه څښي، هو دغه ژوی اوبه نه څښي! الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ : 30] أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا أَفَلَا يُؤْمِنُونَ)

ایا کافران په دې نه پوهیږي، چې دغه ټول اسمانونه او ځمکه یو له بله سره نښتي ول، بیا موږ دوی دواړه بېل کړل. او له اوبو نه مو هر ژوندی شئی پیدا کړ. ایا هغوی (زموږ دغه خلاقیت) نه مني؟

*****

اوبه دهر ژوندي موجود د ژوند لپاره اړین او یوه اساسي برخه ده دبیلګې په ډول دانسان 70 سلنه وزن اوبه جوړوي. بڼه نو دغه ژوی دخپل ژوند په اوږدو کې اوبه نه څښي. ځینو ژوو پیژندونکو دغه ژوی اهلي کړ او په زرغونه سیمه کې یې دهغه پالنه کول، دوی و غوښتل چې یاد ژوی اوبه وڅښي: خو بریالي نه سول. بڼه نو ددې ژوي د بدن اوبه دکومه پوره کیږي؟

څیرونو څرګنده کړل چې دا ژوي په خپل هضمي سیستم کې د اوكسیجن او هایډروجن د ترکیب څخه اوبه جوړې. که موږ وغواړو اوبه جوړې کړو موږ پیچلو ماشینونو ته اړتیا پیدا کوو. بڼه نو یاد ژوی چې په وچه دښته کې ژوند کوي اوكسیجن د هوا څخه اخلي او دارتیا وړ هایډروجن دځینو وچودانو څخه چې یاد ژوی یې خوري پوره کوي او اوبه تري جوړوي. په نړۍ کې هیرانوونکي موجودات شتون لري چې لیدونکي سترګې دهغوی حقیقت بڼه لیدلې سي. ژوي دحق نه منوونکو انسانو څخه غوره دي: ځکه هغوی دخپل اختیار نه دي کوم مسؤلیت نه دی ورسپارل سوی او دعذاب لایقان نه ګرځي.

زموږ مخته په هر شي کې دالله جل جلاله دقدرت، حکمت اولويې نښانې دي: زموږ په بدن، خوړو، نباتاتو، حیواناتو، مرغانو، کبانو او هر هغه څه کې چې موږ یې لمس، احساس، او وینو زموږ لپاره دعزت اخیستلو او دالله جل جلاله دلويې ډېرې نښانې دي.

دخوگ،خنخیر دغوښې دحراموالي حکمت

یوه مقاله مي ولوستل چې دیوه پوه دکتاب لنډيز وو چې دسرکوزي په باره کې لیکلي وه. داچې الله جل جلاله دخوگ غوښې خوړل حرام کړي په دې کې ډېر حکمتونه دي. خنخیر یو داسې ژوی دی چې غوښې او نباتات خوړي، دخوگ دغوښې خوړک په ټولو دینونو کې حرام دی.

دغه حیوان دبدو اخلاقو درلودونکی دی.چټلی او بداخلاقي دخوگ دخانگړونو څخه دي. دخوگ چټلی او دصحرا دمرو موږکان خوړل خوبښیږي، دخوگ دخوښې وړ خواړه دمردارو لابښي دي. که خوگ یوداسې ځای ته بوتلل سي چې په یوه خوا کې یې چټلی هم شتون ولري خوگ به دچټلی خوا ته ورسې، ځکه دچټلی خوبښول دخوگ ځانگړنه ده. انسانانو ته دخوگ دغوښې دخوړک له کبله دکډو دانې دچینجي ناروغي، نس ناستي، ژړي، امیبي ډیزنټري، ناروغی ورپېښیږي، که څه هم دخوگ غوښه دیوه ساعت لپاره په اوبو کې وایشول سي یا درمنفي 29درجو پوري په یخچال کې کښیښودل سي. سبحان الله دخوگ په غوښه کې بیلا بیلې ناروغی او زیان رسوونکي چینجیان شتون لري، چې دیادي غوښې په ډېرو اېشولو او یا په ډېرو یخولو هم لمنځه نه ځي.

داچې الله جل جلاله دخوگ دغوښې خوړک حرام کړی په دې کې ډېر حکمتونه دي چې ځینو ته یې اشاره کوو. خنخیر چټلی او مرداري خوبښوي، چټلی او دمردارو سوو حیواناتو غوښې خوړي، خوبیا هم ځینو انسانانو دخوگ غوښې خپل خواړه گڼلي او هغه خوړي. په ځینو هیوادونو کې دخوگ غوښه خوړل کیږي چې دهغو هیوادو دوگړو 1پر 6برخه دمړینې علت هم دخوگ په غوښه کې دموچودو چینجیانو له کبله وي.

یوبله دیادولو ورڅېره داده چې دخوگ غوښه لوړه درجه کلسټرول لري، ځکه خو په هغو هیوادونو کې چې دخوگ غوښه خوړي دزړه دحملي او درگونو دتنگیدلو دناروغی فیصدي

دهغو هیوادونو څخه چې دڅوگ غوښنه نه خوري 8برابره لوړه ده. دغه مطلب ددې لپاره وو چې مسلمان وگړي په دې وپوهیږي چې ولي الله جل جلاله دڅوگ غوښنه حرامه کړې ده. خدای جل جلاله چټلی حرامې او پاکې حالې کړې دي. هغه څه چې نفس دهغه په مرسته د هوساینې او پاکې احساس کوي حلال او هغه څه چې دانسان عقل او بدن لمنځه وړي حرام کړل سوي دي. ښه نو موږ باید وپوهیږو چې دالله جل جلاله دهرحکم لپاره همدا بسنه کوي چې هغه دالله جل جلاله دلوري څخه دی.

سپې او دهغه څخه رامنځته کیدونکي ناروغی

یو علمي څیړنه مي ولوستل چې په پیل کې یې حدیث شریف راوړل سوي وه چې په صحیحینو او نورو کتابونو کې روایت سوي دي. رسوالله صلی الله علیه وسلم فرمایي: مَنْ أَخَذَ كَلْبًا إِلَّا كَلَبَ زَرْعٍ أَوْ غَنَمٍ أَوْ صَيْدٍ يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِهِ كُلِّ يَوْمٍ قِيرَاطٍ (بخاري 3146) (مسلم 1574)

دحدیث شریف مفهوم: څوک چې بيله دکښت، پسونو دساتني او یادښکار دسپې څخه پرته بل سپې ساتي هره ورځ یو قیراط دهغه دعمل دثواب څخه کميږي: قیراط، یو پر څلوریشتمه برخه دثواب. ددغه څیړنې لیکوال 36 ناروغی یادې کړې وې چې دسپيو څخه انسانانو ته لیردول کيږي. ددغو ناروغیو څخه دژغورنې یوازنی لار داده چې سپې باید بيله اړتیا ونه ساتل سي. دیادوني وړ ده چې دلیوني سپې ناروغی (رابیس) چې مشهوره ناروغی ده دانسانانو دمړینې لامل کيږي، چې په یوه کال کې دیادې ناروغی لکبله یولک انسانان خپل ژوند دلاسه ورکوي.

کیدای سي تاسو وپوښتی: آیا نور ژوي په دې ناروغیو نه اخته کيږي؟

په ځواب کې باید ووايوو: اخته کيږي خو نور حیوانات دسپې سره دمحاسبې ورنه دي، دبیلگې په ډول دپیشې څخه انسان ته ددې ناروغی دلیرد اندازه 7 سلنه او دسپې څخه انسان ته ددې ناروغی دلیرد اندازه 92 سلنه ده. یوازي په فرانسه کې په 1976 میلادي کال کې 7 میلیونو سپيو شتون درلودئ په داسې حال کې چې دفرانسي دنفوسو شمېر 52 میلیونه وو. غربي هیوادونو کې سپيو ته داندازې څخه زیات ارزښت ورکول کيږي داسې چې هغوی سپيو داوادونو څخه بي نیازه کړي دي.

داسلام په مبارک دین کې دساتنې او بښکاري سپي څخه ماسیوا دنورو سپیو دساتلو اجازه نسته، ددې موخو پرته دسپیو ساتل ناروا دي؛ ځکه رسوالله صلی الله علیه وسلم فرمایي: مَنْ اتَّخَذَ كَلْبًا إِلَّا كَلْبَ زَرَعٍ أَوْ غَنَمٍ أَوْ صَيْدٍ يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِهِ كُلِّ يَوْمٍ قِيرَاطٍ (بخاري 3146) (مسلم 1574) دحدیث شریف مفهوم: څوک چې بیله دکبنت، پسونو دساتنې او یادبښکار دسپی څخه پرته بل سپی ساتي هره ورځ یو قیراط دهغه دعمل دثواب څخه کمیري: قیراط، یو پر څلوریشتمه برخه دثواب.

دسپی بویایي حس

خدای جل جلاله دحیواناتو په منځ کې عجیبه او هیرانوونکي ژوي پیداکړي دي چې هر یو یې هیرانوونکي ځانگړني لري.

سپی هیرانوونکی پیاوړی دبویایي حس لري: چې دانسانانو دبویایي حس څخه یو میلیون ځله پیاوړی دی.

ښه نو که یو گرام نشیې توکي په یوه کاغذ کې وپیچو، هغه په کوتیو کې بند کړو، کوتی بیا په کارتن کې کښیږدو او دیاد کارتن سره سل نور کارتنونه یوځای کښیږدو: وبه وینو چې یو روزل سوی سپی دسلو کارتنونو په منځ کې دنشیې توکو لرونکی کارتن په نښه او پیدا کوي. هغه ته پیاوړی بویایي حس ورکول سوی دی .

څیرونو په ډاگه کړي ده چې په نړی کې هر انسان ځانگړی بوی لري، هیڅ وخت دوه انسانان یو ډول بوی نه لري. دیو روزل سوی سپی لپاره دابسنه کوي چې دیوه انسان دجامي یوه توتیه بوی کړي او هغه دسلگونو انسانانو په منځ کې پیداکړي.

دانسان بویایي حجري 5سانتي متره مربع اوږدوالی لري مگر دسپی بویایي حجري، ژونکي 50سانتي متره مربع اوږدوالی لري. دانسان په پزه کې 5میلیونه بویایي حجري شتون لري دسپی په پزه کې 50میلیونه بویایي حجري شتون لري. دسپی بویایي حس دانسان څخه یومیلیون برابره پیاوړی دی. څوک باور کولی سي چې ددې ژوي حافظه میلیونونه بویینه یادولی سي. که یو سپی وروزل سي سپی دبووی په پیژندلو کې تیروتنه نه کوي.

دبیلګې په ډول که موږ دوه لوبنې چې 50 لیټره اوبه په کبني شتون ولري یوه ته یې یوکاچو غه مالګه ور واچوو او هغه بڼه پکبني حل کړو: سپی کولی سي دخپل پیاوړي بویایي حس په مرسته دتروو اوبو لوبنې دخوړو اوبو دلوبنې څخه بیل کړي.

جالبه داده چې په ځینو هیوادونو کې دګاز دپیپ لاین دسوریو دمالومولو لپاره دسپیو څخه کار اخلې، داسې چې سپی دګاز دپیپ په اوږدو بیایي او کوم ځای چې یاد پیپ سوري وي سپی هغه دګاز دپیپ لاین مامورینو ته په نښه کوي.

ځینو نورو هیوادونو کې دمجرمینو، وسلو، نشیې توکو او مینونو دپیداګولو لپاره دسپیو څخه کار اخلې.

دویني اړیکه دمیکروبوونو سره

الله جل جلاله دروانی وینی خوړل موږته حرام کړي دي. دغه امر دلاندي ایات شریف دعلمي اعجاز برخه ده: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 145] (قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ)

[ای محمده (ص)!] دوی ته ووايه: کومه وحیې چې ما ته راغلي ده، په هغې کبني خو زه کوم داسې شی نه مومم چې پر کوم خوړونکي حرام وي؛ مگر دا چې هغه مرداره (خپله مر شوی) وي یا توی شوې وینه وي، یا د خوګ غوبڼه وي چې هغه ناپاکه ده، یا فسق وي چې له الله پرته د بل چا په نوم حلال کړای شوی وي. نو څوک چې د اړتیا په حالت کبني (له دغو شیانو څخه کوم شی وخورې) پرته له دې څخه چې هغه د نافرمانی اراده ولري او پرته له دې څخه چې د اړتیا له اندازې څخه زیاتی وکړي، نو په دې کبني شک نشته چې ستا رب له تېرېدنې څخه کار اخیستونکی او رحم کوونکی دی.

*****

روانه وینه دمیکروبوونو داوسیدوځای دی مگر دانسانانو او ژوو په بدن کې داسې غړي شتون لري چې هغه وینه پاکوي: پښتورګي وینه دزهري موادو څخه پاکوي او هغه دفعه کوي، کله چې یو حیوان مړسي دهغه وینه دمیکروبوونو په خوندي ځای، داوسیدو ځای باندي بدلیږي، په همدې خاطر ددې خبرې درکشف ورسته په ځینو غربي هیوادونو کې داسې قوانین

جوړ او پلي سول چې دوينې او مردار سوي حيوان د غوښې خوړل يې منعه کړي دي، مگر الله جل جلاله 1400 کاله مخکې پر مور درواني ويني او مردار سوي حيوان د غوښو خوړل حرام کړي وه. دقصابی هر چاره په زرگونو میکروبونو لږلي وي: کله چې چاره دوينې سره په اړیکه کې کيږي میکروبونه ويني ته ننوزي او هلته تکثر کوي، په نیم ساعت کې دوه برابره کيږي، يانې زره میکروبه په درې ساعته کې ميليونونه میکروبونه کيږي؛ ځکه خو داسلام په مبارک دين کې دحيواناتو دذبحه کولو امرسوی دی. دمیکروبو دډېرښت، تکثر اوسنيو نظرياتو ته په پام مور دې پایلې ته رسېږو چې په اسلامي لاره ذبحه کول څومره اړين دي.

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 14] اِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ ۗ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ (که هغوی وپولئ، نو ستاسې دُعَاوي نشي اورېدای او که يې واورې، نو تاسې ته يې څه ځواب نشي درکولای. او د قیامت په ورځ به هغوی ستاسې د شړک څخه منکر شي. د حقیقت د حال څخه داسې کوم صحیح خبر تا ته د يو باخبره ذات څخه پرته بل څوک نشي درکولای. *****)

عربو دجاهليت په زمانه کې: ويني په کلمو کې اچولې او هغه يې کبابولې، اوس هم په کفرې هیوادونو کې ځینې خلک دا خوبوي چې غوښه دوينې سره وخورې؛ په همدې خاطر حیوانات نه ذبحه کوي بلکې هغه وژني او توتېه کوي يې چې په پایله کې دژوي وینه دبدنه نه وزي او په غوښه کې پاته کيږي. ښه نو که مور غواړې په ژوند دستونزو څخه خلاص، بريالي او خوشبخته سو دالله جل جلاله دحکمونو څخه باید سرغړونه ونه کړو! دالله جل جلاله اوامر چې په قرآن کریم کې دي: په قرآن کریم ځان پوه او په لارښوونو يې عمل وکړو. دقرآن کریم لارښوونې دانسان آزادي نه محدودوي بلکې دهغه دسلامتی زمانت کوي. که دبريښنا دمزو دیو لڅ ځای خوا کې یوه ډره باندي لیکلي وي "دبريښنا مزي ته لاس وروړل دمرگ خطر لري" ایا دبريښنا مامورينو دالیکنه ستاسو دآزادی دمخنيوي لپاره دلته لیکلي ده. دغه ډاره چې هلته راځړول سوي ستاسو دآزادی دلمنځه وړلو لپاره نه بلکې ستاسو دځوندیتوب لپاره را ځړول سوي، مومن انسان باید داسې وپوهيږي. الله جل جلاله زمور دسلامتی لپاره پولې ټاکلي دي، دالله جل جلاله دلوري دټاکل سو حدودو څخه سرغړونه نه کول، زمور دبریا، نیکبختی اوسلامتی لامل کيږي، او برعکس دهغه حدودو څخه سرغړونه زمور دناکامی، پرېدادی لامل کيږي.

دویني حراموالی

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 145] (قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۗ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ)

[ای محمد (ص)] دوی ته ووايه: کومه وحی چې ما ته راغلي ده، په هغې کېني خو زه کوم داسې شی نه مومم چې پر کوم خورونکي حرام وي؛ مگر دا چې هغه مرداره (خپله مړ شوی) وي یا توی شوی وینه وي، یا د خوگ غوښه وي چې هغه ناپاکه ده، یا فسق وي چې له الله پرته د بل چا په نوم حلال کړای شوی وي. نو څوک چې د اړتیا په حالت کېني (له دغو شیانو څخه کوم شی وخورې) پرته له دې څخه چې هغه د نافرمانی اراده ولري او پرته له دې څخه چې د اړتیا له اندازې څخه زیاتی وکړي، نو په دې کېني شک نشته چې ستا رب له تېرېدنې څخه کار اخیستونکی او رحم کوونکی دی.

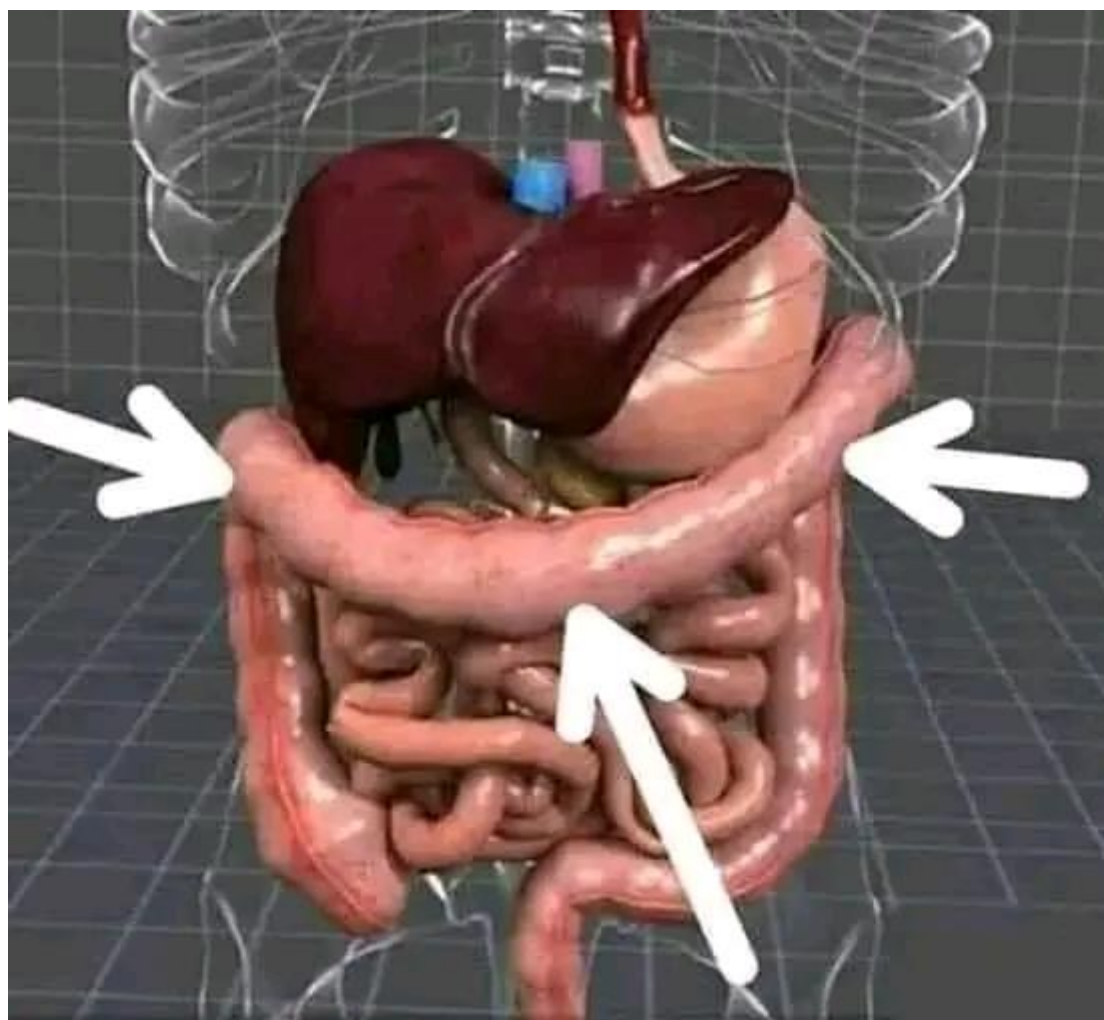
*****

پوهان دویني په اړه وایي: وینه دخپل خان سره: زهري؛ اضافي، او زیان رسوونکي ترکیبونه لېږدوي ولي چې یوه دندو څخه دویني دزهري او اضافي موادو لېږد او د بدن دوتلو په پار دهغوئ سره مرسته ده. وینه کې یوریک اسید شتون لري چې دپرتینونو دتجزیې څخه ورسته جوړیږي. همدارنگه وینه دکلمو څخه زهري مواد دبدلولو لپاره ایښي، ځیر ته لېږدوي. که چیرې انسان وینه وڅښي یا وخورې دانسان په بدن کې دیوریک اسید، اونورو زهري موادو اندازه دپېرېږي چې په پایله کې یې انسان دمغزو په ناروغیو اخته، په کوما او مړینې یې پای ته رسېږي.

وینه دمیکروبو، ویروسونو دتولید، تکثیر لپاره خوندي ځای دی. وینه کې بیلا بیل میکروبو، ویروسونه ځای لري اوکه چیرې انسان وینه وخورې یاد میکروبو، ویروسونه دانسان بدن ته داخلېږي، مور نه سو کولی دویني څخه دسالمو خورو په ډول گټه واخلو په همدې خاطر دهغه حیوان دغوښو خورل چې وینه یې د بدن څخه نه وي وتلي یا په اسلامي طریقه نه وي ذبحه سوی ناروا دي، ځکه که وینه دحیوان د بدن څخه ونه وزي په غوښه کې پاته کېږي او وینه کې میکروبو، زهري مواد او حتی ویروسونه شتون لري چې خورل یې دانسان لپاره ډېر زیان لري.

موږ بايد دهغه حيوان غوښه هيڅكله ونه خورو چې داسلامي شريعت سره سم نه وي حلال سوی. په اسلام كې دحيوان دغاړي شاه رگ پري كيږي نه ټول سر: ځكه دزړه اړيكه په بشپړ ډول دمغزو سره نه پري كيږي عصاب زړه ته امر كوي چې زه دويني دكمښت سره مخ يم وينه را واستوه زړه په پرلپسي ډول وينه مغز ته استوي ترڅو دحيوان دبدن ټوله وينه مغز ته دتلو په تكل دغاړي دشاه رگ څخه چې پري دي دباندې ووزي.

ښه نو داسلامي شريعت حكم چې دپورته ايات شريف څخه سرچينه اخلي حكمت بايد مسلمان ته په پوره ډول څرگند وي.ښه نو كه چيري موږ يوه كفري هيواد ته سفركوو بايد دداسي يوه حيوان غوښه ونه خورو چې هغه داسلامي شريعت سرسم نه وي ذبحه سوی،داسلامي شريعت خلاف دمرادار سوي حيوان دغوښې خوړل حرام او روغتيا ته زيان رسوونكي دي.

آس

الله جل جلاله آس دانسانانو د هوساينې او سرلورې لپاره دهغوئ په واک کې ورکړی دی. آس ډېرې خانگړنې لري چې يوه هغه يې د اوریدو پیاوړی حس دی: دغه حیوان د بل آس د لیدلو وړاندې دهغه د پښو ترپهاری اورې او خپل خاوند ته خبر ورکوي. آس د عمر په ډېریدلو سره د نسل د تولید وړتیا د لاسه نه ورکوي. یاد حیوان پیاوړی تنفسي سیستم لري چې دوه لوی سپرې دهغه سره مرسته کوي چې ډېر اکسیجن تنفس کړي او په ډېرو خغستلو ژر ستړی نه سي. آس کولی سي دخان سره ډېر بار ولیږدوي داسې چې دخپل وزن یو پر څلورمه برخه بار وړلی سي، دبیلگې په ډول که د آس وزن 400 کیلو گرامه وي سل کیلو گرامه وزن وړلی سي، همدا ډول کولی سي په اوږدو مزلونو کې بيله اوبو او خوړو مزل ته دوام ورکړي. آس پیاوړی حفظه لري، او په کومه سیمه کې چې اوسیدي دهغې سیمې لارې بڼه ورمالومیدي، که د آس د خاوند څخه لاره ورکه سي آس کولی سي هغه درخپله کوره ورسوي. آس خپل خاوند دهغه د لیدلو پرته پر برغ، بوئ او د سپریدلو پر طریق پیژني. آس دخپل خاوند د کنترول حرکاتو ته ژر مثبت خواب ورکوي. آس د هوبنیارو او وفا لرونکو ژوو د بلي څخه دی. په علمي څیړونو کې څرگنده سوي ده چې پر آس سپرتیا د زره، اینی، پښتورگو او هضمي سیستم دناروغیو په مخنیوي کې ونډه لري.

کتابان

لوی کبان

يُودالله جل جلاله دنښو نښانو څخه چې دهغه پرلويی دلالت کوي په سمندرونو کې لوی کبان دي. یو ډول ددې کبانو څخه چې نیلي رنگ لري شمیر یې: 150 زرو ته رسیږي، 130 ټنه وزن او 35 متره اوږدوالی لري.

که ددغو کبانو وزن دهغوی په شمېر کې ضرب کړو یو لوی عدد لاسته راځي؛ که چیرې دغه عدد دمخکې پرمخ پر ټولو انسانانو ووبشو هرانسان ته یې 6 میلیونه او 4 کیلو گرامه غوښه رسیږي. دغه کبان جالب جېنېني ژوند لري کله چې دمور په خیته کې وي اوږدوالی یې دريوه سانتي متر نه ډېرېږي، د پیدایښت څخه څه موده ورسته یې اوږدوالی 7 مترو او وزن یې 2 ټنه ته ورسیږي.

دغه کبان مخکه دشمال څخه درجنوبه طی کوي، داستوا پر کرښه تیرېږي دشمالی قطب څخه درجنوبی قطب پوري ځي. لکه څنگه چې پوهیږو په سمندرونو کې دتودوخي درجه توپیر لري؛ په همدې خاطر باد کبان دچربی یوه لایه لري چې پندوالی یې یومتر ته رسیږي او هغوی دسړو او تودوخي څخه ساتي.

دغه کبان په یوځل 4 ټنه خواړه خوري او درځلورو تنو په کمو خورو نه مریږي. کله چې کوچنیو کبانو ته گورو دلویو کبانو ټول غړي په هغوی کې هم وینو مگر دلویو کبانو دغرو څخه کوچني. ښه نو لوی کبان دالله جل جلاله دعظمت دنښو نښانو څخه دي.

په رښتیا چې هرڅه په سمندرونو کې دي ټول زمور دگټې اخیستنې لپاره پیداسوي دي، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 13] (وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُونَ) هغه د اسمانونو او ځمکې ټول شيان ستاسې لپاره مسخر کړل، هر څه له خپل لوري څخه؛ پدې کښې ستړی نښانې د هغو خلکو لپاره دي چې غور او فکر کوونکي دي. ***هرڅه چې الله جل جلاله پیداکړي دوي گټې لري لومړی یې: عبرت، لارښوونه او پیژندنه دویمه یې دنیایي گټه. [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 73-74] نَحْنُ جَعَلْنٰهَا تَذَكِّرًا وَمَتَعًا لِّلْمُؤْمِنِيْنَ (مور دا (اور) د

(دوړخ) درپه زړه کولو وسیله او د اړو کسانو لپاره د ژوند متاع گرځولي ده. (فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ) نو [ای پېغمبره (ص)!] د خپل عظیم رب نوم په پاکۍ سره یاد کړه.

دهلامي کبان

یو ډول کبان شتون لري چې هلامي نوم لري. دغه کبان د ایتالیا او فرانسې د ساحلي سیمو داوسیدونکو سره ډېر وخت لپاره و جنگیدل او هغه ساحلونه یې په ویرونکو سیمو بدل کړل، داسې لکه د زهرې مارانو څخه ډکې دښتې.

یو ګرځیدونکي چې د ساحل څخه یې لیدنه کول وویل: د پښې د بجلکې سره مې ناڅاپه یو درد احساس کړ داسې درد لکه یو څوک چې مې پر بجلکې سور سیخ راوښي، ورسته دريؤه پاو مې داسې احساس وکړ لکه چا چې مې سرسناجق کړ ورسته درهغه بې هوښه سوم، درژ غورني ورسته چې ډاکتر مې فشار کتلی وو نژدې و صفر ته وو.

ځینې پوهان وايي: په هغوسیمو کې چې دهلامي کبان شتون لري په هر متر مربع کې 25 کبان دي، ددغو کبانو ډله چې اوږدوالی یې دوو مترو ته رسېږي په کښې زیات شمېر هلامي کبان شتون لري. کب پیژندونکي وايي: ددې کبانو د جنګ کولو: دانسانانو د چيچلو آره موخه نه ده مالومه، چې دوی ولې په ساحلونو کې جنګیږي.

دهلامي کب د استرلیایي ډول نیښ دومره پیاوړی دی چې په څو دقیقو کې دانسان دمړینې لامل کیږي. دهلامي کبان سترګې او غوږونه نه لري، همدارنګه مغز هم نلري، دهغوئ بدن نازک، پوست د هوا او اوبو پر وړاندې پیاوړی دی. دیادو کبان د بدن 98 سلنه اوبه جوړوي.

یاد کبان زهرې دي او زهر یې انسان ته زیان رسوونکي دي. ډاکتران لارښوونه کوي چې ساحلونو کې باید اولیه مرستې شتون ولري. همدا ډول د ساحل لیدونکو، سیلانیانو ته لارښوونه کوي چې د ځان سره باید کورټیزول درمل ولري ځکه چې سیلانیان دیادو کبانو د حملو څخه خوندي نه دي. دراوسه پوري ژوند پیژندونکي او سمندر پیژندونکي پوهان ددې کبانو د جنګیدلو د علت په پیدا کولو نه دي بریالي سوي او ددې کار لپاره یې کوم ښکاره دلیل نه دی موندلی، خو اسلامي پوهان په دې باور دي چې یاد کبان په نښه سوي نقشې، موخي باندي چې د الله جل جلاله هغوئ ته ښوولي ده حرکت کوي؛ ځکه یاد کبان دهغو ساحلونو لورته راغلي یا ځي چې دانسانانو د فساد له کبله تباښوي دي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرُّومِ : 41] (ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ)

په وچه او لمده کبني د خلکو (د لاسونو) په عملونو سره فساد بنکاره شویدی؛ نو (الله) په دوی باندي د هغو عملونو (د سزا) خوند ځکي چي دوی کړي دي، بنایي چي دوی راوگرځي. ****
 بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الزُّمَرِ : 62] اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ (الله د هر شي هستوونکی دی او هماغه د هر شي ساتونکی دی. ****

بيله اجازي دخداي جل جلاله دغه کبان حرکت نه سي کولی، هيڅ عاقل انسان بيله موخي حرکت نه کوي! ځنگه به ددي کبانو حرکت بيله موخي وي؟ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ هُودِ : 56] اِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبُّكُمْ مَّا مِنْ دَابَّةٍ اِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا اِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ زما توکل پر الله باندي دی چي زما رب هم دی او ستاسي رب هم. هيڅ ساکبن داسي نشته چي وچولي (د تندي و بښتان) يي د هغه (الله) په لاس کبني نه وي. پي شکه زما رب پر سمه لار دی. ****

بيا فرمایي: [سُورَةُ الْحَدِيدِ : 22] (مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ اِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا اِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ) هيڅ مصيبت داسي نشته چي په ځمکه کبني ستاسي پر خپل نفس نازل شي او موږ هغه له پيدا کولو څخه مخکي په يو کتاب کبني نه وي ليکلی، دغسي کول د الله لپاره ډېر اسانه کار دی. ****

دغه کبان هم دالله جل جلاله لښکر دي؛ ډېر لښکريان. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْمَدَّثَرِ : 31] (وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ اِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُم اِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيَقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ ءَامَنُوا اِيْمَانًا وَلَا يَزْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلَا يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَا ذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ اِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ) موږ د دوږخ دغه خدمت گاران پرښتي گرځولي دي او د هغو شمېر مو د کافرانو لپاره ازموينه گرځولي ده، تر څو چي د اهل کتابو باور راشي او د مؤمنانو ايمان زيات شي، همدارنگه اهل کتاب او مؤمنان په کوم شک کي پاتي نه شي. د زره ناروغان او کافران دا ووايي چي بڼه نو، د الله د دي عجيبه خبري څخه څه مطلب کي دای شي.

په دې ډول چې د الله چا ته خوښه شي همراهِ کوي يې او چا ته چې يې خوښه شي لاره وربښي. او ستا د رب لښکري پخپله له هغه پرته بل څوک نه پيژني؛ او د دوږخ يادونه له دې پرته د کوم بل غرض لپاره نه ده شوې چې خلکو ته پند وي.
*****

دهلامي کبان چې ديونان، فرانسې او ايټاليا په ساحلونو کې جنګ کوي ياشتون لري او هغه ساحلونه يې داسې کړي لکه دوژونکو مارنو څخه ډکې ويرونکي دښتونه، په دې کې دالله جل جلاله حکمتونه دي.

د سمندر بريښنا، برق لرونکي کبان

پوهان وايي: هيڅ شى داسې نسته چې په خپلو کارونو کې بريښنايي قوه توليد نه کړي. د بيلګې په ډول دانسان زړه دولت يو سلنه بريښنا توليدوي، د زړه بريښنايي ګراپ مالومونکي آله Ecg ماشين د زړه بريښنايي جريان مالوموي ځکه خو دغې آلي ته Ecg د زړه بريښنايي ګراپ مالومونکي آله وايي.

هره عضله په خپل حرکت سره بريښنايي قوه توليدوي، دغه قوه داسې ده چې انسان کولى سي هغه وزغمي؛ مګر هغه څه چې هيرانوونکي او خورا جالب دي هغه دادي چې: يودول کبان په سمندرونو کې شتون لري چې دهغوئ د لوري توليد سوې بريښنايي څپې 220 ولت دي. دغه کبان د سمندر په ژورو کې د بريښنايي جټکو په مرسته دخان ساتنه کوي او خپل دښمنان پري وژني. يوبل ډول ددې کبانو داسې دئ چې دخپل داوړو اړخونو څخه داسې بريښنايي څپې توليدوي چې پياوړتيا يې 600 ولته ده.

څيرونکو ياد کبان يوه حوض ته راوړل چې ياد حوض دخو څراغونو سره وصل وو، ددغو کبانو په هر وار بريښنا ازاډولو سره شپږ څراغونه روښانه کيدل، په داسې حال کې چې هر څراغ 100 ولته بريښنا ته اړتيا درلودل. د څرغونو دغه روښانه کيدو څو ثانيې وخت دلود. ياد کبان څنگه بريښنا توليدوي؟

ديادو کبانو د بدن در څيرلو ورسته په ډاګه سول، چې دغه کبان په خپلو اړخونو کې شپږ غاښو ته ورته جوړښتون لري چې سرو کې يې بريښنايي حجرې، ژونکي شتون لري، او دکيمياوي موادو په مرسته يې دکب په بدن کې بريښنايي قوه توليدوي.

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

هغوی و موندل چې یو کب در 400 ډبرې بریښنا تولیدونکي ژونکي لري، چې دخنځیر په شان دیوېل سره مېنټي دي او د مغزو د امر سره سم په یوه وار دخپل دښمن لورته خپله انرژي خالي کوي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ حَم السجدة/فُصِّلَتْ : 53] سُنِّرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْاَفَاقِ وَفِي اَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ۗ اَوْلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (

ډبر ژر به مور دوی ته خپلي نښانې په افاقو (هیوادونو) کېني هم وښیو او د دوی پخپلو نفسونو کېني هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شی چې دغه قرآن په رښتیا سره پر حق دی. ایا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟
****

ښه نو یو ډول کوچنی کب 220 ولته او بل ډول کب 600 ولته بریښنايي جټکي تولیدوي، دا دالله جل جلاله دلویي او حکمت دښو څخه یوه ده، په رښتیا چې دالله جل جلاله ټول مخلوقات دهغه جل جلاله پر قدرت، عظمت او علم شاهدي وايي.

دسلمون، سالمون کبان

دالله جل جلاله د عظمت دښو نښانو څخه یوه یې دسلمون کبان دي. دغوکبان په خپل هیرانونکي کار پوهان په تعجب کي کړي چې بيله قرآن کریم څخه دهغه تفسیر نه کيږي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبَّنَا الَّذِي اَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى (موسى (ع) خواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته یې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بیا یې ورته لار وښودله."
*****

دغه کبان دامریکان د سیندونو په سرچینو کي زیږي، دهغه سیندونو دخړوبو، ابشارونو څخه راکښته کيږي داطلس دسمندر پای ته ځي او ورسته دفرانسي ساحلونو ته مهاجرت کوي، ورسته درهغه بیرته راگرځي دخپل پیدایښت ځای ته راستنوي. دایو گمان او فرضیه نه ده بلکې پر یادو کبانو کلونه کلونه څیړني سوي، په ځینو سیندونو کي

دڅیړني ځایونه جوړسوي: چې ددومياشتو په جريان کې يې د دو ميليونو څخه ډېر دسلمان کبان شمېرلې دي چې بېرته دخپل پيدايننت ځای ته راستنيدل. څيرونکو پرهغوئ ځيني فلزي آلي چې پر هغو ديدادو کبانو دکډوالی تاريخ ليکل سوی وو دهغوئ پر بدن نصب کړي ترڅو چې هغوئ بېرته راستانه سي دهغوئ دسفر وخت پري مالوم وي. دهيرنتيا ځای دادی چې هغوئ څنگه داطلس سمندر څخه بېرته دخپل زيريدنی ځای ته راگرځي. که موږ يو سمند پيژندونکی په کبنتی کې سپورکړو او هغه ته ووايو دفرانسي دسواحلو څخه دامازون څنگله سيندونو ته ولاړسه: ياد پوه او متفکر که هر څومره هم په سمندري سفرونو کې تخصص ولري او دهغه سره نقشه اوبل لارښوونکي آله نه وي: نه سي کولی ټاکل سوي ځای ته ورسيري.

مگر دغه کبان چې دسمندر په ژور کې تگ کوي خپل منزل ته ځان رسوي، که چيري هغوئ دري درجې هم دخپل لارې څخه چپ سي دشمالی امریکا څخه يې جنوبي امریکا ته لار بدليري، ددې سربيره څنگه ياد کبان دفرانسي دساحلونو څخه دخپل پيدايننت ځای ته ستيري، په داسي حال کې چې دانسانانو امکانات دکبانو په لاس کې نه دي.

ياد کبان کولی سي پرکومه لار چې تللي بېرته پرهغه لاره ولاړ سي چې حتا ځيني وخت دلورو څروبو څخه پورته کيږي، دهغوئ څخه دخروبو څخه دپورته تلو په وخت کې دقيق انځورونه اخيستل سوي دي چې هغوئ غوښتل بېرته خپل دزيريدو ځای ته ستانه سي.

بڼه نو داکبان چا داسي پيدا کړي؟ چاهغوئ ته دلارې مالومولو وړتيا ورکړي؟ الله جل جلاله فرمايي [سُورَةُ طه : 49] قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمْ يَا مُوسَى فرعون وويل: "بڼه نو، بيا ستاسي دواړو رب څوک دی، ای موسی؟! [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

موسی (ع) ځواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته يې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بيا يې ورته لار وښودله."

*****

بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْأَعْلَى : 1-3] (سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى) [ای پيغمبره (ص)!] د خپل لور مرتبه رب د نوم په پاكي سره ستاينه وکړه؛ (الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى) هغه (رب) چې (تول شيان يې) پيدا کړي، بيا يې اندول برابر کړی دی؛ (وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى) او هغه (رب) چې (خير او شر يې) اندازه کړل، بيا يې لاره وښودله؛ *****

معجزې

په كایناتوكي دقرآنكريم علمي

كه دحيواناتو په چلند، كړنو او جوړښت كې ژور آند وكړو هيرانوونكي پيښې به ووينو: دسلمون، سليمان دكب سربيره، سمندري ماران الوتونكي مرغان، حيوانات، نباتات چا دوى پيداكړي دي؟

چا دوى ته دژوند تگلارې ښوولي دي؟ چا هغوى ته په شپه او ورځ كې دخپلو مخو دڅارلو وړتيا ورکړې؟

دا دالله جل جلاله مخلوقات دي چي په بشپړ ډول بې له كومي كمى الله جل جلاله پيداكړي دي!

ډاکټر کب

یو سمندر پیژندونکی دسمندر په اوبو کې په څیرونو بوخت وو، چې یوه لوی کب ته یې پام سو چې دخپلې ډلې بیل او دیوه کوچني کب لورته یې حرکت وکړ. دمعمول سره سم دي سمندري پوه فکر وکړ لوی کب دکوچني کب دخورلو په نیت دهغه لورته حرکت وکړ، مگر دهغه پر خلاف یې ولیدل چې لوی کب دکوچني کب خواته ودریدئ او کوچني کب دهغه دځینو خالونو په خورلو پیل وکړ.

تقریباً ورسته درلسو کالونو یو هیرانوونکی حقیقت څرگند سو هغه داوو چې: دغه کوچني کبان دتولو کبانو درملنه کوونکي یا ډاکتران دي، او یو نالیکلې وعده، یا پریکړه دتولو کبانو په منځ کې سوي ده چې دغه ډول کوچني کبان باید دنورو کبانو لخوا بنکار او ونه خورل سي. په دي اړه ډېرې څیړنې وسولې او دهغوئ په اړه ډېر مالومات لاسته راوړل سول، چې ورسته پوهان لخوا یادو کبانو ته د درملنه کوونکو یا ډاکترانو کبانو نوم ورکول سو. الله جل جلاله ددې کب خواړه دنورو کبانو دزخمونو په چرکونه، نوونه ایبني دي. لوی کبان دخپلو زخمونو ددرملني لپاره دیادو کبانو خواته درومي .

ځیني ویدیو گانې چې دیاد کب څخه سوي ډېرې هیرانوونکي دي یوکب ددې کوچني کب خواته راځي او خپله خوله ورته خلاصوي ترڅو دیاد کب دزخم چرک وخوري، کوچني کب دهغه خولې ته ننوزي په همدې وخت کې یو نسبتاً غټ کب دناروغ کب دبنکار لپاره راځي، ناروغ کب درملنه کوونکي کب دیو ډول ږغ سره یوځای دخولې څخه غورځوي اوتبتي. دا څنگه وعده او قرارداد دئ چې دسمندر په تولو برخو کې دهغه څخه پیروي کيږي. دغه کبان چې الله جل جلاله پیداکړي دي یو بڼه توپرونکي آله لري چې پرځای کارکوي، ددې کب هضمي سیستم داسې دئ چې چرک اونوونه قبولوي او همدا مواد ددې کب خواړه دي، کله چې یو لوی کبان دیوبل سره ټکر یا جگړه کوي: زخمي کيږي؛ دزخم، تپ دالتهاب، چرک څخه دخلاصون په پار دیاد کوچني ډاکترکب خواته ځي او هغه یې درملنه کوي.

ځیني وخت ددې کب خوات ډېر کبان ددرملني لپاره راځي نو دیوبل سره شخړه نه کوي بلکې دتمدیني ټولني دوگړو په شان په نوبت کې دريږي، یو بل ته تکلیف نه رسوي. کبان انتظار کوي ترڅو ددرملني نوبت یې را ورسیري؛ ځیني وخت دیوه کب درملنه یوه دقیقه یا دهغه څخه ډېر وخت نیسي او پرخپله لاره ځي.

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

[سُورَةُ لَقْمَانَ : 11] هَذَا خَلَقُ اللَّهِ فَأُرْوَى مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (دا خو د الله پيدا كول دي، اوس ما ته را ويناياست، له هغه پرته دغو نورو څه پيدا كړيدي؟ - اصلي خبره دا ده چې دغه ظالمان په څرگنده گمراهی كېني غور ځي دلي دي. *****

میلیونونه کبان په سمندرونو کې ژوند کوي: چا هغوی ته ور وپنوول چې دا درملنه کوونکی کب باید ونه خوړل سي او زیان ورته ونه رسیږي ترڅو هغه خپل کار ته په ښه ډول دوام ورکړي؟ آیا هغوی عقل لري؟ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ طه : 50] (قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى) موسى (ع) ځواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته يې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بيا يې ورته لار وپنودله."

الوتونكي مرغان

مرغان

یوځای مې ولوستل داسې هیڅ یوه الوتکه شتون نه لري چې دمرغانو وکارونو ته ورسېږي، یا حتا هغه کارونو ته نژدې سي.

الوتونکي مرغان الله جل جلاله پیداکړي چې دهغه جل جلاله دعظمت نښه ده او دهغوی داسې توصیف کوي: [سُورَةُ الْمَلِكِ : 19]

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفْتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ
ایا دوی د خپل ځان د پاسه الوتونکي مرغان وزرونه غوروونکي او ټولوونکي نه ویني؟ - د
الرحمان څخه پرته بل هیڅوک نشته چې هغوی یې تم کړي وي، هماغه د هر څه لیدونکی دی.
*****

الوتونکي دنورو مخلوقاتو څخه ډېرې بشکلاوي لري، او ډېر زړه را کښوونکي دي. دنړۍ په
هره برخه او موسم کې موندل کېږي: په قطبي سیمو کې، دغرونو په هسکو څوکو، په سمندرو
کې؛ په تاریکو ځنگلونو کې؛ په وچو دښتو او ګڼ میشتو ښارونو کې. څیړونکو دراوسه 9
زره ډوله مرغان پیژندلي دي.

خدای جل جلاله مرغانو ته سپک وزن ورکړی ترڅو دهغوی لپاره الوتنه آسانه وي. دهوا
دلیرد کوچني پښونه، خالیګاوي دهغوی د بدن په هره برخه کې شتون لري ترڅو وزن یې کم
او دالوتلو په وخت کې یې بدن سوړ، ځنک کړي. خدای جل جلاله دهغوی هډوکي خالي او
بنکې سپکې پیداکړي دي، ترڅو په ډول الوتنه وکولی سي.

مرغان ښه لیدل کولی سي چې دځینو دډېد وړتیا یې دانسان د لید 8برابره ده. ځیني یې خپل
ښکار د 2000مترو لیري څخه ویني، دهغوی سترګې ددې توانايي لري چې دیوې پوره دایرې
په اندازه وګرځي په داسې حال کې چې دانسان سترګې یوازي 180درجې سیمه بیله سر
ګرځول ویني. دمرغانو سترګې دسره په دواړو خواو کې شتون لري چې کولی سي بیله سر
ګرځول یوه بشپړ دایره وویني. ځیني مرغان خپل ښکار ددوه کیلومتره لوړې څخه په ښکاره
ډول ویني. ځیني یې خپل هډی دډونو په پاتو کې درنظر لاندې ساتي، ځیني نور مرغان بیا
خپل ښکار داوبو لاندې ویني او هغه ښکار کوي. دځینو مرغانو تېزوالی په ساعت کې
130کیلومتره او دځینو سرعت یې بیا دښکار په وخت کې 350کیلومتره ته رسېږي
لکه: دښکاري باز.

ځینې مرغان بېله دریدلو 6 زره کیلومتره الوتنه کوي یا 86 ساعته بېله دمې خپل وزرونه رپوي او په یاده موده کې دخوړو او اوبو څخه ځته نه اخلې. ایا داسې الوتکه سته چې بېله تیلو او ډېرې انرژۍ دومره فاصله ووهي. [سُورَةُ الْمُلْكِ : 19] أَوْلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ)

ایا دوی د خپل خان د پاسه الوتونکي مرغان وزرونه غوړوونکي او ټولوونکي نه ویني؟ - د الرحمان څخه پرته بل هیڅوک نشته چې هغوی یې تم کړي وي، هماغه د هر څه لیدونکی دی. :****

د ډېرې قوي؛ پیاوړتیا تولید، کلکې او سپکې پرزې دیوې الوتکې دوه بنسټیز شرطونه دي چې هره الوتکه یې باید ولري ترڅو الوتنه وکولی سي.

مرغان پیژندونکي وایي: دغه دوه شرطونه په مرغانو کې شتون لري، یانې ډېره قدرت، او سپک وزن دغه محرک قدرت مرغانو دسینې دپیاوړو عضلو، پیاوړی زړه چې قوي غورځیدا لري څخه لاسته راوړی. مرغان ددې توانايي لري چې په زیات سرعت د ډېروخت لپاره الوتنه وکړي.

د مرغانو تنفسي سیستم دعضلاتو دتولید سوي تودوخي پروړاندې دمقابلې توان لري، دخوځنده وسایلو جوړونکي تل دیادو وسایلو دسیستمونو دسرولو یا یخولو لپاره دستونزو سره مخ وي؛ که چیرې دیادو وسایلو دپیلو په سیستم کې لږ هم ستونزه وي، نور سیستمونه به بڼه کار ونه سي کولی او کیدای سي اور واخلي.

الوتونکي در 5 زره کیلومترو ډېره الوتنه کوي او ډېره انرژي پر دغه لاره کاروي ددې سربیره خوله هم نه کوي.

هیرانوونکي ده دمرغانو زړه او عضلي څومره پیاوړي دي چې یاد کار بېله ستونزې سرته رسوي. دمرغانو په بدن کې کوچني پیپونه شتون لري چې دسپرو څخه پیل کېږي؛ دیادو کوچنیو پیپونو دلاري هوا دمرغه دبدن ټولو برخو حتی دپښو خواو ته رسېږي ترڅو دالوتني په وخت کې دمرغه عضلات خنک وساتي. دمرغانو تنفسي سیستم دهغوی په ټول بدن کې برخي لري، کله چې مرغه هوا تنفس کوي دعضلاتو ټولو برخو ته یې رسېږي ترڅو هغوی خنک، ساره وساتي.

یو مرغه چې طلايي الکرډان نومېږي بيله دريدلو در 5500 کيلومترو ډېره الوتنه کوي، مگر ډېر لږ وزن دلاسه ورکوي چې دهغه ټول وزن ته دلاسه ورکړی وزن چندان شی نه وي. [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 3] إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَعَايَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ حقيقت دا دی چې په اسمانونو او ځمکه کېنې بې شمېره نښانې د ايمان راوړونکو لپاره دي.

*****

سمندري بنکاري سپين مرغه چې شا يې خړه او سړيې تور دی (Tern)

یاد مرغه ديځنی څخه تېرېږي: په همدې خاطر دشمالی آسیا او امریکا څخه جنوب لورته مهاجرت کوي، دیاد کار دسرتو رسولو لپاره په ژمي او دوبي موسمونو کې 9زره کيلومتره الوتنه، سفرکوي.

ددې مرغه وزرونه داوبو ضد دي یانې نه لنډیږي، که چیرې دیاد مرغه وزرونو اوبه جذبولی: په اوبو کې دهر وار غوټې سره به یې وزرونه ډېر درنیدل او بیا به یې پرواز نه سوی کولی. مرغه پیژندونکي پوهان وايي: دټولو سمندري مرغانو وزرونه نه لنډیږي؛ په اوبو کې در غوټه کیدو ورسته یې پر وزرونو اوبه هیڅ اغیزه نه کوي، هغوی دسمندري کبانو څخه ځانونه تغذیه کوي.

سپین سمندري مرغه ځینې بنکاري الوتونکي څارې: کله چې هغوی کب داوبو څخه پورته کړي او غواړي دخان سره یې ولیږدوي سپین مرغه پر هغوی حمله کوي، هغه بیرېږي او کب ایله کوي، سپین مرغه مخکې له دې چې کب اوبو ته ورسېږي هغه نیسي.

ددې مرغانو یو بل ډول دشمالی منجمدي سیمې څخه جنوبی منجمدي سیمې ته کډوالي کوي، په یاد مهاجرت کې هغوی 32زره کيلومتره لار وهي. کیدای سي سوال وکړی: چې داڅنگه مالومه سول چې یاد مرغه دومره ډېره لار طی کوي؟

په خواب کې باید ووايو: څیرونکي پریادو مرغانو یوه بریښنايي آله ترې چې هغه آلی کې دیاد مرغه وهل سوي لار او اندزه یې مالومېږي یانې دمرغه دتگ، سرعت او طی سوي فاصلې ټول مالومات خوندي کوي. ځینې نور مرغان 4زره کيلومتره مزل کوي بيله دې چې استراحت وکړي یا کوم څه وځوري؛ ځینې نور مرغان بیا 86ساعته پرلپسې سفرکوي.

[سُورَةُ الْمَلِكِ : 19] أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ ۗ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ (

ایا دوی د خپل خان د پاسه الوتونکی مرغان وزرونه غوروونکی او ټولوونکی نه وینی؟ - د
الرحمان څخه پرته بل هیڅوک نشته چې هغوی یې تم کړي وي، هماغه د هر څه لیدونکی دی.
***

بِإِلَهِهِ جَلْ جَلَالِهِ فَرَمَائِي: [سُورَةُ النُّورِ : 41] (أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْبِغْ لَهٗ مَن فِي السَّمٰوٰتِ وَالأَرْضِ
وَٱلطَّيْرِ صَفَتٍ كُلِّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهٗ وَتَسْبِيحَهٗ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ) ایا ته نه وینی! هغه ټول
مخلوقات چې په اسمانونو او ځمکه کښي دي، او هغه الوتونکی چې په وزرونو غوروولو سره
الوزي الله په پاکي سره ستايي؛ هر يو د خپل لمانځه او ثنا ستايني کړنلاره پيژني. او دوی
ټول چې څه کوي، الله پرې پوهيږي. *** همدارنگه بياالله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ النحل :
79] أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعَايَتٍ
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ) ایا دغو خلکو کله الوتونکو ته نه دي کتلي چې په اسماني فضا کښي په څه
شان مسخر دي؟ دوی له الله څخه پرته چا ساتلي دي؟ - په دې کښي د هغو کسانو لپاره ډيري
نښي نښاني شته چې ايمان راوړي. ****

دغه دري اياتونه چې پوره څرگند او محکم دليل دي: موږ اړباسي چې دمرغانو دپيدايښت او
ټولو مخلوقاتو په پيدايښت، خلقت کي ژور اندوکړو!!

کوټري دتاریخ لومړی هوايي لیک لیردونکي

نورالدین الشهید چې کله د شام او مصر امر وو هوايي پستي خدمات یې په کار واچول، یانې دکوټرو په مرسته دلیک استول. دپوهانو په وینا دلیک وړونکو کوټرو 500 ډولونه شتون لري. کوټري ډبرې هوبنیاري او دلور پرواز کولو وړتیا لري. کوټري داسې مرغان دي چې ژر اهلي کيږي. [سُورَةُ يَسَ : 72] (وَدَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ) مور هغه پداسې شان دوی ته بنکېل (تابع) کړيدي چې پر ځینو باندی دوی سپریږی، د ځینو غوښه خوري،

***

چا دا مرغه رام؟ چا دي مرغه ته دزیرکی پیاوړی قدرت او دډبرې الوتنې وړتیا ورکړي؟ چا دا مرغه دانسان چوپړکوونکی ګرځولی؟

لیک وړونکي کوټري بې له دمی زر کیلومتره لار وهی؛ په هره دقیقه کې یو کیلومتر او یوه ساعت کې 60 کیلومتره الوتنه کوي. یاد مرغه دکاله 9 جوړې چیچیان روزي. کوټرو په هوا کې دلیک په لیردولو کې زموږ سره مرسته کول او دهغه وخت په مقیاس یې لیک ترټولو ژر خپل موخې ته رسوی.

په هر حال سلطان نورالدین الشهید د دمشق او قاهرې ترمنځ دلیک دلیرلو لپاره دکوټرو څخه ګټه اخیستل چې پر یادو کوټرو دسلطان نوم حک سوی وو، نورالدین دمخکې په بیلا بیلو برخو کې د 2000 لیک وړونکو کوټرو څخه کار اخیستی. پوښتنه پیداکيږي: څنگه دغه مرغان ورته په نښه سوي لیرې منزلونه پیداکوي؟ څنگه کولی سي دغه لیرې فاصلې ووهي؟ هغه حس چې کوټري ته لارښی څنگه کارکوي؟

ځیني پوهان وايي: پرمخکه داسې نښې شتون لري چې کوټري هغه په یادوي او دهغه نښو په مرسته خپل لار پیداکوي. دایوفرضیه ده چې نورو پوهانو رد کړي ده، داسې چې کوټره یې په ترلو سترگو دمخې لورته واستول هغه خپلې موخې ته ورسیدل. دویمه فرضیه: کوټره دلمرسره زاویه جوړوي چې دهغې په مرسته خپل منزل ته خان رسوي. که ووايو چې کوټره دشبې هم مزل کوي دافرضیه هم ردیږي. دریمه نظریه: ځیني پوهان باور لري چې دکوټري په مغزو کې یو رادار دی چې دمخکې دمقناطیسي میدان څخه په ګټې اخیستو خپله لار پیداکوي او خپلې ټاکل سوي موخې ته رسپړي. په ورستیو وختون کې دانظریه تائیدسوي ده.

معجزې

په كایناتوكي دقرآنكريم علمي

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْأَعْلَى : 1-3] (سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى) [اي پيغمبره (ص)!] د خپل لوړ مرتبه رب د نوم په پاكي سره ستاينه وكړه؛ (الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى) هغه (رب) چې (ټول شيان يې) پيدا كړي، بيا يې اندول برابر كړی دی؛ (وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى) او هغه (رب) چې (خير او شر يې) اندازه كړل، بيا يې لاره وښودله؛

***

پاكي دي وي الله جل جلاله لره چې هيرانوونكي مخلوقات يې پيدا كړي؛ هغوی يې په خپلو كړنو مامور كړي او لارښوونه يې ورته كړي

1 day ago

دمرغانو كډوالي

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ النَّملِ : 79] فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ (نو [اي پيغمبره (ص)!!] پر الله توكل وگره. په باوري ډول ته په څرگند حق باندي يي.

***

بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْمَلِكِ : 19]

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَتْ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ (

ايا دوى د خپل ځان د پاسه الوتونكي مرغان وزرونه غوروونكي او تولوونكي نه ويني؟ - د الرحمان څخه پرته بل هيڅوك نشته چي هغوى يي تم كړي وي، هماغه د هر څه ليدونكى دى.

*****

موږ ددې ايات شريف سره څنگه چلند كوو، آيا په دې ايات شريف كي په مخكه او آسمانونو كي دتفكر انگيزه شتون نه لري؟ آيا دا ايات شريف دالله جل جلاله پر عظمت، لويى دليل نه دى؟ دكومو وخت چي انسانانو مرغان پيژندلي ويني چي ځيني دهغوى څخه په يخ كي وركيږي او په پسرلي كي بېرته راځي.

پوهان وايي: هر كال په لسكونه زره مرغان مهاجرت كوي، په ځانگړي ډول دشمالى نيمى كړي څخه جنوبى نيمى كړي ته، مرغان دشمال څخه جنوب تو دجنوب څخه شمال ته سفر كوي. دمرغانو ددې كډوالى پوره مالومات داوسنيو پرمختللو وسايلو په مرسته څرگند سوي دي. پر 13ميليونو مرغانو څيړنى سوي داسي چي كله ياد مرغان كوچني او په خپلو ځالو كي وه دهغوى پر پېنو، لورى، سرعت او فاصله مالومونكي آله تړل سوي ترڅو دشمال څخه درجنوبه دهغوى سفر وڅارل سي، دا كار يوه نړيوال څيړنيز مركز كړى. داسي مرغان شتون لري چي 14زره كيلومتره لارو هي. يو بل ډول يي 16زره كيلومتره مسافت كوي.

ترتول ډېره فاصله چي دمرغانو يوې ډلې وهلي وه 22زره كيلومتره وه، يانې دشمالى منجمدڅخه دافريقا جنوب ته، په داسي حال كي چي دسفر په دوام كي دياډو مرغانو سرعت په ساعت كي د40او100كيلومترو په منځ كي وو. دبنكاري باز سرعت دبنكار په وخت كي په ساعت كي 350كيلومترو ته رسيږي. ځيني څيړني چي دمرغانو پريوه ډول سوي څرگندوي چي يادو مرغانو 2500كيلومتره لار بيله دمي كولو په 20ساعته كي وهلي ده.

ځینې مرغان 1000 متره ځینې 4200 متره ځینې نوربیا 6000 زده متره او ځینې نور مرغان د هیمالیا د غره پر سر د ایوریست د څوکي څخه لوړ 9000 متره کې الوتنه کوي په داسې حال کې چې دنړۍ پر مختلفې الوتکه دولس زره متره لوړېږي. ښه نو باید د مهاجرت کوونکو مرغانو په مغزو کې وخت ښوونکی یا جنټري وي چې هرکال پر مالوم وخت سفر پیلوي او پر ټاکلي وخت بیرته راستنېږي. څوک هغوی ته خبرورکوي چې د مهاجرت وخت را رسیدلی؟ پوهان وايي چې مرغان د اوږده مسافرت کولو عجه توانایي لري، چې دمخکې پرمخ هیڅ بل ژوی د سفر داسې وړتیا نه لري. په دې کې د الله جل جلاله حکمتونه دي.

جالبه داده چې مرغان د سفر کولو لپاره تیاری نېسي، مخکې له دې چې مهاجرت وکړي په خپل بدن کې چربي ذخیره کوي ترڅو د سفر په وخت کې ددې چربي څخه گټه واخلي. ځینې پوهان وايي چې مرغان دخپل لارې د موندلو لپاره د طبیعي نښو، غرونو، سیندونو او ځنگلو څخه گټه اخلي، دانظریه ځکه ناسمه ده ځکه مرغان د شپې هم مزل کوي.

ځینې نوربیا وايي چې مرغان دخپل پیاوړي بویایي حس په مرسته لاره پیدا کوي، دیادوني ورده چې دانظریه داوسنیو پرمختللو انځور اخیستونکو آلو په مرسته په ځینو مرغانو کې منل سوې ده. ځینې وايي چې مرغان د لمر په مرسته لاره پیدا کوي؛ مالومه سول چې مرغان د لمر په نشتون کې هم خپله لاره نه ورکوي.

په دې وړستیو کې وموندل سول چې د مرغانو په سر کې یو نسج شتون لري چې حجم یې درنیم ملي متر کم دی او د داسې موادو څخه جوړ سوی چې دمخکې دمقناطیس پر هغو اغیزه کوي، ددې کار د ښه څرگندیدا په پار څیرونکو داسې پیچلی سیم دمرغه پر بدن وتړی چې دهغه دمقناطیس لوري دمخکې دمقناطیس دلوري سره بدلون درلودی؛ په دې سره مرغه خپل تگ لوری بدل کړ او دهغه پر عکس یې سفر پیل کړ. داسوال لا همداسې پر ځای پاته دی چې ددې نسج حقیقت څه دی چې دمرغه دسترگو او مخ په منځ کې ځای لري او دمخکې دمقناطیسي قوي څخه کار اخلي. دځینو په اند مرغان پر ستورو خپله لار مالوموي؛ مگر پر کوم ستورو او څه ډول؟ ښه نو دوي نظریي پاته سولي: یوه دستور او بل دمخکې دمقناطیسي اغیزه دمرغانو په سر کې پر نصب نسج یا آلي،

بڼه نو که چیرې مرغه دهمدې نسج په مرسته لارموندې او دمقناطیسي میدان څخه یوه درجه خپل مسیر ته بدلون ورکړې مالومه خبره ده چې زرگونه کیلومتره دخپل منزل څخه لیرې کیږي. دغه راز همداسې راز پاته سو، دا دالله جل جلاله کلام دی چې فرمایي:

[سُورَةُ الْمَلِكِ : 19] أَوْلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ ۗ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ (

ایا دوی دخپل خان د پاسه الوتونکي مرغان وزرونه غوروونکي او ټولوونکي نه ویني؟ - د الرحمان څخه پرته بل هیڅوک نشته چې هغوی یې تم کړي وي، هماغه د هر څه لیدونکی دی.

*****

بڼه نو دمرغانو دلارې دپیدا کول وړتیا چې دهرشی په مرسته وي، دالله جل جلاله لارښوونه ده چې هغوی ته یې ورکړي. یوشی چې دپام وړدی هغه دادی چې کوچني مرغان چې مخکې یې سفر هم نه وي کړی او کومه روزنه یې هم نه وي لیدلې څنگه دغه اوږده سفرونه په لومړي ځل کوي؟ چا دغه قدرت دغه کوچني مرغه ته ورکړی؟ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبَّنَا الَّذِي اَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى (

موسی (ع) ځواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته یې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بیا یې ورته لار وښودله."

*****

دا جالبه ده چې پوه شي دهوایي سفرونو لیکي سیده نه دي: یوه مسافر ورونکي الوتکه چې څوکیلومتره سفرکوي دخپل تگلوري دبدلون لپاره یې چلوونکی په یوه کوچنی زاویه کې اړه کیږي چې دمخکې دترافیک، لارښود سره په پرلپسې اړیکه کې واوسي او دلارښوونې سره سم سفر ته دوام ورکړي په داسې حال کې چې په الوتکه کې پرمختللي لار ښوونکي وسایل هم شتون لري. دالوتونکو دسفر لیکي هم سیده نه دي بلکې کږي وږي دي، مگر مرغان ددې سربیره هم دخپل مسیر څخه نه اوري: ولی چې الله جل جلاله دغه لیکي دهغوی لپاره رسم کړي دي! که چیرې مرغان یوه درجه هم دخپل مسیر څخه واوري هغه ځای څخه ډېر لیرې کیږي کوم ځای چې ددوی منزل دی. یو مرغه په الوتکه کې وچول سو او پنځه زرکیلومتره لیرې دخپل اوسیدو دځای څخه وي وړل سو: دلسو ورځو ورسته مرغه بیرته خپل داوسیدني ځای ته راستون سو، په همدې خاطر الله جل جلاله فرمایي:

په کایناتوکی دقرآنکریم علمی معجزې

[سُورَةُ النَّحْلِ : 79] أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ)

ایا دغو خلکو کله الوتونکو ته نه دي کتلي چي په اسماني فضا کېښي په څه شان مسخر دي؟ دوی له الله څخه پرته چا ساتلي دي؟ - په دې کېښي د هغو کسانو لپاره ډیرې نښانې شته چي ایمان راوړي.

*****

په هوا کې دمرغانو سره څوک مرسته کوي چي هغوی بېله کوم خطرې زرغونه کیلومتره سفر کوي، په دې کې دمومنانو لپاره ډیرې نښانې دي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 6] تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعَدَ اللَّهُ وَعَايِيَتِهِ يُؤْمِنُونَ) دا د الله نښانې دي چي موږ یې تا ته په حقه سمی لولو (بیانوو). ښه نو له الله او د هغه له ایتونو وروسته به بله څه خبره وي چي دوی به پرې ایمان راوړي؟

تکایک، تکتیکی مرغه (Wood Pecker)

دمرغانو ډلې یو هغه یې تکتیکی دی: کیدای سي تاسويې نوم اوریدلی وي. که دیداد مرغه په جوړښت کي فکر وکړو داسي کروري آلي اوداسي کلکوالی په کبني وینو چي دتصور څخه لور دی.

دغه مرغه دپیاوړي او کلکي مینوکي درلودونکی دی چي د فشار پر وړاندي ډېرمقاومت لري. ددی مرغه مشوکه دومره پیاوړي او کلکه ده چي دونو دسوري کوونکي برمی په شان کار کوي.

ددی مرغه مینوکه دپیاوړ تیا؛ کلکوالی دارخه دعجیبو ترکیبونو څخه جوړه سوي ده. دیدامرغه دغاړې عضلات هم ډېر پیاوړي دي. هغه وارونه چي یادمرغه یې دوني دتنې دسوري کولو په پار پروني کوي؛ دا اړینه ده چي دغاړې عضلات یې پیاوړي وي. یاد مرغه څنگه ونی سوری کوي؟

هغه دوني پرساقه، بدنه کبيني او پریوه برخه یې په مینوکه وارونه کوي ترڅو هغه سوري سي او دوني دبدني مغز ته لاره پیداسي او یاد مرغه هغه حشره یا چینجی و خوري چي دوني دبدني په مغز یا دننه کي شتون لري.

داچي یاد مرغه څنگه پوهیږي چي دوني دبدني په همدغه ځای کي به حشره یا چینجی وي دا راز لانه دی سپړل سوی، پټ پاته دی. دتکتیکی سر هم باید کلک وي، همدارنگه باید یوه سوري کوونکي آله ولري، اوږده ژبه باید ولري چي هغه سرپینناکه ماده لرونکي وي ترڅو دوني دبدني څخه پري حشره راوباسي، همدارنگه باید دپیاوړ پښو درلودونکی وي ترڅو دوني دسوري کولو په وخت کي پر هغو خان تینگ کړي او پیاوړي ضربی ونی ته ورکړي.

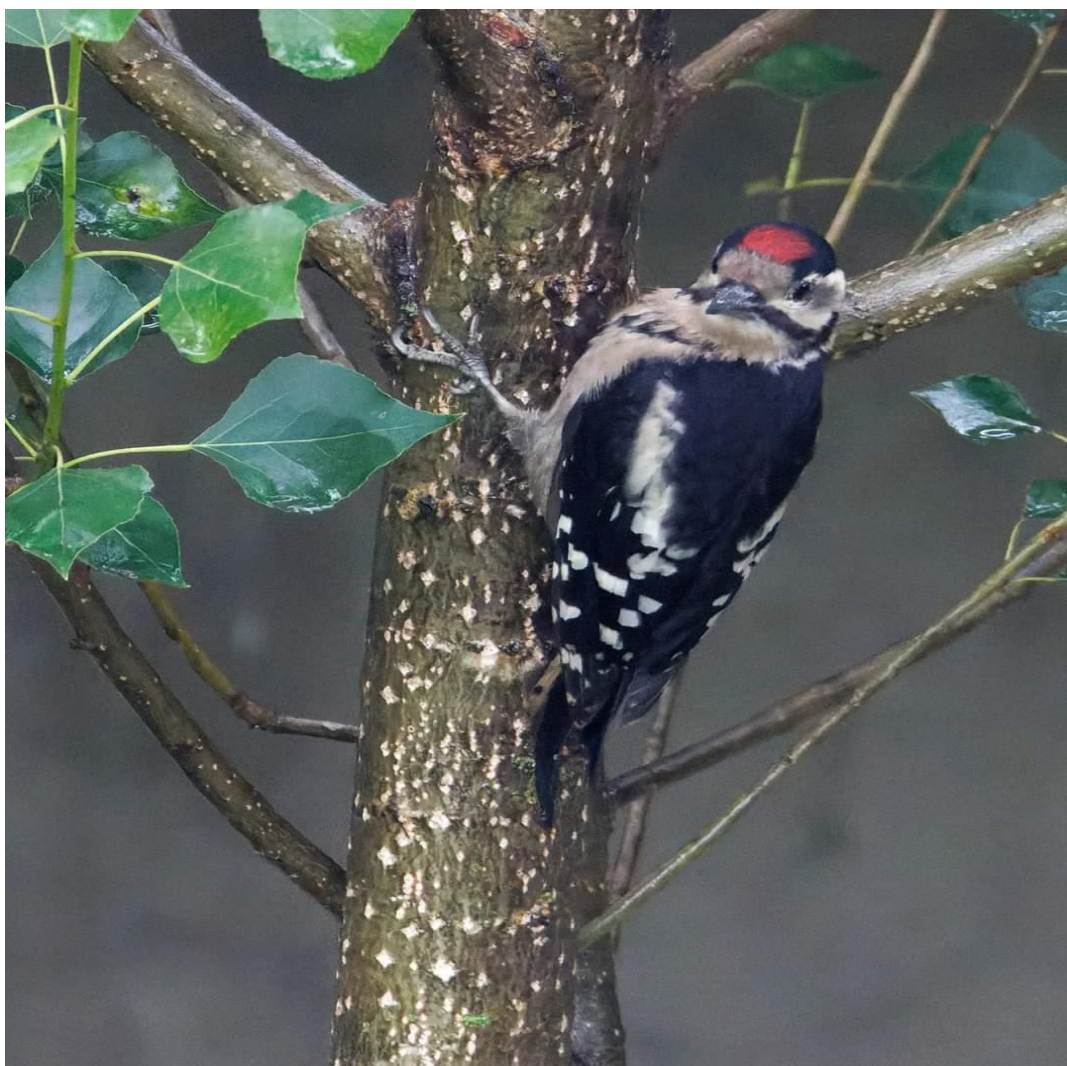
تکتیکی څلور نوکان لري چي دوه یې مخته او دوه یې دپښو دشا لورته دي چي دانبور په شان کارکوي او دوني پر پوست کلک تینگیږي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّمْلِ : 88] (وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا وَهِيَ تَمْرٌ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنَعَ اللَّهُ الَّذِي أَنْقَضَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ) نن ته غرونه ویني او گومان کوي چي بڼه کلک بڼخ شويدي. خو په هغه وخت کبني به دا د ورپڅو په څېر الوتونکي وي، دا به د الله د قدرت نېټانه وي چي هر شی یې په حکمت سره بر قرار کړیدی. هغه بڼه خبر دی چي تاسي څه کوئ.

*****

دغه مرغه دیوی سوری کوونکي آلي يا دهغه څخه ډېر وسایل دونو دسوري کولو لپاره لري. د وهلو په مقابل کې پیاوړې پښې، کلکه مشوکه، کلک دغاري عضلات، کروړ سر، اوږده ژبه چې مخ یې سرپینناکه ماده لري. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

موسی (ع) خواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته یې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بیا یې ورته لار وښودله."*****

ښه نو وایو چې خدای جل جلاله ټینګې او کروړې عضلې یاد مرغه ته ورکړي او هغه یې ددې کار لپاره پیدا کړی دی، چې د ونې بدنه سوری کړي او دهغه دمنځه ونې ته زیان رسوونکي حشره یا چینجی لمنځه یوسي.

حشرات

د شاتو مچي

د شاتو مچي او په هغوی کې د الله جل جلاله د لویې نبی، د شاتو په مچيو کې د الله جل جلاله د لویوالي نبی شتون لري. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 68-69] (وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ)

او (گوره)! ستا رب د شاتو مچي ته دا وحی وکړه چې په غرونو، ونو او پر څپرو څیزول شویو نوتو کې خپلې خالي جوړې کړه؛

(ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْأَلِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)

او د هر ډول مېوو شیره وخوره او د خپل رب په هوارو کړيو لارو الوزه. ددغه مچي له خيټي څخه په پېلابيلو رنگونو يو شربت را وځي، په هغه کېني د خلکو لپاره شفا ده. په يقيني ډول په دې کېني هم د هغو خلکو لپاره يوه نېنانه ده چې غور او فکر کوي.

****

د شاتو مچي يوازني حشرات دي چې د گلونو د شيرې څخه شات جوړې ددې سربيره د يادو شيرو څخه د شاتو د کندو موم او شاتو جوړولو لپاره کار اخلي. يوبل لوی کار چې د شاتو مچي يې سرته رسوي هغه د گلونو مټر کيدنه ده چې بيله د شاتو دمچيو به ډېر نباتات يې ثمره نباتات وای. د شاتو مچي دهغو موجوداتو د ډلې څخه دي چې کلک او دقيق ټولنيز نظام لري، انساني ټولنه نه سي کولی دهغوی په شان محکم ټولنيز نظام جوړ کړي.

د شاتو مچي د زرو گلونو څخه ډېر گلو د شيرې څخه يو څاڅکی شات په لاس راوړي، يانې داچې يوه مچي به زر ځله پر گلونو کېښي تر څو يو څاڅکی عسل توليد کړي. ددې لپاره چې مچي سل گرامه شات تيار کړي يو ميليون گلونو ته اړتيا لري.

د شاتو دمچيو تېزوالی د الوتنې په وخت کې در 65 کيلومترو څخه ډېرېږي چې ياد سرعت دموتېر سرعت ته نژدې سرعت دی، مگر د شاتو د ليرېد په وخت کې يې سرعت 30 کيلومترو ته راټيټيږي؛ مه هيروي هغه شات چې مچي يې دخان سرورې دهغې دوزن يو پر دريمه برخه وزن جوړوي. د يوې کيلو عسلو د جوړولو لپاره مچي بايد 400 زره کيلومتره الوتنه وکړي، دا دومره فاصله ده لکه دمخکې د شاوخوا څخه چې لس ځله را وگرځو. د شاتو د ليرېد په وخت کې د شاتو مچي په شاتو کې کيمياوي بدلونونه راولي.

دگلو نو ددېر بنټ په وخت کې دشاتو مچۍ خپل راغونډ کړي شات بلې مچۍ ته دلېر په وخت کې ورکوي ترڅو وخت وسپموي او ژر کارته را وگرځي؛ مگر کله چې گلونه کم وي شات خپله وړې او په کندوکي يې په مناسب ځای کې ځای پرځای کوي.

جته دشاتو دمچيو ملکه دنورو مچيو څخه غټه وي په پسرلي کې د2000څخه در3000هگۍ اچوي، جالبه داده چې ملکه دملکي چيچيانو هگۍ يوځای دنرو او بنځو مچيو هگۍ بيا په نورو ځايونو کې ردي؛ اچوي، ترڅو دهغوئ دجنس سره سم ځانگړي پاملرنه او خواړه ورته ورسپوري، يانې دشاتو دمچيو ملکه دخپلو چيچيانو دپيدايښت څخه مخکې دهغوئ جنسيت دهغوئ په هگيو کې پيژني او دهر جنس هگۍ دهغو لپاره په ځانگړي سوي ځای کې اچوي، ياد کار دانسان لپاره ناشونی دی؛ که يوه بنځه ډاکتره وي بيله وسايلو دخپل ځيټي دماشوم په جنسيت نه سي پوهيدای، مگر دمچيو ملکه دخپلو هگيو په جنسيت پوهيږي.

کارگري مچۍ دملکي ځانگړي خواړه تياروي. کله چې دمچيو په کندو کې ملکه مړه کيږي په کندو کې مچۍ په جوش او خروښ کې وي؛ په دې وخت کې هغوئ انسانان نه چيچي بلکې نوي ملکه چيچي چې دملکي دځای نيولو په تالين کې وي؛ ځکه چې وښيي دمخکنۍ ملکې په نسبت غيرت منه ده. دنرو مچيو دنده دملکي تخمي کيدنه، دبنځو مچيو دنده کارکول، دملکي دنده دهگيو اچول دي. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 68-69] (وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ)

او (گوره)! ستا رب د شاتو مچۍ ته دا وحیې وکړه چې په غرونو، ونو او پر څپرو څيژول شويو نوتو کې خپلي ځالي جوړي کړه؛

(ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْأَلِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)

او د هر ډول مېوو شيره وخوره او دخپل رب په هوارو کړيو لارو الوزه. ددغه مچۍ له ځيټي څخه په بېلابيلو رنگونو يو شربت را وځي، په هغه کښي دخلکو لپاره شفا ده. په يقيني ډول په دې کښي هم دهغو دخلکو لپاره يوه نښانه ده چې غور او فکر کوي.

*****

الله جل جلاله دمچيو نظم داسي جوړ کړی چې هغوئ يوه اړينه دنده په پوره امانت داری سره سرته ورسوي. مور نه سو کولی دمچيو په ټولنه کې خلل او فساد وموندو ځکه دا دالله جل

جلاله د لوري هغو ته لارښوونه سوي ترڅو خپل چاري په بڼه ډول سرته ورسوي، دمچيو ټولنه يوه متحده او پوره ټولنه ده، يوه ملکه پر هغو واکمني کوي چې دهغې سره مچي او بله ملکه شخړه او کارونو کې يې لاس وهنه نه کوي.

دکنډو ټول اوسيدونکي مچي دهغې مادې په مرسته چې ملکه يې ترشح کوي په کنډوکي دهغې دشتون احساس کوي؛ دکنډو کارکوونکي دغه ماده دکنډو ټولو غړو ته رسوي؛ کله چې ملکه مري دکنډو نظام خرابيږي او کارونه ورسته پاتي کيږي.

بنځينه مچي ډېر کارونه سرته رسوي، دهغوئ دندې دهغوئ د عمر او بدني پياوړتيا پر اساس پر هغوئ ويشل سوي دي، چې دخطر، اړتيا او سختي په وخت کې هم بايد ورسپارل سوي کارونه سرته ورسوي؛ دبيلگې په ډول کوچني مچي دي چې دملکي په خدمت کې کار کوي؛ دهغې خوږه راوړي. ځيني نورې مچي دچيچيانو پالنه او هغوئ ته خواږه چمتو کوي.

نورې مچي شتون لري چې کنډو ته اوبه راوړي؛ ځيني نورې مچي دکنډو ديخولو او گرمولو دنده پر غاړه لري چې په ژمي کې کنډو گرم او په دوبي کې کنډو خنک وساتي، ځيني نورې بيا دکنډو دپاکولو دنده لري؛ چې دځانگړو موادو په واسطه دکنډو ديوالونه نرم، پاک او ځليدونکي وساتي. ساتونکي مچي ددښمنانو څخه دکنډو ساتنه کوي؛ هيڅ مچي درهغو کنډو ته دننه نه پرېږدي درهغو چې شپير وانه وايي؛ دزور زياتي په وخت کې هغه وژني، دارتيا په وخت کې شپير هم بدلېږي.

ځيني نورې مچي بيا د مومو څخه شپير ضلعي جوړښتونه جوړوي، چې په منځ کې يې خورا دقيق شکل جوړ وي چې دباد شکل دتقليد څخه لوی انجنييران عاجز دي.

موندونکي مچي شتون لري چې دهغوئ دنده دگلونو دځای مالومول دي، کله چې هغوئ گلونه موندې کنډو ته راځي او داسې حرکات، رقص کوي چې دحرکاتو څخه يې نورو مچيو ته دگلونو دځای دليروالي او په هغوئ کې دخوږو دډېروالي او لېروالي اندازه مالومېږي.

ورسته در خبر را رسيدو ډېر کارگري مچي دگلونو دځای ته ځي چې دگلونو څخه غسل په لاس راوړي، ځيني وختونه دگلو ځايونه دکنډو څخه لس کيلومترو پوري ليري وي؛ دشاتو دترلاسه کولو ورسته مچي کنډو ته په داسې ډول راځي چې در اوسه په دې اړه مالومات نسته. يو بل جالب ټکی دادی چې دمچيو هيڅ يوه ناروغي انسان ته دشاتو دخوړلو څخه نه ليردول کيږي.

دشاتو مچي دوخت مالومول پياوړي وړتيا لري: هغوی په دې پوهیږي چې څه وخت دگلو نو څخه شات په لاس راوړي او دکومو گلونو څخه نو په مناسب وخت دهغو گلونو خواته ورځي اوشات ورڅخه لاسته راوړي. د درملیزو شاتو ارزښت دغذایي شاتو څخه ډېر او د درملیزو شات قیمت پري لوړدی، ځکه په درملیزو یانې اصلي شاتو کې دانسان دروغتیا لپاره گټې ثابتې سوي دي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ: 69]

(ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْئَلِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعَايَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)

او د هر ډول مېوو شیره وخوره او د خپل رب په هوارو کړيو لارو الوزه. ددغه مچي له خيټي څخه په بېلابيلو رنگونو يو شربت را وځي، په هغه کبني د خلکو لپاره شفا ده. په يقيني ډول په دې کبني هم د هغو خلکو لپاره يوه نېنانه ده چې غور او فکر کوي. *****

په يوه پوهنتون کې څلويښت کاله زده کوونکو ته دشاتو دمچيو په اړه زده کړه ورکول کيدل: کله چې يې پورته ليکل سوی ايات شريف ولوستی دپوهنتون ښوونکي په تعجب کې سول ځکه په ياد ايات کې: دکلماتو نظم، ترتيب، او ښکلي اشارات دمچيو پيژندنې دنوي نظرياتو سره يو شان دي. کله چې ياد ايات نه وو نازل سوی عسل يوازي يوه خوږه غذا خوږه وه، مگر اوس دشاتو په اړه پوره څيړني سوي او اصلي شات درمل پيژندل سوي دي، عسل هغه وخت يوه خوږه غذا وه مگر اوس يو پوره درملتونه دی. پوهان وايي الله جل جلاله مخکې ته وحی کړي (سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ : 5) [بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا] ځکه چې ستا رب به هغې ته (د داسي کولو) امر کړی وي. ***

دالله جل جلاله وحی مخکې ته دادې چې هغې ته يې امر کړی چې ځانگړی کار سرته ورسوي؛ هغه چې يې دشاتو مچيوته وحی کړي: دهغوی هغه غريزه ده چې په هغوی کې شتون لري، الله جل جلاله ځيني وخت يوه عادي انسان ته وحی کوي، چې الهام نومېږي: هغه رکم لکه دموسی عليه السلام مورته چې يې وحی کړې وي قصص 7 [سُورَةُ الْقَصَصِ : 7] (وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فإِذَا خَفَتْ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ ۖ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۗ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ)

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

مور د موسی (ع) مور ته الهام وکړ چې: "ده ته ټی ورکړه، بیا کله چې ستا سره د هغه د سر خطر وي، نو هغه په سیند کېني وغورځوه او هیڅ وېره او اندېښنه مه کوه. مور به هغه همدا تا ته بیرته راولو او هغه به د پېغمبرانو په ټولی کې شامل کړو."

*****

بڼه نو دشاتو مچيو ته الله جل جلاله ددې لپاره وحی کړي چې دشاتو مچي دانسان لپاره یوه ارزښتمن شی لري چې هغه شات دي. د(شفا)کلمه ددوو موضوعو لپاره راغلي ده: دقرآن کریم په اړه او دشاتو په اړه. په شاتو کې دبدن روغتیا او په قرآن کریم کې دروح روغتیا ده، کوم ابات چې دقرآن کریم په اړه راغلي هغه دادي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الْإِسْرَاءِ : 82] (وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا) مور ددغه قرآن د نازلولو په لړ کېني هغه څه نازلوو چې د منونکو لپاره شفا او رحمت دی، خو د ظالمانو لپاره له زیان څخه پرته بل څه نه زیاتوي.

*****

همدارنگه په دي اړه دسورة فُصِّلَتْ 44 ايات او دسورة يُونُس 57 ايات شريف هم نازل سوی دي. یو بل د یادول ټکی دادي چې الله جل جلاله دشاتو مچيو ته په مونث نوم سره خطاب کړی په داسي حال کې چې میریانو ته یې په مذکر نوم خطاب کړی او فرمایلي یې دي : [سُورَةُ النَّمْلِ : 18] (حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمَلَةٌ يَأَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٌ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ)

(یو ځل یې له هغو سره سفر کاوه) تر دې پورې چې کله دوی ټول د میریانو ناو (دبنت) ته ورسېدل، نو یو میری وویل: "ای میریانو! پخپلو غارونو کېني ننوځئ، چیرې داسي ونه شي چې سلیمان (ع) او د هغه لښکري مو چیت کړي او هغوی به خبر هم نه وي.

*****

ولی الله جل جلاله دشاتو مچيو ته په مونث، بنځینه نوم او میریانو ته یې په مذکر، نارینه نوم سره خطاب کړی دی؟ ځکه د میریانو په ټولنه کې نارینه او بنځینه میریان دواړه شتون لري. دخبرو دستور داسي دی: په کوم ځای کې چې نارینه او بنځینه دواړه شتون ولري: هغوی دنارینه په ضمیر، نومخري مخاطب کېږي او په کوم ځای کې چې یوازې بنځي شتون ولري هغوی په مونث، بنځینه ضمیر سره مخاطب کېږي.

الله جل جلاله څكه دشاتو مچيوته په بنځينه ضمير خطاب كړى ولى چي دشاتو توليدونكي، راتولونكي مچى دبنځينه مچيو دجنسه څخه دي.

آيا داخبره درسوالله صلى الله عليه وسلم په وخت كې مالومه سوې وه چي دشاتو راتولونكي مچى بنځينه دي؟

بڼه نو په مخكه او آسمانونو كې دالله جل جلاله دوحدانيت، علم، قدرت، لويي، رحمت بي شمېرې نېنې نېنې شتون لري، چي موږ بايد په هغوى كې ژور اندوكړو، والله اعلم.

شات

دعسلو مچي دخارق العاده ټولنيز نظام پر بنسټ پيداسوي دي چي په هغوئ كي په لور كچه نظم او لوړه كچه تخصص اوتلاښ شتون لري. دمچيو ټولنيز ژوند دالله جل جلاله دعظمت دنښو څخه يوه نښه ده. زموږ دغه بحث دهغوئ پر محصلو عسلو يا شاتو دئ. يو دقرآن کریم داياتونو څخه چي دقرآن کریم علمي اعجاز بې انوي لاندې ايات شريف دئ خداى جل جلاله په دي اي ايات كي شات روغتيا وركوونكي يادوي [سُورَةُ النَّحْلِ : 79] (أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ) ايا دغو خلكو كله الوتونكو ته نه دي كتلي چي په اسماني فضا كښي په څه شان مسخر دي؟ دوى له الله څخه پرته چا ساتلي دي؟ - په دې كښي د هغو كسانو لپاره ډيري نښې نښانې شته چي ايمان راوړي.

*****

دقرآن کریم دنزول مخکې عسل يوازي دخوړو خوړو په نوم پيژندل کيدل حتى اوکوم روغتيايي ارزښت يې نه درلودئ؛ خو قرآن کریم دهغه روغتيايي ارزښت ته اشاره وکړل، مسلمانان عسل دروغتيا وركوونكو خوړو په ډول كارول، په دي ورستيو كي دساينسي پرمختگونو سره شات هم تجزيه او تحليل سول، دهغوډېرې روغتيايي گټې څرگندي سوي. پوهان وايي: دشاتو درماني ارزښت دهغوئ په ځينو فعاله انزيمونو كي دئ، چي دتودوخې پروراندې حساس دي. كه چيري شات ديوي مياشتې لپاره در30درجې تودوخې لاندې كښيږدو او يا ديوه كال لپاره يې په شل درجې تودوخه كي وساتو دهغوئ ډېرې گټې لمنځه ځي. شات بايد په طبيعي ډول وساتو، دتودوخې څخه يې خوندي كړو.

ددې لپاره چي انسان دشاتو اصلي روغتيايي گټې ترلاسه كړي: بايد دشاتو دمچيو په مرسته دگلانو دشيرې څخه جوړ شات وکاروي نه هغه شات چي اصلي نه بلکي مصنوعي وي؛ ياداسي شات چي دعسلو دمچيو دکنډو خواته بوره او اوبه ځای پرځای سوي وي، ځکه قرآن کریم كي داصلي شاتو دروغتيايي گټو يادونه سوي ده. پرشاتو څيړنې سوي اوپه ډاگه سوي دي چي شات دهضمي، عصبي، ايښي يا ځيگر، حساسيتي، تنفسي؛ دزره اورگونو پر ناروغيو مثبتې اغيزه کوي. يادې گټې يوازي په اصلي شاتو كي شتون لري نه په بدلو، مصنوعي شاتو كي.

دشاتو دگټو دلاینه روښنیا په پار باید ووايو: دکلمو سخت التهاب الله جل جلاله دشاتو په واسطه بڼه کوي. عسل ددهوکو دښه ودي لپاره گټور دي، دمثاني او بولي لارو دعضلاتو لپاره بڼه دي، دمعدې او کلمودزخمونو لپاره گټور دي؛ بي خوبې هم دشاتو دخورلو سره بڼه والی مومي. ډاکترانو دزخمونو دښه دژر درملني لپاره پرهغوی شات ږدي ځکه درعادي حالت دري برابره ژر جوړیږي.

بڼه نو دا بڼه ده چې دگرانو درملو پرځای دشاتو څخه گټه واخلو، په شاتو کي الله جل جلاله ډېرې ځانگړنې اېښي دي. پوهان وايي: شات 70 درمليزي مادي لري انزایمونه، گټور عنصرونه، ویتامینونه، او دولس ډوله قندونه چې هر یو یې ځانگړي گټې لري په شاتو کي شتون لري.

پرشاتو لاهم څیړني روانې دي چې ځینې ځانگړنې یې پېژندل سوي او ځینې یې لا هم پټې پاتې دي.

دوربینمو چینجیان او ورینم

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 20] وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ (په ځمکه كښي د باور كوونكو لپاره (د الله (ج) د قدرت) ډيري نښاني دي؛

*****

پوهانو دوربینمو چینجي ته داوډونكو دپاچا لقب وركړی دی. كله چي دوربینمو دچینجي دخولي اوبه په خلاصه هوا كي پاتيري، وچپيري او د ورینمو تارونه ورڅخه جوړيږي. ددي چيني دخولي اوبه ديوي پروتيني مادي سره گډپيري تر څو هغه يادي اوبه ځلاندي سي.

ياد چینجي كولى سي په يوه دقيقه كي شپږ تاره ورینم وه اوبدي چي دهر تار اوږدوالی يي 300متره وي. انسان دراوسه نه دی توانيدلی دوربینمو دچینجي غوندي اوبدل وكړي، ځكه دوربینمو تارونه ډېر سپك او دفولادو څخه كلك دي. كه موږ وكولى سو يوه توتيه فولاد دوربینمو دتار دقطر په اندازه جوړ كړو: دوربینمو تار به دپاد فولادي تار څخه ډېر كروړ، كلك وي ددي سربيره به ډېر سپك، بڼكلی او خليدونكى وي ځكه هغه دالله جل جلاله دلاربنووني په مرسته جوړسوی تار دی. [سُورَةُ النَّمْلِ : 88] وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا وَهِيَ تَمْرٌ مَّرَّ السَّحَابِ ۗ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۗ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ (

نن ته غرونه ويني او گومان كوي چي بڼه كلك بڼخ شويدي. خو په هغه وخت كښي به دا د ورېځو په څېر الوتونكي وي، دا به د الله د قدرت نښانه وي چي هر شى يي په حكمت سره بر قرار كړيدى. هغه بڼه خبر دی چي تاسي څه كوي.

*****

دهمدي نعمت په مرسته دجامو جوړونكي كولى سي خپل محصولات دطلاني، نقرني.. رنگ ورینمو څخه تيار كړي. دا د الله جل جلاله د عظمت، قدرت، رحمت او علم نښه ده الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 28] (وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ ۗ وَالْأَنْعَمِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ ۗ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ)

او په همدې ډول د انسانانو، ځناورو او څارويو رنگونه هم مختلف دي. حقيقت دا دی چي د الله د بندگانو څخه يوازي عالمان د هغه څخه وېرېږي. بې شكه الله برلاسى او بښونكى دی.

*****

په کایناتو کي دقرآن کریم علمي معجزې

بیا الله جل جلاله فرمایي : [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 190-191] (إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَإِخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ) د اسمانونو او خمکي په پیدایښت او د شپې او
ورځي په تگ راتگ کښي د هغو پوهانو لپاره ډیري نښانې دي:
*****

[سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 191] (الَّذِينَ يَذُكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)
چي په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کښي خدای یادوي. او د اسمانونو او خمکي په
پیدایښت کښي غور او فکر کوي (هغوی په غیر ارادي توگه غږ کوي چي:) "آي زموږ ربه!
دا ټول شيان تا بابیزه او بي مقصده نه دي پیدا کړي، ته له دې څخه پاک یې چي عبث کار
وکړي؛ نو ای ربه! موږ د دوږخ له عذابه وژغوره؛
*****

ښه نو پر انسانانو لازمه ده چي په ناستي ولاړي او هر حال کي دالله جل جلاله په مخلوقاتو
او دخپل ځان په جوړښت کي اند وکړي او دهغه جل جلاله حمد ووايي.

لړم او هستوي چاودنه

یوه مقاله مي لاسته راغله چې په هغه کې ليکلي وه: څو کالونه مخکې فرانسې د الجزیرې په صحرا کې یوه اتومي ازموینه وکړل.

هستوي چاودنه د سختو سوخیدو او فشار لرونکې ده چې د چاودنې په ځای کې هیڅ حیوان، نبات او انسان ژوندی نه پریرېږي. د یادې چاودنې یوه لویه کنده جوړه کړل او یو لویه لمبه یې د پراخې سیمې پر سر پورته کول.

د چاودنې په ځای کې څیرونکو یو ژوندی لړم وموندل چې ټول یې په تعجب کې کړل. ژوند پیژندونکو 25 کاله پر لړم څیړنې وکړلې: وي موندل چې لړم کولی سي درې پرلپسې کاله بیله خوړو او اوبو ژوند وکړي همدارنگه کولی سي دوي ورځې په اوبو کې خپله سا بنده وساتي ، هغوی دا هم وموندل که لړم په منفي لس درجې تودوخه لرونکي یخچال کې وچول سي او ورسته داسې یوې دښتې ته یوړل سي چې د تودوخې درجه یې 60 درجې وي لړم به د تودوخې ددې ناڅاپي بدلونو سره ځان عیار کړي.

همدارنگه که چیرې لړم د وژونکو میکروبو څخه په ډک لوبڼې کې وچول سي میکروبه به هغه ته هیڅ زیان ونه سي رسواي، که چیرې د انسان د زغم څخه لوړ درې سوه برابره رادیو اکتیف وړانگو لاندې کښیښودل سي لړم ته به یادې وړانگې کوم زیان ونه رسوي.

څیرونکو دلړم بدن چاک کړ: وي لیدل چې لړم وینه نه لري بلکې دهغه په بدن کې دویني پرځای یوه ژر رنگه ماده شتون لري . د کوچني لړم دغه کرور، سخت بدن مور ته څه را بښي ؟ دلړم په مقیاس خپل ځان ته اند کوو، انسان ژر لمنځه ځي، انسان 37 درجې تودوخه بڼه زغمای سي مگر د 40 درجې لوړ او صفر درجه تودوخه د انسان لپاره سخته ده.

خدای جل جلاله همداسې پریکړه کړې ده چې انسان حساس وي، که خدای جل جلاله غوښتي وای انسان باندي به هم هیڅ شی اغیزه نه کولی اونه به ناروغه کیدلی مگر ناروغې یو کړکی ده چې د انسان لپاره د هسک لورته پرانیستل کیږي. لړم چې یوه کوچنی حشره ده دهغه څخه پیاوړی دی چې هتا هستوي چاودنه پر هغه کومه اغیزه نه کوي روغ پاته سي او مور دهغه څخه ضعیفه یوو، دا په دې مانا چې ناروغیو کې د الله جل جلاله یو حکمت دی. الله جل جلاله داکولی سواي چې زموږ بدن یې دومره پیاوړی جوړ کړی وای چې هیڅ ناروغی راباندي اغیزه نه کولی مگر داچې مور ناروغه کیږو په دې کې خدای جل جلاله خپل

حکمتونه لري، چې ځینې وخت مورته څرگند سي او ځینې وخت ناڅرگند پاته سي، الله جل جلاله پردي قادر دی چې انسان دهرډول ناروغی څخه وساتي مگر ناروغی دآسمان لورته یوه کرکی ده، دا هرڅه دالله جل جلاله په اراده سره کیږي.

دملخانو ډلي يا لبنکر

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْمَدَّثَرِ : 31] (وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّادَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۗ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۗ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلنَّبِيِّينَ) مور د دوبرخ دغه خدمت گاران پرېنتې ګرځولي دي او د هغو شمېر مو د کافرانو لپاره ازموینه ګرځولي ده، تر څو چې د اهل کتابو باور راشي او د مؤمنانو ايمان زيات شي، همدارنګه اهل کتاب او مؤمنان په کوم شک کې پاتې نه شي. د زره ناروغان او کافران دا

ووايي چې بڼه نو، د الله د دې عجيبه خبرې څخه څه مطلب کېدای شي. په دې ډول چې د الله چا ته خوښه شي گمراه کوي يې او چا ته چې يې خوښه شي لاره ورښيي. او ستا د رب لښکري پخپله له هغه پرته بل څوک نه پيژني؛ او د دوږخ يادونه له دې پرته د کوم بل غرض لپاره نه ده شوې چې خلکو ته پند وي.*****

هيڅوک بيله الله جل جلاله دمخلونو دلښکر په اندازه نه دي خبر، په هغه څه چې مور پوهيږو يا يې اورو هغه دادې چې دملخانو ډلې ديؤې سيمي څخه بلې سيمي ته ځي او دهغو سيمو اوسيدونکو ته زيان رسوي، کښتونه، بڼونه بربادوي او نباتات لمنځه وړي.

دا هم هغه ملخان دي چې انسانان يې کمزوري گڼي مگر په حقيقت کې ډېر خطرناک او زيان رسوونکي دي. پوهان وايي: هغه خوږه چې ملخ يې په يوه ورځ کې خوري، دهغه ملخ دوزن سره برابر وي. بڼه نو که دملخانو وزن 80 زره ټنه وي ملخان په يوه ورځ کې 80 زره ټنه خواږه خوري. کيدای سي چې دملخ نوم چې په عربي ژبه کې (جراد) دئ هم دې ته اشاره کوي؛ ځکه جراد د(جراد) دريښي څخه اخيستل سوی چې ماتايي کيندنه، زخمي، بي وښو مخکه ده يانې ملخان چې پرکوم کښت ورسې هغه لمنځه وړي؛ يانې دنباتاتو پانې، گلونه، ميوې زخمي او لمنځه وړي. ځيني وخت په هر کيلومتر مربع مخکه کې د20 څخه در100 ميليونو په شاوخوا کې ملخان شتون لري؛ دځينو ملخانو ډلې يا لښکر اوږدوالی 400 کيلومترو ته رسيږي، دملخانو په يوه لښکر کې در40 ميليونو ډېر ملخان شتون لري.

غوماشي

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 26] إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ

هو، الله له دې څخه هيڅ كله شرم نه كوي چې د ماشي يا له دې څخه هم د كوم زيات حقير شي مثال راوړي. كوم خلك چې د حقي خبري منونكي دي، هغوى د دې مثال په ليدو پوهيږي چې دا حق دى، چې د هغو د رب له خوا راغلى دى. او څوك چې كافران دي، نو هغوى د دې مثال په اورېدو وايي: "په داسي مثال راوړلو سره د الله اراده څه ده؟" - په دې شان الله په همدې يوه خبره ډېر خلك په گمراهي كښي اخته كوي او ډېرو ته سمه لار بښي. او په گمراهي كښي هغه كسان اخته كوي چې فاسقان دي.

*****

كله چې غوشه تاسو وچيچي او تاسو هغه وژنى داسي لكه هيڅ چې هم نه وي سوي، دا دغوماشي ارزښت دى ستاسو پروراندي. غوماشه يوه عجب حشره ده چې هيرانوونكي ځانگړني لري: دغوماشي په سر كې 100 سترگي شتون لري. كه چيري دغوماشي سر په مايكروسكوپ كې غټ وښيو دهغي په سر كې به سل سترگي ووينو چې داسي ښكاري لكه دشاتو دمچيو كندو. دغوماشي په خوله كې 48 غاښونه او په سينه كې يې درې زرونه شتون لري چې يو يې مركزي زړه دى او په خوا كې يې دوه نور زرونه دي.

غوماشي درادار دداسي سيستم لرونكي دي چې اوسنى پرمختللي الوتكي يې په هغه كيفيت نه لري. دا رادار حرارت، تودوخه كشفوونكى دى: داسي چې غوماشي شيان دهغوى پر رنگ نه بلكي پر حرارت يې پيژني. كه چيري په يوه تاريخه خونه كې بیده وي غوماشه هلته دانسان څخه پرته نور شيان نه ويني ولي چې دانسان د بدن تودوخه دهغو شيانو څخه ډېره ده. دغه رادار دومره دقيق دى چې ديوې سانتي گړې درجې زرمه برخه تودوخه درك كولى سي. غوماشه داسي سيستم لري چې وينه تجزيه او تحليلوي ځكه هروينه دهغوى لپاره مناسبه نه ده. كه دوه ماشومان پريوه كت بیده سي: سهار به ووينئ چې يو غوماشو ډېر اوبل يې لږ چيچلى دى. غوماشه بي جسه كوونكي مواد هم لري: كله چې غوماشه موږ وچيچي موږ سمدستي دهغه څارښت، سوخت نه احساس كوو، مگر دڅه وخت ورسته چې غوماشه

تېنټېدلې وي دچيچلو خارېنت يې احساس کړو، همدارنگه غوماشه دداسې سېسټم لرونکې ده چې کلکه؛ ټينگه وينه نرۍ کوي ترڅو دهغې دنري نېټې څخه په آسانۍ تېره سي. غوماشه شپږ تيغه، نېټه لري: چې څلوريې په پوست ننوزې او يو مربع شکه زخم جوړوي ياد زخم دومره ژور وي چې دويني کوچنيو رگونو ته رسيري، پنځم او شپږم نېټې يې وينه ليردوي. دغوماشې وزرونه په هره ثانيه کې ډېر ځلې رپيري: په همدې خاطر ډېز بڼه غږ توليدوي. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 26] إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيٰ أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعْضُهُمْ فَوْقَٰهَا ؕ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ؕ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۖ يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَٰسِقِينَ (هو، الله له دې څخه هيڅ کله شرم نه کوي چې د ماشي يا له دې څخه هم د کوم زيات حقير شي مثال راوري. کوم خلک چې د حقي خبرې منونکي دي، هغوی د دې مثال په ليدو پوهيري چې دا حق دی، چې د هغو د رب له خوا راغلی دی. او څوک چې کافران دي، نو هغوی د دې مثال په اورېدو وايي: "په داسې مثال راوړلو سره د الله اراده څه ده؟" - په دې شان الله په همدې يوه خبره ډېر خلک په گمراهۍ کښي اخته کوي او ډېرو ته سمه لار بښي. او په گمراهۍ کښي هغه کسان اخته کوي چې فاسقان دي.

*****

ابن قيم رحمه الله وايي: دغه ايات شريف دکافرانو خواب دئ هغه چې پرقرآنکریم اعتراضونه کوي. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْمُلْكِ : 3] الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوٰتٍ طَبَاقًا مَّا تَرٰى فِي خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفَوُّتٍ ۖ فَارْجِعِ الْبَصَرَ ۖ هَلْ تَرٰى مِنْ فُطُوْرٍ (هغه ذات چې لاندي باندي اوه اسمانونه يې پېدا کړل؛ (اې کتونکي) ته به د الرحمان په هستونه کښي هيڅ راز ناروندي او توپير ونه مومي. بيا سترگي واړوه، وگوره، ايا کومه نيمگړتيا دي چيري تر سترگو کيري؟! ***** بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبَّنَا الَّذِي اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدٰى (موسى (ع) خواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته يې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بيا يې ورته لار وښودله." *****

کابنات يو بشپړ خلقت دئ چې دورو ويرو سونو يا دهغه څخه ډېرو کوچنيو موجوداتو څخه پيل او پر کهکشانونو، آسمان ټولگو چې زموږ څخه ميلياردونه نوري کالونه ليري دي، زموږ په اند پای ته رسيري.

په کایناتوکی دقرآنکریم علمی معجزې

ستاينه دي وي الله جل جلاله لره چي ډبرې کوچنی زری او لوی کهکشانونه یې په پوره نظم، ترتیب او محکم ډول پیدا کړي دي

دجولاګي يا غني خاله

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ : 41] (مَثَلِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ) کومو کسانو چي له الله څخه پرته نور سرپرستان نیولي دي، د هغو مثال د غني په څیر دی چي خپل خان ته یو کور جوړوي. او له ټولو کورونو څخه ډېر کمزوری کور د غنو کور وي. کاشکي دغو خلکو علم درلودلای.

***

دې آیات شریف ته په پام سره دجولاګي خاله ډېرُ سسته،ضعیفه ده. په ځینو تفسیرونو کي ویل سوي چي دغني خاله ضعیفه ده ولي چي دگرمی او یخنی پروراندي مقاومت نه لري او جولاګی دباد او باران څخه نه سي ساتلی. دقاهري دپوهنتون یو حشره پیژندونکی وايي:په دي آیات شریف کي دقرآنکریم علمی اعجاز شتون لري: (كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا)یاني داچي هغه جولاګیان چي بنځینه دي کورونه جوړوي په همدې خاطر دلته تائینه تا راوړل سوي ده،والله اعلم (كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا)بنځینه جولاګی هغه غني ده چي یاد کورونه

خالی جوړوي او نارینه جولای دی ته تشویقوي چې یادي خالی ته ننوزي، داسي چې دهغه پروراندې تیر ایستونکي حرکتونه کوي، او خواړه غړونه دهغه غوړو ته رسوي ترڅو هغه خپلي جوړې سوي خالی یا کورته دننه کړي، ورسته درالقاح درعمل هغه خوري؛ بیا خپل چیچیان خوري؛ حتی ځيني چیچیان نور چیچیان خوري.

بڼه نو دغني خاله د بنا دضعيفوالي سربيره په داخل کي، په ټولنيزو اړيکو او کورني ترتيب او اړيکو کي هم ډېره ضعيفه ده او دوه ضعيفوالي په يوه ځای کي يوځای سوي دي. دجولایي خاله دجولایي څخه دغټو حشرو پر وړاندې مقاومت نه سي کولی همدا ډول دغني په کورني ژوند کي ډېرې ستونزې دي، کورني ژوند يې ډېر کمزوری او ضعيف دی. که دجولایي دخالي تارونه کلک هم وي د یاد آیات شریف اشاره ثابتہ ده! واللہ اعلم

مچان

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 73] (أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ) اي خلکو! يو مثال راوړل کيږي، په غور سره يې واورئ: تاسي چې کوم معبودان له خدايه پرته بلئ؛ که هغوی ټول په لاس يو کولو د يو مچ پيدا کول وغواړي، نو نه يې شي پيدا کولای. بلکې که مچ له هغو څخه کوم شي وتبنتوي، نو هغه هم نشي ورڅخه راخلاصولای. هم مرسته غوښتونکي کمزوري او هم هغه هستی کمزوري دي، چې مرسته ورڅخه غوښتنله کيږي.

*****

دمچ ازار، تکليف رسول وه انسانانو ته او هغه ناروغيو چې مچان يې دخپل ځان سره ليردوي دوگرو پام خپل ځان ته اړولی دئ، مچ دالله جل جلاله هيرانوونکی مخلوق دئ. دغه چټله او کمزوري حشره په چټکۍ سره دنسل ډېرښت، تکثر کوي. که چيري يوځای دمچانو څخه ډک وي پر هغه ځای حشره وژونکي دوا وپاشو او هلته يوازي يوه بنځينه مچ پاته سي: دغه مچ به دهم هغو زهرو سره مقاوم نسل مچان وزيږوي چې بيا به هغه زهر ورباندي کومه اغيزه نه کوي، په همدې خاطر دمچانو وژونکو زهرو جوړونکو دمچانو دوژني پروراندې ماته خوړلي ده، يانې داچې کوم داسې زهر نه سي جوړولی چې تل مچان ووژني. ځکه مچان په خپلو دقيقو سيستمونو کې دزهرو ضد ماده جوړوي، چې دتکراري زهرو سره مبارزه کوي. که چيري مچان دپه کبله ميره سي دمچانو داسې نسل به پيداسي چې دپه پروراندې مقاوم وي، يانې پر دويم نسل به يې يخ کومه بده اغيزه نه کوي.

که دمچ سترگه دمیکروسکوپ په مرسته درخپلې اندازې سل ځله لويه ښکاره کړو وبه وينو چې دمچ سترگه دزرگونو عدسيو څخه جوړه سوې ده چې ديوبل سره مښتې دي او مچ ته يې دبشپړ ليد لار خلاصه کړې ده. مچ ته هر خوښت په کرار، ورو يا سلوموشن کې مالوميزي.

مچ کولی سي داسې الوتنه وکړي چې پرمختللي الوتکي هغه سي الوتنه نه شي کولی. مچ دخپل وزن په نسبت ډېر تيزه الوتنه کوي او دا وړتيا لري چې په ناڅاپي ډول خپل مسير ته 90 درجې بدلون ورکړي، دا هغه کړنه ده چې پرمختللي جنګي الوتکي يې توان نه لري.

دحدیث شریف مفهوم: رسو الله فرمایي: هرکله چې ستاسو په خوړوکی مچ ولويدئ په خپل څښاک کې يې پوره غوټه کړئ او ليري يې وغورځوئ ځکه دمچ په يوه وزر کې ناروغي ده او په بل کې يې دوا. نوي څيړنو دا حدیث شریف په تجريبه ثابت کړی او دامالومه سوي چې دمچ په يوه وزر کې میکروبونه او په بل کې يې درمل، دهغه میکروب ضد ماده شتون لري، چې علمی نوم يې باکترىوفاژدئ.

بڼه نو هرکله چې ستاسو په خوړو کې مچ ولويدئ او غوښتل مو هغه خواړه يې ځايه نه کړئ يا اسراف ونه کړئ مچ په پوره ډول په هغو خوړو کې غوټه کړئ؛ ځکه دمچ په يوه وزر کې میکروبونه او بل کې يې دمیکروب ضد ماده شتون لري. الله جل جلاله فرمایي: الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 73] يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاذْكُرُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ (اې خلکو! يو مثال راوړل کيږي، په غور سره يې واورئ: تاسي چې کوم معبودان له خدايه پرته بلئ؛ که هغوی ټول په لاس يو کولو د يو مچ پيدا کول وغواړي، نو نه يې شي پيدا کولای. بلکې که مچ له هغو څخه کوم شی وتښتوي، نو هغه هم نشي ورڅخه راخلاصولای. هم مرسته غوښتونکي کمزوري او هم هغه هستی کمزوري دي، چې مرسته ورڅخه غوښتله کيږي.

*****

ددې حشرې يوه دنده دنباتاتو او حيواناتو دټوټه سوو غړو لمنځه وړل او دپادو موادو څخه دچاپيريال پاکول دي. مچ دخپل ځان سره 500ميليونه میکروبونه ليردوي. بڼه نو دمچ شتون په يوه ځای کې ددې دليل دئ چې هغه ځای پاک نه دئ؛ پانې داچې مچ موږ ته بښي چې کوم ځای پاک او کوم ځای چټل دئ. مچ هغه حشره ده چې په تيزي خپل ځای بدلوي؛ که نن مچ ستاسو په کوټه کې وي سبا کيدای سي ستاسو څخه لس کيلومتره ليري تللی وي.

دغه حشره دډېر او ژر دنسل دتوليد وړتيا لري داسي چې هر لس ورځې ورسته نوی نسل دنيا ته راوړي. په مچ کې بل دهيرانتيا وړتکي دادئ چې دمچ عصبي سيستم دانسان عصبي سيستم ته ورته دئ. دمچ سترگي ډېرې پياوړي دي، شيان په بڼه ډول او خوځښتونه په ورو ډول ويني، کله چې هغه ته خطر مخ سي سخت درد ورځي؛ عصابني کيږي، دوي دقيقې ياد لري او ددرد احساس کوي؛ په داسي حال کې چې دمچ دمغزو وزن يوميونيم برخه دگرام ده.مچان

دسل زره ډولونو څخه ډېر ډولونه لري چې ځینې یې بڼکاري؛ ځینې یې دگلو نوشیره ټولونکي؛ ځینې نور یې بیا په خپل منځ کې دالوتني مانورې او مقابلي کوي. بڼه نو ددومره علمي پرمختګونو سربیره هم دنړۍ انسانان نه سي کولی یومچ جوړ کړي؛ خالق او علم الله جل جلاله فرمائي: الله جل جلاله فرمائي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 73] يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاذْكُرُوا لِلَّهِ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ (اې خلکو! یو مثال راوړل کيږي، په غور سره یې واورئ: تاسي چې کوم معبودان له خدایه پرته بلئ؛ که هغوی ټول په لاس یو کولو د یو مچ پیدا کول وغواړي، نو نه یې شي پیدا کولای. بلکې که مچ له هغو څخه کوم شی وتښتوي، نو هغه هم نشي ورڅخه راخلاصولای. هم مرسته غوښتونکي کمزوري او هم هغه هستی کمزوري دي، چې مرسته ورڅخه غوښتله کيږي. ****

رسول الله څنګه دمچ دغه حقیقت وپيژندئ؟ آیا پیغمبر صلی الله علیه وسلم څیرنیز مرکز درلودئ؟ یا په هغه وخت کې دتجزیې او تحلیل مرکز ونو شتون درلودئ؟ آیا هغه وخت مایکروسکوپ شتون درلودئ؟ بڼه نو بیا څنګه رسو الله فرمائي: لور حدیث دا بیله الهي وحيو ناشونی کار او دکافرانو داعتراضونو بڼه ځواب دئ.

میریان

میریان: ټولنیز او پرمختللی حشرات دي: چې په هرځای او وخت کې موندل کېږي. میریان داسې حشرات دي چې الله جل جلاله ډېرې ځانگړنې ورکړي دي او د 9 زره ډولونو څخه ډېر ډولونه لري. ځینې میریان په کلکو، کروړو کورونو کې اوسېږي او ځینې یې یوځای اوبل ځای اوسېږي. ځینې یې خپل خواړه په زبار او زحمت او ځینې یې په ظلم او زور لاسته راوړي.

میریان داسې حشرې دي چې د ټولنیز ژوند درلودونکي دي، که د یو بل څخه بیل سي مري که څه هم هغه ته بڼه خواړه، بڼه ځای او شرایط برابر سوي وي، دانسان په شان که یوه داسې ځای کې چې تیاره وي؛ بڼه او بڼه نه وي؛ شپه او ورځ نه ورمالومېږي د لسو ورځو ورسته خپل توازن دلاسه ورکوي. میریان انسانانو ته د مرستې او د یو بل د لاس نیوي بڼه درس ورکوي: کله چې یو وړی میری دمور میری سر مخ سي: مور میری دخپل خیتي د ذخیره سوو خوړو څخه وړي میری ته خواړه ورکوي، ځکه دمیري هضمي سیستم داسې جوړ دی چې دخپل خیتي خواړه دخانگړي پیپ دلارې د یو بل سره شریکوي سي. راسی چې درسول الله صلی الله علیه وسلم په دي حدیث شریف کې فکروکړ لیس المومن الذی بییت شعبان و جاره (جائع). د حدیث شریف مفهوم: مومن نه دی هغه څوک چې مور بیده سي په داسې حال کې چې گاونډی یې وړی وي.

پوهانو دمیریانو د ژوند اړخونه څیړلي چې انسان په تعجب کې کوي: میریان د یو بل سره مرسته کوي، کارونه په ترتیب او جدیت سرته رسوي، میریان یوه لویه ملکه لري چې دنده یې دهگیو اچول او نورو میریانو ته دکارونو ویشل دي.

ملکه یې دمیریانو په ښار کې په یوه خوندي ځای کې اوسېږي، چې دخپل ښار د ټولو میریانو سره په پرلپسې اړیکه کې وي. د ښځینه میریانو دنده دکوچنیو میریانو پالنه او روزنه ده، ساتونکي میریان لوی سرونه لري داسې لکه خول چې یې پرسروي، دنده یې د ښار او ملکي ساتنه ده، نور میریان سته چې دنده یې د ښار پاکي ده، دهغوی بله دنده دمرو میریانو د ښاره ایستل او ښخول دي، ځینې نور میریان د دباندي څخه ښار ته خواړه راوړي همدارنگه یاد میریان د کښت کولو او دنورو حشراتو د پالنې دنده هم پر غاړه لري، میریان د شاتو د تولید لپاره نور حشرات دخپل ښار په ځانگړو کوټو کې ساتي ترڅو دهغوی د شاتو څخه گټه واخلي.

میریان په خپل ژوند کې دقیق نظم لرونکي دي: یوه ملکه لري چې پر هغوی امرکوي، کورونه لري چې دارتیا ور کوتي په کبني شتون لري، ځيني ځانگړي ځوني لري چې کبړي وږي جوړي سوي، دهغو څخه دگودامونو يا دخورکي مواد دساتني لپاره کاراخلي؛ پر يادو ځونو، گودامونو ساتونکي ولاړوي او نوبت واره پري پيره کوي دمیریانو کور دیوه بنار په شان دي: چې بیلا بیل کورونه او کوتي لري، لاري لري چې هغه دمخکې دمخ سره وصل سوي دي. میریان دخپل اوسیدو په ځای کې دغټ سرو میریانو درنظر لاندې په پورنظم او قانوني ډول ژوند کوي. میریان کورونه، لاري، تونلونه، او دخورو دساتني گودامونه جوړوي، بڼه نو ځيني میریان کبنت کوي، ځيني حشرات ساتي او ځيني بیا دنورو قبیلو پروراندې دیوه منظم پوځ په شان جنگیوي. الله جل جلاله فرمائي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 38]

(وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَّمٌ أُمَّتُكُمْ مَّا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ)

په ځمکه کېني خوځي دونکي کوم ساکنې او په هوا کېني په وزرونو سره الوتونکي کوم مارغه ته وگورئ! دا ټول همدا ستاسي په څېر انواع او ډولونه دي. موږ د هغو د تقدير په ليکنه کېني څه نیمگرتیا نه ده پرېښي. بیا دا ټول د خپل رب لوري ته ورغونډیږي.

****

ځيني داسي میریان سته چې خپل کورنه دمخکې پر سر دونو دپاڼو او بڼاخونوڅخه جوړوي؛ یادا چې په زرو ونو او لرگیو کې کورونه جوړوي داسي لکه انسانان چې غرونه توږي او کورونه په کېني جوړوي. که څه هم میریان دکار لپاره پیاوړي غړي او وسایل نه لري مگر خپل کورونه په دقت او کرور ډول جوړوي، دیاد کار لپاره دخپلي خولي دغچې څخه کار اخلي، هغه شیان چې دوی یې ژولی سي ژوي یې ترڅو خمیرې ته ورته مواد تري جوړ سي اوبیا هغه دخپلو کورنو دجوړولو لپاره وکاروي، کیدای سي پخوانیو مصریانو هم دخپلو کورونو او اهرامونو دجوړولو کې دمیریانو څخه تقلید کړی وي. کوچني میریان په بنار کې دننه پاتیري د استادانو درځارني لاندې تیږي توږي او لاري جوړوي، ترڅو هلته بڼه روزنه وويني اولوی سي. پوهان وايي: میریان دخپل تگ په وخت کې دلاري دمالومولو په پار یوه کیمیاوي ماده ترشح کوي ترڅو خپله لاره ورکه نه کړي، که تاسو یاده ماده پاکه کړئ میریان بیا دخپل کور لاره نه سي پیداکولی.

کله چې میریان دخورک کوم څه پیدا کوي دهغه پر شاوخوا خانگري بوی خپروي او لږ دهغه خورک څخه دخپل خان سره وړي او نورو میریانو ته یې بڼکاره کوي؛ ترڅو هغوی دهغه خورک په ډول خبر سي، څه وخت ورسته دهغو خورو پر شاوخوا ډېر میریان راغونډیږي او خواره دیوېل په مرسته دخان سره وړي. میریان دخپل حجم په نسبت ډېرې پیاوړې عضلې لري، داسې لکه دیوه مسلکي لوبغاړي عضلې.

میریان دخپل وزن دوه برا بره وزن په آسانی سره وړلی سي. څیرونکو داهم موندلي: کله چې یو میری مری خانگري بوی خپل شاوخوا ته خپروي ترڅو نور میریان دهغه په مرگ خبر سي او مخکي له دې چې نور حشرات دهغه جسد دخان سر یو شي ملگري یې هغه بڼخ کړي: یوه څیرونکي یاده ماده پر یوه ژوندي میری ومېنل نور ملگري یې په چټکۍ سره راغلل او هغه یې ژوندي بڼخ کړ. میریان دهغو لږو حشرو ډلې څخه دي چې الله جل جلاله هغوی ته دخورو دخیره کولو وړتیا ورکړي ده. میریان کولی سي حیوانات په خپلو کورونو کې چې ډېروخت مرطوب او گرم وي په بڼه ډول وساتي همدارنگه میریان غنم پر منځ نیسي کوي پوست یې تري لیري کوي ترڅو هغوی دبیا زرغونیدلو وړتیا دلایسه ورکړي.

یاداسې چې دغنمو او یا نورو نباتاتو تخمون څو اونۍ په مالومه اندازه تودوخه کې ساتي ترڅو هغوی شنه سي: کله چې نبات شین سي ریښې او ساقه وکړي هغه تري پري کوي ترڅو دژمنیو خورو په ډول تري کار واخلي، همدارول دیو ډول پتنگ یا کمپلی غایطه مواد پرځینو پاڼو اچوي ترڅو پر هغوی یو ډول مرخیري یا پوڅکی وده وکړي او دخورو په ډول یې وکاروي؛ ځیني نور میریان دخینو حشراتو هگی وړي دهغو هگیو څخه در حشراتو را وتو ورسته دهگی پوستکي دباندې غورځوي، یاد حشرات درلویدو پوري ساتي بیایي یې دهغو نباتاتو پر پاڼو ږدي چې دهغو څخه شات په لاس راځي، یاد حشرات کولی سي په څو ساعتونو کې څو څاڅکي شیره جوړه او میریانو ته یې ورکړي، میریان ددغو حشراتو دساتني لپاره خانگري کوتي لري. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّمْلِ : 18] (حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٌ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ) (يو ځل یې له هغو سره سفر کاوه) تر دې پوري چې کله دوی ټول د میریانو ناو (دبنت) ته ورسېدل، نو یو میری وویل: "ای میریانو! پخپلو غارونو کېني ننوځی، چیري داسې ونه شي چې سلیمان (ع) او د هغه لښکري مو چیت کړي او هغوی به خبر هم نه وي.***"

په قرآن کریم کې دمیریانو خبرې کول ثابت سوي دي. آیا پوهانو دمیریانو خبرې کول کشف کړي دي. هو! پوهان وایي دمیریانو په سر او خپته، نس کې ځینې غدې شتون لري: یادي غودي دکیمیاوي پیغامونو لپرد پر غاړه لري، داد میریانو ژبه ده او یوبل ته په همدې ژبه خبرې کوي.

دمیریانو په منځ کې بیلا بیلې تگلارې دخبرکولو لپاره شتون لري؛ چې عبارت دي: برغیزي ژبه، اشاروي ژبه، دلید ژبه، دحرکاتو ژبه، دبوې ژبه، هغه ژبه چې دمیریانو په منځ کې دپره کارېږي هغه کیمیاوي ژبه ده. میریان دبويايي حس په مرسته چې دهغوئ په بنکرونو کې ځای لري کیمیاوي اشارې درک کوي.

خدای جل جلاله په لور ایات شریف کې دمیریانو ترمنځ دپیژندنې او ټولنیزه روحیه څرگنده کړي ده. میریان دکوچني مغز او عصبي حجراتو لرونکي دي، چې دمالوماتو پروسیس او تحلیل کولی سي. میریان یو سر، یو بدن، یوه استوانه شکره لکې لري همدارنگه شپږ پښې لري چې دهغو په مرسته گړندی تگ کوي. ځینې میریان دالوتلو لپاره وزرونه لري.

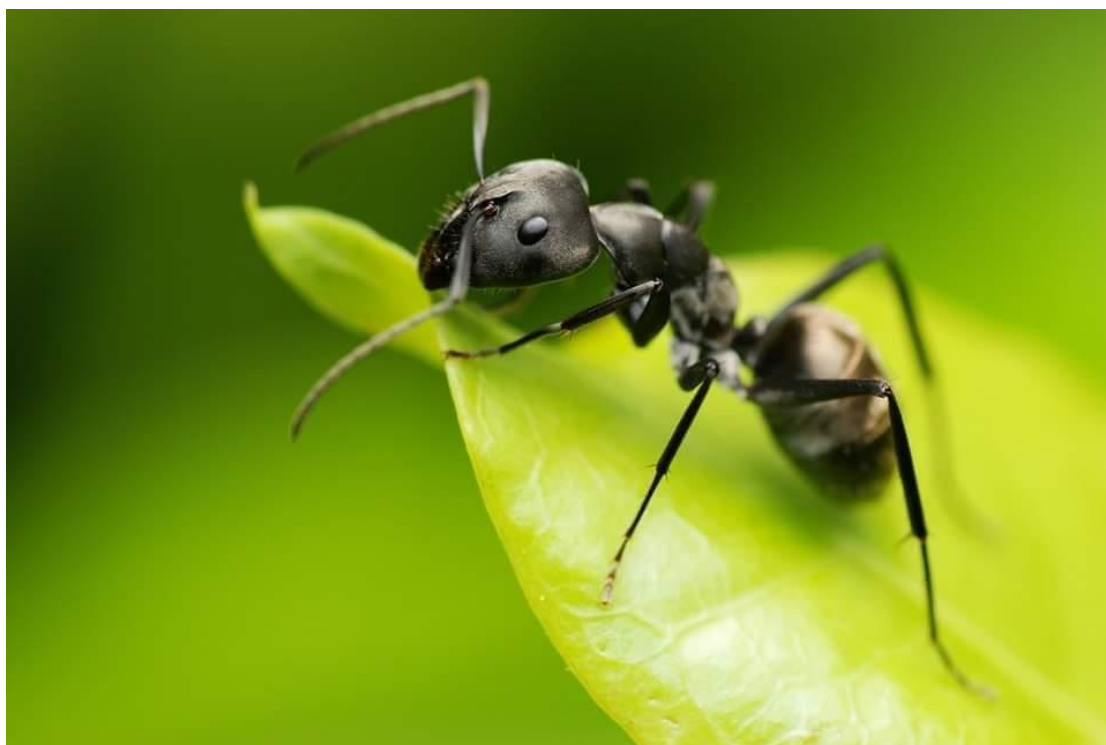
میریان پنځه سترگې لري چې دوی سترگې یې مرکبې او دسرپه دواړو خواو کې ځای پرځای سوي او دسلگونو عدسیو یا ساده سترگو څخه ترکیب سوي چې دیوې سترگې په شان کارکوي، درې نورې سترگې یې غیرې مرکبې مثلثي شکل لرونکي دي او دمرکبو سترگو لور ځای لري، دیادوني ورده چې دنارینه میریانو سترگې دبځینه میریانو دسترگو څخه غټې دي. هر میری دوه دوربښته په شان بنکرونه لري چې دهغوئ په مرسته شیان حس کوي دانسان دلاسونو او گوتو په شان. میریان دهوربښیرو حشراتو دډلې څخه دي. میریان ځینې وړانگې چې انسان یې نه سي لیدای ویني لکه دماورأبنفش وړانگې.

میریان عجیبه هضمي سیستم لري چې په هغه کې خوله، مری، معده، او کلمی شامل دي.

بځینه میریان خپلې هگې دلویو میریانو کورونو ته نژدي اچوي.

یادي هگې دساتونکو میریانو دخوا ساتل کيږي؛ مناسیبه تودوخه دهگیو لپاره برابرې ترڅو دمیری چیچیان دکوچني چیچي په شان بیله پښو دهگې څخه راووزې ساتونکي دهغو پالته کوي او هغوئ ته خواړه برابرې. دمیری چیچیان 7 اونی خواړه خوري ورسته ترهغه یو ورېبمین توپ دخپل ځان لپاره اوبدي په هغه کې بیدېږي دڅو ورځو دتیریدو ورسته دخوبه راکبښي؛ یاد توپ پري کوي او دهغه څخه دباندې راووزي په دي کار کې پالونکي میریان

دهغوى سره مرسته كوي. پالونكي ميرپيان دكوچنيو ميرپيانو سره په پاكي كې مرسته كوي درهغو چي دهغوى پښې پيداكيوي. دميرپيانو ددوو ښارونو ترمنځ كله كله جگړه كيوي: لښكر په منظمو صفونو كې درپري؛ په جنگ كې زخميان او مري كيوي، مري دښار څخه دباندې باسي او نيول سوي ميرپيان دمريانو په شان په خپل ښار كې دخدمت لپاره ساتي. دميرپيانو كارونه ډېر انسانانو ته ورته دي. ځيني وخت ميرپيان دانسان لپاره هم خطر پيښوي؛ دبيلگي په ډول دچت لرگي او دكتابونو پاڼې خوري.

په حشراتو کې حسي بنکرونه یا انتنونه

انسانانو دستور کتنځایونه دستور د غوڅښت لیدلو او د هوا د حالاتو د مالومولو لپاره جوړ کړي دي. څوک باور کولی سي چې په ژونديو موجوداتو کې حسي بنکرونه یا انتنونه شتون لري چې انسانان د هغوئ د سرته رسوونکو کارونو د سرته رسولو څخه ناتونه دي. حشراتو کې چې مورې يې بې گټې او بې ارزښته بولو داسې آلې شتون لري چې دانسانانو د دقیقترینو آلو، وسایلو سره یو ډول یا پر خپل ځای ورڅخه پیاوړي دي. پوهان وايي په ځینو حشراتو کې داسې حسي بنکرونه شتون لري چې په هغوئ کې کیمیاوي پیداوونکي ځای پر ځای سوي دي چې د موادو بوی تشخیصوي او د حشراتو حرکت او پلټنه د همدې مالوماتو پر اساس صورت نیسي؛ یانې حشرات ددې کوچني رادار د معلوماتو د تحلیل ورسته خوڅښت او پلټنه کوي. په ځینو حشراتو کې حسي بنکرونه شتون لري چې د میخانیکي حسوونکو لرونکي دي، یاد انتنونه غږونه او د باد حرکت احساسولو وړتیا لري، لکه ځیني مچان چې یاد کار کوي. یاد حس کوونکي د حرمتو څخه اغیزمن کیږي. مگر کیمیاوي حس کوونکي د کیمیاوي ترکیبونو څخه اغیزمن کیږي. یو بل د یادولو ټکی دادی چې ځیني حشرات چې کوم ځای خوړه ولویږي ډېر ژر هلته راځي دا حشرات څنگه دومره ژر خبریږي، دوی د یادو سو حس کوونکو د مالوماتو څخه کار اخلي. دغه خرماچان څنگه یو چټل ځای ته ژر ځان رسوي؛ ځکه چې دوی دخپلو حس کوونکو بنکرونو یا انتنونو په مرسته د یادې مادې بوی چې په هوا کې خپور سوی احساس کړی. ځیني حشرات حرارت، تودوخه مالومونکي حسي بنکرونه لري؛ دغه حس کوونکي په غوماشو کې هم شتون لري. دبیلگې په ډول که دو وگړي په یوه کوټه کې بیده وي او یو د هغو څخه تبه ولري؛ د بدن تودوخه یې ډېره وي؛ غوماشي ددري مترۍ څخه هغه احساسوي ځکه غوماشو کې تودوخه مالومونکي انتنونه یا رادارونه شتون لري نوځکه به هغه وگړی چې تبه ولري ډېر وچيچي

دهوا او چاپیریال ککړتیا

هغه څه چې انسانان یې نن په خپل ژوند کې سرته رسوي دهغوئ پر روغتیا ډېره منفي اغیزه لري. که څه هم دانسانانو په ژوند کې ډېر پرمختگونه سوي خو دبله اړخه یې دانسانانو ژوند تبا کړی دی. ترڅو چې الوتکې، موټرونه، لویې کارخونې او ماشينونه شتون ولري دچاپیریال ککړتیا به دکاربن ډای اوکسید غاز په واسطه دوام لري. دغه غاز څه کوي؟ یاد غاز دویني هیمو گلوبین ته ننوزي او دهغوئ سره گډیږي.

یاد غاز دمایع سوځونکو وسایلو، الوتکو او ماشينونو په واسطه خپریږي دهیمو گلوبین سره گډیږي او دانسانانو په حجراتو کې داکسیجن دکمښت لامل کیږي، ځکه یادغاز داکسیجن په نسبت دویني دهموگلوبین سره 250 واري په پیاوړي ډول گډیږي. مگر ددی کمښت زیان څه شي دی؟ کله چې حجري داکسیجن دکموالي سره مخ سي دزړه ضربان کميږي، زړه او تنفسي سیستم داکسیجن ډپوره والي لپاره ډېر فشار لاندې راځي؛ په پایله کې همدغه ډېر فشار دزړه او تنفسي سیستم دبیلا بیلو ناروغیو لامل کیږي. که چیري یوڅوک د اتو ساعتونو لپاره په هغه هوا کې تنفس وکړي چې په هغې کې 1پر 1000000 دکاربن ډای اوکسید غاز وي دنفستنګی احساس کوي.

که تاسو په گڼ میشتي سیمه کې ژوندکوئ او هلته ماشينونه، موټرونه د8 ساعتو لپاره کاربن ډای اوکسیدکاز هوا ته خپروي او تاسو 80پر 1000000 څخه کم دغه غاز تنفس کړئ داکسیجن دانتقال سرعت ستاسو په وینه کې لس سلنه کميږي او وینه خپل بنسټیزه ځانګړنه دلایسه ورکوي؛ په همدې خاطر دموترونو او نورو کاربن غاز خپرونو وسایلو څخه په ډکو سیمو کې وګړي دسرردی؛ لنډو مسمومیتونو، دلیدضعیفوالی، تنفسي، زړه او نورداخلي ناروغیو اخته کیږي.

دیاد غاز په هوا کې ډېریدل یو دهغو عواملو څخه دی چې دبیلابیلو ناروغیو لامل کیږي. الله جل جلاله هوا پاکه پیدا کړي مگر موږ هوا او چاپیریال ککړ کړل هم په خپلو وسایلو اوماشینونو او هم په فساد او خپلو اخلاقو.

دچاپيريال ككروالې دانسان دبدن دبيلابيلو ناروغيو، زياتي تودوخي دسمندري څپو دراپورته كيدو، او شديدو اوربنتونو لامل كيږي.

دماشينونو او نورو سيلو لور. غونه هم دانسان روغتيا ته زيان رسوي او يوډول دچاپيريال ككروالې دي. موږ بايد درخپل توانه چاپيريال ته دزيان رسوونكو غازونو دخپريد مخه ونيسو، ونې كښيږدو او شته ونو دغوځولو څخه ډډه وكړو.

پای ستاسو درنولوستونكو ددعا په هيله: ژباړن

د ژباړن خپاره سوي کتابونه:

په (سمندرکي دملغلرولتون) ويښونکي او ټولنيزي مقالې.

د (الماسو پنډ) دپښتو متلونودويلوځايون او علتونه يې.

(رون سيند) شعري ټولگه

(ژور اندونه) شعري ټولگه

په (کايناتو کي دقرآنکريم علمي معجزې)

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**